

Oleksák Krisztina

Krisztus Király

Oleksák Krisztina 2011.
A kiadást a Borostyán Kör Alapítvány támogatta.
Felelős szerkesztő: Somoskői János
© Borostyán Kör Alapítvány
A borító Ariel Agemian 1935-ben készült
„Krisztus arca” képe alapján készült.
A nyomtatás és a kötet készült a MESTERPRINT Kft-ben (11.1036)
Felelős vezető: Szita Lajos ügyvezető igazgató
ISBN 978 963 08 2746 1

Oleksák Krisztina

Krisztus Király

Borostyán Kör Alapítvány
Budapest
2011.

I. Előhang

*Hiszek egy Istenbe,
Bízom az Istenbe,
Ez a bízott Isten
Lakójék az én lelkembe.*

A világmindenség halkan bugyorgó testében csend volt. Önmagában pihent az Isten. Egymásba fonódó csillagrendszer-zsigerei ringatták mindent átható szellemét. Hol a mindenséget magába foglaló egész, hol száguldó apró csillag, vagy fénysebes gondolat. Ha kedve tartja a legnagyobb, ha úgy akarja a legkisebb, hol ezt, hol azt a teret fogja át jóságos szelleme. Most pihent épp, figyelte világát, a mozduló változást és az örök nyugalmat. Hallgatta, hogyan zenél a vén Idő, és hogyan táncolnak rá a teremtmények. Érezte, mint koppan más ritmusra a szabad akarat és látta mi lesz belőle. Majd váratlanul megmozdult a Mindenható. Egészből rész, teljességből parányi elem, mozdulatlanságból fényesen száguldó ponttá vált. Hatalmas kiterjedését összesűrítve, világító csillagként szántott át a hideg űrben, pontosan kerülve a galaxisokat, majd megállt az egyik háta mögött, mint ha csak arra járó eltévedt pillanat lenne.

A Tejút volt az. Nem vette észre a Teremtőt, mert háttal volt épp. Lassan forgott, mint révülő sámánasszonyok szoktak, puha bőr csengettyűs ruhában, szarvasagancs a fején. Két karjában csillagok, fekete mély ölében örvénylő üresség. Forogott, csak forogott apró lábain az ős asszony, mint a malmot hajtó kerék. Karjai hol fel, hol lefelé mozdultak lassú tánca rendje szerint, benne a csillagok egymásba kapaszkodva járták szülējükkal keringő útjukat. Öreganyánk csak táncolt, magában dúdolta. Születés és elmúlás ölelik benne egymást, mert karjaiban új csillagok születnek, ölében régiek tűnnek el. A közepében tekergő sötét anyag magába ránt mindent, ami a közelébe kerül. „Szerencséd, hogy öreganyámnak szólítottál” – mondja a tisztelettel ráköszönőnek, – „mert különben sötét ölem örvényébe vágtalak volna”. És onnan még nem jött ki senki és semmi. Aztán ahogy moccant, észrevette ki az, aki figyel és illően ráköszönt.

– Köszöntelek Teremtő Isten! Mi hozott felém?
– Nézem, milyen szépen táncolsz még mindig – válaszolt kedvesen az Úr.
– Pedig olyan vén vagyok, mint ez a világ, és fáradt is sokszor.
– Ne panaszkodj, szép csillagom, az idő alig-alig fogott rajtad! – mosolygott a Teremtő, és már el is tűnt a forgó mindenségben Nappal – Holddal ékesített kedvesét keresve.

A Boldogasszony, a Tejút lánya, anyja egyik karjában lakott. A csillagrendszer legszebb asszonya hosszú tündöklő hajában az élet folyton növő zöld indáit, vörös szoknyája alatt a termékenység erejét, fehér inge mögött a tiszta szándékot, feje felett fényes Nappal és Holddal ékesített koronáján az isteni teremtmény erőit viselte magán. Teremtő és lebontó, világát óvó égi tünemény, életfa, születés és elmúlás. Istene, őrzője és szülője világának. Az Űristen felesége. Magából teremtette az Egyetlen, és rábízta az életet, hogy minden pillanatban őrködjön felette. Felruházta a teljességgel, hogy isten legyen, és szerette nagyon. Most, ahogy közeledett felé, eszébe jutott, milyen sokszor volt már így, ahogy a Boldogasszony édesdeden aludt, és nem vette észre, hogy Ő apró szándékként lopakodik a Tejúton közelébe, hogy végigsimítsa zabolátlan haját, megérintse kezét, és táncra hívja. Elnyújtott körtáncra, amit járni szeret a fény és az árnyék, a sötét és a világos, a fényes Nap a láthatatlan Hold körül. Együtt mozdultak az úton, ahol máskor bolygói táncolják körbe, mint gyerekek anyjukat. Mikor az Isten az Istenasszonnyal táncolt, belefeledkeztek egymásba és Nappá, Holddá változtak, hogy szeretni tudják egymást. Így fogadta be sötét a világost, sejtelem a biztost, hűvös a forró. Így egyesült az odaadás az akarattal, éjszaka a nappallal, fény az árnnal, hogy eggyé váljanak, mint voltak minden idők kezdete előtt, majd hárommá legyenek. Szerette hát boldogan a vékony Hold önmaga felett a Napot, ölelte körül a víz a folyékony forró tüzet, hogy szép nászukból Fiú szülessen, Nap és Hold Fia, az Istenfiú.

Rápillantott Isten az időre és látta, ahogy Boldogasszonya járja útját szülőanyja galaxisában, lassan emelkedve és alászállva elnyújtott spirálban, körbe-körbe a sötét, mindent elnyelő középpont körül. Ahogy mozdult a tündöklő asszony, úgy követték kísérő bolygói, kezét hűségesen fogva. Különösen kedves gyermekük a Föld is velük baktatott, hátán cipelve fényből és sárból gyúrt teremtményeit, kikre mindig más világ járt. Közeledett az idő, fordult a Nap és a Föld tavaszpontjának képzeletbeli tengelye a Halak csillagképének családja alá került. Eljött a Halak világhónapjának ideje. Mikor megtudta ezt, nagyot sóhajtott az Űr, és lett belőle újra világmindenség, mindent átjáró mindent magába foglaló egész. Ura térnek és időnek, benne minden teremtménynek. Ura az állandóságnak és változásnak, és a kettőt elválasztó örök pillanatnak. És mivel ideje volt, hát megszólalt a teremtmény Isten.

Először egy hang, majd felhang, majd egyre több rezdülés, míg végül a hangok teljessége rezgett a mérhetetlen csöndben, hogy minden teremtmény meghallja belőle a saját magáét. E hangra megmozdult mindenség, hogy elinduljon a hívás felé.

A vaksötétben fényes lámpások gyúltak, a néma hideg világ világos ünnepi teremmé változott, és lassan megtelt a mennyei seregek követeivel. Angyalok, főangyalok jöttek a nagy eseményre és foglalták el helyüket a rend szerint. Középen állt az ovális asztalt, ahová a bolygók szellemeit várták. Az asztallal és a mögötte sorakozó angyali seregekkel szemben állt Isten trónja, mellette két oldalt a négy főangyal foglalt helyet. Legközelebb Mihály angyal a védelmező, a mennyei seregek ura, és Gábor angyal a közvetítő állt az Űristen trónjához, de egyre több angyal és magasságbéli tünemény érkezett, és foglalta el a rendben a maga helyét. Mint mindig ilyenkor, az égi királyok jöttek egymás után, hogy leüljenek az ellipszis asztalhoz, ami az útra hasonlított, melyen kerülni szokták a napot, és párját, az üres holdpontot. E kettő körül járnak ők időtlen idők óta. Felettük az égen a többi csillagkép mozdul velük. Mikor majdnem együtt volt a mennybéli nagycsalád, megszólalt a kürt, és érkezett az első, a bolygógegek királya, Jupiter. Szelleme szürke-lila gomolygó ködből viselt hatalmas palástot maga körül. Lépése erős volt és előkelő, tekintete szigorúan pásztázta végig az ovális asztalt. Fejet hajtva köszönt Isten trónja előtt, majd rangjához mérten az asztalfőre ült. Ő volt a legnagyobb a többiek között, nemcsak természetben, hanem királyi tulajdonságaiban is. Alapító, hatalommal és égi befolyással bíró. Céltudatos, lendületes, igazságos. A rend őre, mégis kalandvágó, aktív, bátor és mindig győztes, akár újban, akár régiben. Akit felkarol, azt szerencse kíséri. Meglett korában is egyenes a tartása, izmos karja, lába, s bár haja ősz, arcának nemes vonása mégis megmaradt. Szép férfikeze türelmesen feküdt az asztalon és ujjai csendben dobbantak egymás után. Várta, ki érkezik következőnek. Hamarosan megszólalt a kürt, és Szaturnusz jött, a szürke eminenciás, kicsit hajlott hátú, kezében bottal. Csak éppen támaszkodott rá, majd meghajolt mélyen Isten előtt és fennkölt arckifejezéssel ült le Jupiter mellé. Az ő palástja rendezettebb volt, szürke vörös gyűrűi meghatározott rendben követték egymást. Árnyékszürke kabátján ónix fekete gombok sorakoztak szabályosan, kabátja alól kivillant hosszú inge, melyen ismétlődő rendű gyűrűkben követték egymást a halvány, mértéktartó színek: homokszínű, kadmium, kénsárga, korallszín, majd újra homokszínű és a többi.

A rend különösen fontos volt számára. Isten nehéz feladatot bízott rá, ő volt a megpróbáltatás a változó időben. Az állandóság, a korlát, a forma és a törvény. A küszöb szürke őre, senki át nem léphetett világokat vagy időhatárt anélkül, hogy Szaturnusz király ki ne próbálta volna. Váratlanul letaszította önnön hitt trónjáról a teremtményt, majd hűvös nyugalommal nézte végig, vajon fel tud-e állni ismét. Ha sikerült, átengedte, s egy darabig nem kereste. Szaturnusz a megtartó kötelesség, bizalmatlan és általában elégedetlen volt. Arcán nyomot hagyott az aszkézis, a keserűség és a komolyság. Nevetni szinte alig nevetett. Az újat se nagyon szerette, ezt inkább meghagyta Jupiternek. Félelmei, melyek sokat gyötör-

ték, hideg és fekete jeleget adtak neki. Nem palástolta, nem is kellett, hiszen hihetetlen nagyúr volt, ő őrizte a sorsok kulcsát. Hatalmának tudatában biccentett Jupiternek és leült mellé, de alig tette, máris fel kellett állnia, köszönteni az érkező gyönyörű Vénuszt.

Vénusz királynő – termetre kisebb, finom nőies jelenség– illendően és lassan lépkedett Isten trónja elé. Tartása egyenes, járása méltóságteljes, finom. Arca előtt tearózsaszín fátyol lebbent rendezetlenül ide-oda, leomolva hosszú csúcsos süvegéről. Felsőteste karcsú volt és légies, dereka hosszú és vékony, melyre rásimult kárminvörös szoknyája vastag rubin övszalaggal. Bár finoman és fegyelmezetten mozdult, nem tudta palástolni izzó szenvédélyét, ami szerelemre hívta mindig, megzavarva szellemének könnyű, egyensúlyra és bölcsességre törekvő részét. Mégis szerette mindenki, mert ha megjelent, a szépséget és a szerelmet hozta magával, amivel minden teremtménynek örömet adott.

Még le sem ülhetett Vénusz, máris beviharzott Mars. Bíborpalástban, hollófeke szegéllyel, ezüstösen csillogó harci sisakban. Ez kellett is, mert mindig fejfel ment a falnak. Minden újnak kezdetekor ő törte át a régit, ő harcolta meg a harcot, hogy útjára engedje a változást, aminek aprólékos munkájába már nem szólt bele. Harc, győzelem, lendület és tűz, ez volt ő, és pihenni nem tudott benne. Ha elragadta a hév, sisakjának rostélya lehullt, és elméje már alig tudta irányítani izzó ösztöneit. De békében, a nagy harcok előtt és után, gyengéd volt és jó, igazi apa, aki bölcs és megértő. Mélyen meghajolt Isten előtt, ismét szívét és kardját ígérte minden megvívandó küzdelemben, majd nagy lobbalt leült Vénusz mellé. Lopva pillantott az Úr mögött gyülekező angyalok seregére, hátha valakivel találkozik a tekintete, aki elismerően, netán vágyakozva néz rá.

Merkúr, mint mindig, most is késett, de ez csak alig zavarta. Apró termetével, vas színű csizmájában, aranyszín ruhában sietett be. Mozdulatai gyorsak voltak, mint a higany, ami összefüggéstelenül szalad apró gyöngyökben szanaszét, de ebben a rendezetlenségben mégis volt valami mély rend, különös logika, amit csak ő értett igazán és Isten, aki teremtette. Merkúr volt az örök mozdulás, összekötés, kapcsolat. Világokba szállt alá, és kapcsolt össze bármit, ami az útjába állt. Örök-ké vibráló szelleme a tudást kereste, miközben fel alá járva akaratlan teljesítette égi hírvívő kötelességét.

Csendben vártak sokáig, míg egyszer csak megjelent a Föld. Lassan lépdelt, mert fáradt volt. Most nevelte fel Kos világhónapjának gyerekeit és mielőtt belefogott volna az új idők teremtményeinek fogadásába, pihenni akart kicsit. Termete alacsony, mint a Vénuszé, és bár égszínké hajában szürkésfehér szálak vegyültek, napbarnított bőrét a szél szárította ki, mellei, amit mindig ön-

zetlenül adott, megereszkedtek kissé, mégis mindnyájan tudták hogy gyönyörű, és ha majd megperdül egyszer kétszer maga körül az időhatáron, fiatal lánnyá változik megint. Föld Anya szeretettel mosolygott az Istenre. Arca szív alakú, szemei kicsik, húzottak, mint az északi nomád embereké, dolgos kezét a kék erek finoman futják be. Bár az asztal széléhez ült alázattal és csendesen, a többiek szívből jövő tisztelettel tekintettek rá.

Aztán sokáig némán várt mindenki. Valakire, aki a legfontosabb, mindnyájuk anyjára, a teremtés és elmúlás örök malmában új hajtást nevelő életfára, a Boldogasszonyra. A hosszú csend után megszólalt a harsona. Sebes forró piros szelek nyargalásztak körbe, tüzes lángnyelvek csaptak a magasba, majd elcsendesedett minden, és ott ált maga valójában Isten színe előtt a Napot–Holdat viselő Istenasszony. Soha teremtmény nála gyönyörűbbet nem láthatott. A tekintet alig állta a fényes arany és ezüst ragyogást. Termete magas, mindnél nagyobb. Erdőzöld dús hajában a smaragd, fűzöld, páfrány, moha, a babér, zsenge korall árnyalatok váltották egymást. Alabástromfehér derékig érő gombos inge alatt kezdődött hullámzó sárgányvérvörös szoknyája. Jobb kezében a világos születés, bal kezében a sötét lebontás ereje. Arca fényes, gyönyörű szép. Mosolyogva nézett az urára, és csak az Isten tudja mi volt még abban az összevillanó nézésben.

Akkor megszólalt a Mindenható:

– Hozott Isten, gyönyörű feleségem! Azért hívattalak, mert eljött az idő, hogy fiunkat útnak indítsam. Kérlek, hívd elő!

A Boldogasszony előhívta a Fiút, majd Isten székének bal oldalán leült, és szeretettel figyelte őket.

A Fiú az Atyával szemben állt. Termete magas volt mint édesanyjáé, hosszú fehér palástja alól látszott széles válla, erős karja, tökéletes tartása. Arca ártatlan volt és nemes. Feje felett halvány koronáján a Nap és Hold képmása ragyogott. Derekán széles öve, abban ékes hüvelyben egy óriási kard, az igazság kardja. A Fiú illendően köszöntötte apját és várt. Körülöttük mennyei seregek, égi teremtmények figyelték, mit hoz a változó idő, mit ígér a pillanat. Milyen feladatot ad az Isten, milyen pályán mozdulnak ezentúl a csillagok. A Fiú is csendesen állt a kör közepén. Némán állta a kíváncsi bámulókat, tekintete elidőzött édesanyja biztató pillantásában és édesapja büszke nézésében. A Fiú maga volt a teljesség, Atyjával egylényegű, tökéletes. Királyi és alázatos, bátor és óvatos, megfontolt és forrófejű, hagyománytisztelő és új utakon járó, változó és állandó egyben. Minden idők, minden tudás és mozgás ismerője, minden égi király tulajdonságának

egyesítője. Tökéletesen tiszta, magas szellem.
És akkor megszólalt a Mindenható:

– Eljött az idő, hogy elindulj a Földre, Fiam!

Szentlélek édesanyáddal teremtettük ezt a világot, és állandó törvényeket alkotunk, melyek megvédik és irányítják nélkülünk is. Mégis, mikor a vén Idő átlép egyik folyóból a másikba, segíteni kell, utat mutatni, lámpást gyújtani. Ez lesz a feladatod Fiam. Vidd el a hírt a következő kétezer évre, hogy egy az Isten a mindenségben, és minden annak a boldog része. Vidd a hírt, hogy a teremtmény akarata az igazi rugója a változásnak. Mindenki földje, mint arcán a barázda ki van mérve, azt megváltoztatni csak ideig-óráig lehet. Segíts megérteni, hogy ne magukban, hanem egymásban keressék a teljességet. Mert mindaz a hiány, ami űzi őket, tökéletessé egészül a föld minden emberében, összes teremtményében. A sok kis rész teljessé adja magát, sok külön gyarlóság széppé változik. Hajuk színe, termetük, tenyerükön az árkok mind, egy pillanatban összeadva teljes egészet, az isteni tökéletest adják. Segíts nekik megfogni egymás kezét. Tanítsd a szeretetet, és az igazságot. Az ég és a föld mindig összeérő mivoltát. Mondd meg nekik, hogy szeretem őket, és szeretjük mi mind. Ha felnéznek az égre, akár a nap akár a csillagok ezt üzenjék nekik. Nem lehet olyan sötét idő, mikor ne lennénk ott, mikor ne éreznénk velük együtt. Mert megpróbáltatásaik, nehéz feladatokra adott igaz válaszaik nemcsak őket, hanem mindnyájunkat gazdagabbá tesznek.

Az Atya körbejárta a Fiút, tekintete az angyali seregeket, égi királyokat pásztázta, és szenvedélyesen szólt:

– A feladat téged is próbára tesz majd Fiam. Ahogy megszülepsz, s emberre leszel, a szellem anyaggal egészül, a nemes gondolatokon táncot járnak az ösztönök. Megismered majd a Föld húzóerejét, a Nap forró melegét, a sejtelmes Holdat. Éhes leszel, szomjas, fázol majd, és félni fogsz. Lelked, mint valami háborgó tenger folyja körbe csillag szellemed erejét. Ebben a küzdelemben lesz, hogy elveszel majd Fiam, és győz a lélek vagy a test akarata. Nehéz lesz megzabolázni őket és elindítani egy irányba. Mert így csak akkor mennek, ha az a Mindenség rendje szerint való. De akkor, azokban a kegyelmi időkben történnek veled majd a csodák, és teszel te is csodát isteni természeted szerint.

Aztán megállt, és csendesebben folytatta:

– Boldog leszel Fiam, mert magadat az égi akarata irányába mozdítod. Boldog, mert hinni fognak neked, és követnek majd. Ártatlan szeretetük megölel majd

téged. Gyógyítani és tanítani fogsz. Lábad nyomán kizöldüllnek a mezők, virágba borul a száraz sivatag. A teremtés öröme végigszánkázik tarkódtól a gerinceden át minden apró csigolyádon, hogy melege szítsa cselekedeteid tüzét. És átvigyen majd a megpróbáltatásokon.

Itt az Úristen arca elkomorult, és lassan minden hangnak nyomatékot adva folytatta:

Mert megpróbáltatások is lesznek, Fiam. Ki szelet vet, vihart arat. Ki megbontja a földi rendet, és újat állít, annak ellensége lesz a régi rend minden óre. Hát vigyázz nagyon magadra!

Isten újra a trónjához lépett, megfogta szép Boldogasszonya kezét, és mosolyogva nézte a Fiát. Majd hatalmas, zengő hangján folytatta:

- Elküdelek hát, Mindenség Fia, hogy tanítsd az égi rendet a földön.
 - itt az Úr egy hatalmas fényes kört rajzolt a Föld köré –
 - Kösd össze az embereket egymással a szeretet erejével!
 - ujjával vízszintes vonalat húzott a körbe –
 - Kösd össze az embert Istennel a hit erejével!
 - itt egy függőleges vonalat húzott a kör középebe.
- Így lett a két vonalból egyenlőszárú kereszt a körben, eget és földet összekötő fényes világító jel.
- Indulj el, hát Fiam, és hirdesd Isten országát és szeretetét minden embernek!
- Majd leült trónjára, és hallgatta a csöndet, amit szavai hoztak az égi teremtmények közé.

A Boldogasszony felállt, és méltóságteljesen körbejárta a Fiút.

– Édes gyermekem –szólt gyönyörű csengő hangján hozzá–, Édesapáddal mindent előkészítettünk, ami földi életed tarisznyájába kell. A Földanya ölébe születesz majd, dús pálmák, sós tenger, fűszerillatú levegő országába. Igaz emberek várnak rád, akik régóta sejtik eljöveteled. – A Boldogasszony egy homokfalú barlangba vájt kolostort mutatott, ahol fehér ruhás papok éltek. – Édesanyád, ártatlan, és tiszta lélek, akit önmagamból teremtettem, hogy végigkísérjen hűségesen és szeretettel utadon, mintha veled lennék. – A Boldogasszony megmutatta a Fiú földi édesanyját, egy érintetlen fiatal lányt. Majd mesélt jövőendő életének fontos állomásairól, szent helyekről, papokról, városokról, ahová majd mennie kell. Szólt a földi korról, szokásokról, szabályokról, hatalomról, amivel majd odaát találkozni fog.

– Hamarosan eljön az idő, hogy útnak indulj Fiam. Jupiter és Szaturnusz király

mennek előtte és háromszor állnak meg egymás mellett, mielőtt eljön a te időd. A két főangyal Mihály és Gáriel kísért utadon, örökökre felelted. Járj szerencsével, drága gyermekem, éljél szépen és boldogan, lépéseid mindnyájan figyelni és őrizni fogjuk!

Szenvedélyesen átölelte fiát, ahogy az anya tudja, és csak lassan engedte el.

A Fiú letette királyi koronáját, mellé égi köpenyét, lassan lecsatolta kardját, majd mosolyogva nézett a rábámuló seregekre, jókedvűen biccentett nekik és könnyű léptekkel elindult a két égi király után.

II. A közösség

Egy szó kiált: A pusztában készítsétek az Úrnak útját, ösvényt egyengessetek a kietlenben a mi Istenünknek! (Ézsaiás 40, 3)

A héjasas magasan szállt az égen. Mozgása méltóságteljes volt és gyönyörű, mintha örök időktől fogva itt repült volna. Fészkét a sárga hegy egyik kiálló peremére építette, szinte minden más élőlény számára megközelíthetetlenül. Abban nevelgette három fiókáját. Miattuk repült most is a rekkenő sivatagi hőségben, kémlelte a tájat, mikor mozdul benne tétován felszálló madár, vagy lejjebb apró rágcsáló, bármi, ami ehető. Változatos világ volt ez, ahogy már annyiszor fürkészte repülés közben a sas. A nagy, halakban gazdag mediterrán tengertől beljebb, zöld fák, rejtékadó cserjék dimbes dombos illatos ligetek olajzöld vidéke után a végeláthatatlan sárga sivatagban bújta meg mélyen a halott tenger. Madártávlatból szépen ívelő hal alakja volt ugyan, mégsem termelt benne semmi ennivaló, csak a tömény só hullámozott sűrűn legfelső rétegén. Északi részén sötétkék mélyen ívelő formát, déli részén világos zöld és türkiz színt mutatott felülről, talán hogy még meggyőzőbben láttassa kecses hal alakját. Az öreg halott tenger a föld legmélyebb részén, egy törésvonalban húzódott, körülötte sárga márga hegyek emelkedtek, melyekbe itt-ott barlangok ékelődtek. Néha egy-egy zöld folt, kicsi oázis, de inkább a kietlen sivatag, embert, állatot, növényt próbáló pusztaság feküdt.

A legendák szerint valaha bőség uralkodott itt, édesvíz, termékeny zöld, amit gazdag városok birtokoltak, de pillanatok alatt elpusztult mind a váratlanul megnyíló földtől és a belőle áramló tüzesőtől. Az emberek elsárguló tekercsekre írták tanulságul a régi legendákat, és beérték azzal, ami maradt, a kemény munkától megszélidülő földdel, és a mértékkel mért édesvízű patakokkal.

Valamikor ifjúkorában, mikor szabad volt a héjasas, mert nem kötötte fészek és a fiókák gondozásának kötele, jóval nagyobb területet berepült. Ismerte a nagy mediterrán tengert a hegyeken túl, és a partján húzódó gazdag földet. A laza isza-

pos talaj bőven adta a gabonát, lejjebb a lankás dombok gazdag legelőin kövér fű nőtt, amin nagy számban éltek a kecske és juhnyájak. Mellettük keserűmandulafák, szőlő és datolyaültetvények termettek tápláló gyümölcsöket. A tenger partján élénk kereskedő városok, néhol nyüzsgő kikötők feküdtek, és ezek mindennapi életét szívesen figyelte a madár, persze illő távoból. A városok mellett kereskedelmi utak kötöttek össze más városokat távoli tájakkal, mesés kincseket ígérve, amit betakart arcú vándorok hoztak unott tevék hátán. A termékenység a jó esőnek volt köszönhető, amit a nyugati szelek hoztak a tenger felől, és nekiütközve a parti sík vidék mellett jóval beljebb húzódó magas hegyeknek, visszafordulva édes esőt, bővizű forrást, patakot, folyót adtak a lapos mezőknek. A téli hónapok hűsítették a hosszú, kora tavasztól késő őszig tartó nyár forróságát. A meleg mindennapos vendég volt errefelé, különösen ha megfordult a szél, és keletről a sivatag felől hozta az izzó levegőt. De hőséget és riadalmat keltett a ritkán jövő déli forgószele is. Lejjebb lassan emelkedő dombok nyúltak el, ahol tölgyfa, cserfa, terpentinfák ligetek nőttek. Majd egymás után békességben sorakoztak az olajfák, aminek bogyójából olajat préseltek, nagy koronájú, vastag kérgű fügefák, melyek gyümölcse édes, mint a méz, és díszes skarlátpiros virágú, sötétzöld levelű, fanyar ízű gránátalmafák.

A tengertől keletre távolodva a dombok lassan magas hegyekké növekedtek, és innen már el-eltűntek a pompás növények, mint a mandragóra, mirtusz, ciprus és cédrusfák, csak bogáncs és tövis maradt. A tűző napon ezek a tüskebozótok könnyen lángra lobbantak, és gyorsan leégtek. Az erdős foltokban élt a szíriai barnamedve, a nyájak nagy ellensége, a csapatban vadászó farkas, de néha felbukkant a leopárd is. A magas hegyeken őz és gazella szökdelt, és itt lakott a titokzatos szirti borz, különféle rágcslók népes társaságában. A hegyek után mély árok feküdt, kettészelve a vidéket. Mintha valami hatalmas ujj húzta volna a nyomot, úgy hasadt a törésvonal a vékony tengerparti sáv, a domboldalakból hegyé magasodott táj, és lapos fennsíkok mögött. Ebben a mély árokban feküdt a sós tenger, melyet az élő édesvizű folyó, a Jordán táplált. Magasan eredt a folyó a törésvonal északi oldalán és kisebb–nagyobb édesvizű tavakat alakított, buja völgyeket adott, majd amennyire erejéből tellett futott dél felé a halott tengerbe. Innen már nem ment tovább, beleolvadt a másik sós ölelésébe, csak jellegzetes illatú leheletük mutatta hogy élnek még ezek az azúr, indigó, encián, és türkizkék színű vizek. Az éghajlat erre már sokkal szárazabb és melegebb volt, eső alig esett, a sivatagi világot csak néhol tarkította üdítő oázis. A madár a tengerhez rég nem járt már, csak a környékbeli hegyeket ismerte, az ott megbúvó édes patakokat, a nagy sós vizet, és az arra járók rezdüléseit. Sokat figyelte a fennsíkon épült kolostort. Jónéhány éve földrengés pusztított erre, és magával rántotta az agyagtéglából készült épületet is, de szorgalmas kezek újraépítették, és lakják most is. Kisebb még, mint volt, de

biztosabb, lassan készül faragott mészkőből. Az itt élő papok jó emberek, nemegyszer előfordult már, hogy segítettek törött szárnyú társán, vagy enni adtak nagy ínség idején. A héjasas rendszeresen tiszteletkört repült a kolostor felett, hálából és barátságból, de hajtotta a kíváncsiság is. Most a bőséges ebéd után is arra kémlelt a kopár csúcsról. Figyelte az elkerített márga teraszon lévő ültetvényben dolgozó szerzeteseket, és a két lassan közeledő sötét ruhás, kendőbe csavart arcú alakot. Ahogy közelebb értek, látta, hogy egy fiú és egy asszony jön. A moábok földje felől jöttek, de öltözetükön, mozgásukon is látszott, hogy a sivatagot jól ismerő nomádokhoz tartoznak. Járásuk nyugodt volt és méltóságteljes, lassú és szívós, mentes minden felesleges mozdulattól. Ruhájuk vörösséssárga, mint a homok, arcuk sötét, fejükön fekete kendő, miből csak éjszínű szemük látszott ki. Együtt mozogtak, mint azok, akik ketten vannak, egymásra utalva mindenben.

Lassan felértek az emelkedőn és egy pillanatra megálltak ott. Nézték az alattuk elterülő Holt-tengert, a mellettük húzódó lapos teraszokat és emelkedő hegyeket. Bámulták a kolostort, amint egyedül áll a forró levegőt lehelő sivatagi teraszon, és körülötte a hegyeken csüngő hűvös és csendes barlangokat. Aztán elindultak az építmény felé. A jámbor papok erődjét embermagas fal vette körül, és már messziről látszott az őrtorony, ahonnan valaki mindig figyelte a vidéket. Megálltak a kapu előtt, zörgettek, és az megnyílt előttük. Világos vászonruhát viselő szakállas férfi engedte be őket, és az illő köszöntés után érdeklődött jövetelük felől.

– Szeretnénk közétek tartozni – felelte kertelés nélkül az asszony.

A férfi nem szólt semmit, csak intett, hogy kövessék. A főkapun belépve jobbra tágas udvar tárult eléjük, ahol bazsalikom, babér és menta illatot árasztott a gondozott kert. A kert közepén kőből faragott vályúban édesvíz csörgedezett. Beljebb az épületek termeiben is több vízzel teli edényt láttak, melyek aprólékos munkával kirakott kőkorsókban, kádakban csobogtak. A vastag mészkő falak között megrekedt hűvös, a csobogó víz, és a változatos növényzet adta illatos pára rejtett oázis érzetét keltette bennünk. Szótlanul váraкоztak egy dísztelen szoba padján, ahová ültették őket. A fiú tizenkét éves körüli lehetett, az anyja, kire megszólalásig hasonlított talán huszonnyolc. Szépek voltak. Az idegenek szokatlan szépségével, de mégis felismerhető finom vonásokkal, és belülről áradó harmóniával.

Észre sem vették, mikor megjelent a főpap, a gyülekezet szellemi vezetője, aki eldönthette, ki léphet be közéjük.

– Békesség veletek! – köszöntötte őket Máلكiél. Hosszú fehér vászonköntöst viselt. Haja ősz volt már, bőre barna. Ötven éves lehetett, de tartása egyenes, keze erős, tekintete fürkésző, jelenléte nyugalmat árasztott. Megfontoltan leült velük szemben, miközben minden eddigi élettapasztalatával figyelte őket. Ez a figyelem nem volt bántó, inkább megtisztelő.

– Miért jöttetek hozzánk? – kérdezte nyugodtan.

– Tiszteletreméltó főpap – kezdte az asszony –, Perea tartományából jöttünk, a moábok földjéről. Özvegy maradtam, az uramat elvitte egy betegség, a fiamat egyedül nevelem. Nagy ínségben élünk, de kitartóan várjuk, hogy jobbra forduljon a sorunk. Hallottunk a messze földön híres közösségről, amit te vezetsz atyám, és szeretnénk mi is közétek tartozni. Tudom, hogy próbákat kell kiállnunk, de vállaljuk. A fiam nagyon szeretné, ha itt maradhatnánk.

Az öreg a fiú felé fordult.

- Hogy hívnak fiam?
- Kadar – válaszolt a fiú.
- És édesanyádat?
- Fatima.
- Kadar, miért akarsz itt élni?

A fiú zavarban volt. Sokszor végiggondolta már az úton, hogyan fog a pap kérdéseire válaszolni, de most nem jutott eszébe semmi. Fejét lehajtva, bizonytalanul válaszolt.

– Tanulni szeretnék tőletek, és pap lenni. Értek a pásztorkodás mesterségéhez, erős vagyok, és jól bírom a munkát. Olvasni is tudok, és... vigyázni szeretnék anyámra.

Málkiél figyelő tekintete gyengédebb lett, és megsimogatta a fiú fejét.

– Akárhogy is lesz fiam, szándékom becsületes, és ha tényleg erős vagy, és kitartó, akkor akár itt, akár máshol, sikerülni fog, amit szeretnél.

Ezután kérdezgetni kezdte őket. Aprólékos figyelemmel járta körbe az anyát és a fiút, és hosszú, mindenre kiterjedő vizsgálódás, majd némi gondolkodás után így szólt:

– Megtiszteltetés, hogy megkerestetek bennünket, és szívesen látunk magunk között, hiszen sok család tartozik hozzánk Júdea, Galilea, Szamária és más távoli vidékek földjeiről. De a papi rendbe tanulónak most nem veszek fel, fiam. Várj még, jöjjetek el ünnepeinkre, közös imákra, ismerjete meg minket, és ha eljön az idő, meglátjuk, hogyan legyen.

– Mindent magunk mögött hagytunk, hogy közétek állhassunk, összes vagyónunk anyám inge alatt összekötve egy kendőben. Készek vagyunk, hogy mindegyünket megosszuk veletek. Kérlek, próbálj ki minket, adj időt, hogy bizonyíthassunk! – kérte a fiú kétségbeesetten.

Málkiél felügyelő közben már másra figyelt, nyitotta az ajtót, gyengéden tesztelte ki Fatimát, és közben Medeba városáról beszélt, ottani jó ismerőséről, aki segíteni tudna az asszonynak.

A fiú nem követte őket. Állt kérlelhetetlenül a hűvös terem közepén, maga elé nézve. Majd felemelte a fejét és határozott hangon megszólalt.

Hangjából feszültséggel rezgett.

– Álom jött rám, többször is. Magamat láttam évekkal később fehér ruhában, egy monostorban. Reggel, mikor félálomban feküdtem, egy hangot hallottam, ami kívülről szólt, hogy keressem a Fény Fiait, és álljak közéjük.

Málkiél, aki már nem figyelt igazán a fiúra, most hirtelen megmerevedett, mintha kígyó marta volna meg.

– Fény Fiait? Ezt mondtad? – kérdezte halkan.

– Igen – válaszolt Kadar.

Hosszú, feszült csend következett a szavak után. Az anya nem értette, mi játszódik le, csak azt látta, hogy a főpap mintha megváltozott volna. A barátságos kifejezés helyett, meghitt emelkedettség ült az arcára. Nem szólt semmit, csak bevitte őket egy másik terembe, ahol többen voltak. Itt utasításokat adott az ott tevékenykedő papoknak, hova kísérik őket. Majd feléjük fordult.

– A fiad olyan titkot mondott ki, Fatima, amit csak a legbelső kör ismer közülünk! Isten akarata, hogy közénk tartozzatok, engedelmeskedem ennek az akaratnak. Egy év próbaidőre itt tartunk benneteket, ha elfogadjátok.

Anya és fia boldogságát kemény napok, hetek, hónapok edzették meg. A kolostorhoz közeli gazdasági épületekben kaptak szállást és munkát, ahol Kadar a szerzetesek nyáját őrizte, Fatima a konyhán dolgozott az asszonyokkal. A gazdaság néhány kilométerrel a monostor mellett helyezkedett el, egy bővizű forrás két oldalán. A Holt-tenger felett észak–déli irányban húzódó márgateraszok olyanok voltak távról, mint egy karján támaszkodó asszony, kinek fáradt mellei, ernyedt hasa egy–egy sárgás barlangban lelt alakot, és kinek hosszúkás, kecses arca kelet felé nézett. Itt húzódott meg a jámbor szerzetesek világa, erődjük a sárga asszony köldökén, földjeik termékeny hasa alatt. A szigorú sivatag ennél a különös formánál és az alig csordogáló enyhén édes pataknál több jutalmat nem adott, a többit az embereknek kellett megteremteni.

Az első idő a szerzeteseknél sokkal nehezebb volt annál a feladatnál, amit Kadar kapott, mert az állhatatosság próbája egy év volt a sivatagban egyedül. Segítségül egy kis fejszét, fehér ruhát és tűzgyújtó szerszámot vihetett magával az az ember, aki a közösséghez tartozás megmérettetésére ezt a próbát kapta feladatul. Kadar tudta ezt, és mindent megtett, hogy megfeleljen. Korán reggel kelt, megmosakodott a hegyről futó forrás vizében, majd elindult, hogy pirkadat előtt megfelelő helyre érjen a nyájjal. Ott aztán leheveredett, áhítattal bámulta a napfelkeltét, amely először vörösre, majd aranyra festette a fekete eget. A nyáj őrzése nem volt igazi nehézség Kadar számára, a sivatagi nomádok közt nőtt fel, és korán megtanulta a természet szeszélyeihez való alkalmazkodás tudományát. Inkább a szerzetesek furcsa világa jelentett kihívást neki, amit csak messziről figyelhetett,

de így is sok minden akadt, amit nem értett.

A kolostor a legbelső papi és tudós beavatottak körének állandó otthona volt. Itt éltek még azok a fiatalok, akiket tanítatni vettek magukhoz a jámborok. Mert magukat jámboroknak, szegényeknek, gyógyítóknak nevezték. A Fény Fiai megszólítást, amit megálmodott, nem hallotta, és Málkiél megeskette, hogy senkinek sem beszél róla. Életük a tisztaság, fegyelem és Istennek tetsző élet keresésében és gyakorlásában telt. Jártasak voltak a csillagok mozgásának tudományában, a gyógyításban, több nyelven írtak és beszéltek, és jól ismerték, hiszen nagy számban birtokolták a régi szent iratokat is, melyekhez hétköznapi halandó nem férhetett. Nagy gondot fordítottak a testi és lelki tisztaságra. Minden nap legalább kétszer szent fürdőt vettek az étkezések előtt, ételeiket régi rend szerint választották, akárki nem is érhetett hozzájuk, hogy tisztaságukat evvel is őrizzék. Hófehér ruhájuk, napbarnított bőrük, méltóságteljes járásuk, és arcuk finomsága érdekes jelenséggé tette őket, amit Kadar óvatosan figyelt. A szigorú rend, ami életüket irányította, leginkább a bent élőkre vonatkozott. De voltak pillanatok, mikor együtt imádkoztak hajnalban és este, és ilyenkor a fiú mindent megadott volna, hogy közéjük tartozhasson. Az Istenhez közeledésnek ezt a módját a Kadar eddig nem ismerte.

A sivatagi nomádok, akik között felnőtt, Isten jelenlétét állandónak élték, hiszen minden pillanat, az élet minden megnyilvánulása tőle függött, így a folyamatos hitben nem a folytonos keresésbe, hanem a teremtet világában való megmaradásba feledkeztek bele. Kadarnak furcsa volt az itteniek tisztaságra való törekvése, és igazán még nem szeretett közülük senkit, hogy úgy kötődjön hozzájuk, mint a családjához, akit otthagyt. Sokat gondolt régi életére, apjára, nagybátyjaira, és az öreg Gamalra, a vándorló nagycsaládok vezetőjére, aki ismerte a szelek és a sivatag természetét, az idő változását, az esőket, az emberek és állatok betegségeit, és azt, mikor kell szólni és mikor nem. Mikor jön el az ideje a vándorlásnak, mikor a maradásnak, hol vessenek, hogy termékeny talajra találjanak és mikor, hogy be tudják várni, amíg megéri a gabona. Élet és halál nyugodt ismerője volt az öreg pásztor, és Kadar úgy képzelte, hogy talán Isten is ilyen őrző lehet. Abban biztos volt, hogy Ő küldte a különös álmot, és biztos jó oka volt, hogy ide irányította őt, hát igyekezett megállni a helyét, és megszeretni ezt a különöcből álló, de jó illatú és biztonságos helyet.

Az idő kijárta a maga útját, meleg tavasz után forró nyár, langyos és esős őszi napok jöttek. Kadar épp nyáját őrizte, mint általában, mikor jelzett a kutya, hogy valaki közeleg. Fentről, az olajfa ligetek alól csak az út felvert porát lehetett látni, aztán lassan kirajzolódott egy világos posztóruhás alak. Áron volt, a fiatal pap a szerzetesek közül. Sietve lépkedett a rekkenő hőségben, és időbe tellett mire kifújta magát a liget árnyékában, hogy elmondja miért jött.

– Hivatott a felügyelő, Kadar! Mikor hazahajtod a birkákat, gyere velem a monostorba, mert még ma beszélni kíván veled.

Kadarnak a lefelé vezető úton a torkában dobogott a szíve, de hiába faggatta a fiatal szerzetest, az nem mondott semmi többet. Jóval naplemente után értek a központi kolostorba. A gyülekezet magja a fehér ruhás papok, a vének és a felügyelő éppen közös esti étkezésük és imájuk végeztével visszavonulóban voltak. Mátkiél egy íróasztalokkal teli szobába hívta őket, ahol Kadar még sohasem járt. Itt írták és tanulmányozták a papok a szent tekercseket. A falak mellett mennyezetig emelkedő cédrus polcokon katonás rendben sorakoztak a fanyelű bőr tekercsek, melyekben csak a titkos tudás pihent. A teremben szépen faragott sötét cseresznyeszerű íróasztalok álltak egymás mögött, rajtuk tintatartó, írószerszám. A földön színes, nehézszövésű szőnyegek, melyekbe besüppedt a lábuk. A gyertyák fénye sercegeve villant és megvilágította az idősödő Mátkiél arcát.

– Azért hívatlak Kadar – kezdte barátságos hangon –, hogy elmondjam, kiálltad az állhatatosság próbáját.

Kadar úgy nyugodott meg ezektől a szavaktól, mint mikor kioldanak egy felajzott nyílvesztőt. Sokáig nem is tudott figyelni a pap beszédére. Annyit megértett, hogy mostantól kezdve két évig tanulni fog és a jellemét és tudását vizsgálják a következő próba alatt. Ebben a két évben a fiatal, húsz év körüli pap, Áron lesz a segítségére a tanulásban és a közösség gondolkodásának megismerésében. Majd megkérdezte a főpap, hogy akar-e valamit kérni.

– Köszönöm, hogy segítesz és tanítasz engem – válaszolt a fiú –, mindent megteszek, hogy méltó legyek rá, de kérdezni szeretnék, mert fontos nekem, hogy lehetek –e valaha igazi tagja a ti közösségeteknek. Én a moákok közül való vagyok, akit a júdeaiak megvetéssel, származásuk becsméréssel emlegetnek. Az én szívem a sivatagi nomádoké, apám–nagyapám szelleme folytatódik bennem, ezért nem tudom, lehetek-e egyszer én is közétek való?

Mátkiél elmosolyodott.

– Szeretem az őszinte beszédet. Igen, be tudunk, ha te is befogadsz minket a szívedbe. Ha a „ti” közösségekből a „mi” közösségünk lesz. De ahhoz a jóteknő öreg időnek is el kell fűjni még jó néhány homokszemet a sivatagban. Gyertek, üljünk ide, és ha nem vagy fáradt, mesélek neked hajdani világokról, ahol a te apád és én apám szelleme még egy emberben testesült meg.

A pislákoló gyertya fényénél, sárgára aszalódott vén tekercsek között, mézga illatú öreg szobában mesélni kezdett Mátkiél. Régi időkről, mikor bőven teremtek a legelők és az emberek szívében a tisztaságot nem rontotta még el az arany csillogása.

– Őseink apját – kezdte – Ábrahámnak, hívták. A sokaság atyja Úr városában

élt népes családjával békességben, mikor az Örökkévaló szívébe ültette a vágyat, hogy útnak induljon ígéretének földjét megkeresni. Ábrahám maga mellé vette övéit, és azok családjait, nyájaikat és mindenüket, ami volt, majd elindultak. Hosszú volt már út a lábuk alatt, mikor megtalálták a tejjel-mézszel folyó Kánaánt. Ebben a dús legelők, gazdag földek, sós tenger és fűszer országában, ahol mi is vagyunk, letelepedtek. Nem maradhattak sokáig, mert éhínség tört rájuk, és tovább kellett menniük. Egyiptomban találtak biztonságot, de itt idegenek voltak, ezért mikor újra engedte az idő, visszafordultak Kánaán felé. Ekkorra már megszapordott nyájuk és bőségben léptek be az egykor elhagyott országba. Hely bőven volt a messze földről érkező nomádok számára, így letelepedtek. Éltek békességben, mikor egyszer idegenek támadtak Kánaán földjére, Ábrahám megvédte fiaival azt. Ekkor történt, hogy Sálem városának kánaáni királya Melkizedek, aki Él Isten főpapja volt, kitüntette Ábrahámot és megáldotta hűségért és segítségéért. Ábrahám tizedet adott tisztelete jeléül Melkizedeknek. Az új föld és befogadás öröme csak úgy lett volna teljes, ha Ábrahám dicső nagy nemzetséget nemzett volna, ahogy megjövendölték, de felesége Sára nem szült neki gyermeket. Az asszony már túllépett a termékenység korán, és lemondott róla, hogy gyermeke legyen, ezért megengedte Ábrahámnak, hogy szolgálójával, a szép egyiptomi Hágárral háljon. Ebből az egyesülésből született a fiú, Izmaél, aki a sivatagi nomádok, az arabok ősatya lett. Aztán telt múlt az idő és csoda történt, Sára agg korában fiút szült, akit Izsáknak neveztek el. Sára boldog volt, de féltékeny is az előző asszonyra, így rábeszélte Ábrahámot, hogy bocsássa el Hágárt és fiát, Izmaelt a háztól. Ábrahám így is tett, de gondoskodott róluk, ahogy valamennyi asszonyáról és gyermekéről is mindig. Mert Ábrahám dicsőséges és nagy befolyású úr volt, korának bármelyik királyi asztalánál megfordulhatott, mégis úgy szaladt vendégül látni a szegény fáradt átutazó vándort is, mint a legnagyobb fejedelmet, mert szíve nagy volt és igaz. Izsák felcseperedett és házasulandó korba került mikor meghalt az édesanyja, Sára. Ábrahám öreg volt már, ezért megkérte szolgálóját, hogy induljon el hajdani földjére ahonnan elszármazott, és hozzon onnan feleséget fiának, Izsáknak. El is indult a szolgáló keletre az arámiak vidékére és találkozott Ábrahám atyafiaival. Mikor megpihent a kútnál, ahová itatni jártak a pásztorok, arra gondolt, bárcsak felismerné valami jelből az asszonyt, akit Izsáknak szán az Isten.

Ahogy ezen gondolkozott és nézte a kúthoz közeledő asszonyokat és lányokat, egyszer egy gyönyörű lányt pillantott meg. Járása könnyed volt, dereka ringó, nyaka kecses. Fején, mint valami királyi dísz, úgy állt a vizeskancsó. Bőre világosbarna, fara, mellei formás kerek, amin örömmel megpihen a férfi szeme. Tekintetük összetalálkozott, Ábrahám szolgálója gyorsan kihasználta az alkalmat hogy próbára tegye. Vizet kért maga és a tevéi számára, és a gyönyörű lány

kedvesen mosolyogva nyújtotta neki teli korsóját. A lányt Rebekának hívták, és Ábrahám szolgálója biztos volt benne, hogy megtalálta azt, akit haza kell vinnie. Illően megkérte, elmondta, ki küldte, és kinek szánják a szép menyasszonyt. Meg is kapta, és indulhatott vele vissza. Izsák kilovagolt eléjük a sivatagba, és az első pillantásra beleszeretett a lányba. Mikor eljött az ideje, Rebeka ikerfiúkat szült, Ézsaut és Jákobot. Ézsau nagydarab erős, barna, szőrös testű, hirtelen haragú férfi, Jákob kisebb termetű, vörös hajú, vékonyabb alkatú, sima bőrű, de furfangos természetű volt. Ézsau vadász, Jákob pásztor lett. Az apjuk Izsák Ézsauban, az anyjuk Rebeka Jákobban lelte inkább örömét. De Jákob furfangos egy ifjú volt, és nem érte be anyja és apja szeretetével, az elsőszülött jogaira fájt a foga. Ezért fondorlattal megkaparintotta azt, és a vele járó atyai áldást. Mikor testvére rájött erre, éktelen haragra gerjedt, ezért édesanyjuk azt tanácsolta Jákobnak, meneküljön Keletre, az ő földjére, és akkor jöjjön vissza, ha lecsillapodik Ézsau. Jákob így is tett, és elindult megkeresni anyja nemzetségét. Hosszú útja pont ahhoz a kúthoz vezetett, ahol annak idején nagyapja szolgálója is megpihent. A kút fedelét nagy kő takarta be, amit csak akkor emeltek fel, ha az egész nyáj összegyűlt, de még alig voltak a környéken.

Egyszer csak Jákob egy gyönyörű pászternőt látott közeledni maga mögött a nyájjal. Haja vörös, mint a napfelkelte, szeme tüzes mit a parázsló szikra, járása gyors, lépteiből, csípőjének ringásából könnyű erő és bujaság sugárzott. Jákobnak földbe gyökerezett a lába a gyönyörűségtől, és hogy felkeltse figyelmét, elmozdította a követ a kút tetejéről. A lány megköszönte, ivott, állatait is megittatta, majd tovább indult. A vörös tünemény Ráhel volt, anyja rokonának Lábán-nak a lánya. Jákob a szerelemtől megbabonázva megkérte Lábántól Ráhel kezét, de ő válasz helyett kérdést intézett hozzá:

– Vajon azért, mert a rokonom vagy, szolgálnál-e engem ingyen? Add tudtomra, mi legyen a béred.

– Szolgállok téged hét évig Ráhelért, a kisebbik lányodért.

Elszegődött Jákob Ráhelért atyjához szolgálatba. Az idő letelt és eljött az esküvő, de Lábán nem Ráhelt, hanem idősebb leányát Leát adta oda. Hiába kérte Jákob a fiatalabbat, érte újabb hét évet kellett szolgálnia. Megtette azt is, megkapta Ráhelt és hálából tovább szolgált apósának még hét évig. A hálás apa ezért lányai mellé szolgálóleányokat is adott, Lea szolgálóját Zilpót, és Ráhelt Bilhót. Jákob jobban kedvelte Ráhelt első feleségénél, de Lea szült neki fiakat, míg Ráhel terméketlen maradt, mint a sivatag. Lea elsőszülött fia Rúben lett, majd újra fogant és fiút szült, Simont, harmadiknak Lévit, és a negyediket, akit Júdának nevezett. Először könyörgött, majd haragra gerjedt a szép Ráhel, de mégsem esett teherbe. Hogy imádott férje kedvében járjon, szolgálójához, Bilhóhoz küldte, hogy vele háljon. Így is lett, és Bilhó fiakat szült Jákobnak, Dánt és Náftálit. Mikor látta Lea az első

feleség, hogy már nem szül többet, arra kérte Jákobot, hogy szolgálójával, Zilpóval háljon. Így is lett, és nászukból született két fiú: Gád és Ásér. Majd Lea még szült Jákobnak, Isszáchárt, majd még egy fiút Zebulont, aztán leánynak adott életet és elnevezte Dinának. De meghallgatta Isten Ráhel könyörgését is, és fiat adott méhéből, Józsefet. Jákob népes családjával, juhaival és minden szerzett vagyonával elindult vissza, hogy testvére Ézsau elé álljon. Fáradtságos útján egy éjjel álmában nagy erejű teremtményekkel találkozott, akikkel megküzdött, így elnyerhette az angyalai áldást és új nevét, Izraelt. Ézsau megbocsátott testvérének, befogadta őket, és a 12 gyermekből sarjadt Izrael nemzetsége – az öreg elgondolkodott egy kicsit, majd folytatta – Ábrahám megtapasztalta Isten nagyságát, Izsák Isten erejét, Jákob Isten hatalmát. Ábrahám megtalálta az országot, Izsák megszerette, Jákob kiállta a próbákat érte. Ők hárman nemzették és népesítették be ezt a vidéket. Ők az ősatyák, akiknek folytatásai vagyunk. A te őseid és az enyémek, látod egy töről fakadnak. Ézsau fiaiból az edomiták, Jákobnak– vagy új nevén Izraelnek sarjai az izraeliták. Lótnak, Ábrahám unokaöccsének fiai a moábok, és ammóniták. S e népek mind egy-egy hajtásai a hatalmas életet adó fának, közös hazánknak, melyből más itt élő népek is erednek.

Málkiél itt elhallgatott, gondolataiba merült, és bár igen későre járt, a két fiú nem merte megzavarni, kivárták, amíg magától folytatja a történetet:

– Letelepедtek, élték életüket, és gyarapodtak, de a gazdag föld ide vonzott idegen népeket is, akikkel meg kellett küzdeniük, hol sikerrel, hol sikertelenül. Sok idő eltelt, és úgy történt, hogy Izrael fiainak egy részét a fáraó kényszerszolgálatára hurcoltatta Egyiptomba. A fáraók dicsőségének építéséhez rengeteg munkás kéz kellett, ezért más népek fiait is országukba vitették. A birodalom erős, a munka nehéz, a felügyelők szigorúak voltak, de a szorongatott helyzetben csoda történt. Egy kisfiú, akit anyja egy fonott kosárba rejtett a Nílus parti sásban az idegenek elől, az éppen arra járó egyiptomi fáraó lányának karjaiban talált menedéket. Megtetszett a kisbaba a hercegnőnek és magával vitte a palotába, ahol fényes pompában II Ramszesz fáraó idején ifjú herceggé nevelkedett, de nem felejtette el övéit, és mikor látta hogy egy felügyelő igazságtalanul bánik egy ártatlan emberrel az izraeliek közül, haragra gerjedt, és agyonütötte a bántalmazót. Mózes, mert így hívták az egyiptomi herceget, elmenekült a pusztába a fáraó haragja elől, ahol Ábrahám sarjai befogadták. Ott töltötte bujdosó éveit, mikor rátalált a szerelem és feleségül vette egy pap lányát. Mózes pásztorkodásból tartotta el családját, és ideje nagy részét a pusztában való vándorlással töltötte. Egyszer a Sínai-hegyen emlékezetes dolog történt vele. Új legelőt keresni ment fel, megállt, nézte a tájat, mikor nem messze tőle egy csipkebokor körül csodálatos tűnemény jelent meg. Mintha égő lángnyelvek fonták volna körbe, tűzben állt a tüske, mégse volt for-

róságának szikrája sem a perzselő sivatagban. A jelenés, ahogy jött, úgy tűnt el nyomtalanul és a bokornak egy ága sem égett meg. Nagy ámulatából még fel sem ébredhetett Mózes, mikor hangot hallott. A hang a fülében szólt mégsem látott sehol senkit. A szózat arra kérte, induljon vissza Egyiptomba és hozza ki a népét onnan. Mózes elindult az Úr parancsa szerint, és mielőtt a városba ért volna, eléjött testvére a papi rendből való Áron, hogy segítsen neki. Csodákkal kísért küldetésükben megtalálták a kivezető utat és hosszú 40 éves vándorlás után megint ezt a helyet. Azóta a hegyen átadott Törvény hagyománya segít nekünk élni és eligazodni ebben a világban, és ezt kell majd megtanulnod neked is. Úrrá lenni ösztöneiden, hasznára lenni másoknak, és tisztelni az Örökkévaló Isten teremtet világát. Megérteni végtelen hatalmasságát és a mi jelentéktelen kicsinységünket.

– Akarsz ezen az úton elindulni?

– Akarok! – felelte a fiú.

Az idő lassan útnak indult megint, és Kadar tanulni kezdett. Egyik nap húzta a másikat és a pásztorfiú kemény kis kezecskéje lassan tudta még irányítani a toll szárát a pergamen felett, éjszakáig olvasni a menta illatú belső udvaron az inge alatt kimenekített tekercseket, melyekkel nappal nem végzett. Első akart lenni a görög és a héber írás elsajátításában, a Tóra tökéletes ismeretében és a szilárd jellem kialakításában. Fáradozásának meglett a gyümölcse, mert újabb két év után a közösség tagjává vált édesanyjával együtt, és végre eljött a beavatásuk ünnepe is.

Az évek újabb fordulatot hoztak, és Kadar egyre feljebb lépett a láthatatlan lét-rán, hogy egyszer majd a szerzetesek legbelsőbb csoportjához tartozhasson, ahová csak a világi örömökről lemondani képes, szellemét állandón művelő, jellemét csiszoló férfi juthatott.

III. A család

*Ég szülte Földet
Föld szülte fát,
Fa szülte ágát,
Ága szülte bimbaját,
Bimbaja szülte virágját,
Virágja szülte Szent Annát,
Szent Anna szülte Máriát,
Mária szülte Krisztus urunkat, a világ megváltóját.*

Anna Jeruzsálemben lakott. Szemben az Aranykapuval egy csendes kis házban közel a jámborok közösségének negyedéhez. Szülei, Isméria és Eliud laktak itt egy tágas, mészkőből épült kétszintes épületben, amit Anna örökölt. A ház Kelet felé nézett, széles terasza, apró melléképületei mind arra fordultak, mintha állandóan csak a felkelő napot várnák.

Anna nagyon szép asszony volt, megért már jó néhány tavaszt, pontosan harmincötöt, de ez a többi feleséggel ellentétben nem látszott rajta. Magas termetű, egyenes járású, előkelő asszony volt, kinek minden mozdulatából sugárzott valami a hajdani ősanyák végtelen erejéből. Soha nem pihent, és bár módos emberek voltak, mégis ugyanúgy kivette részét a munkából, mint férje, Joachim. Anna gazdag és befolyásos családból származott, mégis korán megélte a nélkülözést. Nem az anyagi javakét, amiben mindig is bővelkedtek, hanem anyja szeretetét, aki 17 éves korában meghalt. Mivel ő volt a legidősebb lány, testvéreinek nevelése rá hárult, az összes gazdasszonyi teendővel együtt. Akkoriban családjával Zebulon völgyében éltek, és itt ismerkedett meg leendő férjének apjával. Joachimék szorgalmas pásztorok voltak, ugyanannak a közösségnek a tagjai, így hát a fiú megkérte Anna kezét.

Anna a döntés előtt a szentélybe ment, hogy kérje a jámborok papját, segítsen választani a kérők közül, hogy az Örökkévaló akarata szerint való legyen. Anna még most is emlékszik, ahogyan a főpap barlangjába lépve megérezte a növények és virágok illatát, a magasztos füstöt, a szent csöndet, ami Áron egykori szertartását övezte. A rítus, amit az idős pap tartott, más volt, mint amit Anna eddig látott. Mintha nem is lett volna jelen a lány, az öreg néha önkívületbe esett, mégis titkos és pontos rend szerint végezte a dolgát. A válasz megszületett, és Anna Joachim felesége lett. Tizenkilenc évesek voltak, mikor összeházasodtak. Anna gyönyörű ében fekete haját, világosbarna makulátlan kecsketejben fűröszött bőrét, sötétzöld

mandulavágású szemét, telt gránátalmapiros ajkát sokan irigyelték a fiatal férjtől, hiszen nála szebb lány messze nem volt a környéken. Joachim, a boldog vőlegény közepes termetű, zömök, sötét hajú, széles arcú fiú volt, akinek nem külseje, származása vagy vagyona, hanem a jó szíve volt igazi kincs. Joachim imádott élni, és mindent szenvedélyesen szeretett, ami ehhez tartozott. A juhait, a telet, a nyarat, az elkóborolt bárányt, a búza szemeit kemény tenyerében, az izzadságcseppeket a nehéz munka után homlokán, a szegényeket, a módos gazdák jókedvű mulatságait, a táncot, a bort, egyszóval mindent, amit az élet lüktetése adott. Annát is szerette, és a tenyerén hordta, amit asszonya meleg otthon teremtésével hálált meg. Nászajándékként megkapták a jeruzsálemi házat, több száz birkát legelővel, és gabonának való földdel. Joachim és Anna keze között arannyá vált mind, évről évre gyarapodott vagyonuk. De éppúgy, ahogy a jámborok közösségének többi tagja, vagyonukat nem éltek fel, hanem három részben elosztották. A legkisebbet maguknak tartották, a két nagyobb részt pedig a szegényeknek és a templomnak adományozták. Egyetlen bánatuk volt csak, hogy hosszú évek alatt nem született gyermekük. Anna nem értette ezt, hiszen tisztán éltek, és házasságkötésük előtt megtudakolták Isten akaratát, de a qumráni papok tanácsára elfogadták sorsukat és türelmesen várták szerelmük gyümölcsét.

Egyszer azonban váratlan esemény borította fel az elfojtott bánat és keserűség poharát. Bár ők nem a fő szentélyhez tartoztak, mert a sivatagi különállást választó papi közösség elutasította Jeruzsálem szellemi vezetését. A rend, ami az egykori főpap, Áron leszármazottai közül kiválasztotta a legkiválóbbat, megtört úgy százötven évvel ezelőtt. A kiválók helyett a gazdagok, hatalmasok, jó kapcsolatokkal és befolyással bírók között dőlt el a főpapi cím. Sokan voltak, akik ebbe is belenyugodtak, de néhány bátor és tiszta jellemű jeruzsálemi pap kivonult a pusztába és új közösséget alapított. Soha többé nem ismerték el Jeruzsálem fennhatóságát, és titokban várták, hogy közjük születik majd az Igaz, aki helyreállítja a megbomlott rendet, és a szentély régi fényét. Bár a qumráni papok oda többé nem léptek be, nem tiltották, hogy híveik ezt megtegyék, így a legnagyobb ünnepre, a templomszentelés emlékére gazdag ajándékokkal a fő templomba vonult Joachim és családja. Sokan nézték Júda és Izrael népéből irigykedve, néha értetlenül, vagy kissé megvetéssel, ahogyan megy Joachim népes családja fehér ruhában. Szolgálok csoportja követte őket vállukon roskadozó szőlővel, gabonával teli zsákokkal, aszalt gyümölcsökkel és más nemes ajándékokkal. A templom belső udvarába már csak Joachim mehetett az adománnyal, ezért Anna csak későbbi elmondásából ismerte a történetet.

Joachim, mikor át akarta adni adományát, megszólalt Ruben, a gazdag farizeus:

– Tiszteletreméltó főpap, hogyan fogadhatnánk el Joachim ajándékát, hiszen szégyent hozott Izrael fiainak fejére, akik közül még a legkisebbnek is számta-

lan sarja lett, de Joachim nem tudott gyermeket nemzeni. Azt mondom, gazdag ajándékai ellenére álljon a sor végére, előzze meg minden férfi, aki utódokat adott népünknek.

A főpap hallgatott, szigorúan nézett Joachim fehér ruhájára, aztán elidőzött büszke tekintetében, majd bólintással jóváhagyta Ruben szavát.

Joachim, aki békés ember volt ugyan, a megszégyenüléstől éktelen haragra gerjedt, nem szólt egy szót sem, megfordult, és szolgálóival, ajándékaival együtt elhagyta a templomot. Meg sem állt házáig, ahol maga mellé vette két húséges emberét, átalvető tarisznyáját, és kutyáit, majd egész nyájával együtt kivonult a pusztába, ahonnan semmi jel nem jött utána.

Anna sírt szégyenében és fájdmában, majd várta, várta türelmesen urát, de ő nem jött. Órákig járkált fel-alá, figyelte a város felé kanyargó poros utat, de hiába. Mikor egy hét is eltelt, maga mellé vette szolgálólányát és elindult a sivatagon át, a sós tenger másik partjára Qumránba, hogy megkeresse a gyülekezet vezetőjét. A hosszú út fáradtsága semmivé lett háborgó kedvének tengerében. A forró szél kisöpört minden lényegtelen apró gondolatot fejből és teljes lelkét Joachim töltötte be. Visszaemlékezett azokra az időkre, mikor jegyben jártak, visszaemlékezett az esküvőre, majd az első éjszakára, mikor megilletődötten álltak egymással szemben. Anna nem volt szenvedélyesen szerelmes. Ezt sosem merte bevallani magának, de így volt. Talán nem Joachimot választotta volna, hogy kit, azt maga sem tudja, de a jóslat eldöntött mindent, és ő, mint akit elvisz az áradó folyó, tehetetlenül sodródott bele az életébe. A díszes esküvőt, kitüntető figyelmet, dolgos hétköznapi sora követte, és az a kevés varázs is, amit Anna érzett, kezdett szertefoszlani. Úgy gondolta, kiválasztott egy feladatra, hogy nagy dolgok fognak rajta múlni, de ezt az érzést elnyomták a lényegtelen, egyhangú ritmusra moccanó évek. Tizenhat telt el belőlük azóta, és nem történt semmi, ami különlegesnek lenne mondható. Talán valami mégis történt, megszerette Joachimot. Lassan és észrevétlenül, ahogy teltek a napok mind egy-egy vékony szállal kötötte hozzá. A munka a földeken, a betakarítás, a ritmus, amit együtt találtak meg a közös fáradtságban, sokszor csak szótlanul mozdulva egymás mellett, és a nehéz helyzetek, mikor valami különlegeset látott meg a férfiban. Egy forró nyárvégén lángra lobbant a gabonátároló, és a mellette lévő épületek tele voltak jajveszékelő emberekkel. Joachim a gazda nyugalmaival és lélekjelenlétével teremtett rendet, hívott maga mellé mindenkit, és rövid idő múlva már láncban adták egymásnak a vízzel teli agyagkorsókat. Sok minden járt az asszony fejében a kolostor felé vezető úton, de leginkább az egyre terebélyesedő aggodalom, hogy elveszíti Joachimot. Hiánya

hatalmas lett, orrában érezte a férfi testének illatát, hallotta hangját, és látta jól ismert mozdulatait, ahogy szögre akasztja tarisznyáját, végigsimítja haját és szeme sarkában bujkáló örömmel néz Annára.

Kora délután volt, mikor megérkezett az erődítményhez. Bevezették, Málkiél már várta.

– Halottam Anna, mi történt veletek Jeruzsálemben, de mondd el, kérlek magad! Anna hosszasan mesélte minden apró részletre kitérve az eseményeket.

– Mit tudsz Joachimról?

– Semmit, atyám. Hét napja nyoma veszett, akik keresésére indultak, nem találták, hírért sem hallotta senki. Azért jöttem, mert nem tudom mi tévő legyek, és nem értem, miért büntet az Isten.

– Az Isten nem büntet, hanem tanít leányom, és hogy most mire, azt majd megértjük később. Menj vissza a házádba, és várakozz türelmesen, majd mi megkeressük az uradat.

– Köszönöm atyám, mondta sós könnyekkel küszködve Anna, és hosszan átölelte a papot, majd sietve, mint a forgószél, indult vissza.

A Főpap mosolyogva nézett utána, és mint Annával kapcsolatban mindig, most is az volt az érzése, hogy ritka adomány ez az asszony. Komótosan összepakolt az útra, sokáig imádkozott, majd vette tarisznyáját és elindult Joachim keresésére.

Joachim a pusztában a Jordán mellett vert tanyát, ahol jutott legelő állatainak, ivóvíz embereinek, és nyugalom saját magának. Napokig nem szólt semmit, csak a legszükségesebbeket, ami az állatok tartásához, a tűzrakáshoz, főzéshez, a másnapi legelő választás megbeszéléséhez kellett. Szolgái nem zaklatták felesleges kérdésekkel, még azt sem vették fel, hogy meddig maradnak, mindent Joachimra hagytak. Sajnálták, mert emberségesen bánt velük, soha nem mutatta, hogy különb lenne náluk, mégis nagy gonddal vigyázott, hogy nekik és családjuknak mindenük meglegyen. A munkát megkövetelte, de az, hogy élen járt benne, nem haragot, inkább szeretetet szült. Vártak hát türelmesen, hátha eloszlik a bánata, és Joachim újra haza indul.

A pap késő délután ért a táborba. Joachim éppen féloldalt fekvé rágcsált egy fűszálat a domboldalon, ahonnét belátta juhait és jó néhány száz lépésre az egész környéket, mégse vette észre Málkiél megfontoltan lépkedő alakját, csak akkor, mikor az felért az emelkedőre. Meg is ijedt egy kicsit a pap rikítóan fehér ruhás alakjától. Ahogy állt előtte, a lemenő nap piros fényétől megvilágítva, úgy tűnt, mintha az égből angyal szállt volna mellé a semmiből.

Joachim azonnal talpra ugrott, kezébe kapta kalapját, és illendően köszöntötte a papot.

– Béke veled, Málkiél!

– Béke veled, fiam – válaszolt a pap, és letelepedet a pásztor mellé. Az egy darabig tanácstalanul álldogált, majd ő is leült. Hallgattak. Miközben egykedvűen nézték a tájat, mindketten próbálták kifürkészni a másik gondolatait. A csöndet Máلكiél törte meg:

– Hallottam hírét, mi történt veletek Jeruzsálemben.

– Hát igen – felelte a konok pásztor.

– Mi bánt fiam?

– Minden atyám – fakadt ki Joachim –, az egész életem. Jól ismersz és tudod, hogy megtartottam a Törvényt, annak minden betűjét, tisztelem és szeretem a feleségem, házam népét, egész népemet és annak előjáróit. A munkából kiveszem a részem, gyümölcsét magamnak soha meg nem tartottam, jószívvel szétosztottam a rászorulóknak, és a szent emberek között. Előbb másra gondoltam, a magam életét másokénál többre nem tartottam, akkor miért büntet ilyen keményen az Úristen?

– Mivel büntet?

– Avval, hogy elzárta Anna méhét, és így nagy szegénységben maradtunk Izrael fiai előtt.

– Izrael fiai előtt nem, hanem a jeruzsálemi papság előtt. Ez a kettő nem ugyanaz. Mondtam már neked Joachim, és tudnod kell, hogy milyenek. Nem alkalmasak a feladatuk betöltésére, mert a szent papi vonalat, amit Mózes fivére Áron képviselt, megtörték. Nem tartoznak Áron papi rendjébe, ezért nem hivatottak, hogy Izrael szent templomát kizárólagosan birtokolják. De nemcsak az ősi vértől, hanem az ősi tiszta szellemtől és életviteltől is eltértek. Mert különben tudniuk kellene, hogy Isten akarata szent és sérthetetlen. Ha az Örökkévaló gyermeket ad, azt akkor teszi, mikor annak ideje van. Sem előbb, sem később. És ha nem ad, azt is okkal teszi. Ahogy tiszteljük a szelet és az esőt, az éjszakát és a nappalt, a jó termést és a rosszat, úgy tiszteljük a sorsunkat is. Legyünk benne a legjobbak, ami tőlünk telik, és akkor betöltöttük, amiért születünk.

Erre Joachim nem tudott mondani semmit, de sokkal jobb kedve sem lett, talán csak megnyugodott egy kicsit.

– Anna szeret téged Joachim – folytatta lágyabban az öreg –, láttam a szemében, mikor eljött hozzám.

– Anna nálad volt?

– Igen, ezért jöttem, hogy megkeresselek, és megkérjelek, hogy menj hozzám és szeresd! Szeresd tiszta szívből, amíg tudod, a gyermekáldást pedig bízd a Jóistenre!

Máلكiél kedvesen elmosolyodott, majd felállt, és amilyen gyorsan jött, olyan hirtelen tűnt el az alkonyatban.

Másnap Anna kora hajnalban kelt. Nem tudott aludni, hát forrásvízben megmosakodott, felvette szép piros ruháját, tiszta fehér gyolcskendővel. Kifésülte hosszú ében fekete haját, bőrét illatos olajjal kente. Friss lepényt, olajbogyót reggelizett kecskesajttal és kiült házának teraszára, hogy a felkelő napot nézze. A rózsafa alatt, ahol üldögélt, hallotta, ahogy csiripel két kismadár. Fészkükben szakajtónyi fióka várta őket tátott szájjal, és a szülők lélekszakadva hordták a táplálékot az örökké éhes szájakba. Anna megint szomorú lett. Eszébe jutott Joachim, és az ő keserősége, hogy nekik nem adatott meg az az öröm, ami ezeknek a madaraknak igen. Ahogy erre gondolt, egy hangot halott, de nem kívülről, nem is belülről, hanem valahonnan máshonnan, ami sem kinn, sem benn nincs, mégis tisztán hallatszik:

Így szólt:

– Anna indulj, mert Joachim feléd tart, és örülj, mert hamarosan szerelmedeknek gyümölcse lesz!

Anna nem gondolkodott semmit, felpattant és futni kezdett a városból kifelé. Maga sem tudta hova, csak vitte a lába, el az Aranykapu mellett, fel a hegyen, át a réteken, csak futott, futott, majd megállt a fáradtságtól és megátott távolról egy alakot közeledni. És Anna rohant, ahogy bírta eléje, mert tényleg ő volt, Joachim. Egyedül jött, nyáját, embereit hátrahagyva sietett Anna felé, és ahogy megismerte feleségét megtorpant és nézte. Nézte szép sudár alakját, lebbenő piros szoknyáját, sűrű éjfelete haját, nézte, ahogy szalad felé, piros arcát, telt ajkát, könnyű rózsailatát, és pajkosan villámló étellel teli zöld szemét.

–Anna, édes Anna – ölelte át –, hát vártál?

Amaz nem szólt semmit, csak szóltanul és forrón viszonzta az ölelést, Joachimnak úgy tűnt, úgy, mint eddig még soha. És Anna ruhái lehulltak, ahogy eddig féltett büszkesége is, mert nem volt már ő semmi, sem remény, sem ígéret, csak asszony, aki szerelmes, és megnyílt a kapu, testének és lelkének aranykapuja, hogy befogadja a férfit, akit neki szánt az ég, és akit olyan sokáig nem mert szeretni. És szerették egymást némán, és hangosan, jól ismert és ismeretlen mozdulatokkal, szerették egymást úgy, mint azok teszik, akik már értik milyen ajándék van a birtokukban.

A búza újra megnőtt, a szél megint megfordult, és Annának gyermeke született. Két bábaasszony segédkezett a szülésnél, és sokan vártak házuk udvarán, mert akkorra már híre ment a csodának. Anna gyermeket vár! A vajúdas és szülés gyorsan és könnyen ment, és kora délután felhangzott egy vékony, de határozott kis hangocska, egy kislány sírása. A fürdetés és öltöztetés után a bába Joachim kezébe tette a babát, aki sírással küszködve állt a papok és vendég családok gyűrűjében, emelte fel és adta át a főpapnak leányát. Mátkiél áldást mondott rá, felemelte

a pirosuló mosolygó Napnak a lányt, akit Máriának neveztek el. Anna pontosan betartotta a papok utasításait, és tisztulása alatt nem szoptatott. Utána is csak szent és áldott ételeket fogyasztott, hogy így táplálja Máriát, kinek tisztaságára szigorúan vigyázott. Anna kedve megfordult, vidám lett és bizakodó, életigenlő és még szebb, mint volt. Az anyaságtól vonásai finomabbak, alakja kerekesebb, természetűe szelídebb lett. Sokszor járkált le és fel szobájában és hangosan ismételte:

– Ki adja hírül Ruben fiainak, hogy Anna gyermeket szoptat? Halljátok hát, halljátok hát, Izrael tizenkét törzse, hogy Anna immár gyermeket szoptat!

Máriát imádta, mindenben a kedvében járt, le nem tette volna öléből egy pillanatra sem. Kezében tartva büszkén és védelmezően jött–ment övéi között egész nap, dolgát soha el nem hanyagolva, mégis lányával töltve minden percet. De emlékezett ígéretükre is, amit Joachimmal fogadtak a hazatérés örömeiben, hogy ha gyermekük születik, azt korán a felekezet papjaira bízják, és Isten állhatatos szolgálójává nevelik.

Ahogy bontakozott Mária természetűe, egyre inkább úgy látták, hogy jó döntést hoztak. Mária még szebbnek ígérkezett, mint az édesanyja. Bőre világos volt és finom, szeme égszínké, haja szőkésbarna, szája kicsi és formás. Komoly kislány volt és csendes. Különleges kisugárzása a közelében lévőket észrevétlenül megigézte, mert rendíthetetlen nyugalmat és erőt hordozott magában. Mikor három éves lett eljött Mátkiél, hogy elvigye magával a qumráni templomba, ahol majd nevelni fogják. Bár Annát is ott tanították, mégis a szíve szakadt meg érte. Megbeszélték Joachimmal, hogy ha búcsúzáskor a kicsi megfordul, vissza akar jönni hozzájuk, akkor nem engedik, és kérnek még egy kis haladékat, amíg nagyobb nem lesz. Eljött a nagy nap, és Mária apró lábait határozottan emelve lépdelt a templomerőd lépcsőin, meg sem fordult, mintha láthatatlan akarat vezényelné felfelé.

Telt múlt az idő, Mária fiatal lánnyá serdült. Akkorra már Zakariás, közeli rokonuk volt a főpap a jámborok gyülekezetében. Anna édesanyjának Ismériának a testvére volt Emerencia, kinek az egyik leánya Erzsébet, és az ő férje Zakariás. Idős, szigorú pap, aki nagy tiszteletnek örvendett a gyülekezete körében. Máriát, unokahúgát különös gonddal figyelte, akár tanulásról, akár a munkáról legyen szó. Jellemének tisztasága, éles esze és tisztánlátása meglelégedéssel töltötték el az öreg papot, de ennek semmi jelét nem mutatta Mária előtt, nehogy idő előtt elbizakodottá tegye. Mikor 13 éves lett a lány, Zakariás összehívta a főpapi tanácsot, hogy mitévők legyenek. Mária a gyülekezet tagjaival ellentétben nem kívánt férjhez menni, és Isten szolgálatát kívánta egész életében választani. Ezt kora gyermekkorától ismételte, de a papok úgy gondolták, majd megváltozik a szándéka, ha fiatal lánnyá érik.

Mária szándéka nem változott meg, talán egyedül ez a kérdés volt, amiben nem mutatott alázatot. A Zakariás vezette tanács úgy határozott, hogy Mária ta-

níttatását befejezték, az erődöt el kell hagynia, és gondviselőt választanak neki. Így a házasságkötéssel még várhat, amíg érett lesz rá. Zakariás a Hóreb hegyére ment, hogy a szent barlangban kérjen segítséget Istentől a helyes választásban. Nagy gyülekezet gyűlt köréje, mindenki kíváncsi volt Mária jövődő sorsára. Zakariás felöltötte díszes papi ruháját, minek skapuláréja a hagyomány szerint Áron papi ruhájának darabja volt, majd csendesesen imádkozott a szentélyben és kérte az Urat, hogy segítsen kiválasztani a férfit, akit Mária társául fogad. Aztán a szentély közepén álló fa ágából levágott annyit, ahány kérője akadt Máriának, és várt. Három nap múlva, mikor visszament csak egy ág hozott új hajtást, amely mellé a József nevet írta. Valahogy nem értette, mert nem erre számított. József jóra való ember volt ugyan, a gyülekezet egyik papja, és építőmestere, de nem őt képzelte el Máriának. Zakariás titkon remélte, hogy a gondviselésből szerelem, a szerelemből házasság kerekedik ki unokahúga fiatal életében. Mivel az özvegy József túl volt már férfikora virágán, hiszen 38 éves volt, és a lelke azé az asszonyé maradt, aki a felesége, hat gyermekének az anyja, és első igaz szerelme volt. Nemrég halt meg szegény, bár legkiválóbb gyógyítók próbáltak segíteni rajta, de sikertelenül. József azóta szomorú, és ide is azért jött el, mert a főpap kérte, senki ne maradjon távol a nőtlenek közül. Zakariástól távol állt, hogy kétségbe vonja az Úr akaratát, de arra gondolt, talán valamit nem végzett jól, és ezért rossz eredmény született. Most, hogy megtalálta saját maga számára a felmentést, kiment és kihirdette az eredményt:

– Híveim, kérők és egybegyűltek! Főpapi hivatásomnak, a tisztánlátásnak, és a csalhatatlanság erényének engedelmeskedvén újabb próbát hirdetek. Ha annak eredménye megegyezik az előzővel, azt biztos üzenetnek tekinthetjük.

A gyülekezet tagjai nem értették a döntést, mert eddig ilyet még nem tapasztaltak, de elfogadták és Zakariás bölcsességének jelét látták benne. Egyre sokasodtak az utóbbi időben azok a jóslatok, melyek a Fény Fiának várva várt érkezését jelezték, és többen voltak, akik Máriában látták ennek a beteljesülésnek a lehetőségét. Így hát a gyülekezet csendben várakozott és figyelte, ahogy Zakariás felállította félkörben a kérőket, majd néhány lépésre eltávolodott, hátat fordított a férfiaknak és egy fehér galambot emelt a feje fölé. A szertartáson mormolt valamit sokak számára ismeretlen varázsszavakkal majd elengedte a madarat és megfordult. A fehér galamb egy darabig a levegőben tétovázott, talán a lélegzetüket visszafojtva várakozó embereket figyelte, majd leszállt József vállára.

Ebben a pillanatban Zakariás térde rogyott, majd karjait és tekintetét az égre emelve mondta:

– Legyen Uram, a te akaratod szerint!
Felállt, Józsefhez lépett és így szólt:

– József, átadom neked Máriát, gyülekezetünk reménységét, szeretett unokahúgomat. Viseld gondját, és fogadd segítségét, amíg asszonnyá érik. A legnagyobb tisztelettel és féltéssel vedd körül, mert nem tudhatod, hogy ezzel a gyönyörű lilommal mi az Úr szándéka. Elfogadod-e ezeket a feltételeket fiam?

– Elfogadom atyám! – felelte József és mélyen meghajolt a főpap előtt.

József a gyülekezet egyik papja volt. Apja a Júda nemzetségéből, Betlehem városából származott. József fiatalon került a jámborok közé, ahol tanulmányai elvégzésével papi rangot kapott. Kenyérkereső munkának az ácsmesterséget választotta, amiben kiváló kézügyessége révén hamar hírnevet szerzett magának. Miután megházasodott, továbbra is a gyülekezethez tartozott családjával, bár már nem olyan szoros kötelékben. Boldog szerelemben éltek feleségével, aki hat gyermeket szült neki. Négy fiuk, József, Júdas, Simon, Jakab és két lányuk, Assia és Lídia született. Sokáig minden a legnagyobb rendben volt, és József úgy emlékezett vissza azokra az időkre, hogy maradéktalanul boldog volt. Egy este, mikor hazaért, feleségét a tűzhely mellett sápadt arccal, összegörnyedve találta. Az elején úgy gondolták nem nagy a baj, és elfogadták a javasok főzeteit és tanácsait, de valahogy napról napra mégis rosszabb lett minden. Néhány hét után az asszony már az ágyból se tudott felkelni, hiába volt minden igyekezet, egy hűvös hajnalon végleg eltávozott tőlük. Józsefben akkor megszakadt valami. Tette a dolgát tovább, talán fegyelmezettebben, mint eddig, a gyerekekkel is többet törődve, de imádkozni egyre kevesebbet imádkozott, és került a közös istentiszteleteket is. Kevesebbet beszélt, szemének csibészes fénye kihúnyt. Falat húzott maga köré, beleroskadt a bánat útvesztőjébe. Felesége emléke, mint egy szomorú köpeny rajta volt mindig, és nem engedte el. József háza a gyülekezet qumráni központjától nem messze, egy domboldalon volt, ami egy magasabb hegynek támaszkodott. A ház az ácsmester ügyes kezét dicsérve több egymás mellé csúsztatott szintből és tetőből állt. A körülötte zöldellő kert közepén egy terebélyes fügefa pompázott. A házhoz vezető utat szőlőlugas fedte, bőven termő gyümölcsöket és hűvös árnyékot adva. József nagyobb gyerekei apjukkal járták a városokat egyik munkából a másikba, a kisebbek tanuló éveiket töltötték, csak legkisebb fia Jakab élt otthon. Jakab hároméves volt, és amióta édesanyja meghalt, nem beszélt senkivel. Naphosszat csak ült a ház előtt, magában játszott, és ha kérdezték bólintott, vagy a fejét ingatta. József otthoni teendőit egy szegény rokon asszonya segítette, aki ellátta a ház körüli munkákat és Jakabra is vigyázott.

Mária tanácstalanul állt új házának közepén. Minden idegen volt számára, legfőképp a változás. Édesanyja, Anna házába szeretett volna menni, de apja, Joachim, már jó ideje meghalt, és a gyülekezet úgy határozott, hogy férfi pártfo-

gót választanak mellé. 13 éves volt, még inkább gyerek, mégis a meglett asszonyok bölcsességével és nyugalmaival viselte az új helyzetet. József gyermekei szemében látta, hogy időbe telik, mire elfogadják őt, és hogy mindennapjait egy idős házvezetőnő és egy szomorú kisleány társaságában fogja tölteni.

De nem bánta. Mert Mária ilyen volt, mélyen hitt Isten bölcsességében, és tudta, hogy életének minden pillanata értelmet nyer – valahol, valamikor –, talán a magasban, ahová ő nem ér fel, mégis karnyújtásnyi közelségre érzi magához. Móriában benne élt az Isten, de ő még nem tudta hogy ebben különleges, azt gondolta, ez mindenkivel így van. Ártatlan természete, amely rossz szándékot, gondolatot soha nem ismert, bölcsességet is hordozott magában, mellyel folyton figyelte a világ minden megnyilvánulását és benne az emberek természetét. Fiatal volt még és szabad, mint a szél a sivatag felett, nem kötötte semmi csak a Nap és Hold, az éjszakák és nappalok, a folytonos változás és a nyugalom. Nem tudta még, hogy valaki, akit most még nem ismer, készülődik felé, hogy bilincsbe kösse gyönyörű, zabolátlan természetét, nem tudta, hogy szeretni fogja őt élete utolsó percéig. Szeretni fogja mindennél, a világmindenség minden teremtetten és teremtetlen lényénél és gondolatánál jobban, szeretni fogja saját apró életénél is inkább. Most még nem tudta ezt Mária, mégis folyton ölelte valami komoly szomorúság magához, mint azokat, akik nagy feladatra születtek.

Elkezdte új életét József házában. Először csak Tamara asszonynak segédkezett, majd mikor megtanulta a ház rendjét és szokásait, egyedül ellátott minden jószágot, főzött, ápolt a kertet és mindenkihez volt egy-egy kedves szava. Néhány hónap után Mária lény, mint valami finom tiszta köd, körbevette és megnyugtatta a szomorúsággal és fájdalommal teli otthont. József ezt csak lassan vette észre, és főleg a fián, mert ő a kis Jakabért aggódott állandó távollétében. Jakabra gyermekkorára ellenére rátelepedett a gyász és a fájdalom, ami nem engedte örülni, jókat enni, játszani és növekedni. Sápadt volt, anyja halála óta egyfolytában betegeskedett. Az utca végén egymásnak suttogó asszonyok azt beszéltek, talán nem is éri meg felnőtt korát. Tudta ezt József is, mégis éktelen haragra gerjedt, mikor meghallotta a szóbeszédet.

Mária egyszerűen és természetesen közeledett Jakabhoz. Mellé telepedett, mikor a gyerek némán üldögélt a ház udvarán álló fügefa alatt, és akár órákig is képes volt szótlanságban őrizni a kisleányt. Nézték csendben a naplementét, a csicsergő madarakat, hallgatták az utca zaját, és ha történt valami váratlan vagy szokatlant, csak összenéztek és bámultak tovább. Aztán egyszer, mikor egy szamara kordé felborult, és a gazdája fennhangon szidta a csacsit, egyszerre nevettek el magukat. Másnap Jakab már nem tudta kívánni, hogy Mária elvégezze a napi dolgát, és délután kiüljön mellé a fügefa alá, hanem tisztos távolságból ugyan,

de figyelte a fiatal lányt. Követte a kúthoz, a konyhába, figyelte hogyan gondozza a kertet, söpri az udvart. Ebédeltek, majd Mária Jakab apró kezét megfogva sétált a fügefa alá. Így telt el hétre hét, és Tamara asszonyon kívül nem tudta senki, hogy Jakab újra beszél, de csak Máriával. És Mária mesélt neki mindenről, amiről a templomban tanult, a hegyekről, a madarokról, veszélyes oroszlánokról, régi szent énekekre tanította és táncolni is, amit annyira nem szerettet Jakab, de a körtáncból fogócska lett, aztán bújócska és a gyerek játszott megint. Önfeláldozóan, ahogy egy kislánynak kell, és már nevetett is Mária bolondozásán. A fügefa alatt Mária ölében ült, itt nézte, ahogy a vörös nap lebukik a hegy dunyhája mögé, és a lány édes altatóján el is aludt. Ezen az estén József és fiai későn értek haza, halkán léptek a hűvös házba, ahol takaros rend volt, az asztalon a vaslábasban jó ízű vacsora várta őket. József gondolataiban felderengett egy régi kép, mikor még szép volt minden, és ugyanígy jött haza. Elkergette a képet, és Jakabot kereste, hogy álmában rápillantson szomorú kislányára. Nem találta sehol, szíve már a torkában dobogott a rémülettől, mikor észrevette Mária ágyában. Aludtak mindketten. Jakab Mária nyakát ölelte, mint valami drága menedéket. Békés kis arcára az álom nyugalmat rajzolt, és mosolyt, amit József nem látott a fián már két év óta. Ahogy nézte a szigorú és erős ácsmester ezt a két gyereket, hirtelen a sírás rázta meg a vállát. Sírt némán, ömlött ki a sok elfojtott bánat és keserűség, folyt le az arcán, cseppent le az ágyra, hogy lebontsa a fájdalom várát, és átvegye helyét az öröm és a hála biztos érzése.

Az évek a mindennapok kiszámítható nyugalmaiban teltek el, és Zakariás, ahogy üldögélt este a monostor magas fala mögött, figyelve a lenyugvó napot, Máriára és Józsefekre gondolt. Úgy érezte, a Teremtő végtelen bölcsessége tetteiben érthető meg, már amit ezek közül képes megérteni az ember. Akkor még nem sejtette, hogy ez a bölcs akarat őt magát is hamarosan megszólítja majd. Úgy történt, hogy az újév ünnepére készültek egy szeptember végi napon. Ilyen nagy nap idején az egész gyülekezet összegyűlik a közös lakomára, és az illatáldozati szertartásra. Együtt zarándokoltak el a Hóreb lábához, ahol kilencszáz éve Illés próféta várta az Istent. A tenger szintje alatt mélyen fekvő sivatagból emelkedett ki az ősrégi hegy, ahol már évezredek óta különös dolgok történtek. Van, aki szerint itt kapta meg Mózes a Törvényt Istentől, és innen ragadták el tüzes égi szekéren Illést, a tisztán szóló és cselekvő prófétát, akit nem hallgatott meg a nép. Más különös történeteket is meséltek erről a hegyről, de az biztos, hogy szent hely volt, és a jeruzsálemi templomból önként kivonult qumráni papok ide jöttek a nagy ünnepek idején. A hegy tetején szabályos kör alakú fennsík helyezkedett el, és oldalt nyílt a barlang, amelyben a hagyomány szerint Illés élt. Zakariás komoly és átszellemült arccal öltötte magára díszes papi ruháját, és lassú, méltóságteljes léptekkel vonult a barlangszentélybe, ahol már egyedül volt a szertartás alatt. Ennek az ünnepnek

a szokása, hogy tisztelegjen Izrael fia az Isten előtt, szembenézzen egy pillanatra önmagával, és egyedül legyen a Mindenhatóval, mint majd lesz akkor is, ha élete végén az ítélőszék elé kerül.

Zakariás ennek szellemében rendezte gondolatait, majd elhelyezte az illatos füveket az oltáron. A csönd szokatlan volt odabenn, mintha megállt volna az idő és a zajos tömegből semmi nem maradt, csak azok hangok, amit a főpap megfontolt mozdulatai adtak. Hosszú testi és lelki tisztulás előzte meg az ünnepet, amit Zakariás mindig betartott. A tisztító fürdő után léphetett csak be a szentélybe, melyben a Mózes törvényei szerint elkészített illatáldozati oltár állt. Egyszerű, a sivatagi vándorlás életfeltételeihez alkalmazkodó, könnyű akácfából készített kis oltár volt, egy könyök széles, egy könyök hosszú és két könyök magas. Két szarva, két fogantyúja aranyozott, és a tálka is, amiben a szent parázs égett. A szentélybelsejét balzsammal, mirhával, fahéjjal, szennával kevert olívaolajjal kenték be, és ugyanezt a kenetet kapták a papok, akik a szentélybe léphettek. Oldalt az oltár mellett rézedény állt, benne tiszta víz. Zakariás komótosan megmosta kezét, majd lábát és arra gondolt, vajon hogyan történik most mindez Jeruzsálemben. Zakariás Áron nemzetségéből való pap volt a jeruzsálemi templomban. Már gyermekkorától teljes szívből készült papi feladataira, és minden betűjét megtartotta a szent szövegeknek és parancsolatoknak. Ezért volt számára fájdalmas, mikor szembe kellett néznie az ottani viszonyokkal.

A főpap és a tanács közül sokan nem így gondolkoztak és cselekedtek. A papi ruha és illatos kenet mögött a hatalom és befolyás édes ízét keresték, a szertartások sokuk számára csak a díszletet jelentették már. Emlékezett arra, milyen örömet és megtiszteltetést jelentett számára, mikor a sorsvetés a papok között neki adta meg a lehetőséget, hogy az illatáldozat szertartását előkészítse, és milyen csalódást érzett, mikor meglátta az ünnep befejezésére kivonuló főpap üres, lélektelen arckifejezését. Hosszú évekig tartó vívódás vezetett oda, hogy felesége gyülekezéthez, a Jeruzsálemből kivonuló, másképp gondolkodó papok qumráni csoportjához tartozzon. Most itt áll, és ő végzi egyedül a szertartást, míg a gyülekezet a barlangszentélyen kívül várja, hogy megérezze a felszálló füst megtisztító illatát. Kézmosás után mezítláb, hiszen Hóreb szent hegyén, Illés egykori barlangjában állt, az oltárhoz lépett, és lassan felszította a szent tüzet. Majd az oltár melletti aranytálkából illatos gyanta, szagos borostyán, mézga, tömjén és fűszerek egyenlő részből álló keverékét szórta a tűzre. Az erős füst megtöltötte a szentélyt, és vékony csíkban kezdett kifelé szállni. Zakariás mélyen elmerült az imában, mikor hirtelen nagy fényesség támadt a sötét barlangban. Az öregember megijedt, és kezét ösztönösen szeme elé tartotta, majd mikor kinézett mögüle, a barlang mennyezetéig érő alakot pillantott meg. Szép arcú fiatal férfi állt az oltár mellett, magasabb mint bárki, akit eddig Zakariás látott. A látomás inkább hasonlított egy

különös fényjelenséghez, mint hús vér emberhez, mégis annyira eleven volt, mint eddig még egyetlen jel sem. Akkor hangot halott:

Ne félj Zakaria: mert meghallgattatott a te könyörgésed, és a te feleséged Erzsébet szül tenéked fiat, és az ő nevét nevezed Jánosnak. És az lészen tenéked örömedre és vigasságodra, és sokan fognak örvendezni az ő születésén (Lukács 1, 13–14.)

Zakariás ijedtében és zavarában csak ennyit tudott mondani:

Mint esmérhetem én ezt meg? Mert én vén ember vagyok, és az én feleségem is igen idős. (Lukács 1, 18)

Az angyal válaszolt:

Én vagyok a Gábiel, ki állok az Istennek előtte, és botsáttattam hogy szóljak te veled, és ez örvendetes dolgokat jelentsem tenéked. És íme megnémulsz, és nem szólhatsz, mind a napiglan, mellyen ezek meglésznek, mélyek bételnek az ő idejekben.

(Lukács 1, 19–20)

Azzal elment, mintha ott se lett volna, és a barlang újra sötét lett, csak a beszűrődő félhomály adott némi világot, de azt is tejszínűvé varázsolta a gomolygó, illatos füst. Időbe telt, mire Zakariás össze tudta szedni magát, és kilépett a tömeg elé, hogy az ilyenkor szokásos papi áldást elmondja. Sápadtan emelte magasra két kezét, és nagy lendülettel belekezdett, hogy érces gyönyörű hangján szóljon, de nem jött ki semmi a torkán. Megpróbálta még egyszer, kétszer, aztán magába roskadtan hallgatott a döbrent tömeg előtt, majd intett hogy nem tud beszélni és félrevonult.

Innentől kezdve sok ideje volt elmélkedni Zakariásnak a történekről. Vissza-vonult Jeruzsálemről félórányi járásra való házukba, és ott üldögélt az udvaron naphosszat. Nézte a lemenő és feljövő napot, az egymás mellett sorakozó szőlőket, füge-, olaj- és mandulafákat. Nézte az embereket, akik jöttek-mentek a hegyoldalban, és művelték a maguk földjét. Végiggondolt magában mindent. A reményt, amit papi családjában hozzá fűztek, tanulóéveit, beavatását, a szolgálat első állomásait, szerelmét gyönyörű feleségével, Erzsébettel, szomorúságukat gyermektelenségük miatt, majd távozását a jeruzsálemi templomból, a jámborok új közösségét, és minden apróbb és fontosabb eseményt, ami ezekhez kötődött. A látomást is ízekre szedte, latolgatva magában az összes lehetőséget, majd csöndben maradt gondolatai egyre elsimuló tükrében, és végül már csak a hegyet nézte. Jó néhány hét is eltelt már, mikor Erzsébet odaült mellé egy hideg téli délutánon.

– Zakariás, kedvesem, nem tudom, hogyan mondjam el neked... sokáig, amíg nem voltam benne biztos, még magam sem hittem el, de most már bizonyos, hogy gyermeket várok.

Erzsébet nézte Zakariás távolba meredő arcát, és izgatottan várta, mit lát majd rajta.

Zakariás megfordult, szeme kikerekedett, arcán öröm és meghatottság suhant át, elmosolyodott és megölelte feleségét. Ettől a naptól kezdve Zakariás megváltozott. Korán kelt, majd elindult a faluban sétálni, a reggeli utakon kedvesen intett a szembejövőeknek, megsimogatta a szaladgáló gyerekek fejét. Imádkozott az imaházban, majd hazasétált. Otthon jó gazdaként ellenőrizte a jóságokat, kertet és konyhát, majd szent könyveibe merülve napestig elő sem jött a könyvtárszobából. Esti ima után Erzsébettel vacsorázott, és különösen gyengéd volt vele, de semmit sem árult el, sem neki, sem másnak abból, amit a hegyen az oltár mellett látott és hallott. Minden este, mikor a falu hangjai már elcsendesültek, Istennel beszélgetett. Ezek a bensőséges gondolatok talán többet értek minden imánál, mert Zakariás már nem magas rangú pap volt, hanem egy meghatott öregember, aki most kezdi megérteni, mit is jelent Isten erejének jelenléte. Önmagában és másokban, a faluban, a kertben, Erzsébet mosolyában, és mindabban, amit szeret maga körül. Hányszor várta, hogy kiválasztott legyen, hogy ő kapjon jelet, mint a próféták, és mikor kapott, fényeset és világosat, nem hitte el. Megfogadta, ha újra beszélhet és pap lesz megint, máshogyan szól majd mint eddig, inkább úgy, ahogy azt csendességre ítél, örömteli várakozással telt idejében megtanulta.

Eközben József házában Mária egyre nagyobb szeretettel és tisztelettel körülvéve éldegélt Jakabbal, Józseffel és fiaival. Édesanyja, Anna sokszor meglátogatta és örömmel tapasztalta, hogy Mária megint boldog, mint egykor a jámborok templomában. Már is lassan 15 éves lett, és egyre gyönyörűbb. Anna sokszor lopva nézte a lányát, és azon gondolkodott, hogyan lehet ez a gyerek ennyire szép, sok mindenben hasonló, mégis inkább különböző tőlük. Drága jó Joachim nem láthatta, mert Mária templomba vitele után két évvel elment az élők sorából. Annának, aki még mindig nagyon szép volt, sok kérője akadt volna, de ő inkább egyedül maradt emlékeivel, és Máriával, kinek tiszta lénye Anna érzése szerint jobba tett mindenkit, aki a közelébe került. Anna azon is töprengett, hogy mi lesz majd vele, hiszen már most versengtek kezéért, akik remélték, hogy József felügyelete alól kikerülve megkérhetik majd a vidék legszebb virágát. Mária magas volt, mint édesanyja, testalkata nyúlánk, mégis nőies formákat rejtő. Járása lendületes, kissé táncoló, dús, rózsafabarna haja zabolátlanul úszott utána, hiába kötötte rendbe tisztelettudóan. Bőre hibátlan és fehér, mint a porcelán, szeme hol sötét erdőzöld, hol nyugodt és világos, mint a jáde csillogása, szája alig telt, szép ívű, áfonyapiros. Természete ártatlan és tiszta. Kicsi gyermekkorától kezdve kiűnt bölcsessége. Sokszor előfordult, hogy csendben hallgatta a felnőttek beszédét, majd mikor megszólalt, röviden és találóan beszélt, a felnőttek nem győzték találgatni, vajon mindezt honnan veszi ez a gyerek. Máriával szemben, aki tökéletes volt Anna szemében, csak egy aggodalom merült fel. Nem akart férjhez menni.

Ezt már elég hamar kijelentette, és bár szófogadó volt minden kérdésben, ebben az egyben mégis hajthatatlan maradt. Meg kívánta őrizni ártatlanságát az Úr tiszteletére, és hiába mondta neki Anna, Zakariás, Erzsébet és mások is a nagycsaládból, hogy az Úrnak sokkal inkább az okozna örömet, ha egy ilyen szép lány férjez menne és gyerekeket szülne, Mária végig se hallgatta őket, sarkon fordult és kiment. Így hát megtanulták, hogy jobb lesz ezt a kérdést elkerülni, de Anna látta, hogy vésszen közeledik az idő, mikor szembe kell vele nézni. Így is történt, mikor egy meleg tavaszi napon Anna Máriát látogatta József házában. József és fiai nem voltak otthon, csak a kis Jakab és Tamara asszony a házvezetőnő.

Anna és Mária kinn ültek a virágzó lugas alatt, és aszalt szőlőt ettek friss kenyérrel, majd pihentek a jóleső ebéd után. Mária valahogy más volt, mint eddig, úgy látta Anna, mintha valami gond vagy titok ülte volna körül.

– Mária, kislányom, mi nyomja a szívedet? – kérdezte Anna.

– Nagy öröm ért, és mégis félek anyám!

– Mondd el, mi bánt gyermekem! Bennem megbízhatsz, hiszen tudod–, és Anna kezébe vette Mária törékeny kezét.

– Néhány hete a kútnál álltam, mikor hangot halottam. Angyal jött el hozzám, és arról szólt, hogy gyermekem lesz. Isten fia, akit olyan régóta várunk, anyám! Kérdeztem, hogy hogyan lehetséges mindez, hiszen férfit nem ismertem, de az angyal válaszolt, hogy Istennek minden lehetséges. Elfogadom ezt, és azóta boldog vagyok, mégis rettegek, mert Izrael törvényei szerint büntetést érdemel az az asszony, aki házasságon kívül gyermeket fogan. Éjjelem és nappalom az öröm és a kétségek között telik, hogyan tudnék én gyönyörű isteni magzatomra vigyázni? Segíts nekem anyám! – mondta és hevesen átölelte édesanyját, aki döbbenetén viszonozta ölelését.

Anna hallgatott egy darabig, majd többször elismételte Máriával a történetet, minden apró részletre kitérve, majd megint hallgatott. Azon az éjszakán nem tudott aludni, végül a lázas gondolatok után másnap arra jutott, hogy üzenetet küld unokahúgának, Erzsébetnek, és elviszi hozzá Máriát egy időre. Mária másnap szóltanul engedelmeskedett, és már indultak is. Odafelé menet az út gyorsan eltelt, a két asszony a különös égi jelekről és fogantatásról beszélt, és Zakariásról, hogy vele mi történhetett a legutóbbi ünnepen, vajon mit látott, miért hallgat azóta. Ebéd előtt értek oda, a szolgáló nyitott ajtót, szólította a ház úrnőjét. Erzsébet szinte repült, mikor a tornácról megpillantotta kedves vendégeit. Édes Anna, Mária! Átölelte őket, – De jó, hogy itt vagytok! –, aztán hirtelen a hasához kapott, ami igencsak gömbölyödött már, hiszen a hetedik hónapban lehetett. Néhány pillanatig mozdulatlan maradt, befelé figyelt, és sápadtan Mária felé fordult. Mindkét kezét a kezébe vette és így szólt:

Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse.

És honnét vagyon ez nékem, hogy az én Uramnak anyja én hozzám jöjjön? Mert ímé, mihelyt a te köszöntésednek szava az én füleimbe juta, azonnal repesni kezdve örvendezéssel a magzat az én méhemben. És boldog az, a ki hitt; mert bételjessednek azok, amellyeket az Úr nékie mondott. (Lukács 1, 42–45)

Mária így válaszolt:

Magasztalja az én lelkem az Urat. És örvendez az én lelkem az én Megtartó Istenemben. Mert megtekinté az ő szolgáló leányának alázatos állapotját: mert ímé engemet ez időtől fogva boldognak mondanak minden nemzetségek. Mert a Hatalmas Isten, én velem nagyságos dolgokat cselekedék, és szent az ő neve. (Lukács 1, 46–49)

Álltak hárman csendben, fogták egymás kezét. A Boldogasszony letekintett rájuk, holdfényű gyöngysorával kört írt körjük, hogy békességben és az ő legfőbb isteni védelmében részesüljenek.

Attól a naptól fogva öröm költözött a házba, a szorongás nyomtalanul eltűnt, még az árnyéka sem maradt, helyét betöltötte a gyermekvárás boldogsága. A három asszony énekelt, tervezgetett és álmodott, és nap, mint nap kerültek elő kezük alól a tiszta gyolcsból, puha fehér vászonból varrt kicsi ruhácskák, pólák, kendők, párnák és takarók. Zakariás sokszor üldögélt mellettük táblájával, és ha valamit mondani akart, ráírta a táblára. Az asszonyok harsány nevetéssel, tréfálgatással fogadták az idősödő pap bölcsességeit, de Zakariás most valahogy ezt mégsem bánta, mert őt is átjárta az az öröm, ami betöltötte háza minden zegzugát.

De ahogy minden jónak vége szakad egyszer, itt is eljött a búcsú ideje, és Mária újból József házába ment. Már nem félt tőle, és a megérkezés után rögtön elmondott mindent neki, az angyali látogatásról, Erzsébet felismeréséről, és a gyermekvárás boldog két hónapjáról.

József nézte és hallgatta az őszintén örvendező gyönyörű Máriát, és bár a jámborok papjaként sokszor hallgatta a legendát a Világosság Fiának eljöveteléről, most mégis azon gondolkodott, vajon ki által és mikor történhetett ez vele. Sorra vette a szóba jöhető fiatal férfiakat, és azon töprengett, mikor mit nem vett észre, de semmi sem jutott eszébe. Talán Zakariásnál ismert meg valakit, de arra úgysem fog rájönni. Annára gondolt, aki ezt biztosan tudta, de titkolta előle, majd a harag és keserűség egyre inkább eluralkodott rajta.

– Miért csaptál be, Mária? – kiáltott fel minden türelmét elveszítve.

Mária, aki ragyogott a vele történetek erejétől, most hirtelen felocsúdott, és visszaesett a földre. Jól látta mi zajlik le Józsefben, jól látta vergődő gondolatait, és a megbántottság érzésén lassan úrrá lett rajta a József iránt érzett szánalom.

– Minden szavam igaz József, mint ahogyan volt, és ahogyan lesz is mindenkor!
– azzal megfordult, és a szobájába ment, ahonnan másnapig nem jött ki.
Szavai, mint kemény gyémántok pattogtak a padlón, magasról, tisztán és megfellebbezhetetlenül, és olyan erő volt bennük, hogy József azt gondolta, talán mégis igazat mond.

De a rövid benyomást elnyomta a szégyentől és nevetségessé válástól való félelem. Mikor lecsillapodott, gondolkodni kezdett. Szerette Máriát, és mikor elvállalta a felette való gyámságot, nem gondolta, hogy a felesége lesz. Zakariásnak meg is kellett ígérnie, hogy csak vigyázni fog rá. Sokat köszönhetett Máriának, mert ez alatt a majdnem három év alatt letörölte Jakab arcáról a gyászt, és a házat a szeretet melegségével töltötte meg. Kedves volt és tisztelettudó, és hiába királyi származása, gazdag családja, és a templom papjainak rajongó csodálata iránta, az ő szerény toldott–foldott mesterember házában úgy tudott viselkedni, mint valami szegény nomád pásztor rokon, aki megbecsüli a legkisebbet is. Bármilyen történet is Máriával, megérdemli, hogy viszonozza, amit tőle kapott. Úgy döntött, hogy másnap hajnalban titokban elbocsátja, visszaviszi Annához, hogy az majd segítsen neki elmenekülni az ilyenkor szokásos halálos ítélet elől. Ebben megnyugodott József, és elaludt. Békésen telt éjszakája hajnalig, mikor emlékezetes dolog történt vele. Az álom és az ébrenlét határán hirtelen megállt, és bár tudta hogy álmodik, tudta hogy hol van, mégsem tudott sem mozdulni, sem felébredni, sem az álom összefüggéstelen mélyebb bugyraiba menekülni. Álmodást látott, látomást, amelyben fényes lámpást gyújtott felette az Úr angyala, és így szólt:

– *József, Dávidnak fia, ne félj elvenned Máriát feleségül, mert ami ő benne foglaltatott, a Szent Lélektől vagyon.* (Máté 1, 20)

Szapora szívveréssel ébredt fel József, kitámolygott az udvarra, letérdelt a felkelő nap elé, és megígérte, hogy mindent úgy tesz, ahogyan az Úr angyala álmában kérte tőle. És megígérte Istennek, hogy amíg él, vigyázni fog Máriára és az ő fiára, aki az Istentől való lesz.

Hallotta mindezt a Boldogasszony, és tudta, hogy József igazat mond, és megteszi, amit ígér.

IV. A hatalom

Háborúban az embereket a kard, békében a fényűzés sebzi meg.

(Caecilius Balbus)

Mint ahogy rendje van minden időben a csillagok mozgásának, az idő lépésének, az áramlatok forgásának, ugyanúgy rendje van az emberek fölött a földi hatalom erejének is. Ebben az időben két nagyhatalom feszült egymásnak, ütközőtengelyük nem messze a Szentföld felett húzódott. A két hatalom, a keleti és nyugati birodalom épp annyira különböző volt, mint ahogy mindig különbözik egymástól a Kelet és a Nyugat szelleme. A Kelet az egészben gondolkodik, a Nyugat a részben, keleten az ember akarata, vágyai és törekvései elolvadnak a „mi” tengerében és erősítik azt, addig a nyugati ember önmaga tükrében keresi szép emberi léte üdvöztető igazságát. Keleten az alkalmazkodás, a természet ritmusával egyszerre mozdulás adja a jövőt, míg nyugaton a világ minél tökéletesebb legyőzése és birtoklása jelenti az üdvösséget. Keleten a szellem, a lelki gazdagság és harmónia jelenti a szabadságot, míg nyugaton az anyag birtoklása, az élvezetek megélése adja ugyanazt. Kelet a tartalom, Nyugat a forma, Kelet az érzelem, Nyugat az ésszerűség, Kelet a védekező, Nyugat a hódító, de mégis ketten együtt egyek, adják ki a teljességet, és bárhogy birkózhatnak, soha sem győzik le egymást.

Nyugaton a Római Birodalom, keleten a Párthus Birodalom nézett szembe egymással. Kialakulásuk, történetük hasonló volt, csak eredendő természetük más. Róma egy kis domboldali településből elindulva, szívében a farkastejen felnövekvő dicsőséges ősök emlékével, mértéktartó életvitellel, de harcra nagyra valóssal lassan meghódította maga körül a világot. Zseniálisan szervezett hadereje és hátországa, jól irányított központi hatalma hosszú századokig életben tartotta megnövekedett testét. A behódolt tartományoknak a szabadság illúzióját hagyta meg saját előkelőik és vallásuk látszólagos védelme alatt, de a valóságban bilincset csattintott a lábukra, és másodrendű állampolgárai lettek a babérkoszorús birodalomnak, ami folyamatosan rajtuk tartotta szemét.

Keleten egy sztyeppei nomádokból kiszakadt népcsoport rakta le a Párthus Birodalom alapkövét, akiknek nagy testvére volt a szkíta és hun lovas nemzet, urai Ázsia hatalmas síkságainak és sivatagjainak. Az ezer szállal egymáshoz kötődő, mégis külön törzsekből álló nemzetségtengert vérszerződés kötötte egymáshoz. Ez a kötés az evilági életeken túlmutató hűség, testvériség és egymás védelmének megkérdőjelezhetetlen törvényét jelentette. Bár vérük csak a kupában keveredett - mert kelet sztyeppeinek számtalan hajtásából származtak, mind más ősanától és ősapától -, a származásnál nagyobb erő kötötte őket egybe, a közös szellem. Rendje az Istenre tekintésnek, az ünnepek megtartásának, a Boldogasszony tiszt-

teletének, esküvőnek és temetésnek, és minden istenteremtényhez való viszonyulásnak. Szokása a sátor állításának, vetésnek, aratásnak, sajt készítésének és lópatkolásának, énekek mondásának, szőnyeg- és ruha mintáinak. Ez a közös szellem erősebb a vérnél is, mert míg az szívesen elkeveredik a máséban, hogy valami újat adjon, a szellem tisztán öröklődik tovább, megtartva lényegét, alkalmazkodik a mindenkori időkhöz, s mint bűvő patak, észrevétlenül szalad.

Ősi, mindig újulni, gazdagodni képes hagyomány, amit anyák súgnak fiaik fülébe, kötnék lányaik hajába, hogy virágozzon tányérra festve, nyeregtakaróba szőve, aranyserlegbe karcolva és szívekbe írva, hogy színét adja a mindennapok nehéz fonákjának. Először csak kis tartomány volt Párthia, aki élére áll Nagy Sándor utódai ellen irányuló mozgalomnak, majd idővel a helyükre lépett. Az egyre nagyobb számban hozzá csatlakozó keleti tartományokból álló birodalom Árszák fejedeleme, és későbbi dinasztiájának országa lett.

Róma erkölce és életvitele a régi mediterrán hangulattól eltávolodott. Már nem a harmónia, az ősök hagyományának tisztelete és továbbvitele volt a cél, hanem a birodalom hatalmának megtartása és bővítése. A szabad nemesek és közemberek nagy létszámban adták a katonaságot, akiknek rendelkezni kellett a férfias virtus erényeivel. Erő, bátorság, haditudomány, szónoki képesség, és mindennemű gyakorlati ismeret, ami a birodalom virágzását szolgálja. Erény volt a mértéktartás, állóképesség, vakmerőség és minden más is, ami a győzelem érdekében mozgósítható volt. Hosszú és fárasztó kiképzések, súlyos málhákkal való fárasztó menetelés, és a halál torkában való fültépő üvöltés higgadt elviselése tette a katonákat testileg és lelkileg edzetté. Ezek a harcedzett légiók indultak Róma dicsőségéért és becsületéért csatába, és vállukon nyugodott a mindent bekebelező hatalom hódításainak sikere és sikertelensége is. A katonás fegyelem és ésszerűség világa mögött Rómában kényelmes kereveteken, unottan pihent a háborúból meggazdagodott előkelő réteg. Unott kéjjel habzsolták az örömeiket, a fényűzés hajszolása már- már beteges szenvedéllyé vált bennük. A hajdani tönköltyása, kecske- és juhsajt, olívaolaj, zöldség és gyümölcs vacsorát felváltották az ínycsiklások, mint a szarvasgomba, osztriga, homár és kappan, vadhús édes mártással, erős fűszerekkel.

A gazdag polgároknak is fűszerillatuk volt, fahéjjal készített sűrű kenőccsel kenték magukat, hogy édes illatfelhőbe csomagolják mindig valami után vágyakozó, örökösen kielégíthetetlen lelküket. Mézes borral öblítették le a pávát, és különböző énekesmadarakat, majd a szamár húsát egzotikus mártással öntötték le, hogy kényes gyomrukba csússzon, de erős ízt ne érezzék. Mozaikkal rakott házi fürdőikben múltatták a lassan vánszorgó időt, lantosok és poéták középszerű verseinek, és a szabad szerelemnek a társaságában. Mindeközben a legfelső hatalom poharába keserű mérget öntött az irigység, mert a legnagyobb úr a befolyás volt,

mind rá vágytak. A tiszta, nagy eszmék hófehér tógáján a csíkot csendesen festette bíborra ártatlanok vérével az ármány. A hatalom varázsvesszője egyik kézről került a másikba, attól függően, hogy kinek volt nagyobb a lélekjelenléte, hadi támogatottsága, vagy eredményesebb a méregkeverője. A katonák, államférfiak és előkelők mindennapi kenyerét a megfogyatkozott egyszerű parasztság, és a birodalomba ömlő idegen rabszolgák teremtették meg. A munkára mindig akadt olcsó rabszolga a hódításoknak köszönhetően, így a régi pásztoréletet és morált a birtokosé váltotta fel, aki kíméletlenül kihasználta a magatehetetlen, semmilyen védelemmel nem rendelkező embereket. A városi élet hol ezt, hol azt az arcát mutatta. A törtfehér márvány burkolatok, hús mediterrán kertek, utcákat átszelő vízvezetékek, a bennük csörgedező tiszta hideg víz kellemes érzetét néhány lépéssel távolabb felváltotta a nyomorúság, ahogy a külváros beszorult a zsúfolt házakba, szűk sikátorokba, szemét és bűz közé, hol gyakori volt a betegség és más sorscsapás. Itt életek a szegény szabadok, és szabadságot kapott egykori rabszolgák, kiknek szórakozást csak a közfürdő, a kockajáték, a nyüzsgő és lehetőségeket rejtő piac, és a néhai cirkuszi játékok jelentettek.

A Párthus Birodalom kialakulása Nagy Sándor görög hódító halála utáni hatalmi űr idején keletkezett. Nagy Sándor utódai közül Szeleukosz kapta Ázsiát, és leszármazottai adták a szeleukida királyságot, de megtartani nem tudták, mert a hajdani hatalmas birodalomból az utolsó királynak már csak Szíria maradt. Eközben a birodalom keleti tartományában, Párthiában két ifjú vitéz, akik származásuk szerint a szkítákhoz tartoztak, megszerezték először Párthia, majd később az egész birodalom feletti fennhatóságot, amelyet az első tartományról neveztek el. A két fiú, I. Arszaak és testvére Tiridatész vérszerződést kötött a keleti rokonokkal, és az ő háttérhatalmuknak és a saját rátermettségüknek köszönhetően egy ötszáz évig virágzó birodalom alapjait rakták le. A vérszerződés az ázsiai sztyeppéi népek szokása. A szerződő felek vérüket borba cseppentik, majd fenéig ürítik ivóedényüket, mellyel örök hűséget fogadnak egymásnak. Vérük testté lesz, ők maguk pedig testvérek, akik minden bajban és örömben hűen kitartanak egymás mellett. Nemcsak a sztyeppéi lovasnomádok védelmét, hanem gondolkodását és életmódját is magukkal hozták az Arszaak dinasztia királyai. Birodalmukat tartományokra osztották, azok élén meghagyták az eredeti arisztokrácia első embereit.

A birodalom területe az Eufrátesz folyótól az Indusig, északon a Kaszpi-tenger és a Jaxartész folyó mentén a szkíták földjéig húzódott. Délen a Vörös-tenger és a Perzsa-öböl határolta. A birodalom 18 helytartóságból állt, minden tartománynak saját helytartója, satrapája volt. Az uralkodó dinasztíát hét nemesi család vette körül, közöttük dőlt el, ki lesz a következő király. Ők alkották a nagytanácsot, akikhez a katonai vezetés és a mágusok papi rendjének tagjai is tartoztak. Első

uralkodójuk iránti tiszteletből minden párthus nagykirály sajátja mellé felvette az Arszaq nevet is. A Párthus Birodalom első embere, legfőbb bírása, a mágus rend feje, a hadsereg fővezére a nagykirály volt egy személyben. A nép istenként tisztelte, ő volt a királyok királya, Nap és Hold testvére. A mindenkori nagykirály nevezte ki a katonai főparancsnokot. A párthus királyok trónöröklésénél a szkíta szokások voltak hagyományban, mely szerint a család legidősebb és legrátermettebb tagját választották királynak. Az uralkodót Ktésziphónban koronázták ünnepélyes keretek között, a nemesség és a nép jelenlétében. Surena, a királyi család Suren ágának a feje tette fel a koronát. A nagykirály udvartartása fényes és díszes volt, és az évszakok váltakozásának megfelelően máshol székeltek.

A párthusoknál minden férfi hústól ötven éves koráig hadköteles volt. Már gyermekkorukban lóra ültették őket, hogy megtanulják az összhangot, ami későbbi életük lényegévé vált. Az íjászathoz is mindenki értett, így a párthus hadzömét az íjjal és karddal felfegyverzett könnyűlovasság adta, akik pontosan és gyorsan nyilaztak előre és hátra, akár vágató lovon is.

A gazdagabbak adták a nehézlovasságot, ahol lovast és lovát pikkelyes páncélzat védelmezte. Keleti szokás szerint a rövid és gyors ütközeteket szerették. Sokszor és hatékonyan alkalmaztak különböző hadicseleket, mint például a megfutamodás színlelését, a törbecsalást, vagy az utánpótlás elvágását, a sereg élelmezésének ellehetetlenítését. A téli hadjáratokat nem kedvelték, és napnyugta után nem csatáztak.

A párthus sokat adott a becsületére, ellenségével és a más vallásúakkal szemben a jóindulat, az emberség és a türelem jellemezte. Bár önmagukat és népüket utolsó csepp vérükig védték, nem voltak kegyetlenek és bosszúállók. Az elfogottakat a birodalom legkeletibb részében telepítették le, a száműzötteknek menedéket adtak, tisztelettel és emberséggel bántak velük. Törvényeikben az árulást és lopást keményen büntették. Atyjukként tisztelték az időseket, és meghallgatták őket döntéseik előtt. Bő szárú nadrágot hordtak, fejükön csúcsos süveget viseltek. Jövedelmüket a fölművelés, állattenyésztés és a kereskedelmi úthasználatért elkért adók és vámok adták. Adózni kellett minden tartománynak, de ezt megtehetette terményben, akár borban is.

A királyság a laza kapcsolatra fűzött tartományokat azonnal mozgósítani tudta, ha valami támadás érte a birodalmat. Rabszolgáik nem voltak, a földet a szegény szabadok művelték. Településeik között ugyanúgy megfért a fallal körbevett bevehetetlen kőváros, a népes és szerteágazó, kisebb házakból álló apró falu, és a puszta nomádjainak sátortábora, akik törzseikkel szabadon változtatták helyüket.

A két hatalom szinte mindenben egymás ellentéte volt, egy valami azonban egyaránt fontos volt mindkettőnek, a harmadik birodalom, Kína felé vezető se-

lyemút feletti ellenőrzés joga. Kisebb-nagyobb összecsapások utáni békekötés a nyugalom látszatát keltette, és Párthia szedhette az adókat az országán áthaladó gazdag kereskedőktől. De a nagy csata, az erő összemérése Július Caesar császársága alatt mégis megtörtént.

Akkoriban Rómát Caesar, Pompeius és Crassus hatalmi hármasa vezette. Crassus, Szíria helytartója megszegte a Róma és Párthia közötti béke-megállapodást, és Caesar jóváhagyásával sereget toborzott, majd megtámadta a keleti birodalmat. Crassus hatvan éves volt, és mint a triumvirátus tagja, a fiatalabb Caesar és Pompeius mellett nem elégedett meg eddigi vagyonával és dicsőségével, szeretett volna felmutatni valamit, amivel végleg megalapozhatja hírnevét. De legfőképp a vágy hajtotta a párthusok legyőzéséből remélt aranyakért és hadizsákmányért. Crassus kapzsi volt, és népszerűsége vágyott. Megelégedhetett volna kétes hírnevével, amit a Spartacus féle rabszolga felkelés leverésével és az utána elrendelt tömeges keresztre feszítéssel szerzett, és még kétesebb vagyonával, amihez a szándékos gyűjtogatások után nyomorba döntött szegények kisemmizésével jutott.

De Crassus többet akart. Hét légiót állított fel magánvagyonából, és majdnem ötvenezer emberrel vágott neki az Eufrátesz, a két birodalom által elismert határvonal átlépésének. Katonáit félelem fogta el, mikor a baljós jeleket látták. Napokig beszéltek arról, hogy vajon mit jelenthet Crassus lovának vízbeveszése, mit jelenthet, hogy a hadvezér kiejtette kezéből a jósláshoz használt bédarabokat, és mit jelenthet a csatához felsorakozott harci jelvények közül az első sas véletlen hátrafordulása. Crassus nem törődött a jelekkel, bízott a hatalmas hadsereg legyőzhetetlenségében, és dühödten, vakon rohant rá az ellenségre. A vele szemben álló párthus Surena, a királyi család legfőbb támaszát jelentő családból származó hadvezér, már jóval körültekintőbben járt el. Mikor meghallotta, hogy Crassus légiói közelednek, követet küldött a rómaiak táborába, hogy felajánlja a békében való elvonulás lehetőségét, hiszen békeszerződés volt érvényben a két birodalom között. Crassus akcióját csak aranyéhségének és magánháborújának tekintették. Crassus azonban azt válaszolta, hogy majd Szeleukiában tárgyal, mely mélyen a Párthus ország belsejében volt, a mindenkori Arsakida király téli rezidenciájaként.

A követ erre felmutatta csupasz tenyerét, majd lefordította, és azt felelte a rómainak, hogy akkor látja meg Szeleukiát, ha tenyerén is kinő a szőr. Itt kezdődött el a két birodalom közötti háború. Surena is mozgósítani kezdte hadseregét, amely a személyes magánhadseregéből, a nemesek adta nehézlovasságból és a szegény szabadok könnyűlovasságából állt. A tartományok nem csak adófizetéssel tartoztak a párthus királynak, hanem szükség esetén katonával is, hogy meg tudja védeni birodalmát az esetleg sokkal rosszabb természetű uralkodóktól.

A haza védelme sokkal nagyobb erőt ad minden beígért aranyból, így a párthus

hadsereg mindjárt kettővel is felért, holott létszámban jóval kevesebben voltak, 1000 nehézlovas és 9000 lovas íjász katona. A római főszere Carrhae városa felé fordult, átkelve az Eufráteszen és mélyen benyomulva a pusztába. Ebben szerepe volt II. Abgarnak, Edessa királyának, aki jól ismerte a rómaikat, és arra a feladatra vállalkozott, hogy meggyőzi Crassust, térjen le a folyó nyújtotta biztonságos útvonalról. A sivatagnak fordulva vegye üldözőbe Surena maroknyi seregét, hogy győzelmet aratva gyors és határozott csapást mérjen az amúgy is menekülő párthus királyra. A párthus király nem menekült, hanem a legfőbb hadurat, Surenát bízta meg a támadással, míg ő egy másik megelőző támadást indított az örmények ellen, hogy ne tudjanak csatlakozni a római csapatokhoz, ahogy azt Crassusnak ígérték.

Így Crassus az örmény segítség nélkül kénytelen volt beérni fia Publius támogatásával, aki 1000 gall nehézlovassal csatlakozott a csatához. A rómaiak a bejárt kereskedelmi karavánutakat járatlanra cserélték, ami először könnyűnek tűnt a harcedzett férfiak számára, majd az egyre kevesebb víz, kietlen és forró sivatag próbára tette őket. Fáradtan vánszorogtak a katonák, ellenség helyett inkább vizet és pihenőt remélve, mikor Charrantól keletre megcsillant valami a látóhatáron. Nem délibáb volt a fényes napsütésben, hanem a párthus páncélos nehézlovasság. A rómaiak ereje a gyalogságban volt, annak jól bevált mozdulataiban, alakzataiban és technikájában, kiképzett seregében, ami darálóként szedte szét az ellenséget, a mindig hatékonyan egymást váltó, és egymást védelmező első és második sorával. Páncéljaik kivédtek a nyílveszők támadását, a külső megfigyelő egy vezényszavára fel tudták venni a megfelelő alakzatot, hogy a lovas támadást elhárítsák, de itt minden csődöt mondott.

A párthus sereg a lélektani hadviseléssel kezdte a csatát, először kisebb sámdobok, majd hatalmas üstdobok zaja hallatszott a dombok mögötti gyér fák mögül. A támadást az egyre fokozódó dobszó és kiáltás jelezte, míg feltűnt a sárkányos zászlókkal szélesebben száguldó könnyűlovasság. Íjaikból a nyílveszők töménytelen mennyiségben záporoztak szinte célzás nélkül a rómaiak feje fölé, hogy zuhantukban pajzsokkal már védhetetlen testükbe fúródjanak.

A párthusok hol támadtak, hol menekülést színleltek, és csak abban reménykedett a nyugatról jött sereg, hogy egyszer elfogy a rengeteg nyílvesző, de ez is szertefoszlott mikor megpillantották az utánpótlással megrakott tevekaravánt. Mikor Crassus fiát bekerítették és megölték, a rómaiak fejvesztve menekülni kezdtek, már aki tudott még menekülni. Később Crassust is elfogták és megölték, katonái közül 10 ezret a birodalom legkeletibb részére hurcoltak és ott letelepítették, talán tízezren maradtak, akik hazatértek és el tudták mesélni csúfos vereségüket.

Ettől kezdve úgy búcsúzott el minden római császár az élettől, hogy utódjának halálos ágyán örökölni hagyta: az Eufrátesztől keletre lévő földre ne lépjen soha.

V. Jelek

*Eljött már az idő, mit a jósnő szent szava hirdet,
újrászülvén az évszak nagy rendje megépül.
Már megtérhet a Szűz, meg az ősi saturnusi korszak,
Már új sarjat küld le a földre az ég a magasból.*

*Hív méltó hivatal, vállald, az idő neked érik,
Isteni szent gyermek, nagy magzata nagy Jupiternek!
Nézd, minden meginog, boltívei rengnek az úrnek,
Benne a föld és ég, meg a tengerek árja morajlik,
nézd, ujjong a világ a jövőendő korszak elébe!*

(Vergilius IV. ecloga)

Ezekben a zivataros időkben valami készülődött a föld köldöke, Jeruzsálem alatt. Ami képzeletbeli ingával pontosan kimért helyen, a két birodalom határán feküdt és várt csendesén. A csodára, amit madárjósok jövendöltek a római császároknak, csillagjósok, mágus papok a keleti királyoknak, és próféták a zsidó népnek, hogy el fog jönni hamarosan Isten fia, mindenki fényes csillaga erre a földre.

Augustus császár elfogyasztotta könnyű vacsoráját, fekete kenyeret, kézzel sajtoltt túrót és friss füget, majd egy pohár könnyű bort ivott, és elindult emeleti szobája felé, amiben már huszonegy éve lakott. Kerülte a pompát. Házában, ami Róma központi helyén a Palatinumon állt, nem volt sem márvány, sem mozaikpadló, csak alabástromfehér faragott rövid oszlopcsarnok díszítette. Jó illatú kertje, tágas, fényes szobái, egyszerű és áttekinthető mindennapjai igyekeztek hűs árnyékot nyújtani neki a hatalom fényes forróságával szemben. Régen máshogyan volt. Fiatal korában hajtotta a vágy, valami nagyság utáni áhítat, amit testén hordozott, mint egy anyajegyekből írt titkos jelet. Apja előkelő lovagi származását anyja még előkelőbb nagybátyja emelte fel, akit Julius Caesarnak hívtak. Caius Octavianus, ahogy eredetileg hívták, igen jóra való és tehetséges fiatalembernek született. Jeleskedett a tanulásban, de a bátorságnak is tanújelét adta, mikor anyja utasítása ellenére, nagybátyja Julius Caesar után ment, és hősiességével felhívta magára a figyelmet egy tengeri ütközetben. 19 éves volt, amikor Caesart megölték, és megtudta, hogy a császár halála előtt örökbe fogadta.

Tanulmányait megszakítva vettette bele magát a hatalmi élet útvesztőibe, hiába óvták ettől. Hadsereget toborzott, és elégtételt vett nagybátyja meggyilkolásáért. Szívós és kemény küzdelem árán megzabolázta a római fenevadat, aki erős kezei között megszeliődött, és kezessé vált. Az isteni Augustus, akivé a jóra való

fiatal fiú lett, mindig minden pillanatban képes volt kiegyenlíteni az egymásnak feszülő ellentéteket, tudta, mikor legyen kegyetlen, és mikor megbocsátó. Tudta kit támadjon, és hogyan, érezte a zsigereiben, hogy mikor kell kenyér a népnek, és mire van szüksége a hatalom kényes szenátori gyomrának. Rendet és biztonságot teremtett, az erős kéz hagyományát, a császárságot, amit utódai örömmel folytatnak majd tovább. Növelte a Római Birodalom területét, hosszú és véres harcokban elfoglalta Pannóniát, így hatalmát a Duna vonaláig tolta ki, jó termő vidékekkel, és bő éléskamrával gazdagítva azt. A régóta áhított királyok völgye, Egyiptom is a birodalom fennhatósága alá került. De bármennyire is erősítette önnön dicsőségét saját maga és a római nép előtt, nem tudta elfeledni a vért, ami kezéhez tapadt. Caesar ellenfeleinek kivégzését, és mindazokat, akiket a hatalma érdekében hasonló sorsra juttatott.

Fiatalon még szívből szerette magát, hitt jóságában, kiválóságában, és az Istenek által rendelt elhivatottságában, de ez az idők előrehaladtával egyre inkább elhalványult, és felváltotta valami lassan ölő mérreg. Mint akinek semmilyen öröm és dicsőség el nem veszi szájából a keserű ízt, érezte mindig és mostanra már belenyugodott, hogy nem tud szabadulni tőle. Hitt az önfegyelem és mértéktartás óvó erejében. És hitt Róma dicsőségében, hogy az majd felmenti őt. Édesanyját és nővérét mindig tisztelte, és feleségét Líviát is, akit egy tábornokától vett el úgy, hogy az asszony éppen gyermeket várt, így magával hozott előző házasságából egy riadt fiúcskát, Tiberiust. De a nők ennél jóval többet jelentettek számára. Titkos, vagy csak félig eltitkolt viszonyai a szabadság jóleső pillanatait hozták, az ölelő karok elfeledtették ki ő, és mit hord magán valójában. Fényes apró ponttá vált ilyenkor, aki szabadon úszik a szerelem tengerében, amíg el nem jön a ki-józanódás, és meg nem látja valódi önmagát a másik szemében. Akkor szépen összehúzza fáradt szíve fölött köpenyét, tisztelettudóan köszön, és továbbindul. A kalandokért szinte semmit nem kellett tennie, mert nagyhatalmú volt, és férfi létere szép. Termete közép, úgy 175 cm magas, alakja tökéletesen arányos, és izmos. Haja barna és dús, enyhén hullámos, homloka magas, arca derült és nyugalmat árasztott. Szeme élénk volt és ragyogó, foga ritkás, kicsiny és recés végű. Arcszíne világosbarna, szemöldöke összeért. Bár tekintete, és egész fellépése hideg és szigorú benyomást keltett, mégis arcáról áradt valami ártatlan kisfiús báj, amit így öregedően, ötvenen túl sem veszített el. Lassan ment felfelé, majd kilépett a széles teraszra, ahonnan rálátott az éjszakai városra. Nézte, majd szobájába ment, egyszerű ágyneművel vetett alacsony ágyába feküdt és elaludt. Hirtelen ébredt fel az éjszaka közepén, mély álomból, és riadtan támolgott ki a teraszra, a friss levegőre. Lassan, ahogy felocsúdott, összehúzta magán köpenyét a decemberi hideg éjszakában. Ha máskor felébredt, nem tudott visszaaludni újra, és ilyenkor valakit magához hívatott, hogy ne legyen egyedül, most mégis jól érezte magát. Kémlelte

a sötét égen a világos csillagokat, aztán egyszer különös égi jelenségre lett figyelmes. A Halak csillagkép alatt két fényes pontot látott. Talán a Jupiter, gondolta magában, de most érezte, hogy ha a Jupiter áll vele szemben az égen, nem neki üzen, hanem valami más, nála fontosabb eljövételét jelzi. A gondolat, hogy nem ő a legfontosabb, megnyugtatta, és úgy érezte, az Istenek megint úgy néznek le rá, mint gyermekkorában, amikor még jó volt és tiszta. Talán valami jön, égi akarat, és ő segíthet ebben, talán újra visszanyerheti Istenei bizalmát.

Sokáig álldogált a hidegben a fényes két pontot bámulva, gondolatai meleg köntöskébe burkolózva, észre sem vette, mikor hajnal lett. Lassan körvonalazódtak a felhők, és a látóhatár korall vörös égálgán emelkedni kezdett az aranyszínű Nap. A tenger felől jövő szelek megmozdították az alacsonyan lévő felhőket, és emberi alakot formáltak belőlük. Egy lány látszott a felhőből, hosszú palástban, aki gyereket fog a karjában. A női alak haját és palástját mozgatta a szél, de óriási képe biztosan állt a horizonton, feje az égben, lába a földön, karjában tartva a kisbabát. Augustus császár mozdulatlanul, lélegzet visszafojtva nézte az égi jelenést, aztán méltóságteljesen letérdelt, és meghajította a fejét.

Néhány óra múlva már sietősen koppantak lépte a Forum Romanumon lévő Regia épületének márványpadlóján. Kapkodva magára öltötte a főpapi címének, Pontifex Maximusnak kijáró papi köpenyt a palliumot, és díszes kíséretét néhány lépéssel maga mögött hagyva nyitotta ki a főterem ajtaját, ahol már felsorakozott a birodalom tanácsadó testülete. Az öreg etruszk augurok fehér ruhában, görbe bottal, a béljósok, csillagászok, látók és papok, akik szent jóskönyvek ismerői, és a nagy hírű Sibylla jósnő. Augustus testőrök nélkül ment be, maga mögött bezárta az ajtót, hogy megtámassza a bölcsekkel az éjszakai jelenés értelmét.

Ugyanekkor Nippúrban, a szent templom felé tartott IV. Phraates párthus király gyors lovain kíséretével, akik maguk is nemesi családok sarjai voltak. Üzenetet kapott, hogy rendkívüli égi jelenségnek lettek tanúi a csillagvizsgáló jós papok, és azonnal jöjjön a templomba. Mikor megérkeztek, a szokottnál nagyobb számú csillagász, és máguspap várta őket. A magas süvegű főmágus és a testület többi tagja meghajolt a párthus király előtt.

– Miért hívatatok? – kérdezte Phraates.

– Tegnap éjszaka rendkívülit láttunk az égen, kegyelmes király! A Jupiter és a Szaturnusz harmadszor álltak egymás mellett a Halak csillagképben, ami igen ritka, és nagy esemény eljövételét mutatja.

– Milyen nagy eseményét?

– A Halak csillagkép a következő világhónapot, az eljövendő 2100 évet jelenti, Jupiter a bolygók királya egy új király, a Szaturnusz a rend őre egy új világrend, vagy gondolkodás eljövételét jelzi.

– És mitől jön el az új rend? – kérdezte a király, miközben feszülten figyelt.
– Ezt nem tudjuk pontosan, de hosszan tanácskoztunk, és megkérdeztük a látókat is, akik egy rendkívüli ember születését jelzik.

A király gondolkodott az emelkedett csöndben, majd így szólt a legfőbb paphoz:

– Ha így van, akkor keressétek meg az újszülöttet, mert a pártus király tiszteletét kívánja kifejezni! Vigyetek aranyat, ami a királynak, mirhát, ami a gyógyítónak, és tömjént, ami a papnak jár! Mert ha igaz, amit mondtok, akkor ez az ember lesz az új világ királya, gyógyítója és főpapja is egyben. Mindent megadok, amire szükségetek lesz az útra.

Azzal megfordult, és kifelé indult a nagy király, csizmájának koppanása a kemény kövön sokáig hallatszott még.

VI. Születés

*Jó estét, jó estét
Jó szülői dajkám,
Olyan gazdagok vagytok,
S a Krisztus anyjának
Szállást mégse adtatok.
Ó ha tudtuk volna,
Aranyból, ezüstből
Ágyat vettünk volna.*

Az idő eltelt, és a Jeruzsálem melletti falucskában Erzsébet kisfiúnak adott életet. Nagy öröm támadt, hívták az apját, Zakariást, hogy nézze meg, és adjon nevet neki. Erzsébet a Jánost választotta, de a rokonok ezen megdöbbenve kérték Zakariást, hogy nyilatkozzon ő is. Az öreg elővette a tábláját, és reszkető kézzel írta rá: János. A kisbabának János lett a neve. Zakariásnak innentől kezdve visszatért a hangja. Talán még dörgeelmesebb lett, mint azelőtt, a példabeszédei megtöltöttek a termet, a fejeket és a szíveket, attól függően, ki, mit nyitott meg magából.

Egynapi járőföldre innen József feleségül vette Máriát, és szigorúan tartotta magát, semmit sem árult el közös titkukról. A szóbeszéd előbb mint csendes ér, majd mint zúgó patak kezdett terebélyesedni, aztán elült, mert nem táplálta semmi, csak a fantázia. Szépen éltek, mértéktartón, tisztelettel, és a közösség szemében lassan megbocsátatott a különös házasság. Csak a pap tudta az igazat, mert József mindent elmesélt, mielőtt megkérte, hogy adja össze őket.

Mária szépen kerekedett, és már az utolsó hetekben járt, mikor hírül hozták, hogy

mindenkinek meg kell jelennie szülőfalujában, mert Augustus császár parancsba adta az összeírást. József törvénytisztelő ember volt, ezért két szamarat hozott, egyikre a csomagokat, és a kis Jakabot ültette, másikkra Máriát. Anna, Mária édesanyja hosszasan búcsúzott lányától, akit gazdag kelengyével látott el, hátha mégis megszületne a kis baba a nehéz út alatt. Majd a szíve szakadt meg, hogy nem mehetett velük, de rá is hosszú út várt az összeírás miatt. Velük tartottak József nagyobb fiai, és néhányan a faluból is, így az út jó hangulatban telt el.

Mária számára különös egy lény volt, úgy vigyázott rá, mintha valami angyal lenne. Megérezte, merre kell menni a hegyi utakon, hol van veszély, merre találnak kutat és mindent, amire szükségük volt. Először nevettek a különc számaron, aki Márián kívül senkit sem volt hajlandó vinni, majd előreengedték, hisz úgyis jobban tud mindent. Késő délután értek Betlehembe, ahol igen nagy tömeg tolongott, a város alig tudta befogadni az alkalmi látogatókat. József először rokonait kereste meg, de nem volt hely sehol.

Egyik fogadóból a másikba küldték, de sehol sem bíztatták maradással. A gyerekek elfáradtak, Mária csendesen, és szokatlan arckifejezéssel ült a számaron. Elfáradt, és egyre kilátástalanabbnak látta a helyzetet. Máshogy érezte magát. Hol emelkedett gondolatai szálltak a magasban, közelgő pillanatra várva, hogy hamarosan megláthatja gyermekét, hol a félelem kerítette hatalmába, hogy nem lesz ura a helyzetnek. Úgy érezte, ereje elhagyja, és csak Józsefben bízott. Kétségbeesetten kereste a szemével a tömegben magas termetét, széles vállát, amiről messziről felismerte, és nyugalmat érzett, mikor a férfi visszatért, s újra a közelében volt. József sokszor kérdezte aggódva, hogy érzi magát, és ő csak mosolygott, hogy jól, ami már nem volt egészen igaz, mert egyre keményebbnek érezte hasát és a kósza görcsök is, mintha egyre sűrűbben jöttek volna. De nem szólt. Jobbnak látta, ha most csendben van és vár. A kis Jakab érezte ezt, és átült a szamarára, simogatta arcát, és csak szemével mutatta, hogy aggódik Máriáért. A nagy kérdeztetés közben kiértek Betlehemből, a város utolsó fogadósa is elküldte őket. Elkecsereztetésükben továbbmentek az úton, hátha találnak valamit. Az este leszállt, a hideg és a csend körülvette a reménytelenül baktató családot. József megijedt, de hiába nézett fiaira, ugyanazt az ijedelmet látta a szemükben. Egyszer csak egy öreg, dörmögő hang szólalt meg a hátuk mögött.

– Merre tartanak jóemberek, ebben a hideg éjszakában?

Pásztor volt, kinn legeltek juhái, a többi társát otthagya jött feléjük.

– Szállást kerestünk Betlehemben, de nem találtunk. Senki sem segít, pedig a feleségem bármikor szülhet, és a gyerekeim is fáradtak. Itt születtem, itt nőttem fel, mégsem fogad be ez a város.

– Ha a város nem fogad be, befogad a hegy, fiam. Gyertek, mutatok nektek egy helyet, ahol maradhattok!

Azzal az öreg pásztor elindult egy hegyi úton, ahol egy idő után kis barlanglakások sorakoztak. Az egyik előtt megállt, majd bevezette Józsefet. Szépen rendben tartott barlang volt, két tágas helyiséggel, mely a középsőből nyílt. Középen tűzrakóhely, agyagedényekben gabona, bor, sajt és tiszta víz, mellette szárított gyümölcsök, hús és olajbogyó sorakozott takaros rendben, ahogyan azt egy öregember a hosszú élete alatt kitapasztalta. A hideg elől kis báránynokat és egy borjút hozott be, hogy a konyha mellett lévő elkerített, szalmával letakart részen töltsék az éjszakát. A barlanglakásnak tiszta téli idő, és jó szalmaillata volt. Néhány perc múlva már ropogott benne a tűz, amit József rakott. A fiúk behozták a takarókat, és az élelmet, megvacsoráztak, megcsókolták Józsefet és Máriát, és aludni tértek. Az éjszaka csendesen szuszogott a meleg tűz mellett, csak Mária nem tudott elaludni. A néha-néha jelentkező görcsök most egyre ütemesebben húzták össze testét, és valami azt súgta, hogy eljött az ideje. Félénken mondta meg Józsefnek, aki kérésre nagy kezébe fogta Mária törékeny kis kezét, és halkán szólt.

– Ne félj Mária, veled vagyok! Láttam már ilyet, és segítettem is, bízzál bennem, tudom, mit kell tenni!

Azzal felállt, vizet forralt, kicsomagolta Anna asszony kelengyéit, tiszta vásznat és takarót a kisbabának, és Máriához ment. A tűz mellett egy kis nyílás volt a barlang falán, hogy szabadon távozhasson a füst, és ahogy ott ült alatta a vajúdo Mária, és az aggódó József, szabadon látták a csillagos eget. József az asszony háta mögé térdelt, fülébe nyugtató szavakat súgott, megtámasztotta görcstől feszülő testét, letörölte arcáról a verejtéket.

– Édes Mária, drága kedvesem, nem lesz semmi baj, csak figyelj rám, nézd, hogy szívom és fújom a levegőt, te is tedd ugyanígy!

Mikor a törékeny gyerekasszony kezét hatalmas, erős tenyerébe fogta, valami rendíthetetlen nyugalom szállta meg a férfit. Egy levegő be, majd hosszan ki, lassú fájdalmas pillanatok után rövid szünetek, így lélegeztek együtt. Ütemesen és sokáig, kilépve az idő csendes ritmusából, belépve a test alakította szünetek és az önkívület diktálta fájdalom világába.

Ahogy lélegeztek ők, úgy kezdett lassan lélegezni a hegy, a tenger és a sivatag, a föld és az ég, és az égben a Fiú, akinek kezét elengedte Jupiter és Szaturnusz király. Jupiter meghatottan, Szaturnusz aggódva követte, amíg tudta, mert egyre gyorsabban esett a fényes égi király oda, ahol testet ölt az Ige. Forogva, tekeredve, spirál alakban zuhant a vékony fekete folyosón egyre gyorsabban, majd átlépte Föld Anya langyos kötényét, ahol lelassult, és elnehezült. Belépett az anyagi világba, ahol emberi test lélekburkokba bújva őrzi fényes szellem-magját, ahol érzések és szándékok erei hálózattá be a világot, ahol a ki és beszívott lélegzet teremti a változó, és mégis állandó rendet. A Fiú fényes üstökösként ragyogta be a tiszta téli eget, és zuhant lefelé a föld burkába, hogy emberré váljon, csontokra tapadó idegek-

ké, életet vivő erekké, mindent behálózó érzelmekké, létszeretetté és ösztönök ölelésében szabadságát megtartó szellemé. Most először fájdalommal, örömmé és félelemmé, míg a görcsös hullámzó erők tolják előre-hátra, hogy egyszer belőlük megszabadulva felszakadjon belőle a gyönyörű hang, az emberi sírás. Hatalmas, tiszta, artikulátlan kiáltás, hogy hírül adja, új élet érkezett. Aki megtestesült a világmindenség egyedülálló pillanatában, akire az egyszeri idő jeleket rajzolt és sorsot szánt, hogy megismételhetetlen életével gazdagítsa végtelen folyamát. Megszületett hát, emberré lett az Isten Fia. Finom mozdulatok mosták tisztára, tették puha gyapjútakaróba, édes tej íze vigasztalta, édesanyja jó illata nyugtatta, tompa szívverése altatta. Örült az anya, gyönyörű Boldogasszony az égen, és örült az anya, szépséges Mária a földön. És a kis nyílás a barlang falán Isten és ember között megtelt tartalommal, a Boldogasszony fényes szállal, életreszóló köldök-zsinórral kötötte magával össze, hogy vele legyen, amíg világít benne az élet.

Aztán csönd lett, puha meleg csönd, édes kicsi baba szuszogása, másik gyermek odabújása, tűz ropogása, szalma zizegése, apró jószág lehelete, József öröme, Mária boldog álma.

Jóval éjfél után halkán zörögtek kintről. József ment eléjük, óvatosan lépdeltek be, hogy ne zavarjanak, a pásztorok voltak. Éjfélkor fényes csillag zuhant az égen, pont a barlang fölé, és egyikük angyal szavát hallotta, hogy megszületett az Isten Fia. Eljöttek hát, hogy köszöntsék, nem zavarnak, csak a kalapjukat emelnék, hoztak ennivalót, abból a kevésből, ami van, de jut belőle mindenkinek jó szívvel. Így érte a hajnali nap a szent családot álmos békességben, ropogó tűz mellett, alvó gyerekekkel, merengő báránnyal, öreg, mindent látott, meghatott pásztorokkal és egy kicsi emberrel a jászolban, Jézuskával, akit ringatott édesanyja, és féltőn óvott édesapja.

Jeruzsálem városában nagy feltűnést keltett a keletről érkező karaván. A babiloni jósok, tudós papok aranyozott szerszámú lovaikon, bő nadrágban, csúcsos süveggel, hosszú köntösben egyenesen ültek a nyeregben, mögöttük kígyózó sorokban katonai kísérek, egyszerűbb papok, majd nehéz rakománnyal megrakott tevék baktattak a város főtere felé. Kíséretükben több különös ember is utazott, mint az a vak jóspap is, akit néha, mikor megálltak, a menet elé vezettek. Fejét az égnek emelte az öreg, és üres tekintete mögül a jelekre, amit láthatott, arca felderült, majd a többiek visszavezették, és az irányt, mit mutatott, gondolkodás nélkül követték. Mivel a menet Párthiából jött, kémek jelentették Heródesnek, Júdea királyának érkezésük hírét, amire ő követeket küldött, hogy palotájában vendégül lássa a szokatlan látogatókat.

Nagy Heródes király akkoriban élet és halál ura volt, kikezdehetetlen és megkezdhetetlen, mert éppúgy jó kapcsolatot ápolt a legfelsőbb római vezetéssel, mint

ahogy kezében tartotta a zsidó főpapi családokat. Egy volt népének vallásával, szokásával, szellemével, és betartotta azt, bár vér szerint idegennek számított. Edomita származású édesapja egykoron Júdea helytartója, édesanyja előkelő lány volt Petra városából, a nabateusok véréből. Ezért a szép arab anyáért Heródes sokszor szembesült a zsidók megvetésével. Bár féltek tőle, és engedelmeskedtek neki, néha mégis úgy néztek keresztül rajta, mintha csak valami jöttment felkapaszkodott idegen lenne a szent városuk élén. Különösen a papi családok voltak, akik megvetéssel tekintettek mindenkire, akiknek az anyja nem az ő népükhöz tartozott. Heródes ezzel már korán találkozott, de nem törődött vele.

Később, uralkodásának nehéz éveiben egyre jobban zavarta az innen–onnan előbukkanó ellenérzés, ezért első asszonyát elbocsátotta és a gazdag és nagy múltú hasmóneus dinasztiából választott magának feleséget. Hirkanosz unokáját, Mirjamot vette el, maga mellé állítva a legbefolyásosabb családot, elnémítva evvel ellenségeit. De nem sokáig, mert a párthusok megtámadták Júdeát és Hirkanosz főpapot, kinek annak idején Heródes apja a legfőbb tanácsadója volt, magukkal vitték. Heródes római segítséggel visszafoglalta országát, de ráncokat rajzolt a homlokára a tudat, hogy az elrabolt főpapot a babiloni zsidók közbenjárására a párthusok hazaengedték, mert a törvények szerint a korona Hirkanoszt illette volna meg. Az öreg bizakodva és örömmel tért haza, hiszen unokaveje volt a nagy király, és nem sejtette, hogy a nyílt és nemesen metszett arc, szépen ápolt szakáll és haj, magas, atletikus termet, szénfekete szemek és olajbarna bőr, díszes köntös és csillogó kard szájalmasan nagyravágyó, a hatalom gyilkos ölelésétől megrésze-gült jellemtelen embert rejt.

Heródes megölette az öreg papot, majd ugyanígy tett felesége testvérével, Arisztobulossal is. Először a nép óhajára főpappá nevezte ki a 17 éves hasmóneus herceget, majd véletlen balesetet színlelve megölette. Így halt ki a hasmóneusok férfiága, akik még egy nemzedékkel ezelőtt egymás között vívták harcukat a hatalomért, hol a rómaiak, hol a párthusok támogatását élvezve, majd kudarcot vallott minden fondorlat és taktika, és maradt a királyság az egykori bizalmas fiának, Heródesnek a kezében. A sors a legkülönösebb játékot űzi az emberrel, így lett ez most is, mert Heródes beleszeretett az ellenség gyönyörű unokájába, saját feleségébe, Mirjamba. Eszelősen, féltékenyen, és betegesen. Minden ékességgel díszített palotáját, hatalmát, vagyonát odaadta volna asszonya egyetlen elismerő pillantásáért. De hiába, Mirjam, bár négy gyereket szült neki, mégis megvettette őt, nagyapja és öccse gyilkosát, a feltörekvő arabot, aki csak szerencséjének és saját népe hibájának köszönheti, hogy idáig jutott. Ezt a szemére is vetette, és családjának is tudtára adta, hogy nem illeti meg őket a hatalom, amit betöltenek. Heródes, amit nem kaphatott meg életében, azt magának tudta halálában. A féltékenységtől vezérelve megölette drága feleségét, végérvényesen koronájára tűzve ártatlan

vérét, hogy erős és kemény kezében tartsa a hatalmat Róma árnyékában. Díszes palotákat, színházat és kikötővárost adott Júdeának, újjáépítette a szent jeruzsálemi templomot, de többé semmilyen elismerés és dicsőség nem elégítette ki azt a benne növekvő szörnyeteget, aki újra enni kért, újabb vétlen áldozatokat kívánt, majd jóllakva megint félelmetes árnyékokat szült, mellyel megkeserítette a király és alattvalóinak életét.

A mágusok küldöttsége a palota udvarán hűsölt, míg a három főmágus bevonult Heródes király nagytermébe. A napsugár szívesen csúszkált az arannyal bevont oszlopok díszein, belesüppedve a szőnyegek puha bolyhaiba. Az apró lábú asztalokon roskadásig telt gyümölcsöstálak kínálták a kelet édes-fanyar ízeit, a fehér márvány padlón koppantak az örök acél fegyverei és sejtelmes füstöt árasztottak lassan égő illatos fűvek. A király az asztal mellett ült díszes székében, ékes palástban, makulátlan külsővel. Szigorú és fürkésző szeme hosszan mélyedt a kezet nyújtó mágus arcába. Kezet fogtak, a júdeai király viszonzta a furcsa keleti szokást, majd hellyel kínálta vendégeit.

– Mi hozott benneteket, tiszteletreméltó bölcsek Júdea földjére? – vágott mindjárt a dolgok közepébe Heródes.

– Csillagász papjaink régóta figyelik az égi jeleket, hogy megértsük a Mindenség rendjét, és kifürkésszük akarátát. A jelből, amit láttunk az égen, a bölcsek tanácsa úgy gondolja, hogy új király születik a földön, aki új rendet hoz mindnyájunknak. A látók és ősi jóslatok a te országodba vezettek, nagy Heródes király, mert úgy hisszük, itt született meg a gyermek.

– Az ég akarata mindnyájunknak szent, így örömhírt hoztatok nekem is. Kérlek benneteket, ha megtaláltátok, jelentsétek nekem, hogy én is hódolhassak neki – mondta Heródes széles mosollyal, csak egy kis árnyék, apró árulkodó ránc maradt a szája szögletében, amit nem tudott eltüntetni. Pedig el kellett volna, mert mindhárom mágus észrevette.

A mágusok útja Jeruzsálemből Qumránba vezetett, ahol már várták őket. Ünnepi lakomával és boldog kisdedekkel, hiszen tudták már akkorra, kit keresnek a keleti bölcsek. Főpap és a felügyelő fogadta a küldöttséget, körbevezették őket az udvaron, a közösségi termeken, de a legnagyobb örömet számukra a könyvtár és a szent iratok terme jelentette.

A szellemi kalandok után lakoma következett, ami az itteni ünnepi ebédek-nél most jóval gazdagabb volt. Az asztalon egymás után sorakoztak a különféle finomságokkal megrakott tálak, roskadozott rajtuk az aszaltfüge, mazsola, édes datolya, mellettük szárított és pácolt tengeri halak, különféle mustárok, fonott kosarakban zöldfűszerrel ízesített kenyerek, mint a bazsalikom, metélőhagyma, oregáno és zsálya. Szépen megmunkált cserépedényekben sajtok, mellettük kapri

és olajbogyó és mazsolával ízesített édes aszúbor. Könnyű húsított a mézzel kevert citromfű és menta italok adtak, és a nagy gonddal válogatott teák. Az ételeket a fiatal, hosszú fehér köntösbe öltözött novíciusok szolgálták fel. A lakoma után a nagyterembe vonultak, ahol a közösség fiatal édesanyái fogták kezükben gyermeküket. Köztük volt Jánoska Erzsébettel, és Jézuska Máriával. Körben ültek az anyák, ölükben a csecsemőkkel, velük szemben a babiloni és a qumráni papok. Az öreg látó lassan sétált előttük fel és alá, majd újra, és újra, végül a papokhoz fordult.

– Köztük van az új király, viseljétek különös gondját mindnyájuknak.

Többet nem mondott a mágus, és sem a babiloni tudók, sem a qumrániak nem kérdeztek semmit, elbúcsúztak egymástól, megköszönték a gazdag ajándékokat, és útnak indították a karavánt. A közösség tagjai is szétszéledtek, mindenki a maga dolgára és még sokáig beszéltek arról, ki lehet az a nagyreményű gyermek, mit mondanak a jóslatok, aztán az este a maga teendőivel lassan elsimította a jövőbe irányuló kérdések hullámain, és visszatértek a mindennapokba.

Mária is tette a dolgát József házában, a vacsora tüze ropogott a kőből rakott tűzhelyen, körülötte agyagedények, bennük vacsora. Az asztalt körbeülték a gyerekek, József szelte a kenyeret, a bölcső a kis Jézuskával egyre álmosabban ringott, amikor kopogtak az ajtón. Az öreg látó és a három mágus volt, akikkel a gyülekezetben találkoztak. A látó lépett be először, és köszöntötte őket. Hosszú, fehér szakálla éles kontúrral keretezte jóságos arcát, öreg kis testén feketén lógott a vászonból szőtt régi köntös. Mozdulatai lassúak voltak, lépése öreges, mégis tisztelet vette körül, mint egy élő szentet. Mögötte díszes ruhában a három másik jött, nadrágjuk bő redőkbe hajtva simult vastag bőrvük alá, lábukon finom csizmát viseltek, hosszú selyem köntös borította vállukat, fejükön csúcsos süveg. Arcuk meghatott volt, és igyekeztek emlékezetükbe vésni a szent család életének most látott minden részletét. Álmos békesség terpeszkedett a szobában és szeretet, a haragnak, viszálynak még az írmagja sem érződött, mint egy tiszta forrás, olyan volt ez a család ebben a szegény vidéki házban.

A babiloni tudósok meghatódtak ettől, mert hosszú útjuk nem volt hiábavaló, fontos dolgot tanultak. Azt, hogy a kincsek nem fényes palotában keresendők, hogy a csillogás helyett inkább a valódit figyeljék. A tartalmat, a valódit, mert az lehet hogy szegény, döngölt falú házak udvarán álldogál, elrejtve magát avatatlan szemek elől, és csak az veszi észre, akinek helyén van a szíve. Mint ez az öreg vak, aki idevezette őket. A hirtelen jött zavart csöndet a látó törte meg. Kedvesen szólt, kifogástalanul arámi nyelven.

– Békesség veletek, szent család! Azért jöttünk, hogy tiszteletünket tegyük a gyermek előtt, aki nagy király lesz, a népeket igájába hajtja. Ez a járom nem a harc, hanem az új rend lesz, amit hirdetni fog. Vigyázzatok rá, ne tudja meg senki,

hogy ki ő. Mi is titokban jöttünk hozzátok, hogy elhozzuk a párthus nagy király üzenetét és ajándékait a kisdednek. Megengeditek-e ennek az öreg vak embernek hogy a kezébe vegye a kisgyermeketeket? – kérdezte az öreg.

Mária nevetett, leültette a fekete ruhás papot és ölébe tette Jézuskát. A látó fel-emelte fejét, tekintete távolba révedt, aztán lehajtotta, és csak simogatta a baba meleg, puha karját, ráncos keze Jézuska tenyerében maradt, és a barátság terítette láthatatlan kabátját rájuk. Aztán megszólalt az öreg:

– Mióta elveszítettem a látásom, tudom, hogy valami mást látok, olyat, ami a többi ember előtt titok. Érzem az embert, látom a fényeit, életerejének színeit, rezgését. Vannak közöttünk fényesebben, erősebben és halványabban világítók. Ez a gyermek aranypalástban áll, a feje az égig ér. Ő az akit keresünk, a Csillag fia. Soha ekkora erőt nem éreztem még emberben. Hálás vagyok a Teremtő Istennek, hogy idevezetett, így már nyugodtan lépek a halál mellé, mert érdemes volt a sok szenvedés, ha megláttam két beteg szememmel az Isten szép fiát.

Azzal visszaadta a babát édesanyjának, odabotorkált a mágusokhoz, akik elő-rebb léptek, és egyenként átadták ajándékaikat. Az első egy arannyal telt ládikát, a második egy olajokkal, drága fűszerekkel, gyógyító növények párlataival telit, a harmadik pedig egy keleti csemegékkal megrakottat. Mindnyájan letérdeltek, süvegüket a kezükbe vették, mélyen meghajoltak a gyermek előtt, majd illően búcsút vettek, és folytatták útjukat kelet felé, kikerülve a nagyobb városokat, amíg Heródes földjén járnak.

Mária, József és a gyerekek sokáig beszéltek róluk, nézegették Jézuska ajándékait, a ládák tartalmát, majd elnyomta őket az édes álom. Éjfél után lehetett, mikor József hanykolódni kezdett, és megint hangot hallott álmában:

– *Kelj föl, fogd a gyermeket és anyját, és menekülj Egyiptomba! Maradj ott, amíg nem szólok, mert Heródes keresi a gyermeket és meg akarja ölni.* (Máté 2, 13–15)

József felült ágyában, mellkasa zihált, egész testéről folyt a verejték. Miután teljesen magához tért, felébresztette Máriát, majd a gyerekeket, összepakolta a leg-szükségesebb dolgaikat, és még a sötétben elindultak a qumráni kolostor felé. Az erődöt őrző testvér felismerte és azonnal beengedte őket. Éjjel Zakariás teljesítette az őrző feladatokat, és a közösség vezetője is előjött a hírre, hogy ilyenkor itt vannak. József mindent elmondott, a mágusok látogatását és az üzenetet, amit éjjel hallott. Zakariás türelemre intette a zaklatott férfit, és félrevonult tanácskozni a főfelügyelővel.

– Mit gondolsz minderről, mester? – kérdezte.

Zakariás sokáig gondolkodott, aztán így szólt:

– Elhiszem, hogy igazi jel volt, és menniük kell.

– De miért nem Mária kapta, a gyermek édesanyja?

– A figyelmeztető jelet az kapja, akinek lehetősége van az események megváltoztatására, és cselekednie kell. József tudja őket átvinni Egyiptomba, erős férfi, és jól ismeri a sivatagot, ő a család feje, ez a döntés az ő kezében van, ezért kapta ő a jelet.

– A te fiad is veszélyben van Zakariás, ha ez igaz!

– Tudom, és megkérem őket, hogy vigyék magukkal.

Majd Zakariás elfordult a főfelügyelőtől és Józsefhez lépett:

– Amit hallottál, igazi angyali hang lehetett, és valós veszélyre figyelmeztet.

A bölcsek Heródesnél jártak ittlétük előtt, és elmondták neki, hogy miért jöttek. Heródes tébolyult ember, saját fiait is megölette hatalomféltése miatt, feltehetőleg az ígéretes gyermeket is kerestetni fogja. De nem tudja, melyik az. József, vidd hát Máriát, Jézust, és kérlek Erzsébetet és Jánost is Egyiptomba! Levelet írok az ottani közösségünknek, a gyógyítóknak, hogy fogadjanak titeket. Fiadra, Jakabra vigyázni fogunk, itt marad velünk az erődben, és nagyobb fiaid, akik folytatják a munkád, számíthatnak segítségünkre, amíg vissza nem térsz.

– Köszönöm Zakariás, én is vigyázni fogok a rámbízottakra, és elviszem őket Egyiptomba. Ismerem azt a közösséget, jártam már náluk, mikor templomépítő ácsot kerestek. Segítségedet is köszönöm József és Simon fiam támogatásában, mert ők itthon maradnak, hogy vigyázzanak a házra, jószágokra, mert felnőttek már. Lányaimtól nem tudtam elbúcsúzni, kérlek, mondd el Assiának és Lydiának hogy milyen hirtelen kellett elindulnunk. Gondolkodtam rajta, és úgy döntöttem Zakariás, hogy két kisebb fiamat, Jakabot és Júdát is magammal viszem. Máriának köszönhetem, hogy újra család lettünk, és nem akarom őket megint egyedül hagyni. Az út nehéz, de ismerem a sivatagot, jártam már sokszor benne, a dromedárok nagy segítségünkre lesznek, és hiszem, hogy az Úr is oltalmazni fog minket.

– Én is hiszem József, és köszönöm hogy magaddal viszed az enyémekeket! – Zakariás máskor szigorú hangja most elérékenyülten csengett.

Azzal a két férfi hozzáfogott, hogy minél gyorsabban előkészítsék az úthoz szükséges felszerelést. Összekészítették a szükséges élelmet, a takarókat, friss vizet kecskebőr tömlőkben. Zakariás levelet írt az ottani közösség vezetőjének, aranyat rejtettek el az övek alá bőrzacsokban a biztonságért, és felmálházták a három teherbíró, sivatagi utat megjárt dromedárt. József és Mária hosszasan búcsúzkodtak Simontól és Józseftől, Erzsébet Zakariástól, és már a hajnali fények piroslottak az ég alján, mikor bőrnyergeikben ülve, babáikat puha gyolcsba jól bebugyolálva elindultak a hosszú, ötszáz kilométeres útra.

A mágusok is megérezték a veszélyt, ezért hazafelé menet kikerülték Jeruzsálemet, és a Jordán menti utakon indultak északnak Damaszkusz felé. Betértek ki-

sebb városokba, falvakba, és jó idő eltelt, mire az őket követő kémek rájöttek, hogy már nem keresnek semmit.

Heródes éktelen haragra gerjedt, mikor jelentették neki, hogy a bölcsek hazatértek, és nem mondták ki az ígéretes kisgyermek nevét. Parancsba adta, hogy katonái járják végig újra a mágusok útját, keressék meg a jövő titokzatos királyát, és öljék meg, de úgy hogy senki meg ne tudja, mert így is háborog tettei miatt a nép, nem hiányzik most újabb lázadás. A katonák első útja a qumráni kolostorba vezetett.

Mária lassan ringatózva ült a tevéen, kezében kisfia, mögötte Jakab, aki órák óta kitaratóan ölelte derekát, miközben aludt egyszer–egyszer egy kicsit. Az ijedtség, és a gyerekekért való aggodalom lassan félelemmé olvadt benne, miközben egyre erősebb érzéssé nőtt fáradtsága. Pedig az út még nagyon hosszú volt. Mária arra gondolt, hogy a világ megfordult, amióta megszületett Jézuska. Ami eddig egyszerű volt, világos és biztonságos, most megváltozott. A nap, ami eddig felette ragyogott, átszállt a fia ártatlan feje fölé, és érte világított mindig, hogy Máriával együtt nézzék, hogyan gyarapodik és szépül az idő múlásával a gyerek.

A veszélyek, amelyek eddig jelentéktelennek tűntek, most megnövekedtek, hogy Mária számba vegye őket, és folyamatosan figyelje, mitől kell megvédenie majd a fiát. A szabadság és gondtalanság, mint valami szép sólyommadár, illően elbúcsúzott és elrepült Mária életéből, hogy helyére lépjen az anyaság áldozatokkal teli és nehéz köteléke. Mert ami eddig nem volt, az most megszületett, és akit eddig nem ismert, azt most megismerte. Jó illatú babaálmot, kopasz szájú odaadó mosolyt, csodáló és figyelő szemeket, melyek mindig követték. A régi világ kifordult tengelyéből, és új lépett helyébe, és már nem Mária volt a közepén, hanem ők együtt, elválaszthatatlanul örök kötelékben kisfiával.

Most itt ült, és azon gondolkodott, miért történik mindez, és mi ez a súlyos, el nem múló félelem benne, ami eddig nem volt. Ezelőtt nem félt, úgy érezte, Isten a tenyerén hordozza, és vigyáz rá. Mikor megtudta, hogy gyereket vár és ezt meg kell mondania Józsefnek, akkor sem kételkedett abban, hogy az események végül jóra fordulnak. Úgy tekintett magára, mint Isten hófehér tölcsérvirágára, amely árnyas kertekben nő zöld lombú levelek között ártatlanul, majd mennyasszonyok kötik koszorújukba a legszebb napon. Ilyen virág volt ő is, királynői, mégis alázas, határozottan a fény felé törekvő, mégis alkalmazkodó esőhöz, szélhez, bármilyen időhöz. Talán ezért szerette az Isten és ezért választotta, hogy neki adja a fiát. De most, ahogy menekült a nemrég világra jött gyermekkel a sivatagban, azon gondolkodott, hogy elég lehet-e ennyi? Hogy ő egy szép fehér virág, nem kell-e több ennél? Erő és akarat, sejtelen és megérzés, mindent felülmúló anyai ösztönök, hogy ezt a gyermeket a tébolytól hörgő ellenségek kezéből átvigye a békesség

túlsó partjára. Képes-e erre vagy képessé tud válni valamikor? De ha nem lenne meg benne mindez mélyen legbelül, nem őt választották volna. Lassan megnyugodott, háborgó gondolatai elsimultak, mint a sivatagi homok a szél alatt, és csak ütemesen himbálózott, kezében szorosan szorítva gyermekét a dromedár hátán.

Másfél órát mentek, mire egy néptelen oázisban József pihenőt rendelt el. Gyakorlott mozdulatokkal itatta meg az állatokat, igazított a terheken, majd vízzel teli tömlőket vett elő, és mindenkinek inni adott. Szárított gyümölcsöt ettek és megpihentek az árnyékban. József zsákjából régi térképet vett elő, hosszasan magyarázta az út irányát, nehézségeit, a napokat és állomásokat, pihenőket és keresztutakat. Mária mindenből csak arra figyelt, hogy az út első része nehezebb lesz, amíg átkelnek a dombokon, majd Beérsebába érve egy éjszakát pihennek, és ezután a sivatagon átjutva elérik a forgalmas tengeri utat, amelyen már nem fognak olyan gyorsan haladni, majd megérkeznek Egyiptomba. Bár szívesen maradtak volna még, indulniuk kellett.

Tavaszi volt és ilyenkor megbolydul a sivatag. A langyos szél esőket hozott, amittől megduzzadt kis patakokban folyt le a víz Júdea dombjain, hogy kivirágozzon az élet az apró száraz kövek alatt. A nap melegen sütött, de még nem tombolt az elviselhetetlen forróság. Arcukat kendővel takarták, mégis kiszáradt és leburnult finom bőrük a hosszú út alatt. Erzsébet is szótlanul ült, ki tudja mire gondolhatott, bár Mária úgy érezte, hasonló dolgok bántják őt is. József volt, akibe mindketten kapaszkodtak. Pontosan és fegyelmezetten követték utasításait, figyelték minden rezdülését, és próbálták kitalálni azt is, amit nem mondott ki. József keveset beszélt, de mindent elárult kifejező szeme. Mária nagyon szerette ezeket a szép, fekete, mosolygós szemeket. Elég volt egyszer belenézni, hogy a férfi iránti bizalom új erőre kapjon benne. Szerette nézni szép természetét, megfontolt és gyakorlott mozdulatait, mert bármit is tett, annak lassan eredménye lett, keze közül erős kerítés, mesteri tető, megművelt föld, szépen szegett kenyér került ki. Mária nézte, ahogy biztonsággal tartotta széles tenyerében, erős ujjával, szép kezében a kantárt. Mikor már nem bírta a fáradságokat tovább, akkor Józsefet figyelte, mint valami tüneményt a mozdulatlan látóhatáron. Aztán ebbe is belefáradt a hosszú, két napja tartó, majdnem száz kilométeres menet alatt, és csak arra gondolt, hogy ha megérkeznek Beérsebába, ahol József szerint kutak, és oázis várja őket, legyen ereje kimosni a golycsot, amibe kisfiát bugyolálta. Estére értek oda, már sötétedett, és alig látszottak a hűsége tamariszkusz fák, melyek ligete árnyékkal és kuttakkal várta az idetévedt vándort. József sátrat vert és Mária az est többi részletére nem emlékszik, csak a hűvös sivatagi szélre, ami betakarta és álmodt szőrt szemére. Kora hajnalban riadt fel, ahogy a nap első sugarai megjelentek a látóhatáron. Ijedten pattant fel, mert tudta, hogy nem mosta ki a gyerek pólyáját az este, arra sem emlékszik, megetette-e, mert mint valami sötét ájulás, maradt ki emlékezetéből az

ideérkezés összes pillanata. A táborban mindenki aludt. Középen néhány zsarát-nok füstölgött, körülötte rendben a csomagok, messzebb az állatok pihentek.

A tábortól néhány lépésre, két tamariszkusz fa közötti kötélén kifeszítve lóg-tak a kimosott kis ruhák. Bütykös férfikéz dörzsölhette, mert néhol foltosan, de azért tisztán, és szárazon lengtek a hajnali szélben. A gyerekek egymás mellett, összebújva feküdtek Erzsébet ölelő karja alatt, és ott szuszogott álmában elégedett mosollyal Jézuska is. Talán Erzsébet megszoptatta Jánuskával együtt, gondolta Mária, és hála töltötte el. Felöltözött, felélesztette a tüzet, vizet forralt, és enni-valót készített, de olyan csöndben, hogy még a sivatagi kabócák sem vették észre. Érezte, hogy eltölti a bensőjéből áradó hatalmas erő, ami ezentúl mindig vele lesz, soha nem hagyja cserben. Gyerekkora véget ért, felnőtt lett, és már nem bánta.

Aztán szembefordult a látóhatáron emelkedő vöröslő nappal, letérdelt elé és imádkozott.

– Kegyelmes Isten, én Mária, Jézus anyja, ígérem, hogy az összes testemben és lelkemben lakozó erőmmel a fiadat fogom szolgálni, és támasza leszek minden időben!

Így legyen!

A Nappal Holddal ékesített Boldogasszony, aki régóta figyelte, most elmosolyo-dott erre a szóra az égben, és ujjával kört rajzolt köréjük, hogy rossz erők elkerül-jék, jó szelek segítség őket.

Az út innentől már nem volt olyan sietős. Az idő és a környék is kezdett barát-ságosabb lenni, ahogy elérték a Földközi-tenger mentén haladó forgalmas keres-kedelmi utat. Hosszú karavánokat láttak, melyeket hol erős tömjén, hol fanyar fű-szerillat lengett körül. Az utazók ismeretlenek voltak, ruhájuk, arcvonásaik nem hasonlított az otthoniakra. Ilyenkor tavasszal megbolydul az élet, mert az esős tél alatt a nomádok a sivatagba hajtják állataikat, a forró nyár közeledtével pedig visszafelé jönnek a megművelt területek felé.

A nomádok szabad emberek, nem köti őket semmi, csak a saját törvényeik-ben hisznek, és nincs olyan kincse a földnek, amiért cserébe fejüket igába hajta-nák. Szabadok és erősek, mint az éjjel üvöltő farkasok, és szívósak, mint a maha, a kardszarvú fehér antilop, ami több hónapig bírja víz nélkül, mégis rendkívüli távolságokat képes megtenni a sivatagban. Az út legérdekesebb részei a karaván-szerájok voltak, ahol pihenni álltak meg az utazók. Mária és Erzsébet ámulva néz-te a sokszor több száz tevéből álló karavánokat. Ezeken a helyeken kovácsoktól a mutatóványosokig sokféle mesterség sorakozott fel, és várta az átutazókat.

Estére, mikor a tűz körül megpihentek, a sötét jótékonyan eltakarta a ruhák és a vonások közti különbséget, és együtt hallgatták a távoli vidékekről idetévedt utazók meséit.

Ezen az estén egy turbános arab beszélt. Arca sötét volt, jobb felén az anyajegyek szabályos háromszöget alkottak. Orra széles és húsos cimpájú, fogai vakítóan fehérek voltak. Hangja mély tónusú, beszéde lassan, és idegen hangzással szólt. A szavakat hosszan ízlelgette mielőtt kimondta volna, aztán belelendült a beszédbe. Mezopotámiából jött, Babilonból, onnan hozta ezt a történetet.

Egy királyról mesélt, aki majd születni fog, minden nép öröme. Segíteni jön, és mindenhol tisztelni fogják. Fején korona, vállán díszes palást, kezében jogar. Egy álmos nomád azt kérdezte, hol lakik ez az új király, de a mesélő nem tudta megmondani, csak azt, hogy a mágusok szerint nemrég született. Aztán az éjszakai tiszta csillagos eget bámuló vándorok között a mese tovább szövődött, mind hozzátett valamit a maga világából, csak Mária és Erzsébet mosolyogtak magukban szóltanul.

Két hét telt el a sivatagi utazással, mire elérték Alexandriát, Egyiptom fővárosát. Még Nagy Sándor, a néhai görög hódító építtette, kinek rövid, de sikeres élete ezt a vidéket is érintette. Úgy mesélik, egy hadjárat után elhatározta, hogy várost alapít a tengerparton, és saját magáról nevezi el. Komótosan kilépte a leendő falak vonalát, miközben lába nyomába egy egyiptomi pap gabonát szórt, hogy az építő gondolat termékeny talajra hulljon. Így is lett, Alexandria a világ leghíresebb városává vált. Beteleپült görögök, rómaiak, és zsidók laktak az itt élő egyiptomiak mellett. A tengerparti szigetre, Pharosra, amit vékony móló kötött össze a szárazfölddel, a hajók irányítására és a város védelmére világítótornyot építettek.

A széles kőtalapzaton álló torony a kor legmagasabb épülete, 110 m magas volt. Nappal a napfény verődött vissza a harmadik szinten elhelyezett tükrökről, éjszaka olajat és gyantát égettek benne, melynek fényét a hatalmas tükröt messzire, akár 50 kilométerre is kivetítették. Bár görögök és latinok is igyekeztek a világra saját szellemük bélyegét nyomni, az egyiptomi tudás mégis megközelíthetetlen magasságban maradt. Titokzatos papjai, magas szelleme, és az égi erőkkkel való kapcsolata tekintélyt parancsolt Egyiptomnak az ókori birodalmak szemében. Legendák szerint ez az ország az ősi tudás őrzője, annak a tudásnak, mely segít megérteni ennek a világnak a folyamatait, amit csak a legkiválóbb beavatottak ismerhetnek. Hiába nagy tekintélye, katonai függetlenségét nem tudta megtartani, bár az utolsó szabad egyiptomi királyné, Kleopátra mindent megtett ezért. A hadak vezetése helyett a csábítást vitte tökéletességre, és maga mellé erős római pártfogót keresett, hogy így fenntartsa országa sérthetlenségét. Először Julius Caesar szeretője lett, és ebből a szerelemből született fiát a nagy hadvezérről nevezte el. Majd Caesar halála után a keleti területekért felelős Marcus Antonius vette le a lábáról. Kleopátra 28 éves volt és ünnepelt királyné, Marcus Antonius 42 éves, tisztelt hadvezér, aki szép férfi létére biztos lehetett abban, hogy senki nem tud neki ellenállni. Találkozásuk politikai taktikának indult és szerelem lett

belőle. Két ikergyermekük született, akit isteni névvel és pompával vettek körül. De Marcus Antoniusnál volt valaki, aki erősebbnek számított a Római Birodalomban, Oktavianus, a későbbi Augustus császár, aki miután kimaradt ebből az égi szerelemből, nem mutatott könnyörületet sem Egyiptom, sem hadvezére, sem a gyönyörű Kleopátra iránt. Így veszett el Egyiptom szabadsága, de a tudása megmaradt, mint a világítótorony a tengerparton.

Alexandria, a nyüzsgő ékszerváros, a parti tó és tenger közötti homokos szegélyen feküdt. Keleti részében díszes királyi palota, könyvtár, templom és a Muszeion állt, ahová a kor tudományos kiválóságai jöttek tanítani vagy tanulni. A csillagászati megfigyelések, asztronómia, matematika, gyógyítás, és bölcelet legjelesebb képviselői töltötték együtt idejüket. Néhány év alexandriai tanulmányút messze földön jó ajánlólevél volt az innen hazatért tudós számára. Minden költségüket a király állta, és szabadon dönthettek arról, meddig maradnak a szellemi műhelyben. A város gazdagságát nagy forgalmú kereskedelméből szerezte, de ezt az előnyt arra is felhasználta, hogy az átutazók hajóin talált írásokat lemásoltatta gyűjteménye számára.

Így született a világ legnagyobb, 400 000 tekercset számláló könyvtára. A városban a tudáson kívül a szépség is erénynek számított. Az emberek bőrét illatos fürdők, drága olajok tették puhává, arcukat vörös és barna kópúderrel színezték matt színűre, szájuk vörös volt a vasoxidos festéktől. Ruhájuk fehér vagy nyersszínű vászon, könnyű egyenes szabású és tiszta, az előkelők vállát díszes gallér borította. A legkülönösebb a szemük festése volt. Ólomtartalmú fekete festékekkel majdnem a homlokuk vonaláig húztak vékony csíkot a szemük íve köré, amitől arcuknak mozdulatlan, állandó jelleget adtak. Mintha az örökkévalóságba akarták volna beírni magukat még virágzó életükben. Erről árulkodtak óriási kőtemplomaik és a kúp alakú építmények, melyek belső titkos folyosói az égi csillagösvényekkel voltak összekötve. Az élet és a halál keveredett össze itt, de győzött az életöröm. Alexandria színes, nyüzsgő és életvidám város volt, olyan, amiben jó kedve lesz az idelátogatónak. Józsefék, miután megpihentek és mindent megnéztek, izgalommal indultak karnyújtásnyira lévő úti céljuk felé. Két hete jöttek, majdnem ötszáz kilométert tettek meg, és most végre meglátják a titokzatos testvérközösséget, ahová Zakariás indította őket.

A terapeuták Alexandria külvárosában éltek. A város a tenger és a szárazföldi tövidék között húzódott. A Mareia tó mögött egyre ritkábbak lettek a házak, bár a természeti körülmények kellemesek voltak. A tó mögötti lankás dombokon hűsítő szél fújt, a meleg és esős vidéken megtermett minden, szinte erőfeszítés nélkül. Egyszerű lakásaik egymástól kissé félrehúzódva külön-külön álltak. A valaha itt élt izraeliták és a hozzájuk csatlakozó görögök és egyiptomiak közösségéből nőtt ki nagyhírű csoportjuk. Szent írásuknak tekintették a Tórát, és a júdeai qumráni

papsággal tartottak fenn szoros kapcsolatot. Ők is a Világosságot keresték, és mindennapjaikat a mértékletesség, alázat és Isten iránti hűség hatotta át, mégis egészen mások voltak, mint a Júdea és Izrael földjén élő jámborok. Az ő életük kemény munkával telt, az egyiptomi gyógyítók inkább a gyógyítással foglalkoztak, és szabadidejüket meditációval töltötték. A kezük finomabb volt, nem olyan kérges és bütykös, mint a qumrániaké. Beszédük választékosabb, bővebb folyású, tekintetük fürkészőbb, járásuk ráérőbb benyomást keltett. Ruhájuk mindig tiszta, tökéletesen fehér. Testalkatuk ugyanolyan vékony, mint a jámbor papoké, mert ők is megvetették a túlzást, és már majdnem önsanyargató életet éltek. Egész nap, amíg az ontotta rájuk a világosságot, böjtöltek, mert úgy tartották, hogy a nappal a szellem, az éjjel a test ideje. Kis házaik egy nagyobb kőből épült központi épület köré csoportosultak.

József és az asszonyok fáradtan ültek le a templom lépcsőjére, és várták, amíg behívják őket. Először egy magas csontos asszony jött eléjük, Agáta, a gyülekezet mindenese, legfőbb támasza, Baruk mester, a közösség vezetőjének felesége. Az asszony kimérten fogadta, majd hűvös termeken át vezette őket a főpaphoz. Baruk, a gyülekezet vezetője, feltűnően magas, aszkétikus ember volt. Haját kopaszra borotválta egyiptomi szokás szerint. Bőre cserzett volt és napbarnított, ruhája tiszta vászon, lábán kopott bőrsarut viselt. Keze feltűnően szép volt, ahogy határozottan átvette a levelet, amit József nyújtott át Zakariás jókívánságával. Lassan olvasta el, talán kétszer is, vonásai közben megenyhültek, majd sietve kérte Agátát hogy a legszebb szobákat tegye rendbe a fáradt utazóknak. Hosszan vizsgálta a két kisbabát, megsimogatta a gyerekek fejét, és az út viszontagságairól kérdezte őket. Hálát adott az Istennek hogy épségben ideértek, és kérte őket, hogy a gyülekezet esti közös imájánál jelenjenek meg, ha tudnak.

A szobák gyönyörű szépek voltak. A padlót hűvös márvány borította, a kőfalak ontották a nyugalmat és a hideget. A fürdőre, amit a kőkádakban csobbanó friss víz adott Mária sokáig emlékezett. Az út minden pora elolvadt a tiszta vízben, és Mária úgy lépett ki belőle, mintha újjászületett volna. Jézuskát is megfürdette, tiszta gyolcsba bugyolálta, és büszkén lépett be a terembe, élete eddigi legnagyobb megpróbáltatása után.

A gyülekezet már ott volt, hosszú terített asztalnál csendben ültek ismerős és idegen vonású, jó szándékúnak tűnő emberek. József, Mária és Erzsébet a gyerekekkel igyekeztek félrehúzódni a kíváncsi szemek elől, de Agáta ezt nem engedte, a középső asztal fő helyére ültette őket. A terített asztalokra kenyeret, gyümölcsöket és vizet hoztak a gyülekezet tagjai. Láthatóan a legszebb ruhájukban szolgáltak fel. Mária tudta, hogy itt mindenki szabad, és önként szolgál a másikkal, mert a rabszolgaságot mélyen megvetik. A vacsora előtt Baruk mester mondott áldást,

majd mindnyájan köszönetet mondtak az ételért és italért, ami előttük volt.

– Testvéreim – folytatta a főpap, a mai napon kedves vendégek érkeztek hozzánk Júdeából, a jámborok gyülekezetéből. Zakariás a qumráni papok feje küldte el feleségét, fiát és unokahúgának családját. Régóta várjuk mindnyájan, hogy beteljesedjenek a próféták szavai, és megszülessen a Világosság Fia, aki mindnyájunk tanítója, és a világ üdvössége lesz. Ezt a két kisgyermeket különös jelek veszik körül, ami születésük óta követi őket, és talán reményt ad mindnyájunknak, hogy bennük teljesedik be a prófécia, vagy általuk kerülünk közelebb hozzá. E jelek miatt Heródes király ellenük fordult, isteni sugallatra jöttek közénk, fogadjátok be őket, mint legkedvesebb testvéreinket, bármeddig is maradjanak nálunk.

A pap szavait először csönd és kíváncsi tekintetek, majd suttogás követte, de az arcok később megenyhültek, és a kezdetinél kedvesebben néztek a vendégekre.

A vacsora jólesett, de még jobban a kényelmes ágy, az éjszaka biztonságos hangjai a gyülekezet éjszakai imádságaival, ami mély álomba ringatta őket. A barátságos fogadtatás és a megmenekülés öröme ellenére hosszú hetekbe telt mire otthon érezték itt magukat.

A templom, és kertje, ami köré néhány tíz méterre a kis sártéglából tapasztott lapostetős házak épültek, olyan volt, mint maga a gyülekezet, egyszerű, barátságos, emelkedett, és mégis magányos az együvé tartozásban is. A csiszolt mészkőből épült épületet körös-körül tágas oszlopcsarnok és zárt udvar keretezte. Az udvar mértani pontossággal húzott utakból, szépen gondozott kertből és a közepén elhelyezkedő négyzet alakú tóból állt, melynek közepéből terebélyes szikomorfa nőtt ki, mint életfa a világmindenségből. A kertben illatos narancsfa, citromfa, datolya díszlett, a vízben lótuszok és vízililiomok pompáztak, tompa színű agyagcserepekben mályvarózsa, mandragóra virágzott. A templomi fő épület téglalap alaprajzát kiugró fülkék bontották meg, melyek bejárata az udvarra nézett. Mária ideje nagy részét az udvaron töltötte a gyerekekkel. A fő épület belső oszlopai magasabban voltak, így a lapos tető síkja fölé emelkedve megvilágították az ablaktalan csarnokot. A felülről jövő fény sejtelmesen szűrődött a csarnok távolabbi terei felé. A közösségi csarnok a hátsó fal mellett az oltárral, a feléje tartó hosszú asztalsorokkal és padokkal, díszítetlen egyszerűségben foglalta el a főhelyet. Tömjénillat lengett be mindent, a hosszú félhomályos folyosókat, főpapi fülkét, gyógyító termeket és a tágas konyhát, ami az épület másik végében állt. A ház régen épült, de kőfalai erősen tartották magukat, ám a belső faszervezetek javításra szorultak, amit József elvállalt, viszonzva ezzel a szívességet. Mária és Erzsébet a konyhán segédkeztek, és minden másban is, amiben Agáta testvér kérte. A napok gyorsan teltek, a gyerekek örömmel játszottak a paradicsomi kertben, a kisbabák szépen növekedtek, és a gyorsan guruló napokra a naplemente és vacsora előtti közös ima, prédikáció és éneklés tette fel a megnyugvás koronáját.

Egy késő délután, mikor Mária már megfürdette Jézuskáját, majd kilépett az udvarra, hogy kivigye a gyerek fürdővizét, öt év körüli lánykát pillantott meg. A betegek hosszú sorban álltak a templom oldalában egész nap gyógyításra várva, és ő talán még nem került be, vagy a várakozást csak unta meg, de most ott állt Mária előtt tágra meredt szemekkel. Kócos hajú, apró termetű kislány volt, éjfeleke te szemekkel, testét vörös sebek borították. A gyerek nem szólt semmit, csak nézte őt, és szemével kérte, hogy segítsen. Mária állt kezében a vízzel, aztán egy hirtelen átfutó gondolatra letette maga elé a teknőt, és közelebb hívta a kislányt. Jézus fürdővizébe puha gyolcsot mártott, és óvatosan lemosta a beteg gyerek sebeit.

Másnap, ugyanúgy ahogy szokta, késő délután vitte ki a kertbe Jézus fürdővizét, mikor az egyik kőoszlop mögül előlépett a tegnapi kislány, de már édesanyja kezét fogva, és egy másik anya karonülő babájával. Az asszony letérdelt elé, és könyörgött, hogy gyógyítsa meg a gyereket és a nővéreét is. Mária újra letette a teknőt, és ahogy mosni kezdte a beteg kis testet, akkor látta, hogy a tegnapi véresre kapart sebek behegedtek, és már csak néhány halvány folt mutatja helyüket. Kezében megállt a kendő, nem akart hinni a szemének. Sokszor látott már ilyen beteget, és tudta, hogy milyen gyötrelmes, és hosszú út vezet a gyógyulásig, ha egyáltalán sikerül valaha. Gyorsan megmosta mindkét gyereket, és az asszonyok lelkére kötötte, hogy erről soha, senkinek ne beszéljenek. A boldog anyák tartották is a titkot, csak mindig egy-egy nagyon rászoruló beteg várakozott ugyanabban az időben, ugyanannál a kőoszlopnál, alázatosan és türelmesen. És Mária segített. Bár Mária nem tartozott a templomi gyógyítók közé, mégis szemet hunytak e fölött, ami a szigorú Agátának volt köszönhető. Úgy tett, mintha semmiről nem tudna, és a rendet, ami őrizte a hagyományt, egész lényével vigyázta, mégis Mária arra gondolt, neki köszönhető, hogy e betegek esténként ott álldogálhatnak az oszlop mögött.

Az eset Baruk főpap fülébe is eljutott, mint más események is János és Jézus körül. Baruk kitüntetésnek érezte, hogy ő vigyázhat a reményteli kisdedekre, de nem hagyta nyugton a kíváncsiság, vajon melyikük lehet az ígéretes gyermek.

Az álomfejtés, jóslás, léleklátás és egyéb módok, melyekkel a kérdést megközelítette, rendre ugyanazt a választ adták. Jánosnak fényes jövőt, prófétai dicsőséget üzentek, de Jézusnál semmi választ nem adtak. Aztán mikor egyik kétségbeesett kísérleténél jóslás közben egy rossz mozdulat miatt megcsúszott a sötét papi szoba kifényesített kőpadlóján, és majdnem eltörte a kezét, akkor megértette a választ. Jézus a legfelsőbb védelem alatt áll, sorsát nem kutathatja senki. Innentől kezdve Baruk óvatosabban közelített a kisdedekhez, és minden idejét az őket nevelő felnőttek tanításának szentelte.

A közösség tagjai minden nap kétszer imádkoztak a Nap felé fordulva. Egyszer reggel, mikor felkelt, fényességet, égi világosságot kérve szellemüknek, egyszer

este, mikor lenyugodott, akkor lelki nyugalmat, békességet remélve. Egyszerűen éltek, minden vagyonukat, földi javaikat a közösbe adva, mértéktartóan étkezve, ruházkodva, mindig a fényességet, az élet valóságos és igazi valóját keresve. Lecsendesítve magukban a sóvárgást és vágyat az élet mindennapi örömei után, hogy ne zavarja meg elméjük tisztaságát.

Napjaik a meditálás és aszkézis kötelékében a gyógyítás eredményes elfoglaltságával teltek. Bár ismerték és alkalmazták a kövek és gyökerek erejét, gyógy módjuk a lelki béke és teljesség helyreállítását tűzte ki célul, ami miatt hosszadalmasabb, de jóval eredményesebb volt, mint a többi eljárás. Messziről érkeztek a betegek Alexandriába, ahol más gyógyító gyülekezetek is voltak, mert a város magas szintű orvoslásáról is híres volt, nemcsak tudományáról. A jámbor gyógyítók a hétköznapiok után, a hét hatodik napján magányba vonultak vissza, nem léptek ki udvarukról, még az ablakon se tekintettek ki. A hetedik napon tiszta fehér vászonruhát öltöttek, a templomban gyülekeztek, hosszú asztalok mellett rang és kor szerint sorban ülve várták a lakomát, ami a hét fénypontja volt. Ilyenkor Baruk méltósággal vonult a közösség elé, és zengő hangon, megfontoltan és értelemmel, nem a hatáskeltés, hanem az ékesszólás erényével szónokolt. A többiek elmélyülten fogadták magukba a szellemi táplálékot, megízlelve annak minden apró gondolatát, és helyeslő bólintással, vagy értő tekintettel jutalmazták a papot.

A szónok a Tóra egyes részeit magyarázta, és elrugaskodva a történet mindennapi vonulatától – inkább jelképes jelentést tulajdonítva annak –, azt keresve, mi fontos ebből minden korban és időben az igazságot kereső ember számára. A tanítás után következett a közös ebéd, ami a hétköznapiok izsóppal ízesített kenyere és tiszta forrásvíz itala után pazar lakoma érzetét keltette sajttal, olajbogyóval és aszalt gyümölcsökkel. A gyógyítók gyülekezete sem bort nem ivott, sem húst nem evett, szemben a júdeai jámborok közösségeivel, ahol a nehéz mindennapi fizikai munka miatt eltértek ettől a fogadalomtól. A közös lakomán és elmélkedésen a nők és férfiak csoportja külön ült egymástól, egy alacsony, négy könyéknyi magas rács választotta el őket egymástól, majd az esti ima után felálltak, és külön női, és férfikórust alakítottak, hogy felelgetve zsoltárokat énekeljenek. Hajnal felé a női és férfikórus összekeveredett, és együtt énekelve várták a napfelkeltét. A fegyelmet és tisztaságot, amit a terapeuták megköveteltek tagjaiktól, a közösség adta biztonság érzésével jutalmazták meg, ami – mint egy láthatatlan háló – kötötte össze őket bajban és örömben. Megtartotta az embert, sem lezuhanni, sem felemelkedni nem engedte, fogta jó erősen, ami nekik fontosabb volt minden elmulasztott tivornynál, szerelmi légyottnál, és a hátrahagyott szabadságnál.

Az idő közben eltelt, három forró nyár és esős tél után, egy hűvös délutánon

sorsfordító hír érkezett otthonról. Egy idegen álldogált félénken a gyülekezet templomának udvarán, az arra járó Agáta testvér éles szeme végigpásztázta, és látta rajta, hogy nem illik az itteni rendbe.

- Mi szél hozott az udvarunkra, testvér? – kérdezte komoly tekintettel.
- A qumráni gyülekezet vezetőjétől hozok hírt az itteni főpapnak.
- Jót vagy rosszat? – kérdezte Agáta még mindig hűvösen.
- Ahogy vesszük – felelte az idegen –, meghalt a kegyetlen Heródes király, hazajöhetnek az idemenekült testvéreink.

A hírre Agáta arca is megváltozott, és sietve kísérté a vendéget Baruk elé.

Ahogy rájuk csukta az ajtót, nem vitte tovább a lába, fülét a vékony nyílásra tapasztotta, hogy halljon valamit a benti beszélgetésből. Szégyellte hogy hallgatózik, de ilyen sorskérdésekben megengedte magának. A hírhozó a király haláláról, és a várható fejleményekről beszélt, ki követi majd a trónon, változik-e a jeruzsálemi főpap személye, a tartományok szabadsága, és az elnyomó hatalom befolyása. Mindebből Agáta nővér nem sokat értett, csak a szíve dobogott hevesebben, mert tudta, hogy hamarosan el kell búcsúznia a gyerekektől, Máriától, Erzsébettől és Józseftől. Lassan ment ki az udvarra, és a fügefá alatt, ahol Mária sokat pihent, leroskadott padra. Agáta szigorú és fegyelmezett asszony volt, ha nem kellett, nem mutatta ki az érzéseit, de most képtelen volt úrrá lenni az elhatalmasodó szomorúságon. Mikor a gyermekek és szüleik megérkeztek, csak egy gonddal többnek látta őket, pedig abból nélkülük is volt elég. Betegek, támogatásra szorulóknak, eltévedtek és megrogyottak, mind nála kerestek támaszt. Asszony léte szűk vállak, erős idegei, kimeríthetetlen igazságérzete segítette ebben, de egyre többet érezte elkeseredettnek és kilátástalannak küldetését. Baruk főpap is, akit annyira tisztelt, egyre rigolyásabb lett, és talán senki sem volt a gyülekezetben, akire ő támaszkodhatott volna. Úgy érezte ezzel a szolgálattal, mintha minden nap elvennének erejéből egy-egy cseppet, amit soha nem adnak vissza. Hosszú ideje Mária volt az egyetlen, aki meglátta ezt, és néha lopva megsimogatta a karját, kivette a kezéből a vizeskancsót, vagy a seprűt. Mikor megkérték, hogy vigyázzon a két kisdedre, Jézusra és Jánosra, úgy érezte, mintha éveket fiatalodott volna. Újra jó kedve lett, énekelt a konyhában, amit az arra járó főpap felhúzott szemöldökkel hallgatott, mert már évek óta nem volt rá példa. Most visszamennek, és ő megint csak egy szigorú és rigolyás öregasszony lesz, akinek szavától mindenki tart, és akit sokáig nem szeret úgy senki, mint ezek a drága idegenek. Miközben ezekre gondolt, valaki megfogta hátul a vállát és átölelte. Mária volt. Letelepedett mellé a padra, kezét kezébe fogta, és a szemébe nézett.

- Köszönöm Agáta hogy befogadtál és segítettél abban a nagy ijedségben, amiben jöttem, köszönöm hogy úgy vigyáztál ránk, mintha anyám tette volna!

Nem felejtetek el soha, és remélem egyszer én is vendégül láthatlak minálunk.

– Te is hallottad Mária? Biztosan eldöntöttétek, hogy elmentek? – kérdezte kapkodva a nővér.

– Igen elmegyünk, József látni akarja a gyerekeit, Erzsébet Zakariást, én pedig az édesanyámat. Nekünk ott az otthonunk, odatartozunk, ott kell felnevelni a gyerekeinket, hát mennünk kell.

Hosszan megölelték egymást, és Mária szomorúan érezte, hogy sosem látja többet ezt a kedves asszonyt és gyönyörű országát.

Az út hazafelé rövidebbnek tűnt, mint oda, megelevenedtek az otthoni emlékek, és mindnyájan a viszontlátás képeit dédelgették magukban. Fényes fogadtatásra vártak, közös ünnepre, a nehéz út megpróbáltatásainak elismerésére. Erzsébet Zakariást látta maga előtt, öreg kezét, könnyben úszó szemét, ahogy búcsúzáskor csecsemő fiára nézett, aztán órá. Nehéz volt nélküle, Erzsébet eltemette magában az érzést, hogy valaki mindig gondoskodik róla, terebélyes fa árnyékában mindig biztonságban van. A megpróbáltatások, melyekben József rá is gondot viselt, megerősítették Erzsébetet, és büszkeséggel töltötte el a tudat, hogy épségben hozza haza Jánuskát.

Mikor beléptek a magas kőfallal körbevett qumráni erődbe, már akkor feltűnt, hogy kihalt minden. Alig egy-két ember tett-vett a kertben, a konyha is szokatlanul csendes volt, nyoma sem volt ünnepi sürgés-forgásnak. Kadar jött eléjük, az egykori moábita pásztorfiú, aki anyjával érkezett a kolostorba a pusztá világából. Sok idő telt el az óta, és most férfikora virágában a közösség felügyelője megtisztelő címet viselte. Kadar megölelte, és sietve a belső terembe vitte őket, ahol a gyülekezet vénei tanácskozni szoktak. Ismerős illatok és érzések csapódtak hozzájuk, és szívük hevesen vert a viszontlátást várva. Áron pap fogadta őket, és ott volt Anna, József fiai és lányai, akik örömmel borultak apjuk nyakába. Anna sokáig ölelte szótlанul drága kicsi Máriáját, és csodálkozva emelte magasba gyönyörű Jézuskát.

Aztán szinte egyszerre vették észre mind, és kérdezték:

– Hol van Zakariás?

Csönd lett. Kíméletlen és sokáig tartó, mire megszólalt Áron, a főpap.

– Zakariás meghalt.

– Mikor? – hallatszott valahonnan a kérdés.

– Miután elmentetek Egyiptomba Heródes katonái betörték a kaput, és Zakariást keresték. Ő a szentélyben imádkozott, de nem tudtuk a beözönlő katonákat visszatartani. Durván faggatni kezdték, hogy hol a fia, de nem árulta el. Azt válaszolta, neki Isten dolgaival kell foglalkoznia, és nem tudja, hova ment a felesége a

gyerekkel. A katonák elmentek, és mi ott találtuk őt a házi oltár előtt vérbe fagyva. Nagyon sokan eljöttek a temetésére, és azóta is áldottként emlegetik nevét. A gyülekezet engem választott a helyére, és úgy döntöttem, nem üzenem meg a hírt Erzsébetnek, hogy ne nehezítsem meg szívét a távolban.

A történetet döbbenet fogadta. Szinte felfoghatatlan szavak voltak, csak ültek magukba roskadva, hogy helyet adjanak összevissza-száguldó gondolataiknak. Mária megtörtén nézte Erzsébet sápadt arcát. Képtelen volt megmozdulni és odamenni hozzá. Zakariásra mindig atyjaként tekintett, és legfőbb védelmezőjének tudta. Az öreg pap óvta, egyengette útját, tanácsokkal látta el ha hozzá fordult. Mária úgy érezte, Zakariás lesz az utolsó, aki meghal közülük, mert bár idős, de szinte mindent tud az életről. Ült a padon, és azon gondolkodott, vajon miért történt mindez. Az illúzió, hogy vele végső soron csak jó dolgok történhetnek, kezdett szertefoszlni, és ez Zakariás halálával véglegessé vált. Tudomásul vette, hogy felnőtt, az élet sokkal nehezebb annál, amint ő azt a templom és a család védett burka alatt elképzelte. Azt is el kell fogadnia, hogy az itt töltött idő véges, és a halál bármikor beléphet az ajtón. Tekintete fiára, Jézusra tévedt, és ahogy a gyermek visszanézett rá, úgy tűnt, mintha nem is gyerek lenne. Nézte a fiát, aztán felállt, és ő is megölelte Erzsébetet. Sírtak mind együtt sokáig, könnyeik végigfolytak arcukon, lecsöppentek a hideg kőre, míg a tompa fáradság elnyomta a zokogás erőit, hogy utat engedjen a gyászmunka hosszú, rögzös fájdalmának. Az esti vacsora szótlanul indult, később Áron főpap kérdezte őket az egyiptomi testvérek életéről, az ott töltött időről, a tanultakról. Majd vacsora után hirtelen másról kezdett beszélni:

– Sokat elméldkedtünk a történeteken, és arra jutottunk, hogy Zakariás főpap halála nem volt hiábavaló, mert megmentette a két ígéretes gyermeket. Száz éve várja gyülekezetünk, hogy megszülessen az igazi, a Fény Fia. Lehet, hogy bennük testesült meg, mert elérkezett ennek az ideje. Isten nekünk üzent, ránk bízta, hogy egyengessük útját, ezért ezt a két gyermeket mi szeretnénk tökéletesen tiszta hajlékunkban, igaz szellemünkben felnevelni. Kérünk benneteket, adjátok be a qumráni monostorunkba őket!

Mária elfehéredett, és szorosabban ölelte magához ölében ülő fiát.

– Tiszteletreméltó Áron Mester! – szólt József határozott és kemény hangon –, Isten rám bízta ennek a gyermeknek az anyját, és vele együtt a fiút is. Maga Zakariás választott ki erre a feladatra. Akkor megígértem, hogy amíg élek, a legjobb tudásom szerint nevelem fel. Ez a hely itt nem biztonságos, hiszen Zakariást sem tudtátok megvédeni. Elviszem őket, Máriát, Jézust és az anyémeiket mind, visszamegyünk Galileába, és ha eljött az ideje a tanításnak, titeket foglak megkeresni, hogy megtaláljuk a módját.

Áron pap arcán semmi nem látszott abból, mit gondol minderről, némán bólintott, hogy József döntését tudomásul veszi. Mást úgyse tehetett, mert József hangja elárulta, hogy most nincs helye ellenvetésnek. Áron majdnem negyven éves volt, és a főpapi tisztet azért tölthette be, mert bár járatos volt a szent iratok ismeretében, mint itt az elit papok közül mindenki, de rendelkezett még egy különös erénnyel, ami a többiek fölé helyezte. Áron egy hetedik érzékkel megérezte, hogy nehéz, szorongatott helyzetben mi a legcélravezetőbb megoldás, ami majd eredménnyel jár. Felemelte szavát, ha harcolni kellett, és hallgatott, ha hallgatni, és most is épp ezt tette, mert tudta, hogy Isten úgyszólván visszavezeti a kislányt, ha annak eljön az ideje. Barátsággal elbúcsúztatta a szent családot, biztosította őket mindenkori támogatásáról. Egyik szeme szomorú volt, hogy elmentek, de a másik örült, mert Erzsébet Anna jeruzsálemi házába költözött, és hozzájárultak János majdani monostori taníttatásához.

VII. Gyermekkor

*Mostan kinyílt egy szép rózsavirág,
Akit régen várt az egész világ.
Betlehemben kibimbózott zöld ág,
Királyi nemből méltóság.*

József eladta kis házat, maga mellé vette négy fiát, két lányát és Máriát Jézussal, majd elindult, hogy biztonságos otthont keressen maguknak. Galilea tartományát választotta, ami nem tartozott a szigorú jeruzsálemi fennhatóság alá. A hajdani tíz törzs a hódítások, ki-be vándorlások miatt megfogyatkozott ezen a vidéken, és helyükbe a júdeaiak által megvetett pogányok jöttek. Több, mint hétszáz éve az asszír és babiloni hódítók a lakosság nagy részét Számáriából és Galileából Mezopotámiába hurcolták, hogy cserébe más engedetlen, meghódított területeiken ellenük lázadó népet telepítsenek ide. Később, a babiloni fogság, majd a Júdeába áttelepítések, oda-vissza vándorlás miatt több ízben is lakosságcseré történt, de akik itt maradtak, azok hűségesen szerették, és magukénak érezték ezt a termékeny vidéket. A jeruzsálemi papság és templomkultusz hatása itt már megkopott, a törvényeket kevésbé szigorúan tartották be. Az itteni nép büszke, harcos és lázadó természetű volt, talán ezért is lett a római iga elleni felszabadító mozgalomnak Galilea a bölcsője.

A júdeaiak közül sokan lenézték őket szokatlan arámi kiejtésük, lazább törvénytiszteletük, és földműves foglalkozásuk miatt. József azért jött, mert ide költöttek ősei, Mária szüleinek is itt volt a szülőföldje, és a tartományúr Heródes

Antipas is veszélytelenebbnek tűnt, mint Arkhelaus. Nagy Heródes király gondot fordított rá, hogy fiait Római iránti hűségre nevelje, ezért néhány évig ott taníttatta őket. A fiúk ezt az időt kapcsolataik kiépítésére használták fel, jövődől hatalmuk zálogaként. Így történt, hogy Nagy Heródes király halála után Róma beleegyezett abba, hogy három fia osztozzon az ország trónján. Arkhelaus, – aki a legjobban hasonlított apjára kegyetlen vére miatt – lett Júdea, Samaria és Idumea népfejedelme, Antipas, a mindig jól helyezkedő, kapta meg Galileát és Pereát, és a harmadik, a csendes Fülöp a Genezáreti-tó keleti és északkeleti tartományai felett rendelkezett. József sokáig gondolkozott, mire megszületett benne a döntés, hogy családját a biztonságosabbnak érzett északi tartományba viszi. Számptalan falut, várost és házat megnézett, de eleinte egyikben sem ismerte fel új otthonukat. Végül mégis megtörtént. Samaria tartományát elhagyva átkeltek a tengerparti síkvidék útját álló Kármel-hegyen, majd a Jezréel fennsík után kelet felé, a Tábor-hegy vonulata felé indultak. József ismerte és szerette ezt a vidéket, lankás völgyekben a patakok gyors folyású vizeit, a tölgyerdők jellegzetes illatát, ahogy összekeveredik a tenger felől érkező friss levegővel. A színes virágokban pompázó legelőket és réteket, ahol tengerihagyma virág bólogat a vetések szélén, de tavasszal előbújik a nárcisz, ciklámen és liliom. Emlékezett a Jordán látványára, mely óriás artériaként táplálta a Genezáret-tó vizét, mint egy dobogó szívet, mely élető erejével látta el a vidéket, majd a belőle kilépő vívőer sietősen szaladt le délre a Holt-tenger felé. A Tábor-hegy nyugati lejtőjén feküdt egy kis település, Názáret. Erősen kapaszkodott a hegyoldalba szűk sikátoraival, teraszos kertjeivel, ami igazán sikerült, mert úgy érezte magát benne az ember, mintha a falu is a természet része lenne.

A falu neve az itteniek szerint őrzött, védett helyet jelentett, ami igaz is volt, mert ezt a helyet olyan jelentéktelennek tartották, hogy nem háborgatta senki, se rómaiak, se a Heródes pártiak, de még az útonállók se. Harminc család élt itt, akik a zsidók mellett betelepült görögök, szírek, arabok, médek, örmények és más keleti népek leszármazottai voltak. Közös volt bennük, hogy tisztelték a hegyet, a völgyet, a tavat és folyót, szerették és segítették egymást, ha kellett, és lehetőség szerint megműveltek minden talpatnyi földet, ami jutott. Ez a hegyek közötti sík völgyekben könnyebben ment, mint feljebb a meredek, lejtős vidéken. De a lelemény, és az ősi hagyomány teraszokat építtetett velük, ami kis gyümölcsös, vagy fűszerkeretet ölelt körbe. A teraszok körül kavicságy védte meg a földet a csuszamlástól, és szabályozta a víz folyásának irányát, hogy minden cseppjét hasznosítani tudják. A vidék csapadékosabb volt a júdeainál, a tenger felől érkező légáramlatok a hegynek ütközve rövid, gyors esőket, víztől zubogó patakokat, hegyből előbuvó tiszta forrást hoztak. Az esős telet itt is forró száraz nyár váltotta, ami ha a sivatag felőli sirokkal kezdődött, akkor elszáritott mindent és a földi paradicsom helyet csak forró pusztá, szúrós bogáncs és Jerikó szélben szaladó tuskés rózsái marad-

tak. De megajándékozta őket a Galileai-tenger édes vizében bőven termő hallal, a hegyoldal roskadó szőlővel, olaj és gránátalmafavál. Bár a bőségért megfeszített munkával kellett fizetni, az itteniek mégis biztonságban éltek. József Názáretet választotta új otthonuknak, mert itt jól ismert egy családfőt még a qumráni papi gyülekezetből. Kezdetben Jonatán házában kaptak helyet, de József fiaival néhány hónap alatt felépítette új házukat, amivel az első elismerést szerezte meg magának a faluban.

A köveket úgy faragták, hogy szinte tökéletesen simultak egymáshoz, József gondosan figyelembe vette az anyag tehetetlenségének törvényét, tudta hol kell alátámasztani, áthidalókkal átvezetni az erőket, hogy a ház a meredek lejtőn is biztosan álljon. A kis építményt a tetők íves lejtése, itt-ott beugrók, teraszok tették széppé, és a nagy forróságban is kényelmessé. Az apró ablakok épp, hogy beengedték a beszűrődő fényt, benn a vastag kőfal jól őrizte a szobák hűvösét. József kőpadlót rakott, és a helyiségek elrendezésén is sokáig gondolkodott, hogy az a legjobban szolgálja a nagycsalád mindennapjait. A kívül-belül kőépületet fából készült bútorok, alacsony, széles asztal, szekrények, ládák, polcok tették otthonossá, és a falakon és ablakokon lévő felaggatott szőtt anyagok vidámmá. A házba ékelt teraszokon agyag cserépben gyógynövények és virágok pompáztak. Az építmény a falu felső részén a legmagasabb ponton állt, melynek felső szintjéről messze el lehetett látni a hegy lába alatti búzamezőkre. A ház alsó része csatlakozott a sikátorszerű utcához, és a többi házhoz. Ahogy készen lettek, már biztos volt, hogy József a jövőben sem marad munka nélkül, mert két-három falunyi távolságból is eljöttek megcsodálni házat. A beköltözés után Mária feladata volt a nagycsalád ellátása, ami kezdetben nem ment könnyen. Szerencsére jó természete átsegítette a kezdeti nehézségeken, különösen megérzései, amivel kitalálta és megértette a másik ember gondolatát és érzéseit, és segítségére volt szelídsége is, hogy sohasem bántotta meg őket. Nem kívánt József gyermekeinek elveszített édesanyja helyébe lépni, és mindig csak a második lépést tette feléjük, kívarta, hogy az elsőt ők lépjék meg. A legkisebb gyerekeket, Jakabot és Júdát sajátjaként szerette, és a testvérek is látták, hogy mindez mekkora változást hozott a kisfiúk természetében. Ugyanakkor egy leheletnyi féltékenységek is vegyült közéjük, mert József, aki eddig csak az édesanyjukat szerette, egyre jobban tisztelte és bizalmával ölelte Máriát, és kisfiát, Jézust. Miattuk jöttek ide, apjuk ezt a különleges gyermeket védelmezi mindenáron, szinte megszállottan, hogy még három évre Egyiptomba is elment velük. József és Simon, a két idősebb fiú érzett így, és bár szóval nem bántották Máriát, apró jelekkel igyekeztek értésére adni, hogy a családi rangsorban mögöttük a helye. Mária, mikor ezt látta, hátrébb húzódott, és engedte, hogy a fiúk apjuk nyomában legyenek mindig. Elfoglalta magát a gyerekneveléssel, és a megnövekedett házkörűli teendőkkal. Hajnalban kelt, ahogy a falusi asszonyok

mind, elment a kútra, ami lejjebb egy forrásból fakadt, amit kőből körbeépítettek, hogy mindig legyen tiszta vize az arra járóknak. Itt beszélgetett az asszonyokkal az időről, vásárokról, és a falu legfontosabb eseményeiről, majd sietett haza. Kézi malmán friss lisztet őrölt, és az előző napi kovással kenyeret sütött, amit néha édes fűszerekkel ízesített. A konyhában a kemence és a szabadtűzű tűzhely fölött kémény gyűjtötte a füstöt, benne keresztbe ékelt rudakon birkahúst és sajtokat füstöltek. Mellette a hűvös, ablaktalan kamrában öblös agyag hombárokban savanyú sajt, túró, olajbogyó és édes bor állt. A tűzhely mellett az egyik oldalon az edények takaros rendben, míg a másik oldalon szárított fűszernövények lógtak, hol édeskés, hol fanyar illatot árasztva. Az első év elteltével már saját állataik is voltak, aminek gondját szintén Mária viselte. Illatos olajokat, gyógyító keneteket, vadvirágos gyógynövényes szappant is ő készített, és lassan-lassan növekedett maga körül azoknak a köre, kiknek mindennapi étele, itala, tiszta ruhája, gyógyulása és lelkének vigasztaló barátja ő lett. A fiúk, József és Simon sokáig csak távolról figyelték, majd mikor szükségük volt rá, segítségül hívták, munkában, vagy betegségben, később saját dolgaikban is tanácsot kérve tőle. Így lett Mária szépen lassan mégis a ház tisztelt és elfogadott úrnője, hat férfi között hetedik, a tiszta nő, mindnyájuk őrzőangyala. Újra valódi volt otthonuk, fedél a fejük felett, biztonság, mindig égő meleg tűz a szívükben. A falu is befogadta őket, mert jóra való embereknek tartották mindnyájukat. A harminc család szellemi vezetője Eliezer, az öreg rabbi volt, aki dicsőséges levita családi előtörténettel rendelkezett, legalábbis ezt hajtogatta felesége Debóra, aki rendíthetetlenül őrizte tekintélyét. Nemcsak az övét, hanem a mózesi törvényekét is ebben a pogány világban, ahogy sokszor mondta, miközben árgus szemekkel figyelt, melyik idegen sarjadékot kell rendreutasítani. Ura, Eliezer rabbi sokkal türelmesebb volt. Türelmének köszönhette a tiszteletet, ami övezte, és az élet bölcs ismeretének, amit a Tóra olvasása és a példabeszédek közé szőtt szavai sugároztak. Eliezer a szemlélődő emberek közé tartozott. Már kora gyermekkorától lekötötte figyelmét az emberek szokásainak, jellemének, cselekedeteinek csöndes tanulmányozása.

Mint aki egy végtelen nagy mozaikképet akar összerakni a megismételhetetlen egyszeri pillanatok igazságából, úgy tűnődött el az élet apró megnyilvánulásain, hogy azt majd megértve, világképe megfelelő helyére tegye. Eliezer rabbi türelmes volt, és bárki segítséget kért tőle, félretett mindent, leült, eltűnődött egy darabig és válaszolt. Tétován és bizonytalanul, mégis megfogadták, mert volt benne valami jóérzés, szavaiban követhető igazság, még ha sokszor fájdalmas is.

A rabbi a falusi gyermekeket oktatta házában, és a felnőtteknek tartott felolvasást a törvény rendje szerint, amire meg is jelentek örömmel, ha nem is mindig és mindnyájan. Mikor tanított, felemelte mutatóujját, és sokszor annyira belefeledkezett a prédikációba, hogy ujja, mint egy fáradt felkiáltójel úgy maradt, ami

miatt a háta mögött – főleg a fiatal iskolások – kicsúfolták. Eliezer tudta ezt, de nem bánta, sőt azt sem, mikor tanítványai lopva megsimogatták egyre görbülő hátát, kopasz, de mindig fedett fejét.

Fogadásból, vagy szeretetből. Mindegy is volt, a rabbi szerette őket, sokkal jobban, mint ahogyan azt ki tudta mutatni. József egyre nagyobb tekintélynek örvendett a faluban, nemcsak qumráni és alexandriai tanulmányai, hanem jóra való természete miatt is. A bölcsesség, ahogyan beszélt, tekintéllyel övezte körül, de még ennél is nagyobb elismerést kapott mesteri munkái miatt. Ha házépítés nem akadt, akkor jól felszerelt műhelyében szerszámokat készített, vagy javított, amire szükség volt éppen. A falu legfontosabb emberei a munkában szerzett érdemeik, és a közösségi teendők vállalása alapján választódtak ki.

Zebedeus halász volt, sokszor akár napokig is elmaradt a Galilei-tavon hajójával, hogy hallal lássa el népes családját és a többieket. Ilyenkor felesége, Salome ügyelt a házra és a folyton mozgásban lévő, eleven gyermekekre. Lázár, és felesége, Eszter méhészek voltak, és igen jól értettek a virágok tengerén tobzódó méhek befogásához, és munkára fogásukhoz. Zebulonnak olajsajtolója volt, a begyűjtött olajbogyókból és más magokból készített olajat. Jonatán kelmefestésből élt, felesége Hágár egész nap a szövőszék előtt ült, és szötte a nyersvásznat. A dolgozós hetek napok a szombati pihenőnapokban és más jeles napokban oldódtak fel, mikor a munkában megfáradt kezek megálltak kissé, hogy aztán újra induljon egy-két nap múlva minden tovább.

Jézus, mint a többi gyermek, szép lassan növekedett a csendes vidéken, ahol a felnőttek fegyelmezett élete nem tudta megváltoztatni a gyerekek saját világát. Sokan voltak néhány év különbséggel nagyjából egykorúak, így kisebb nagyobb társasággá összeverődött csapataikban nem szűnt meg a kaland keresése kora reggeltől késő estig. Ennek az idilli állapotnak csak a felnövekedés vetett véget, mikor a szülők maguk mellé szólították őket, hogy megtanítsák a majdan életet adó mesterségükre. De Jézus és barátai ehhez még kicsik voltak, nekik egyelőre a gyermekkor szinte korlátlan szabadsága jutott. Rohantak a fejük búbját is ellepő illatos búzamezőkön, bújócskáztak az olajfák és mandulafák árnyékában, várvédőt játszottak a falu szűk sikátoraiban, lapos háztetőin, és saraztak a hegyi patak medre mellett. A gyerekek világában is volt erősebb és gyengébb, vezér és hűségesen követő, ami a hatalmi viszonyok pillanatnyi állása szerint változott. Rend szerint a legnagyobb vagy legerősebb gyerek töltötte be a vezér szerepét, de ennek a dicsőségnek is vége lett, mikor a felnőttek maguk mellé szólították a kapitányt. Akarva akaratlan új kiválasztás jött, új vezér és minden ment tovább a maga jól kipróbált természetes útján. Jézus kicsi volt a csapatba kerülés idején, négyéves múlt épp, mikor kiengedte Mária Jakabbal és Júdával, a lelkükre kötve, hogy a szemüket le ne vegyék róla, és mindnyájukra vigyázzanak. Ez természetesen így

is történt, amíg a fiúk el nem felejtették fogadalmukat valami sokkal izgalmasabb dolog miatt. De ők hárman összetartottak, a nagyobbak megvédték Jézust, és mindig kiálltak egymásért az éppen soron lévő hangadókkal szemben. Ahogy telt az idő, Jézusék megélték Jonatán fia Nátán, Lázár fia Káleb, és Zebulon fia Mózes kiskirályságát, mire ők lettek a legnagyobbak, vagyis Júda, de ez övéinek is emelte a csapatbeli rangját. Jézus bár a falusi gyerekek szabad életét élte, mégis különbözött a többiektől. Ezt a felületes szemlélő nem vette észre a maszatos, fürge, és életvidám gyereken, csak aki jobban ismerte és figyelte, úgy mint Mária.

Mint tiszta kehely, amibe egyenlően töltenek maguk természetéből az égi királyok, olyan volt Jézus. Tüzes, robbanékony és harcos, mint a Mars, érzékeny, finom és szép, mint Vénusz, fürge, barátságos és cserfes, mint Merkúr, komor és okos, mint Szaturnusz, szabadságszerető és lényeglátó, mint Jupiter. De a leginkább a Nap és a Hold kettőse váltakozott benne. Hol nyitott volt, bátor és kezdeményező, majd mintha kicserélték volna, csöndes, magába forduló, álmodozó. Arca sápadt, mint a Hold, haja szőkés, világosbarna, mint a Nap. Testalkata tökéletesen arányos, vékony és izmos, szeme hol távolba révedő zöldes, hol szikrázóan csillogó világosbarna árnyalatú. A gyerek egyszerűen gyönyörű volt, és ezt nemcsak az elfogult anyai szív, hanem a falu többi asszonya is állította. Körülengte valami fényesség, amit Mária próbált megfejteni, de sosem tudta miért van, hogy ahol a gyerek jelen volt, ott világosabbnak tűnt minden. Anyai büszkeséggel nézte felnövekvő fiát, mosolyogta jellegzetes galileai kiejtését, szerette ártatlanságát. Minden gyermek ártatlan, hisz büntelen jön a világra, de Jézusnak ez a tisztasága megmaradt. Rosszakaratnak, szándéknak, önáltató vagy felmentő gondolatnak még az árnyéka sem volt benne.

Tiszta volt, mint a hegyről lezúduló patak, és ugyanezt az ártatlanságot látta másban és várta el a többiektől. Mária aggódott, mert tudta, hogy ez nincs mindig így, és féltette a csalódástól fiát. Anya és gyermek bensőségesen szerették egymást, Mária folyton érezte Jézus testi, lelki állapotát, tudta mikor kerületi betegség, mikor leelkedik rá baleset vagy más veszély. Minden gondolata a fia volt, reggel felkeltében őt kereste, este álomba őt ringatta, és éjjel is minden rezzenésére felfigyelt. Tudta mikor haragos és miért, mikor örül és minek és azt is észrevette ha megbántották, bár nem beszélt róla a gyerek. Jellemének növekvő fáján nem volt mit metszeni, mert mindent jónak talált rajta, csak arra volt gondja, hogy Jézust a külvilággal összehangolja, mert ez bizony nem ment mindig zökkenőmentesen. Néhány különös esetet, amit még a falubeliek is sokáig emlegettek, csak Mária értett meg igazán, de Erzsébeten kívül nem osztott meg senkivel.

Jézus úgy hét éves lehetett, mikor egy szombati nap délutánján a megáradt patak kiszélesedett medre mellett sárból építettek szobrokat a barátaival. Ki házat,

más várat, volt ki nyáját, Jézus madarakat formált. Az idő kellemesen meleg volt, a sár is puha, és bár együtt voltak, mégis mind a maga alkotását gyömöszölte elmélyülten. Megszűnt számukra a külvilág, csak a kezük munkája elevenedett meg, így nem vették észre, hogy Eliezer rabbi felesége Debóra megállt mellettük és figyelni őket. Egyszer csak hangos rikácsolásba kezdett, halálra ijesztve a játszókat, hogy megszegték a szombat törvényét, a pihenő és dologtiltó napot, de nem is csoda, hiszen mind pogányok ivadékai, kár velük annyit fogalalkoznia a rabbinak. Jézus barátai megijedtek a félelmetesen nagyhangú és legalább olyan nagy termetű, rengő hasú, dús keblű Debóra asszonytól, és csapat-papot hátrahagyva futásnak eredtek. Csak Jézus maradt ott a mederben jóval lejjebb a rabbinétól, és a ricsajra gyülekező felnőttektől. Leguggolt és folytatta a játékot. Nem is pillantott fel, pedig a rabbi felesége egyre cirkalmasabb mondatokban próbálta megvédeni a Mindenhatót ezektől az ebadtáktól, mint ő. Csak akkor szakította félbe az építést, mikor Mária tiszta hangja kitűnt a zavaros többtől:

– Hagyd abba a játékot, és gyere haza fiam!

Erre Jézus megállt, felegyenesedett, közben nem vette le a szemét anyjáról, mindkét karját kinyújtotta és forogni kezdett. Először lassan, karjait emelve majd lesüllyesztve, majd egyre gyorsabban. Ahogy forgott Jézus, hirtelen valahonnan szél támadt, a sáros port felkapta, belefújta a bábészkodók szemébe, bele a hajába, arcába, ruhája alá. Egyre jobban kavargott, egyre erősebb lett, szétfújta mindent, és aki nem takarta el a szemét, láthatta, hogy kis fekete madarak szállnak fel belőle, pont onnan, ahol a gyerekek játszott, pont olyanok, melyeket sárból formált. Aztán megállt, kezei fáradtan lógtak törekeny kis teste mellett. Jézus megnyugodott. Semmi sem maradt a várból, a madarakból, a kicsi tóból, amiből ittak. Csak ő állt középen egyedül, fejét lehajtva. Mária felvette, magához szorította, és házukba vitte a döbönt emberek tekintetétől kísérve.

Egy más alkalommal a kis Jézus barátaival játszott Jonatánék háza mellett. Egyik tetőről a másikra ugrottak át, ami az összesimuló sikátorok, egymásba érő házak lépcsőzetes rendszerében kimeríthetetlen örömmel szolgáló játék volt. A kezdeti buktatók után a gyerekek tökélyre fejlesztették a tetőn ugrálás tudományát, és mesterien alkalmazták azt. Azon a napon mégis majdnem végzetes baleset történt. Jonatán legkisebb fia Zénon, a játék hevében rosszul mérte fel a távolságot, hátralépett, és hanyatt esve lezuhant a tetőről. A nagyobb gyerekek próbálták felállítani, de nem ment, a kisfiú mozdulatlanul, félig nyitott szemmel feküdt a földön. Az odaszaladó majd jajveszékélő anya, és a köréje gyülekező falubeliek gyűrűjéből a gyerekek elsomfordáltak a felelőségre vonás elől, csak Jézus maradt egyedül a játszókat közül.

– Ki lökte le a tetőről? Te voltál? – Kérdezte Eszter, a méhészt felesége kétségbe-

esetten kiáltva, a reménytelen helyzetben.

– Nem én. – felelte nyugodtan Jézus.

Erre ő és a többi asszony az anyával Hágárral együtt hangos jajveszékélésbe kezdtek, hogy lelökték a tetőről ezt a szegény ártatlan gyereket. Hágár magához szorítva előre és hátra hajolva rázta az élettelen testet és a többiek fejüket fogva, kiáltoztak elkeseredésükben.

Jézus csak állt Hágár mellet a többiek gyűrűjében, arca egyre sápadtabb lett, szeme távolba révedő, és egy határozott, de hirtelen mozdulattal megfogta hátulról a fiú két karját.

– Engedd el– mondta az anyjának, aki elengedte, mert azt se tudta, hogy mit csinál eszeveszett ijedségében. Jézus a földre fektette, ott átölelte a kisfiút és a fülébe súgta:

– Zénón, halld amit mondok, gyere vissza és mondd meg nekik, hogy nem én löktelek le a tetőről!

Közel hajolt hozzá, szinte az arcába suttogta többször ezeket a szavakat, mire a gyermek egyszer csak kinyitotta a szemét, felült és így szólt:

– Nem te voltál Jézus! Te hívtál vissza engem a sötétségből.

A döbbszó pillanatnyi csöndet örömjongás törte meg.

– Él! Él! Hála az Istennek!

Szinte mindenki egyszerre kiáltozott, a gyerekeket kézről kézre adták, önfeledten csókolták össze-vissza. Ölelte Hágár a kisfiát, és Jézuskát, köszönte könnyes szemmel, –szinte nem is tudta mit. Nagy boldogság volt, sokáig tartott, estig mesélték a faluban mindenkinek, de a tetőn játszást ezután jó időre megtiltották.

Maradtak a virágos mezők, jó szagú rétek, szikkadt legelők. Jézus meghitt szerelemben volt a természettel, amit a többiek őszintén csodáltak. Mindig megérezte a megforduló szeleket, tudta, mikor jön a vihar, és meddig marad. Ismerte a föld alatt futó forrást, tudta hol bukkannak ki. Szerették az állatok is. Kutya soha meg nem ugatták, a juhok a legelőn, ha hívta őket, követték, és bármelyik állat szívesen lett a barátja, ha akarta. Ő maga is mindig rátalált a sebesült fiókákra, vagy elhagyatott beteg jószágokra, amit Mária és József engedélyével a házban tartott és meggyógyított. Mikor nagyobb lett, József úgy hagyta csak jóvá ezt, ha Jézus megtanulja az ideiglenes ketrec, kalitka, vagy dúc készítését. Ilyenkor Jézussal madarat lehetett volna fogatni, mindent elvállal azonnal, csak hogy maradjon a beteg állat. A gyógyítás veleszületett rendkívüli képessége volt, és egyszer maga József is megtapasztalhatta Jézus képességét. A fiaival felmentek a hegyre, hogy fát válasszanak egy munkához. Jakab a fűben játszott, és megmarta egy kő alól előbújó mérges kígyó. Júda, József és Simon próbálták kiszívni a sebet, de a gyerek egyre rosszabbul lett, nem segített semmi. Hordágyat ácsoltak, hogy levigyék a gyógyítóhoz a faluba, mikor közbeszólt a kis Jézus.

– Nincs már arra idő apám, engedd hogy segítsék!

Majd az ájult gyerek fölé hajolt, valamit mormolt, ráfújta a sebre, és Jakab kis idő múlva magához tért. József csak ült egy kövön és sírt. Sokáig, kezét arcába temetve, majd erős markával megszorongatta Jézus vállát és csak ennyit mondott:

– Köszönöm, fiam!

Jézus szerette a falusi közösségi eseményeket, lakodalmakat, közös idénymunkát. Ilyenkor jókedvű volt mindenki, körtáncokat táncoltak, bort ittak és énekeltek. A mondás errefelé úgy járta, hogy „ami az enyém a tied, s a tied az enyém is”. Így hát megosztották egymással az örömet, bánatot, munkát és annak gyümölcsét is. Ez a jószívű összetartás sok esetben a közösség felemelkedését hozta, főleg, ha több család összefogott, és közösen dolgoztak egy mesterségben. De ha nem így történt, akkor is segítettek egymásnak az állandó vagy alkalmi feladatok idején, legyen az aratás, gyümölcsszüret, halfeldolgozás, vagy olajsajtolás. Ilyenkor a munka sokáig egy ritmusban zajlott, amit a gazda diktált és a besegítő rokonok, barátok, szomszédok követtek. Aztán a jól végzett nap végén előkerültek a boroscancsók és a hangszerek, és körbetáncolták nevetve, mókázva a tele hombárt, kosarat a fáradt emberek. A gyerekek is mindig jók voltak, főleg, mert nem szólt rájuk senki, ugráltak a lábak alatt és örültek, hogy a nehéz hétköznapi helyett az öröm ül a felnőttek arcára.

Bármennyire szerette az együttléteket, Jézusnak a magányra is szüksége volt. Názárettől nem messze a hegyoldalon, az útelágazásnál állt egy öreg diófa. Széles törzse alacsonyan ágakban folytatódott, és a fa ölében, mint egy nyitott tenyérben jól elfért a gyerek. Ide járt ki Jézus, ha egyedül akart lenni. Rálátott a sárga búzamezőre, a poros útra, és azt szegélyező égis éré cedrusokra. Meséltek neki a messziről érkező szelek a tengerről, a poros út a rajta járók lába nyomáról, a búzamező az életörömről, a diófa a lassan ballagó időről. Ha nem őket hallgatta, akkor azokra a felvillanó ismeretlen képekre gondolt egy távoli világból, melyek folyton kísérték. Ahol sokat járt, de mégsem hasonlított semmire, amit eddigi életében látott. Hideg sötét tér, fények és benyomások emléke lett úrrá rajta, felzaklatta, de csak rövid ideig, mert ilyenkor erősen anyja illatára gondolt, biztonságos ölelésére, majd apja erős kezére, vagy a föld szagára esők után.

Az évek gyorsan elszaladtak, és mikor tízéves lett, neki is ott kellett hagyni a csapatkapitányságot az iskola, és a mesterség tanulása miatt. József maga mellé vette a műhelybe, és e mellett Eliezer rabbi falusi iskolájába kellett járnia. A műhelyt szerette, az iskolát nem. József megtanította melyik fából milyen szerkezetek készíthetők, a szerszámok pontos használatára, a műhely rendjére. Egy-egy könnyebb feladattal lépéseket tehetett a majdani mesterré válás felé. Addig pedig minden mozdulatot figyelnie kellett, tartani és adogatni a megfelelő szerszámokat,

és hallgatni József meséit a régmúlt nagy munkáiról, megrendelőkről, és minden egyébről, ami közben eszébe jutott. Játszani csak délután lehetett, vagy ha József messzire ment, és nem vitte magával. Egy késő délután, mikor mind a teraszon ültek és vacsoráztak, Eliezer rabbi szuszogott fel a kőlépcsőn, békességet kívánt és leült közéjük. Egy darabig a termésről, falu ügyes-bajos dolgairól beszélgettek Józseffel, majd a gyerekek elszaladtak és a rabbi rátért jövelete céljára.

– József barátom, azért jöttem valójában, hogy Jézusról beszéljek veled. Tudod jól, hogy tisztességgel tanítom már régóta a falu gyerekeit betűvetésre, a Tóra ismeretére, tiszteletére és betartására. Türelmes vagyok, mert ki lassabban, ki gyorsabban halad, mindig megvárom, míg a tudás a szívükbe és az eszükbe ér. Jézus jó gyerek, nincs vele semmi baj, hiszen tisztelettudó, segítőkész, mégis azt kell mondanom, a tanításával életemben először kudarcot vallottam. Máriával művelt emberek vagytok, természetes, hogy Jézust már sok mindenre megtanítottátok. Tud írni, olvasni, szinte betéve fújja az írásokat, próféták szavait idézi, megfelelő helyen és értelemmel, de olyanokat kérdez tőlem a többi gyerek előtt, amire nem tudok válaszolni. A minap kértem, hogy sorolja fel az abc betűit, erre azt kérdezte, tudom-e, hogy mit jelképeznek a vonalak az álef betű alakjában. Majd végersről és végtelenről beszélt, szimbólumokról, amit magam sem értek, és mikor látta ezt, hirtelen haragra gerjedt, és azt mondta, ha nem értem még az álefot sem, akkor miért kérdezem a bét. Bántott az eset, és mikor alkalom adódott elmeséltem városi rabbi tanító kollegámnak, aki iskolánkba látogatott. Vele szinte szóról szóra megismétlődött az eset, ő se értette Jézus beszédét, de szigorúbb lévén pálcával akarta megfenyíteni. Ekkor a gyerek olyan átható tekintettel kezdte nézni, hogy megállt a kezében a vessző, és nem bántotta. Nálam lakott néhány napig a rabbi, és azt mondta, hogy éjjel csak hánykolódott az ágyában, mert még álmában is a fiú szemeit látta maga előtt. Egy szó mint száz, József, úgy gondolom, kérj tanácsot a jámbor papoktól, hogy mi tévő legyél, hogyan tanítsd a fiadat. József megfogadta Eliezer rabbi tanácsát, és legközelebb, mikor Júdeába ment, magával vitte Jézust, és megkereste Áron papot Qumránban, hogy tanácsot kérjen tőle. Áron kedves és megértő volt, hosszasan kérdezgette Jézust a betűk értelméről, majd kiküldte, és így szólt Józsefhez.

– Páratlan értelmű gyermek, soha életemben nem láttam ilyen tiszta és bölcs elmét ennyi idősen. Járt nálunk egy egyiptomi testvérünk, aki jól ismeri szellemiségünk rendjét, előkelő alexandriai iskolákban tanított, több évet töltött a pithagorászi tanok megismerésével. Igazi tudós ember, aki úgy tudom Kapernaumban tanít néhány éve. Írok neki, és figyelmébe ajánlom Jézust. Bízd rám József! – veregette meg a főpap a templomi építőmester vállát, mint aki tudja, hogy annak idején igaza volt, ezt a gyereket nem taníthatja akárki. Hogy milyen levelet írt, azt nem tudta meg József, de igen hatásos lehetett, mert alig telt el egy-két hét, a nagy tudós

tanító egyszer csak ott állt az ajtóban, hogy a Jézus nevű gyereket láthassa.

Mikor ketten maradtak, a tanító azt kérte Jézustól, mutassa meg azt a helyet, ahol szívesen tanulna. A gyerek gondolkozott, majd elindultak a diófa felé. A mester némán követte Jézust. Nem szóltak egy szót sem az úton, de a kisleány mikor csak tudta, a szeme sarkából figyelte a különös idegent. Hosszú, majdnem földig érő sötét vászon köntöst, lábán bőr sarut viselt, de az igazán különös a feje volt. Haját teljesen kopaszra borotválta, és valami kényes olajjal is bekenhette, mert fénylett a rávetődő napsugaraktól. Szeme sötét festékkel volt kifestve, szinte egészen a homlokáig vezetett egy vonal, és más jelek is voltak rajta, de azt már nem tudta megfigyelni a gyerek, mert odaértek a diófához. A tanító leült a fa alatti kis tönkre, Jézus bekucorodott a szokott helyére, a diófa alsó ágak ölelte terebélyes ölébe.

– Jahmesz mester a nevem – törte meg az idegen a csendet.

– És a tiéd?

– Jézus.

– Hallottam, szereted a különös ábrákat és ismered azok jelentését.

– Igen, anyám sok mindenre megtanított.

– Mutatok neked egy jelet – szólt a férfi, felállt és a gyerek előtt rajzolni kezdett a homokba.

Először egy szabályos háromszöget, melynek csúcsa felfelé mutat, majd ugyanilyen egyenlő oldalú háromszöget rajzolt az előzőbe, ami lefelé mutatott. A kettő egymásba ért és együtt csillagot formált.

– Ez a jel – kezdte a tanító – ősi igazságot mutat, régebbi mint a legvénebb emlék a földön, és majdnem minden írástudó nép ismeri. Azt jelenti, hogy az anyag – itt az alsó háromszögre és annak felfelé törő csúcsára mutatott – a szellemhez vágyik, úgy emelkedik ki önmagából, – majd a lefelé forduló háromszögre mutatott – a szellem pedig az anyagba szállva tökéletesül. Ami fenn van, alulról jön, ami lenn van felülről. Az Egy műve a varázslat.

– Mi a varázslat? – kérdezte a gyerek.

– A varázslat a teremtés, az Egy alkotása, a Mindenható Istené. Minden létező általa keletkezett.

– És miért háromszög, ha csak Egy?

– Mert a három mind ugyanannak az egynek a megnyilvánulása, mint az Atyaisten, Anyaisten, Fiúisten.

– Ki a Fiúisten?

– Ő a tökéletes erejű, fények élesztője. A tűz és a föld, a szellem és anyag ura. Apja a Nap, anyja a Hold, a Szél hordozta méhében, a Föld táplálta. A földből az égbe száll, úrrá lesz a fény fölött, s ismét leszáll földre, hogy egyesítse az alsó és felső erőket. Így lesz úrrá afölött, ami fent van, és ami lent.

Vele van a fények fénye, ezért a sötétség előle kitér. (Hermész Trismegisztoz)

Sokáig hallgattak, aztán megszólalt a Fiú:

- Jahmesz mester, leszel a tanítómesterem?
- Igen, leszek.

Onnantól kezdve, ahogy a mester ideje engedte az előkelő tanítványoktól, sietett Jézushoz, hogy a falu határán álló diófánál oktassa, hazafelé pedig homlokát ráncolva gondolkodott azokon a kérdéseken, amit Jézus tett fel neki. Jó barátok lettek. Jahmesz Jézus érdeklődésének megfelelően állította össze a tananyagot, és tanított asztronómiát, filozófiát, orvoslást, matematikát és nyelveket. Egy-egy találkozásnál több napig maradt, majd jó néhány napig nem jött, de mindig felbukkant a poros úton fekete köpenyében, és a falu lassanként megszokta jelenlétét, mint a Jézushoz kötődő annyi más különös eseményt.

A tanulás mellett a munka is jól haladt József keze mellett, de mindezek után igen jól jöttek a pihenőnapok, vagy utazások, melyek kedvesek voltak Jézusnak és az egész családnak. Főleg a jeruzsálemi rokonlátogatást szerette. Az út hosszú és fáradtságos volt odáig, így a nagy ünnepek vagy családi események idején tették meg. Ilyenkor Anna nagymama házában szálltak meg, és Jézus találkozott unokatestvérével, Jánossal is. Bár sok barátja volt a faluban, és Jánost ritkán látta, mégis minden gyerek közül ő állt hozzá a legközelebb. Nem sokat beszéltek, de ha valamire kíváncsi volt, vagy nem értett, addig őrizgette a kérdést, amíg nem találkoztak, hogy majd együtt megbeszéljék. Akár hitbéli, akár az étellel kapcsolatos dologról volt szó, csak üldögéltek egymás mellett és fél szavakból is értették egymást. János fél évvel volt idősebb Jézusnál, és természete a csendes komolyságtól eltekintve igen különbözött az övétől. Halk szavú, visszahúzódozó gyerek, aki erős, de az erejét nem használta a fiúk közti kisebb-nagyobb csetepatékban, csak ha feltétlenül szükség volt rá. Védte a gyengét és elesettet, és letörte a szarvait a túlságosan nagyravágyóknak. János a quamráni papoknál tanult, ahol a fegyelem és szabálykövetés az alapokhoz tartozott. Szeme kissé távolba révedő, álmodozó, természete is melankolikus, de ha kijött a sodrából, igen robbanékony. Jézust szeretete, és ha nagy ritkán látta, félretett mindent, és együtt játszottak egész nap.

Egyszer egy tikkasztó délutáni napon, mikor a házuk hűvös udvarán rajzoltak a porban, János érdekes dolgot mondott.

- Az én sorsom a tiédhez van kötve, Jézus!
- Össze vagyunk kötve? – nevetett amaz.
- Igen – folytatta fennkölt komolysággal János, és a porba egy kört rajzolt, amit félbevágott egy vonallal és megjelölt két ponttal –, mikor az én napom emelkedni fog, a tiéd itt lenn vár, majd mikor az enyém leáldozik, felemelkedik a tiéd. Olya-

nok vagyunk, mint két testvér, a Nap és a Hold, hajnal és alkonyat, azért születtem, hogy előkészítsem az utat, amin te fogsz járni.

– Honnan tudod ezeket?

– Nem tudom, csak érzem, többször gondoltam már erre.

Néhány ilyen pillanattól eltekintve napjaik ugyanúgy teltek, mint más gyerekeké. Jeruzsálem, a varázslatos város rengeteg kihívást, titkot és felfedezni való újdonságot jelentett Jézus számára, és ebben János jó barátnak és türelmes tanítómesternek bizonyult. Az álmosan induló reggelek Anna nagymama házában kezdődtek, ami a város szélén állt majdnem a körbefutó kőfal mellett, a Juh-kapunál. A ház hatalmasnak tűnt az otthonihoz képest, széles lépcsői, tágas szobái, árnyas belső udvara és a kilátás a környékbeli tájra gyönyörű volt. Az ablakból bámulták a városszéli piacot, és távolabb az olajzöld dombokat. Anna nagymama még mindig a ház úrnője maradt fényes ébenfekete hajával, fahéj és gránátalma illatával. Egyenes háttal járt, szigorúan nézett, de egy kedves mosollyal, őszinte öléssel le lehetett venni a lábáról. Ilyenkor megengedte, hogy a két gyerek felfedező útra induljon a városba, de ha alkonyatra nem tértek vissza, kendőjét magára terítette és keresni kezdte őket, és olyankor már kevésnek bizonyult a mosoly, és bármilyen magyarázat. Ezután két napig be voltak zárva és csak az udvarra mehettek ki. De egy-két nap múlva Anna nagymama elfelejtette mérget, így újra kezdődött a csatangolás. Ilyenkor körbejárták a védő várfalat, megnézték a források és völgyek útját, ahogy körbevették Jeruzsálemet. Követték a patakokat, a titokzatos kőbe vájt csatornákat kutatták, melyben források futottak, hogy kibukkanva földbe épített mély ciszternákat töltsenek meg, majd folydogáljanak a következő kőkádig tovább. Széles utcákon bandukoltak, árnyékos kertekben bújtak, meredek völgyekben ereszkedtek és János mesélt mindenről, amiről tudott. Félelmetes helyekről, legendákról és szokásokról melyek Jézus képzeletében színekkel töltötték meg az alabástromfehér kövekből épült hatalmas és szigorú várost. Egy alkalommal, mikor a várfalakon kívül bolyongtak a vizek útját kutatva Jézus a templom sziklája alatt, a Kidron-völgyben egy könyílásból sűrű vért látott folyni víz helyett, és a döbbenettől mozdulni sem bírt.

– Ne ijedj meg Jézus, ez a templomi állatáldozatok vére, ide folyik ki nagy ünnepek idején, ha már nem tudják tartani a belső üregek.

Majd elrángatta a döbrent fiút arról a helyről az olajfák felé, és a hegy lábánál sorakozó hatalmas préseket mutatta meg neki, amelyekben az olajat sajtolták. Gyümölcsöt ettek a piacon, majd fürödtek a ciszternákban, de Jézus minduntalan visszatért kérdéseivel a templomi áldozati rendhez és szokásokhoz. János jobbnak látta, ha elmond mindent, amit tud a témáról, hát leguggolt egy széles levelű pálmafa árnyékában, és a porba rajzolt jó ideig, aztán mesélni kezdett:

– Ez itt a második templom. Az elsőt Dávid király fia, Salamon építtette, majd

Nabukodonozor babiloni uralkodó leromboltatta, és a nép közül a fölművelők kivételével majdnem mindenkit elhurcolt országába. Később a templomot újjáépítették, Heródes király megnagyobbíttatta. Óriási márvány kőoszlopokat emeltett, tízszer akkorákat, mint mi vagyunk, és tetejüket bearanyoztatta. Mikor este lemegy a nap, sugarai bebújnak az oszlopok közé, és arany színben pompázik az egész kőépület. Körös-körül mély völgy és árkok veszik körül. A rajtuk keresztülívelő hidakon és hozzájuk kapcsolódó kapukon lehet bejutni a templom legkülső udvarába. Ez a pogányok udvara, két soros oszlopcsarnok szegélyezi, ide bejőhet bárki, görög, egyiptomi, nomád arab, perzsa, de beljebb a következő udvarra már nem mehetnek tovább. Itt vannak a kereskedők is, akik az áldozati állatokat árulják. Ez az asszonyok udvara – mutatott a rajz következő négyszögére –, és itt kezdődik a templom, ahol minden szintet lépcsősor választ el az előzőtől, és oszlopcsarnok szegélyez. Az asszonyok részének négy sarkában tető nélküli udvarok állnak. Az egyikben leviták válogatják a fát az oltárra, a másokban megtisztult leprások mosakodnak, akik tisztító fürdőt vesznek, mielőtt megmutatják magukat a papoknak, a harmadikban a békeáldozatra szánt ételt főzik, és a negyedikben olajat és bort tartanak az italáldozathoz. A következő udvar a férfiak udvara, majd onnan nyílik a papoké. Ők a külső lépcsőn is bemehetnek, és nézd, itt vannak a papi ruhák szekrényei, ebédlő, és egy nagy kamra, ahol a szolgálatvezető alszik a többiekkel. Itt állandóan ég a tűz, itt az ebédlő, ahol összegyűlnek a szolgálat előtt ételáldozatot bemutatni az ételáldozatot – mutatott János kis egymás melletti négyzetekre a hatalmas rajzon –, ez itt a sótároló, ez itt a faragott kövek csarnoka, ahol a szanhedrin ülésezik.

– Ki az a szanhedrin? – vágott közbe Jézus.

– Hetventagú papi tanács, a főpap és a vének gyülekezete. Ők döntenek mindenről, ami itt fontos, a templomi rendről és az emberek életéről is. De most figyelj tovább, ez itt az oltár, az áldozás színhelye. Faragatlan kőből készült, négy sarva szegélyezi és három tűz ég rajta. Itt mellette egy óriási rézmedence áll, amit tizenkét oroszlán tart. Ebben fürödnek a papok, hogy tisztán lépjenek az oltárhoz. Feljebb, a templom magasabb pontján áll egy arannyal borított épület, a szentek szentje. Ide csak a főpap mehet be évente egyszer, hogy engesztelést kérjen Istentől a népnek. Régen, a babiloni fogság előtt, itt őrizték a frigyládát a kőbe vésett parancsolatokkal, amit Mózes kapott a hegyen. A templomot nem díszítik képek, csak egy babiloni kárpit, ami a világmindenséget ábrázolja, és az arany hétágú gyertyatartó, ami a bolygókat jelenti.

– Honnan tudod ezeket, hiszen nem voltál még ott?

– A qumrániak mindent tudnak erről, mert ők a jeruzsálemi papok közül szakadtak ki.

– Miért szakadtak ki?

– Azt mesélik, százötven éve egy jeruzsálemi pap megelégedte, hogy a legfőbb rangot, a főpapi címet pénzzel és hatalmi befolyással szerzik meg, és hogy arany és hataloméhes a vezető papi testület, ezért kivonult a sivatagba. Ő az, aki a qumráni rendet alapította, hogy megőrizze a tiszta lelkületű papságot. Azóta várják, hogy az igazi főpap, a Fény Fia megérkezzen, és újra minden a régi legyen Jeruzsálemben.

– És mi történt az alapítóval? – kérdezte Jézus

– Csellet hívták vissza, bebörtönözték és megölték – felelte János, de ezt már Jézus fülébe suttogva, mert azokhoz a titkokhoz tartozott, amelyeket a rend falain kívül nem lehetett elmondani. Az ünnepek alatt többször látták a jeruzsálemi főpapokat elvonulni, élükön a most megválasztott Annással. Egy jeles napon díszes ruhában ment a széles kövezetű utcán, mögötte a testület, és a bámuló tömeg úgy vált szét előttük, mint a tavaszi szél előtt meghajló búzamező. A főpap fehér vászonruha fölött sötétkék köntöst, arannyal szőtt melltáskát, derekán többszínű övet viselt. Ruhája szegélyén arany csengőcskék és gránátalmák lógtak melyek lassú lépése közben halkán megcsendültek, fejét süveg fedte, amit díszes szalag és homlokdísz fogott össze, és ez volt rá írva: Jahve szent. Tekintetét magasra emelte, és olyan közel ment el az áhítattal bámuló Jézus mellett, hogy köntöse érintette a gyerek lábát. Annás főpap nem nézett senkire, a távolba révedt, mint ahogy a mögötte haladó papok is.

Mikor visszatértek Názáretbe, Jézus sokat gondolt jeruzsálemi élményeire. Ki ment a diófához, felkapaszkodott az ölébe, összekucorodott és becsukta a szemét. Úgy érezte láthatatlan, a fa zöld lombja beborítja, még a levegőt is lassan vette, hogy semmi zajt ne csapjon. Sokat volt itt gondolataiba merülve, néha el is aludt, de nem esett le, mert a göcsörtös ágak széles mélyedést formáltak, amibe pont befért az egyre nagyobb gyerek. Jézus becsukta szemét és maga elé képzelte a főpapot, ahogy aranycsengős ruhájában, ékes fejdíszben lépdel a tömeg előtt. Minden porcikáját újra látta, minden részletet felidézett, aztán elfáradt, és magában kereste csak az érzést, amit a díszes menet nyújtott. Egy ilyen képzelgésnél egy pillanatra bevillant egy kép, majd el is tűnt, majd legközelebb megint, és újra meg újra. Egy fényesebb királyról, arany díszben, amint méltóságteljesen vonul a többiek előtt. Kezében jogar, vállán fényes palást, és az arca... azt is látta. Valahol máshol, de látta már. Innentől kezdve ezeket az emlékeket kereste magában, míg a révület egyre tisztább folyosóin járva eszébe ötlött a fényes király neve. Jupiter! Ő az, őt látta. Biztos volt benne, hogy látta és az emlékek távoli fonalát szép lassan felelevenítve megidézte őket. Az Égi Országot, és az Égi Királyokat. Jupitert, Szaturnuszt, Marsot, Merkúrt, Vénuszt, és a Földet. Majd egy gyönyörű égi asszonyt, tüneményes arany és ezüst ragyogásban, a Szentlélekanyát. Könnyű, áttetsző ködfátyola alatt a jól ismert jóság, és anyai ölelés. Örök biztonság és nyugalom. Apró

csillagokkal ékesített hajsátor. Majd csöndben volt, mert tudta, hogy valaki hiányzik, a legfőbb szentség, aki felé mindenki a karját szeretné nyújtani itt a földön, a teremtető Isten. Sokáig tartott, míg megtalálta. Órákig feküdt a diófán, míg egyszer megérezte. Hideg sötétben felvillanó távoli fény, minden teremtményt élettel töltő erő, átfogó teljesség és maga után hagyott fekete űr. Ő volt az, az egyetlen igaz Isten, akinek hangját hallotta... Kösd össze eget a földdel, Istent az emberrel... hirdesd a szeretet erejét, és kösd össze az embereket egymással...

A gondolat, hogy rendkívüli feladatra született, lassan bontakozott ki benne. Először csak kicsi ér, apró sziget, majd egyre terebélyesedő, mindent behálózó érzés lett, ami felülírta eddigi életét és szokásait. Istent már nemcsak pillanatokra érezte, hanem szinte folyamatosan, és ez a fényesség más utakra hívta. Féltetette fiatal, zabolátlan ösztöneit és minden erejéből a leendő feladatára gondolt. Hogy pontosan mi az, és hogyan éri el, még nem tudta, de érezte, hogy tanulnia kell, megismerni mindent, magába szívni ennek a világnak az összes rezdülését, hogy értse, és otthon legyen benne. Ne tévedjen el, jó utakon járjon, jót cselekedjen, hogy küldetését teljesíteni tudja. A változást apja is észrevette. Az eddig álmodozó, a gyerekek és játék után kíváncszó Jézus figyelmes lett és érdeklődő, keze alatt ügyesen alakult a munka, mindig megtalálta a legtökéletesebb fát, amit kerestek. Ereje, munkabírása jóval meghaladta kortársait. József tudta az egyiptomi tanítótól, hogy a szellemi feladatok terén is ugyanilyen tehetséges és eredményes az utóbbi időkben. Büszkeséggel töltötte el ez a rendkívüli gyermek, és azon gondolkodott, élete milyen nagy fordulatot vett, mióta azon a hideg és fényes téli estén Jézust a kezébe kapta. Hiába igyekezett kiváló embernek lenni előtte mindig, sosem érezte azt a nyugalmat, amit most a fia mellett. Megtanult áldozatot hozni, gondoskodni, járatlan úton járni úgy, hogy közben valaki mindvégig fogta a kezét. Vajon ki vigyázott kire, ezeken gondolkodott a szótlantul végzett munka közben, de ez sem volt már fontos, csak a szép sorban jövő napok, ahogy együtt indultak a falu köves útján hol erre, hol arra, amerre hívta őket a kötelesség. Aztán valami történt. József egyik napról a másikra ágynak esett, bőre sápadt lett, erős fájdalmak gyötörték, nem evett, és alig ivott. Állapota egyre rosszabbra fordult, és semmi sem segített rajta, pedig Mária mindent megpróbált érte. Lefogyott, arca beesett, bőre viaszsárga színű lett, és a hajdan hatalmas ember megadóan vergődött az ébrenlét és az öntudatlan kábulat között. Már nem próbálta Mária gyógyítani, csak ült az ágya mellett. Nézte a valaha erős kezet, ami most bágyadtan és színtelenül feküdt a takaró felett, a vérerek elhalványultak benne, a bőr átlátszóvá vált, és a formája hervadó virágra emlékeztetett. Mária tudta, hogy nagy a baj, ezért hívatta távol lévő gyerekeit is haldokló apjukhoz. Együtt virrasztottak, imádkoztak Józsefért, aki sokszor keserves fájdalmak között kusza, összefüggéstelen szavakat mondott. Talán a haláltól félt, vagy a bűneit emlegette, elmúlt élete

pillanatai jöttek elé, nem tudni, de szegény József nem lelt tőlük nyugalmat. Csak mikor Jézus lépett be a szobába, és apja törődött kezét a maga csontos kamasz kezébe vette, és csak ült csendesen József ágya mellett, akkor lett jobban. Ilyenkor megnyugodott az öreg ács, légzése lassabb lett, a szavakat már halkán suttogta, és drága fiának szólította Jézust. Egy tiszta pillanatban késő délután elbúcsúzott mindenkitől, kiskorú gyermekeit Júdat és Jakabot Máriára bízta, aztán már nem szólt, csak nehéz légzését hallgatták. Másnap épp hajnalodott, mikor eljött érte a halál. Jézus ült mellette Máriával, a többiek félálomban virrasztottak, mikor a Fiú észrevette, hogy József légzése megváltozik. Lába már egészen hideg volt, és a félhomályban távoli látomást látott. A halál baktatott unottan fekete lován, hogy elvigye azt, kinek betelt az órája. Ekkor a Fiú letérdelt József ágya mellé, és imádkozni kezdett. Fejét lehajtva magában mormolva szólította az Ég Királynőjét, a Szentanyát, hogy küldje el Szent Mihály angyalát, aki az ő drága nevelőapját a mennyek tiszta országába kíséri. Józsefet, aki vigyázott rá, hitt neki és szerette mint a sajátját, aki elvitte Egyiptomba, hogy megmentse az életét, és Názáretbe, hogy felnevelje. Akitől megtanulta a munka szeretetét, az építés örömét, és a férfi lét becsületét. Aki óvta édesanyját, mellette volt jóban, rosszban. Aztán csak sírt a Fiú, már nem jutott eszébe semmi, csak a sós könnyek cseppentek a kopott takaróra, amiben feküdt a drága ember, akinek most menni kell. És akkor ott a távolban megállt az unottan baktató fekete halál, mert látta hogy megnyílnak az ég kapui, és Szent Mihály jön el hatalmas lován, hogy magával vigye az indulni készülő lelket. Fénysebes paripán száguldott le a köztes mezőkön, míg ideért. Ekkor a halál tisztelettudóan biccentett neki, amaz fogadta, majd József indulni készülő lelkét maga mellé véve eltűnt az égi világok távoli útjain.

A szobában csönd lett, mérhetetlen csönd, csak Mária szólt halkán, hogy József már elment. Lassan szakadt ki belőlük a sírás, hogy lemossa a fájdalmat, de nem tudta. József gyerekei ősi szokás szerint megszagatták a ruhájukat, és hangosan jajgattak bánatukban. Abib hónap huszonhatodik napján ment el. Kilenc órán át siratták. Közben jöttek a faluból és más falvakból is, akik ismerték, hogy elkísérjék utolsó útjára. Testét megmosdatták, balzsammal bekenték, tiszta gylcsba bugyolálták és az összegyűlt gyászolók elindultak a temető felé. Elöl a siratóaszszonyok, akik hangosan jajveszékelve, ruhájukat szagatva az önkívületbe zokogták magukat. Aztán a halottat vivők vonultak komoran, kik József bebugyolált testét egy fa deszkán a vállukon vitték. Utánuk ment Mária, Jézus és Jakab egymás kezét fogva, mögöttük József, Júda és Simon, és a lányok, Assia és Lydia, majd a többi rokon. Külön a nők és a férfiak. A sírok kertje a falutól néhány lépés távolságra kezdődött. Árnyas olajfák alatt, magas fűben feküdtek a csendes kőhalmok. Azt mesélte Sára néni, a rabbi testvére, hogy ha eljön a Messiás, akkor feltámadnak mind, akik itt fekszenek a temetőben. Rabbi Mose is itt van eltemetve, oldal-

ra fektetve szürke köntösében a botjával, hogy rögtön fel tudjon támaszkodni, ha jön a szabadító. A menet megállt, és Eliezer rabbi kezdett beszélni Józsefről. Szép életéről, családjáról, dolgos kezéről. Majd befejezte, és így szólt:

–Lelke legyen befogadva az öröklét kötelékébe!

Jézus akkor vette észre a frissen ásott sírgödröt, az alján egy fa padkával, amire a testet helyezték. Miután apja földi maradványát odafektették, a közeli rokonok közül mindenki földet szórt a gödörbe, és közben mormolták: mert por vagy és a porhoz térsz vissza. Aztán köveket tettek a friss halomra, és az egész menet kivonult a temetőből. Néhányan a sírok közül kijövet fűszálat téptek és a hátuk mögé dobták, hogy a halál angyala ne tudja követni őket. Jézus nem sírt. Megvárta, míg elmentek a gyászolók a háztól, majd egy alkalmas pillanatban, mikor senki sem figyelte, elszökött. Először lassan lépdelt fejét lehajtva, majd ahogy eltűnt a szemek elől egyre gyorsabban.

A faluból kiérve a meredek úton már szaladt, zihálva vette a levegőt, mégis egyre gyorsabban futott, míg az út menti diófához ért. Felkapaszkodott az ágai közé, és hallgatta, hogyan zakatol a szíve vászoninge alatt. Most találkozott először a halállal. Már hallott róla, de ilyen közel még sosem jött hozzá. Az események, melyek hirtelen és gyorsan következtek, érthetetlenül és összefüggéstelenül zakatoltak a fejében. Por vagy és porrá leszel... Láta apját, alig néhány hete még, ahogy vizet forral a tűzhelynél korán reggel, bepakolja a tarisznyát, csendesén készíti a szerszámokat, majd indulnak a falu kanyargó sikátorain lefelé. Láta, ahogy József magyaráz, ráncolja a szemöldökét, és mosolyog. Most nincs többé. A megismételhetetlen, az egyedülálló, sárból és szellemből gyúrt csoda, a megadott idő egyetlen pillanatát magában sűrítő ember most elment. Soha vissza nem jön már ugyanúgy, soha nem pakolja a tarisznyát, fogja meg erős kezével az ő gyerek kezét. És akkor sírni kezdett, sokáig és keservesen. Eltartott, míg megnyugodott. Az égen, mint lyukas szitán, világítottak a csillagok. Lemászott a diófáról és hazaindult. Késő este ért a házba, ahol mécsesek égtek, és csendesén beszélgettek a rokonok. Komoran lépett be az ajtón, köszönt és félreült az asztal végébe. Nem volt már gyerek többé.

A gyászidő csendesén folydogált a termékeny tavaszról a forró füledt nyárba. Mindig jött valaki látogatóba, aki József emlékét dicsérte, tetteit mesélte, majd elment. Jézus hallgatta egyiket, másikat, de inkább visszavonult a maga világába, különös jóleső magányába. Kevesebbet szólt, kevesebbet nevetett, és édesanyja, Mária próbálta vigasztalni, gondolatai csöndjét megismerni, de most neki sem nyitott ajtót. A szenvedést, amit eddig elkerült tekintete, egyre inkább észrevette. Koldust a városi téren, sántát és félkegyelműt az imaház mellett. Bármilyen fogytékot azonnal észrevett, mintha valami láthatatlan erő fordítaná feléjük tekintetét. Azt is észrevette, hogy édesanyja már milyen régóta látja őket, és segít mindenkin,

ahol tud. Segít akkor is, ha ezzel megbotránkoztat másokat. Egy tikkasztó nyári napon tisztátalanon érkeztek a faluba. Már messziről kiabálták, hogy leprások, nehogy valaki óvatlanul is megérintse őket. Néhány felnőttet és két kisgyereket látott Jézus a falu közepén álló kút felé tartani. Debóra asszony, a rabbi szigorú felesége is a kútnál álldogált három asszony társaságában, és mikor meglátta őket, hangos kiáltozásba kezdett, hogy tisztátalanok, ne érintsék a kútát és menjenek máshova ebből a faluból. Az egyik beteg asszony Debóra elé tette gyermekét, aki alig állt a lábán a fáradtságtól és a szomjúságtól. Erre már nem csak a rabbi felesége, hanem nagyhangú barátnői is ismételték, hogy nincs itt keresnivalójuk, menjenek tovább. A nők szócsatája egyszerre elnémult, mikor a három év körüli kisgyerek megtántorodott és elesett. Ekkor Mária lépett elő a kútnál várakozók gyűrűjéből, nagy lendülettel letette üres korsóját a földre, a gyerekekhez lépett, fel-emelte, és intett a többi betegnek, hogy kövessék. Jézus is utánuk baktatott, és később sokszor maga elé képzelte ezt a képet, ahogy az anyja ment egyenesen, felemelt fejjel, határozott lépésekkel, kezében az ájult kisgyerekekkel. Előtte szétnyílt a bámészkodó szomszédok gyűrűje, mögötte vonultak a szegény rongyosok, és mégis úgy festett köztük Mária, mint a legfényesebb királynő. Otthon aztán inni adott nekik, kenyeret tett a tarisznyájukba, gyógyírt a sebeikre és útnak indította őket, akik még sokáig emlegették hálálkodva. Mikor ketten maradtak, megkérdezte Jézus:

– Anyám, nem félsz a betegségektől?

– Nem, ők nem leprások voltak, csak a bőrük volt beteg, de ha igazi lepra lett volna, akkor is megittattam volna azt a gyereket, fiam.

– Amióta apám meghalt, csak arra gondolok, hogy gyógyító akarok lenni, hogy megvédjem az embereket a szenvedéstől, és legyőzzem a halált.

– A halált nem lehet legyőzni, hozzátartozik az élethez, de a szenvedést enyhítheted, és gyógyulást is adhatsz, ha igaz gyógyító leszel, fiam –, mondta Mária és átölelte Jézust.

Jézus viszonzta az ölelést, és sokáig álltak így. Maguk maradtak egymásnak, a különös egyformák, nem e világból valók, magasabb törvények szerint élők, anya és fia, akik össze vannak kötve, és szavak nélkül is értik egymást. Mária tanítani kezdte Jézust a gyógyfüvek, illatos kenetek készítésének tudományára, a betegségek fajtáira és felismerésére, Jézus tanította Máriát a búza learatására, a porta rendezésére, kisebb, ház körüli javításokra. Júda és Jakab is részt vettek a munkában, és a dolgok, ha nem is ugyanabban a kerékvágásban, de újra elindultak döcögően a maguk útján.

Nyár vége felé járt, a forróság megperzselt mindent, és a tikkasztó hőségben, aki tudott, visszahúzódott háza hűvös menedékébe, mikor a falu felé vezető úton

fehér ruhás idegen tűnt fel. A férfi lassan kapaszkodott fel a meredek hegyi emelkedőn, meg-megállt, a tájat figyelte. Úgy 50 év körüli lehetett, bőrét sötétre cserizte a nap, ami így még jobban kitűnt fehér ruhája alól. Széles bőr utazótáskája, finom saruja előkelő ember érzetét keltette, de karja erős volt, látszott hogy kétkezi munkához szokott. Mikor a falu központjában álló forráskúthoz ért, az ott álló asszonyokat Mária háza felől kérdezte. Az útbaigazítás után nagyobb lendülettel vágott neki az útnak, és rövid idő alatt már utcájukban járt, a házuk előtt állt.

A házhoz szűk lépcső vezetett, és először a teraszra lépett be az idegen. A hűvös, hasított kővel burkolt teret virágok, zöld növények sokasága keretezte. Középen állt egy hosszú diófa asztal, vastag lapját sokat koptatta az eső és a nap, körülötte kényelmes, alacsony kerevetek álltak. Mindenhol otthonos rend, természetes tisztaság, az asztalon gyümölcsök, a sarokban szövőszék. A közeledő vendég hangjára Mária kilépett a házból, és néhány pillanatig tartó meglepetés után baráti öleléssel fogadta az idegent.

– Áron főpap! Isten hozott!

Áron pap, miután megpihent a hosszú út fáradalmai után, megebédelt. Savanyú kenyeret, sós halat, sajtot, lencséből, babból salátát evett, majd könnyű, fanyar bort ivott. A kereveten pihenve felidéztek együtt a régmúlt időket, József kiválasztását, szép tetteit, szokásait, barátairól is esett szó, és újra elmesélték rég elfeledett történeteit. Jézus figyelmesen hallgatta őket, majd mikor rövid időre elhagyta a társaságot, és Áron egyedül maradt Máriával, az öreg pap hangját halkabbra vette, és közelebb húzódott az asszonyhoz:

– Mária, jövelelem egyik oka, hogy megemlékezzek a drága Józsefről, de a másik, hogy fiad sorsáról kérdezzek. Mikor Egyiptomból visszaérkeztetek, szerettem volna, ha mindkét gyerek, Jézus és János is a qumráni papi közösségben tanul, de akkor József úgy döntött, hogy nem maradtok Júdea földjén, és ide, Galileába hozott titeket. Döntése bölcs volt, hiszen az Élisten, a mindenható vezette útját, és segítette cselekedeteit. Itt a legkiválóbb egyiptomi tanító tanította, apjától az ács mesterséget is megtanulta, de úgy érzem, itt az ideje, hogy közénk lépjen. Te is a templomunkban tanultál Mária, és tudod, hogy a hely ereje, az öreg tudás, és a rend milyen szellemi és lelki útmutatást tud adni az embernek. Kérlek hát, hogy bízd ránk a fiad, hogy taníthassuk! Jeruzsálembe költözhetsz édesanyád házába, hogy a közelében lehess.

Mária egy ideig gondolkodott, aztán így szólt:

– Ha Jézus menni akar, akkor megyünk. De felelős vagyok József két kisebb, rám bízott fiáért, Jakabért és Júdáért, őket is szeretném, ha befogadnátok, és tanítanátok!

– Úgy lesz Mária minden, ahogyan szeretnéd! – mondta mosolyogva Áron.

Jézus menni akart, ezért néhány hét alatt elrendezték a ház körül mindent, a többi Mária az idősebb fiúkra, Simonra és Józsefre bízta, és elindultak Jeruzsálembe. Az idős Anna nagymama örült, hogy maga mellett tudhatja drága unokáját, még ha csak ritkán is, amikor kiengedik a qumráni monostorból. Erzsébet is boldog volt, hogy újra láthatja Máriát. Így, hogy minden elrendeződött, Jézus, Jakab és Júda beléptek a Holt-tenger melletti méhkas alakú barlangok, és az enyhén sós vizű források mellett épült erődbe, a qumráni papi rend mindentől elszigetelt világába. A tizennégy éves Jézus élete első megpróbáltatása előtt állt, mikor háta mögött bezárult a hatalmas cédrus kapu.

Áron pap mindenkinek meghagyta, hogy vele ugyanúgy kell bánni, mint az erre tévedt és próbaidőre felvett pásztorgyerekekkel, és még véletlenül se éreztesse vele senki a titokba beavatott papok közül, hogy őt tartják a jövő nagy reménységének. Az intelem a fegyelemnek köszönhetően igen jól sikerült, és Jézus az eddigi féltő, mindent megértő anyai karokból a szerzetesi élet rideg szigorúságával találta szembe magát. Hajnalban keltek, a reggeli közös ima után, amit a felkelő nap felé fordulva mondtak el, mértéktartó reggeli következett, jobbra az itt sült friss kenyér, majd délig tartó kemény munka.

A papok gazdasága önellátó volt, és példa értékű. A munkának, mint itt minden másnak is, tökéletesnek kellett lennie. A bővizű forrástól a kolostorig terjedő területet datolyával és olajfákkal ültették be. Értettek a vadméhek befogásához és tartásához, aminek eredménye édes mézzel volt mérhető. A zárt teraszos kertekben zöldséget termesztettek, de állatok tartására is volt gondjuk, mert nagy számú birkanyáj és marhacsorda legelte a sovány fűvet. Nekik külön karámot és hozzájuk kapcsolódó gazdasági épületeket építettek. Az erődön belül kertek, fizekasműhelyek sorakoztak, s az innen-onnan kibukkanó, édesvizet vivő vezetékek tartották életben a kényes rendszert a kietlen sivatagban.

A munkamegosztás is szigorú szabályok szerint történt. Mindenki tudta és végezte a maga dolgát, és az egyik művelet úgy egészítette, folytatta a másikat, mint valami finom szerkezetben egymásnak forduló fogaskerekek.

Mindennek ura és irányítója a belső rangsor tetején álló felügyelő volt, aki rendelkezett az időbeosztás tudományával és összehangolta a feladatokat. Az időt egy hatalmas napóra mérte az udvar közepén, ahol koncentrikus körök futottak körbe egy magas oszlopot. A pillanat itt más szabályok szerint mozgott, mint a falakon kívül. Áron főpap sokszor mesélt erről a különbségről, hogy a jeruzsálemi elit a hold szerint szervezi életét, és holdhónapokban számol, míg ők itt a nap mozgása szerinti naptárat követnek. A különbség a jeruzsálemi vezetőktől nemcsak a

nappal mért időben nyilvánult meg. Reggel a korai nappal keltek és alkonyatkor feküdtek. Közös étkezéseiken a bor és kenyér áldása után a barátság és együvé tartozás érzését erősítették egymásban. Hittek küldetésükben, és abban, hogy nagy feladatra születtek.

Meg kell őrizni a valamikori mózesi hagyományt, a tisztaságot, hogy ha eljön a Messiás, legyen kire támaszkodnia. Minden idegszálukkal őt várták, lesték az eget és kémlelték az embereket a földön, hogy felbukkanjon egyszer a Fiú, aki tiszta isteni fény szülötte, és akinek útját egyengethetik majd.

Hittek a szellem örök életében, a világot segítő angyalok létezésében, a csillogok sorsokra gyakorolt hatásában, de legfőképp az egy igaz Isten létezésében. Szabadon gondolkodtak, és ha valami új érkezett az egyiptomiaktól, görögöktől, perzsáktól vagy médektől nem rettentek meg, hanem igyekeztek beilleszteni saját rendszerükbe. Szabadok, nemcsak szellemben, hanem világi életükben is. Föld Anya egyenrangú gyermekei, és mélyen elítélték a rabszolgaságot, mely méltatlan a testvéri élethez, de elfogathatatlannak tartották a véres áldozatokat a bűnök engesztelő oltárán, hiszen szerintük egy másik élő vére nem engesztelheti ki a Mindenhatót.

Csak az igazság keresése, bűnbánat és megtisztulás, és az élet örök törvényeinek való megfelelés vezet az üdvösség felé. Mindezt a rendet szigorú szabályok támogatták, és a rend tagjai tudták, hogy a közös élet adta biztonságért, és szellemi tisztaságért mindennapi jó cselekedetekkel kell megfizetni. Jézus a kezdeti nehézségek után megszokta ezt a rendet. Természetében ugyanúgy megvolt a lázadás, mint az alkalmazkodás képessége. Otthon érezte magát közöttük, és lenyűgözte ez a világ. Mikor hazamehetett édesanyjához, hosszan és szenvedéllyel mesélt mindenről, ami Qumránban történt. Mária figyelte, és látta rajta a változást. Jézus tizenöt éves múlt, de már látszódtak rajta felnőtt férfi létének körvonalai. Termete magas volt, jóval meghaladta társaiét, és teljesen arányos. Mintha láthatatlan etalonnal, amivel az emberi test harmóniájának mértékét mérik, formálta volna meg az Isten. Karja, lába egyenes, izmos és nyúlánk, háta, válla széles, az utóbbi idők fizikai megterhelésétől még izmosabb lett. Arcán a nyugalom, az erő és a jóság tükröződött, világosbarna, dús, hosszú haja megjelenését különlegessé tette. Vajon miért ilyen szép, mi lesz a sorsa ennek az istenfiúnak, töprengett Mária, de ezeket a gondolatok el is hagyta rögtön, mert ilyenkor a remény és a balsejtelem kergetőzött benne, és úgy látta jónak, ha ezt is, mint a többi fontos dolgot a jövőre bízza. Jézus csak mesélt, mesélt és lelkesedett, mint egyszer régen Mária is ezeknek a kedves papoknak a világában.

VIII. Az út

*Atyádtól, a királyoknak királyától,
és édesanyádtól, kelet úrnőjétől,
meg a testvéreidtől a másodikunktól,
Egyiptomban levő fiunknak békesség.
Keljél fel, ébredj fel mélységes álmodból,
levélben rögzített szavunkat halljad meg!
Emlékezzél arra: Királyok fia vagy,
ki most szolga-igát vettél fel magadra;
Idézd fel elmédben öltözkédedet,
az aranyszállal áttört, ragyogó kelméket;
emlékezzél vissza ama drágagyöngyre,
miért Egyiptomba leküldtelek tégedet!
emlékezzél vissza, ékes palástodra,
mit magadra ölthetsz, benne tündökölhetsz!*

(Tamás: Gyöngyhimnusz)

Az évek jöttek, mentek, és Jézus felnőtt lett. 21 éves, testben, lélekben egész, önmagára ébredt Fiúisten. Tudta honnan jött és miért, tudta merre vezet az útja, és nyugalommal nézett küldetése elé. A monostorban a munka edzetté tette a testét, a fegyelem önuralomra tanította lelkét, a belső vizsgálódások, meditációk önmagára ébresztették határtalan szellemét. Papnak, királynak és orvosnak született, mint ahogy ezt a keleti mágusok jósolták neki. A történetet akkor mesélte el édesanyja, mikor teljes jogú tagjává avatták a qumráni közösségnek. Születése után nem sokkal Mezopotámiából jött csillagász tudósok kíváncsiak voltak rá vajon pap, király vagy bölcs gyógyító válik-e majd belőle. Elébe tették az ajándékokat, és nézték melyik felé nyúl, a tömjént, az aranyat vagy a mirhát választja. De ő mindet kérte, és meg is kapta tőlük. Tömjént a legfőbb papnak, aranyat a legnagyobb királynak, mirhát a legjobb orvosnak, aki valaha a földön járt. Lassan kibontakozó eddigi élete, a képek, melyeket a meditációk alatt látott, mindig ugyanazt üzenték neki. S bár csillag sorsa a legfényesebb jövőt hordozta magában ami embernek teremtetett, mégis bölcsen hallgatott róla. Kedves és szerény volt, csak tekintetének rendkívüli ereje árulkodott róla, hogy különleges ember.

Elérkezett a választás ideje. János és Jézus egymás mellett álltak Kadar felügyelő és Áron főpap előtt. A pap csendesen nézte a két legényt. Világosbarna bőrük, hófehér ruhájuk, széles válluk, ártatlan arcuk. Mindketten magasabbak voltak az itteni férfiaknál, de János még Jézusnál is természetesebbre nőtt. Válla, háta, karja erős, haja sötétbarna, szeme fekete, és ha haragszik, mintha tüzek villannának

benne. Amúgy természete jámbor, mintha a tűzből és vízből egyenlő arányban lenne összegyúrva. János mindig szófogadóan viselkedett, és igyekezett az itt töltött időt minél jobban épülésére használni. Nem a saját örömét kereste, hanem a ráneheződő küldetést igyekezett beteljesíteni. Nap, mint nap, lépdelve előre egy végtelen hosszú úton, amelynek minden állomása tartogat valami rejtett értelmet számára. Még ha nem mindig érti, akkor is. Sohasem lázadt, elfogadta a tekintélyt, csak az igazságtalanság hozta ki a sodrából. Ilyenkor szunnyadó vulkán természete kitört és fergetegesen viselkedett, senki sem mert ilyenkor szembeszállni vele. Majd ahogy jött, úgy el is ment dühének szele, és újra jámbor papnövendékké változott. Ebben hasonlítottak egymásra Jézussal, aki ugyanúgy őrzött szívében valami rejtett igazságot, aminek való megfelelés mindennél fontosabb volt számára. De míg János elkötelezett híve volt a Közösség Szabályzatának, Jézus, ha kellett szót emelt ellene. Sokszor volt igaza, de ezt Áron főpap nem hozta a tudomására, mert úgy hitte, a pillanatnyi, eseti igazságtalanságok egyes emberekkel feloldódnak a nagy egész magasabb rendű igazában.

Jézus természete másban is különbözött. Őt nem a kötelességtudat vezényelte, inkább valamiféle ösztönös érdeklődés. Volt, hogy heteket töltött a kertészkedés tudományát tanulva a mintagazdaságban. Úgy tekintett a földre, mintha valami termékeny asszony lenne, gyümölcsét megbecsülte, és csodálta. Aztán hirtelen a tudomány érdekelte, és órákat töltött a könyvtárban az iratok tanulmányozásával. Ilyenkor pillanatok alatt bepótolta az összes kertészkedéssel töltött időt, és még a többieket is leelőzte. Hiába próbálták büntetni a szigorú papok, hogy nem az általuk előírt ütemben tanul, könnyűszerrel kiállt mindent, és ha haragudott, úgy nézett rájuk, hogy szegény atyák álmatlanul hánykolódtak fülkájukben igazságtalanságuk miatt. Mindezeket este megbeszélték Kadar felügyelővel, és sokat latolgatták, vajon melyikük az igazi, akit olyan régóta várnak. Bárhogy legyen is, szerették mindkettőt, és most, hogy itt álltak a nagy választás előtt, Áronnak torában dobogott a szíve.

Jézus és János egymás mellett állva néztek a főpap szemébe. A délutáni szél majoránnás kenyér illatát hozta a konyha felől a nyitott ablakon át, és az idő mintha megállt volna egy pillanatra. A mozdulatlan dermedt monostor, amely nevelte őket és örködött kinyíló életük felett, képzeletükben megölelte őket, amiért cserébe megbocsátották minden eddigi szigorúságát és rigolyáját, mert szerették, még akkor is, ha ez sokszor máshogy tűnt. A rideg kövek, jól ismert asztalok, toll és tinta, a szigorú felügyelő és megközelíthetetlen főpap most az esendő és emberi arcát mutatta nekik, és ez olyannyira mély benyomást tett, hogy ezután mindig így emlékeztek rájuk. A bizonytalan csöndet Áron főpap törte meg:

– József fia Jézus, és Zakariás fia János, eljött az idő, hogy utat válasszatok magatoknak! Családot alapítsatok, más jámbor közösséget keressetek, vagy a papi

rendben maradjatok, magatokat a szolgálatnak szentelve. Minden választás szép és hasznos közösségünknek, ha méltón élitek meg az életet, ahogyan tanítottunk titeket.

Jézus válaszolt először:

– Isten papja kívánok lenni, ennek a feladatnak szentelem magamat!

János így szólt:

– Én is így döntöttem!

Áron főpap arcán az elégedettség, és az öröm apró hullámokat vetett, először a szája körül, majd szeme csillogásában, de itt megállt, mert boldogságát minden erejével igyekezett palástolni a fiúk előtt. Nyugodt, mély tónusban kezdett beszélni miközben fel-alá járkált az írőteremben.

– Ebben a közösségben a legmagasabb szellemi rang a papságé. Ezt nem elég vérszerinti örökléssel, vagy más módon megszerezve gyakorolni, úgy, mint azt némely becstelen pap teszi a jeruzsálemi templomban, hanem alkalmasnak kell lenni rá. Csak az lehet ennek a kiválasztott társaságnak a tagja, aki testben és lélekben tökéletesre törekszik, hogy majd méltóképpen tudja szolgálni Istent, népét, és a kettő közötti kapcsolatot. Ittléteket alatt megtanultátok a föld művelését, az állatok tartását, a test gyógyítását, és megerősödtetek. Megismertétek régi idők írásait és bölcseinek életét, jó és rossz cselekedeteket és azok következményeit. Írtok, olvastok héberül, beszéltek görögül, kívülről tudjátok a Tórát, és példabeszédeit, Énoch könyvét, Illés prófétálásait és a többi híres művet. Gyakoroltátok az aszkézis alapjait, szellemetek irányításával úrrá tudtok lenni testi és lelki gyötrelmeiteken. Legyőztétek a félelmet és a tudatlanságot, megismertétek a csillagok útjának titkait és az emberi sorsa gyakorolt hatásait. De mindez még nem elég. Csak az lehet ennek a nehéz feladatra hivatott társaságnak a tagja, aki a tökéleteshez közelít, magát a lehető legjobbra csiszolja. Hiányait, ami neki nem adatott meg a Teremtőtől, bepótolja, természetének túlcserélhető többletét lefaragja, hogy kövesse az egyensúly világrendező törvényét. Utat választ magának, amely sorsának beteljesítése felé viszi, és ha eltéved közben, mégis visszatalál, mert célját sohasem veszíti szem elől. Ezért most felnőtt korotok hajnalán nektek is el kell indulnotok ezen a rögzös úton.

Először Jánosnak szólt:

– János, te kicsi gyermekkorod óta itt élsz közöttünk. Tökéletesen ismered rendünket, legkiválóbb tanulóként elsajátítottál mindent, mit kellett, de nem léptél még ki soha ebből a zárt világból, nem tudod, milyen az ezerarcú élet, és azok megpróbáltatásai. Hiányt sosem szenvedtél semmiben, így ideje hogy megismerd. Mert a hiány, a megpróbáltatás nagy úr, csak úgy lehetsz erős, ha legyőzöd. Indulj el fiam, kezdedbe fejszét és tarisznyát adok, és keresd meg a pusztában az élet lehetőségét, amit neked nyújtani tud. Először segítségedre lesznek a nomád

pásztorok, akik megtanítanak majd mindenre. Holnap reggel jönnek hozzánk, velük fogsz menni!

Aztán Jézushoz fordult:

– Jézus, te már majdnem felnőttél mikor hozzánk, kerültél. Édesapád megtanította az ácsmesterséget, és sok mindent, amit egy férfinak tudni kell. Elkötelezettséged közösségünk iránt csak lassan alakult ki. Olyan vagy, mint a déli szél, hirtelen és nagy erejű, ha haragos, de lágy és alkalmazkodó, ha kedve úgy tartja. Ismered a nehézséget, és úrrá leszel rajta, minden tudást tudsz, amit mi papok. Rendkívüli képességeid a tanulásban és gyógyításban ámulatba ejtettek mindnyájunkat, bár vigyáztunk, hogy ezt soha ne vedd észre. Szerény vagy és tiszteled az élet minden megnyilvánulását, de az igazságérzeted, ami vezényel, sokszor ütköztet olyan szabályokkal is, melyek számunkra szentek. Ezért téged idegen földre küldelek, hogy láss világot, tanulj és tapasztalj. Értsd meg más népek szokásait és gondolkodását, hogy a magadét becsülni, és mindenek felett szeretni és tisztelni tudd. Mindez a tapasztalat a gyógyításban is segítségedre lesz majd. Az ajánlóleveleket a Párthus birodalom fennhatósága alatti szent templomokba ma éjjel megírom, holnap reggel pedig elindulsz a néhai Babilon városába.

Azzal áldást osztott a fiúkra, majd átölelte őket Kadar felügyelővel együtt, és megígérték, hogy mindig visszavárják őket, bárhol is alakul a küldetésük.

Reggel eljött a búcsú ideje, Jézus a lassan baktató tevekaravánnal keletre indult. Az első idők honvágyát lassan felváltotta a kíváncsiság, a szabadság és az újdonság varázsa. Figyelt és tapasztalt, hogyan élnek más földeken, majd a részletek aprólékos megismerése után rászakadt a felismerés, hogy miként lehetne más-képp, majd meglátta a hibákat. Aztánt megint új utak, megint új világ, tanulás és rácsodálkozás, és ismét a csalódás, hogy mégsem ez az igazi követnivaló. És ahogy járta a maga útját, és látta a másokét, úgy lett egyre bölcsebb, testben és lélekben erősebb. Fiú, aki bátor, és tisztán lát, ismeri az emberi élet főbb irányait, apró kanyarulatait és buktatóit. Ismeri a vágyat, az álmokat és a nagy repülést, ismeri a zuhanást, tudja a szerelemnek forró ölelését, és a hűvös kétséget körülötte, tapasztalt barátságot és árulást, hűséget és hazugságot, szeretetet és gyűlöletet, míg igazán férfi lett belőle. Legjobb barátja a csillagos ég, aki őrizte útján.

A hosszú évekig tartó fáradságos tapasztalás első állomása az egykori Babilon volt, a valamikori fekete fejűek városa, amit az idők kezdetén építettek isteneik tanácsa szerint. Összegyűrték a földet a vízzel, hogy sárból építsenek világot, és belőle nőtt ki a sok kis fallal körbevett város, öntözőcsatorna és kert, agyaggal égetett téglákból a mázas királykék kapuk, árkok és falak, és azokon belül a templom, az égig érő. Lépcsős talapzatán a világegyetem sorakozott az itt lenn elkép-

zelt rend szerint, először a Szaturnusz, a legszélesebb lépcső feketére festve, majd rajta sárgán a Mars, ezüstön a Hold, kéken a Vénusz, majd a téglavörös Merkúr, fehér Jupiter és az aranyszínű Nap. Legfelül kémlelték az eget, a világegyetem titkait, lesték, hogy megértsék a lassú kerekeken forgó földi életet. Városok, népek sorsát, királyok jövőjét, áradást és aszályt, amire éppen szükség volt. Az Atyais-ten, Anyaistennő és Fiúisten természetét. A tudós, hosszú süveges mágus papok mégsem tehettek semmit a virágzás és pusztulás láthatatlan tintával írt égi rendje ellen, és a dicsőséges város abban az időben már a pusztulás útján járt. Harcos népek irigyelték meg fényességét, eltanulták tudományát, lerombolták, és magukévá tették, de nem adta át magát másnak, így népek felett álló tudása nem, csak a varázsa veszett oda. A Fiút még így, fényét veszítve is szeretettel tudta fogadni az öreg város, és tanította régi nagy tudományaira, gyógyításra, csillagvizsgálatra, matematikára, földművelésre, hogy évek múlva továbbengedje.

Át a kietlen pusztá karavánútjain a messzi keletre, ahová a Selyemút vezet. Láttá a tüzet tisztelő perzsák iskoláit, megismerte a pusztai népek tengerének szép természetihét, Nappal Holddal ékesített életfáját, és járt a világ tetején Tibet titokzatos kolostoraiban. Ott megfordulva Indiába ment, és útja közben nem maradt zárt kolostorajtó, titkos tan előtte, mert mindet megtanult és megértett. Tanulta érteni a világot, és tanította megismerni az Istent.

Mindenhol ugyanazt, majdnem ugyanúgy, és voltak sokan, akik követték, és voltak, aki ellene fordultak. Új rendről beszélt, olyanról, amiről eddig sosem hallottak. Hirdette, hogy az Örökkévaló Szellem, aki a tétlenség és üdvösség állapotában lakozik, fölébredt, hogy elhívja lelkének darabját, egyszülött fiát, aki emberi alakot öltve tanítja az utat az ég felé. Hirdette Isten jóságos természetét, türelmét és szeretetét, és azt, hogy ugyanúgy szereti minden földi gyermekét.

Tanította a megbocsátást, megértést és együttérzést egymás iránt, mint egyetlen követendő és helyes utat. De dörgedelmesen szólt és haragra gerjedt, ha igazságtalanságot, elnyomást látott, és ha a hamis babonákat az Isten szájába adták a népet tanító papok, mert az ártatlan hívők félrevezetésért felelni kell. Volt, hogy dicsőségben fürdött, volt, hogy menekülnie kellett, de mindig igazat mondott, és lényének egyre növekvő sugara megmelegítette az emberek fáradt szívét. A remény, hogy létezik a mindennél erősebb jó szándék, elfeledtethette a hétköznapiok nehéz pillanatait, és elringatta őket a Mindenható elképzelt biztonságos tenyerén. Sokáig emlékeztek rá, szent Issára, aki arra járt, és hirdette az igazságot.

Tíz év telt el azóta, hogy elhagyta otthonát, és most ezen a kora nyári délutánon egyre hangosabban dobbanó szívvel közeledett Názáret felé. A köves út ugyanúgy kanyargott felfelé, mint régen, most is megpihent a kútnál, mielőtt továbbment. A lányok kezében megállt a korsó, volt aki megismerte, s volt, aki csak nézte a különös idegent. Eliezer rabbi most is a konyhakertjében üldögélt, mint régen, de

már csak a botjára támaszkodva nézte a naplementét. Jézus odaköszönt, az öreg rabbi fogadta, de nem ismerte meg, csak felesége, Debóra asszony egyenesedett fel a kerti teendők közül és bámulta meg a hazatérőt. Egyre feljebb ment a szűkülő síkátorokban, ahol a hűvös éjszakai levegő foszlányai még így kora este is megrekedtek a fehérre meszelt falak között. Jó illatú levendula hajlott lába elé, majd az arra játszó gyerekeket kerülgette, próbálta felismerni bennük egykori társai arcát, aztán szinte váratlanul megérkezett, régi házuk előtt állt. Mintha minden kisebb és halványabb lett volna, mint ahogy képzeletében élt az otthon. Ahogy jobban megnézte, igazából nem változott semmi, a kőből rakott teraszon ugyanúgy díszlettek anyja virágai, a fehér liliom, mirtusz, és mandragóra, mellette illatos menta, citromfű, babér. Mandulafa adta gyümölcsét, dió az árnyékát és a vastag asztal körül a tisztára súrolt kerevetek az édes asszony keze munkáját dicsérték. Amíg ott állt a kertben, nem vette észre, hogy a házból kilépett az édesanyja. Mária csak nézte a fiát, hitte is meg nem is, hogy itt van, szólni is alig tudott a megdöbbenéstől. Aztán odalépett, hirtelen átölelte, és kiáltozni kezdett:

– Gyertek, gyertek, hazajött! Hazajött Jézus! Itt van a fiam! Eszter, Jakab, gyertek!

Jézus is megölelte jó szorosan, majd a fülébe súgta:

– Ne kiáltozzon már édesanyám, még összeszalad az egész falu! Itt vagyok, hála Isten. Nagyon hiányzott nekem. Engedjen be, adjon vacsorát, hadd pihenjek, mielőtt idefut mindenki.

Lett vacsora, tiszta ruha, édes bor, minden, amit fiú kért. Mária sürgött-forgott körülötte, és azon az estén talán senki sem volt boldogabb nála a széles nagyvilágon. Arca fényesebb lett, szeme csillogott, mint akinek újra felragyog a napja a hosszú sötét után. Aztán eltelt néhány hét, és a megérkezés öröme lecsendesítette a mindennapok szigorú rendje. Éppen aratás ideje volt, dolgozott a falu aprajagyja. Először az árpát aratták, kévébe kötötték, csűrbe tették, majd a búza következett. Több hétig tartott a nehéz munka, és a dolgos kéz igen jól jött. Jézus úgy illeszkedett vissza az övéihez, mintha soha el nem ment volna. Jakab és Júda a két jó testvér alig mozdult el mellőle, veregették megemberesedett vállát, dicsérték teherbírását a munkában és jó szívét, ahogyan feljűk fordult. Aztán a csendes éjszakákon, mikor az egyre forróbb napok melege összekeveredett a munka verejtékével és a hűvös estékre már csak az emberek álmos szuszogása maradt, Jézus egyedül ült az anyjával a ház előtti teraszon beszélgetve. Mária Jézus legfőbb bizalmasa volt, akivel mindent megosztott. Nem takargatta lényének lényegét, képességeit, küldetését, hiszen az anyja mindezt úgys régen tudta, vagy ha nem, hát érezte.

– Az út eleje nehéz volt – kezdte a történetet –, mert mindent idegennek éreztem, és időbe telt, mire elfogadtam. A templomok, tudósok és a nagy tudomány, amit

csak apró részletekben adnak tovább, belőlem különös dolgokat hívtak elő. Ha a csillagok rendjét vizsgáltuk a szentély tetején a csillagvizsgálóban, akkor egyszerre előjött az egész rend, aminek ők csak részeit ismerik. Ha az emberi test és lélek törvényeit oktatták, akkor láttam a rendszert, áramló erőket és mindazt, ami ezeket életben tartja. Ha a gyógyítást tanították, és mestereink kérték, hogy a beteg ember felborult egyensúlyát visszaállítva egészséget adjunk, nekem elsőre sikerült. Hívtak még betegabb embert, akkor is sikerült. Egy ilyen próba végén a legtekintélyesebb gyógyító, egy öreg méd mágus meghajolt előttem és kérte, hogy tanítsam meg mindenre, mert enyémhez hasonló tudással még nem találkozott. De mégis továbbmentem anyám, mert valami folyton hívott. Új földekre, új világok felé, hogy úgy ismerjem ennek az időnek a ritmusát, mint a saját szívverésemet. Ne csak a tudományát, hanem ezer arcát, tájait, vonásait, és benne az emberek gondolatait. Mikor beszélek hozzájuk, és ők hallgatnak rám, úgy érzem összekötődöm a mindenségben lakozó Mennyei Atyámmal és az ő ereje és szándéka szól belőlem. Ettől a hitetlenek is megtorpannak, az elkeseredettek is reménykedni kezdenek, és én közben érzem a végtelen teljességet, ami leírhatatlan örömmel tölt el. De máskor, ha az önös érdek, babona, vagy álhitek csapdájába lépek, és ezek védelmezői nem hallgatnak rám, mert a hatalom, vagy jólét nagyobb úr, mint az igazság, akkor a kétségek erőt vesznek rajtam és ugyanaz a magasság mélységgé változik, elnyel engem, nehéz belőle kikerülni. Ilyenkor elvonulok, imádkozom, magamat újra összerendezem, és az erőt, ami lakozik bennem, lecsendesítem. Megtanultam érteni a világot, és élni benne, és hazajöttem, hogy a saját földemen is hirdessem az Isten országát.

Mária megértette a fiát, de azt is látnia kellett, hogy már nem az övé többé. Szabad, mint a madarak királya az égen, nem lehet kitalálni az útját. Jézus az aratás végén, a vidám hetek ünnepe után elbúcsúzott és Qumránba indult. Mária figyelte, ahogy a kanyargós úton léptei nagy lendülettel vitték, szél fújta bíbor köntösét, fehér ruháját, világosbarna haját. Sokáig nézte, akkor is, mikor már csak egy apró vörös pont volt a látóhatár szélén, és utána is, egészen naplementéig. Csak állt a teraszon, majd mikor leszállt az est, letérdelt és imádkozni kezdett. Ugyanúgy, ahogy hosszú évek óta mindig, ahogyan az anyák imádkoznak távolban lévő fiaikért.

IX. Keresztelő

Mint meg vagyon írva a prófétáknál: Ímé én elbocsátom az én követemet a te orczád előtt, ki megkészíti a te útadat te előtted.

(Márk 1, 2)

Jézus átkelt Szamária félmagas hegyein, Júdea lankáin, és a Holt-tengerhez ért, ahol a szeszélyes és nagy hatalmú sivatag határolja a mozdulatlan ősvíz partját. Amikor meglátta az erődöt kirajzolódni a sárga teraszok felett, megállt egy pillanatra. Szép látvány volt, ahogy az emberi erőfeszítés a természet zord törvényeit felülírva virágzó oázist teremtett. A forrás, amely a gazdaságot táplálta, a kövek alatt futott tovább a barlangok titkos kanyarulataiban, és az erőd épületében bukkan elő megint. A fennsík zöld kertje alatt a sárga márgabarlangok komoran bújtak egymáshoz, csak egy-egy fekete nyílás mutatta, hogy itt élni is lehet. A forró nyár, mint egy követelőző asszony, mindent magához vett, amit a tavasz adott, és asztalán nem maradt semmi, csak kopár lejtők, elszáradt növények, elhagyott patakmeder.

Egyedül a tövisbokrokat hagyta meg, de azoknak se ember, se állat nem vette már hasznát, mert árnyékot és gyümölcsöt nem adtak. A forróság mozdulatlanul terpeszkedett az enyhülésért sóvárgó vidék fölött, és Jézusnak úgy tűnt, rajta kívül egy teremtett lélek sincs itt. Ekkor a völgy felett meglátott egy hatalmas héjasast. Kiterjesztett szárnya szépségét mutatva komótosan vitorlázott a mozdulatlan táj felett. Úgy repült a madár, mintha itthon lenne, mindent tudna, ami ezen a vidéken történik, mégis felülről nézi, ahonnan az odalent csak apró villanásnak tűnik. A héjasas szabad volt és erős, ura az égi világnak, mégis része a földi rendnek. Jézus elnézte egy darabig, aztán tovább indult. Hosszú gyaloglás után ért a qumráni papi erődbe. Beengedték, és a főpap és a közösség felügyelője elé vezették. Kilenc év telt el az óta, hogy elment, de szinte alig változott valami. A szépen termő kertek, a friss vízzel teli ciszternák között a szerzetesek ugyanúgy éltek, csak néhány új arc és néhány öregebb vonás tűnt fel. Mintha itt az idők végezetéig minden maradna, ha nem zavarná meg őket semmi. Ahogy a főpap elé kísérték, mindenhol jövésmenést látott.

Az udvari műhelyben készültek az agyagkorsók, a konyhában már érezni lehetett az ebéd illatát, a kertben a fűszerek és zöldségek között dolgoztak a testvérek. Beljebb az épület hideg kövei között átsétált az ebédlőn, ahol az áhítat és belső béke nyugalma összekeveredett az étel itt maradt ízeivel. Majd a könyvtár és íróterem mellett haladt el, ahol buzgóság vezette fiatal tanulók kezében szorgalmasan sercegett a toll. Várt egy kicsit, mielőtt belépett. Minden a tökéletesség jó érzésével kecsegtetett, mégis valami hiányzott innen. Akkor eszébe jutott a madár a ko-

lostor felett. A szabadság, igen, ez az, ami csak a madárnak jutott. Azzal belépett a vastag tölgyfa ajtón. A szoba homályos sötétjében csak a faspaletták között átszűrődő napfény adott némi támpontot. Az egyszerű fülke közepén asztal, rajta három teáscsésze, mellette két öregember ült, akik jöttére felemelkedtek, és közelebb léptek. Áron főpap és Kadar, a világi ügyek intézője szívből örült neki. Arcukról eltűnt a régi tekintély és szigorúság, két egymásra támaszkodó öregember voltak már, akik sok mindent túléltek és láttak, és hátralévő idejüket a tapasztalatok utolsó morzsáinak gyűjtögetésére, a csendes szemlélődésre fordították. Fényevesztett, de még mindig jóságot tükröző tekintetük Jézust figyelte, és a Fiú látta rajtuk a csodálkozást.

– Megváltoztál Jézus, mióta elmentél – szólt Áron pap.

– Így van, atyám, hisz épp azért küldtél el, hogy lássak világot. Tanuljak, tapasztaljak, amiért hálás vagyok neked. Azért jöttem vissza, hogy megköszönjem.

– Mit tanultál a hosszú idő alatt, fiam? – kérdezte Kadar, akin öreg korában moábita pásztor őseinek jellegzetes vonásai egyre jobban kirajzolódtak.

– Élni és megérteni. Megszereztem a legjobb iskolákban a tudás legjavát, ismerem a kor szellemének kérdéseit és válaszait. Tudom, milyen ma az ember, miről álmodik éjjel, és mit cselekszik nappal. Mitől fél, mire vágyik. Tudom, merre vezetnek az úttalan utak, mit kell tenni, ha homokvihar vagy jeges szél közeleg, ismerem a végtelen pusztát, ló vágatását, teve baktatását, útonállókat és váratlan segítőköt. Istent hirdetem mindenhol, hol hiteket dúltam, hol követőkre leltem. Szabad vagyok, és a hosszú út alatt ráébredtem arra, hogy ki vagyok, és mi dolgom ebben a világban.

– Mit kívánsz most tenni? Visszatérsz hozzánk? – kérdezte Áron.

– Zárt monostorok nem tudnak megtartani engem, mert az a feladatom, hogy minél többeknek hirdessem Isten természetét, az ő országát. Írástudók, bölcsek, papok, mágusok mind elmaradtak mellőlem, mert én az úttalan utakat járom. Gyógyítom és tanítom az embereket. Ezt kívánom folytatni itthon is. Barátom az, kinek szíve tiszta és szándékai jók.

– Különös, hogy két nagy reménységünk, János és te is ugyanazt az utat választottátok.

– Mi hír János felől? – kérdezte Jézus.

– A pusztában él, fegyelemben, lemondásban, mély elhivatottságban, és hirdeti, hogy előkészíti egy nála sokkal nagyobb keresztelő útját.

Jézus rezzenéstelen arccal hallgatta a történetet, pedig a két öreg minden mocnását figyelte az elhangzott szavak alatt.

– A Jordán mellett tanít, hirdeti Isten országát és az oda vezető út első lépését: a bűnöktől való megtisztulást. Ahogyan a test tisztul a víztől, úgy tisztul meg a lélek az őszinte bűnbánattól – mesélt Kadar.

– De a sors veszedelmeit is kihívta maga ellen – folytatta Áron főpap –, amikor képmutató írástudó akart tőle keresztelést és megtisztulást kérni. Azt beszélük, érzi az ember igazi szándékát, és csak az őszinte bűnbánat talál nála meghallgatásra. Heródes Antipas is próbált a közelébe férkőzni, de János nagy tömeg előtt ékten haragra gerjedt, és bűnösnek kiáltotta ki, amiért testvére feleségével él együtt.

Ekkor Jézus elmosolyodott, és a kezdeti megfontolt beszélgetés oldottabbá vált. Teát ittak, régi történeteket meséltek, nevettek, ahogyan a jó barátok szoktak.

– És mi hír a római császár és helytartója háza tájáról? – kérdezte Jézus.

– Augustus császár halála után nevelt fiára hagyta a birodalmat. Tiberius apja jó katona hírében állt, de Augustus iránti hűsége és a császár maga is azt kívánta, hogy szép, áldott állapotban lévő feleségét átadja neki a kisfiával együtt. Az apa nem sokkal ezután meghalt, és Augustus nevelte fel Tiberiust. Gondot fordított rá, de jellemét nem szerette. Felesége, Livia mindent megtett, hogy saját vér szerinti fiát juttassa a hatalom közelébe Augustus unokáival szemben, mivel közös gyermekük nem született. A sors az apák elvégzetlen feladatait olykor a fiúk tarisznyájába teszi, és így történt ez Tiberiusszal is. Anyja, Livia Augustusszal egyetértésben arra kérte, hogy váljon el szeretett feleségétől, fordítson hátat neki és gyermeküknek, majd vegye feleségül a császár kétes hírű lányát, Júliát. Tiberius a hatalom érdekei szerint cselekedett, és meg is lett az eredménye, mert agg korára ugyan, de megkapta a császári címet. Közben meghalt Augustus néhány törvényes utódja, de Rómában, ahol annyi az ellenség, hogy a föld minden tájára is elég jutna belőle, ez nem tűnik fel. Tiberius igyekezett megkeserített életében is megtartani a mértéket, szerénységet és tartást, de a hatalom hatalmas folyója elsodorta. Visszavonult Capri szigetére, és megbízta a fondorlatos és ármánykodó Seianust, hogy gyakorolja helyette a birodalom védelmét. Róma Tiberius ideje alatt nem terjeszkedik, nem hódít, csak tartja magát és retteg. A besúgóktól, hamis vádaktól, melyekért könnyen életével fizethet bárki. Ezalatt Tiberius már rég megélt örömei után áhítozik, és vad orgiáiról pusmognak birodalom szerte. Hát így van ezeknél a szerencsétlen hitetleneknél, akik csak tévelyegnek maguk alkotta útvesztőikben.

Itt Áron pap kis szünetet tartott, szeme távolba nézett, aztán Jézus felé fordult:

– Mondanék neked valamit, fiam. Megértem a szabadságod és a küldetésed, és elfogadom, hogy kilépsz kötelékünkéből, mert már régen túlnőttél raja. De mielőtt elkezded itthoni működésed, tedd próbára magad. Visszafojad ez a föld, és érzed a rezdülését. Képes vagy-e érte a megpróbáltatásra, szeretted-e annyira, mint a legjobban áhított asszonyt, kinek férfi a szívét adja. Mert ez nem akármilyen vidék, még ha neked minden népre gondolnod kell, ez mégis más, mint a többi, mert ez az otthon.

- Milyen próbára gondoltál, atyám? – kérdezte Jézus.
- Menj ki a pusztába, és böjtölj negyven napig.
- Jól van atyám, megteszem.

Azzal elbúcsúzott a két öregtől, hogy elvegyüljön a monostor rég nem látott világában.

Másnap reggel a hajnali ima után maga mögött hagyta a qumráni papokat, és elindult a pusztába. Egy balta volt nála, és kő, hogy tüzet tudjon rakni éjszaka a vadállatok elriasztására. Először bebarangolta a tájat, és egy félreeső barlangot választott, melynek hűvösében a forró nappalokat átvészeli majd. Édesvízű forrást is talált a közelben, és egy kiszáradt fügefát, néhány összeaszalódott gyümölcs-csel. Aztán várt. Várta, hogy múljék az idő. Az idő a maga módján, szokás szerint ólomlábakon járt, és a Fiú, ahogy teltek a napok, megérezte a ritmusát. Hús hajnalokon a madarak csicsergését, később a sas reptét, a rágcsálók jövésmenését. Egy öreg sivatagi róka csatlakozott hozzá jó néhány lépés távolságból. Figyelte a Fiút, és várta vele együtt, hogy teljen az idő. Az erő, amely a Jézusban lakott, az éhezés miatt kezdett elcsendesedni. Jézus mozdulatai is takarékosabbak lettek. A napok száma, melyet a barlang falára karcolt, nehezen szaporodott. Jóval a fél-idő után, mikor már csak feküdni volt ereje, különös látomásokat látott. Kenyeret osztó szerzetes testvérei jöttek, akik őfelé soha nem nyújtottak ennivalót. Mikor megkérdezte, miért nem adnak, azt válaszolták, hogy ő a sivatag köveit is kenyérré tudja változtatni, hát tegye meg. Mikor magához tért, a róka már mellette ült a barlangban. Eljött az utolsó nap is, és végre elindult a kolostor felé. Már látta az erőd tornyát, annak kapuit is elérte, de onnantól nem emlékszik semmire. Hosszú idő után tért magához egy tisztaszobában. Néhány nap után a titkos gyógytea és a különböző gyökerekből készült orvosság talpra állította. Elbúcsúzott Áron főpap-tól és Kadar felügyelőtől, és tovább indult.

A Jánosnak pedig öltözeti vala teveszőrből és az ő derekának övedzője bőrből csináltatott, és eszik vala sáskákat és erdei mézet. És prédikál vala, ezt mondván: Én utánam jő, aki én nálamnál erősb, kinek nem vagyok méltó, hogy lehajolván megoldjam sarujának kötelét. Én jóllehet keresztellek titeket vízzel, de ő keresztel titeket Szent Lélekkel.

Márk (1,6–8)

Keresztelő János, ahogy sokan nevezték, tanítványai gyűrűjében ült a Jordán partján, és épp példabeszédet tartott. Jézus távolról figyelte őket, majd mikor többen csatlakoztak a csoporthoz, közéjük állt, és a sokaság között elvegyülve meghúzta magát. János is sokat változott az eltelt idő alatt. Termete még robosztusabb lett, haja, szakála hosszúra nőtt, bőrét sötétre barnította a nap. Szeme azonban

ugyanaz maradt, ártatlan és vidám, bár természete harcossá jelleggel egészült ki, mióta nem látta. Csendesen dörögve szólt, egyszerűen és világosan megfogalmazott példabeszédei az annak idején közösen tanult hagyományra támaszkodtak. Énok próféta könyvéből idézett, az ő látomásáról beszélt, majd egyre erősebb hangon folytatta:

– Nem új Istenről beszélek, hanem a mi mennybéli Atyánkról, aki minden idők óta létezik, és létezni fog. Az Örökkévaló Lélek mindennek lelke, ami él. Nagy hibát követtek el akkor, amikor kettéválasztjátok a rossz és a jó szellemét, mert a jón kívül nincsen Isten. Ő, mint egy igazi apa, csak jót tesz gyermekeivel, és megbocsátja hibáikat, ha megbánják azokat. A rossznak szelleme a földön lakik, azoknak az embereknek a szívében, akik elfordítják Isten gyermekeit a helyes útról. Addig, amíg az embereknek nem voltak papjaik, a természet törvénye vezette őket, és megtartották lelkük tisztaságát. Aki visszaszerzi eredeti tisztaságát, annak megadatik a lehetőség, hogy szemtől szembe lássa Isten dicsőségét, minden pillanatban megtörténő csodáit. (Szent Issa élete alapján.)

Majd megkérdezte, hogy az újonnan jövők közül akar-e valaki a bemelegítő szertartásban részt venni.

– Igen, én – felelte egy magas, világosbarna hajú, bíborköntösös idegen, és az üldögélő sokaságot kerülgetve János felé tartott. Megállt előtte, János is felállt, egy darabig farkasszemet néztek egymással, majd János hangosan kiáltva, széles nagy mozdulattal átölelte.

– Jézus, drága testvérem, hát megjöttél!

– Megjöttem, János, hogy megkérjelek, meríts be engem is, ha méltónak találsz rá – mondta Jézus, és viszonzta a baráti ölelést.

– Hogy méltó-e? Nekem van szükségem a te keresztségedre – mondta –, s te jössz hozzám?

– Hagyd ezt most! Ki más kereszteszhetne meg engem, mint te? – válaszolt Jézus, inkább csak Jánosnak, hogy a sokadalom ne hallja.

A nap lemenőfélben volt, mikor a kereszteseléshez hozzákezdtek. János megeskette Jézust, hogy életét tisztán éli, cselekedeteit az igazság keresése vezérli. Majd a folyóba vezette, és fejére tiszta vizet öntve így szólt:

– Jézus, bocsáttassanak meg néked e megtisztulás által, és tiszta lélekkel keresd a mindenható Istent, szolgálj őt teljes szívvel, és élj hozzá méltón innentől kezdve életed végéig. Ámen.

A lemenő nap fénye pirosan ragyogta be a folyó partját, mintha ünnepelne. A tükrét a feljövő hold ezüstös fénnel vont be, és az alkonyatnak ebben a ritka

pillanatában hirtelen megállt az idő. Nem mozdult semmi sem, csak a két alak a folyóban, ott történt valami. Az emberek szava elhalkult, felálltak helyükről, és a víz partjára mentek, hogy jobban lássák, mi történik. A néma tömeg gyűrűjében János kiemelte Jézust a folyó vizéből, és ebben a pillanatban egy fénysugár a Fiúra tévedt. Ekkor János szózatot hallott az égből:

...Ő az én szerelmes fiam, akiben én gyönyörködöm...

Majd fehér galamb szállt Jézus vállára, és János meghajtotta fejét az ég akarata előtt. Mert így volt elrendelve, amit a Keresztelő mindig is érzett, a kiáltó szó a pusztában utat készít az Igaz Embernek. Akik ott voltak akkor, sosem felejtik el a látványt, mikor az ég összeért a földdel, mikor az Isten volt a vendég az ünnepen.

X. Az Erő

A Mars ereje tudatában öltötte magára ruháját. Bronz páncélja fölé kötötte kardját, és méltóságteljes, de határozott léptekkel indult az égen elrendelt helye felé. Az ő feladata volt először segíteni a Fiút, hogy erejével áttörje a falakat, megmozdítsa a folyók nyugodt járását, és felemelje a hitetlen és fáradt emberek tekintetét.

Jézus hazaindult Galileába. A hosszú úton gondolkodva egy érzés kerítette hatalmába: ez lesz az utolsó küldetése. Szülőföldjén kell befejeznie azt, amit évekket ezelőtt elkezdett, és életére a koronát itt teszik majd fel. Ránehezedett a küldetés súlya és az állandó aggodalom, hogy lesz-e elég idő mindarra, amit véghez kell vinnie. Isteni természetének már régóta tudatában volt, és a szent emberek között töltött idő, az elmélkedés és a gyakorlás csak felerősítette mindezt. A tudás beavatottjai mindenhol döbbsen figyeltek képességeit, de nem tudták, valójában milyen erő birtokában van. Képes volt arra, hogy a maga körül lévőket egészben lássa, érzékelte a minden élő befolyásoló erőket, ismerte gondolataikat, és látta, hogy kiben éppen mi lakozik. Távolsági rezgéseket is megsejtett, de mindez élellyesző volt ahhoz az isteni teremtő erőhöz képest, melynek birtokában volt. Ha lecsendesítette magán hordott emberi természetét, és összekapcsolódott édesanyja, a Szentlélek Boldogasszony égi erejével, akkor részese lett a teremtő, nevelő és lebontó folyamatoknak.

Csodálatos gyógyításait is ennek az erőnek a birtokában végezte. Nem ide tartozott, csak átutazó volt az öreg bolygón, mégis az öröm szánkázott végig a gerincén, mikor mezíten talpa a langyos földet érte. Sokszor elfáradt a hosszú gyalogút alatt, megszomjazott a perzselő nap melegétől, és megéhezett a meg-

próbáltatásoktól. Örömmel nézett a gyönyörű lányra, és biztonsággal töltötte el szeretteinek közelsége is. Isteni és emberi természet, mint egymásba ömlő folyók, minden pillanatban kiegészültek egymással, ilyen volt ő, az Isten fia.

Mikor hazaért Názáretbe, anyja házába, úgy érezte, hogy fel kell készülnie a feladatra. Nehezen határozta el az első lépést, mindig akadt valami, amit el kellett végeznie a döntő út előtt. Megjavította a tetőt, rendbe szedte az elvásott szerszámokat, segített a rokonoknak a ház körüli munkákban. De éjjel rémálmodok gyötörték, démonokkal viaskodott, és sokszor ébredt úgy, hogy majd kiugrik a szíve a helyéről. Az anyja távolról figyelte, nem kérdezett és nem mondott semmit. Mint ahogy arra sem, hogy napok óta egy idegen férfi ül a házuk előtt, valami András nevű halász.

András magas termetű, finom vonású, érzékeny ember volt. Foglalkozására nézve halász, a Galileai-tó partján állt a hajó, amellyel rokonaival minden nap útra kelt a jó fogás reményében. Szerette a napfelkeltét, a háló súlyát, a sós hal illatát, a savanyú kenyér ízét. Nem vágyott többre annál, ami jutott, és a szegénységet, mint mindent, amit kapott, jól beosztották testvérével, Péterrel és családjával. András nem nősült meg. Magának való embernek mondták, aki, ha nem szólította a munka, leült egy fa tövébe, és órákig nézett szótlanul. Senki sem tudta róla, milyen is igazán. András a láthatatlan nagy vizek fia volt, kinek lelki békéjén bármilyen kis gondolat is fodrot vetett, mint a szél a sima tavon. Elvágódott és együtt érzett egyszerre, és hol az egyik érzés, hol a másik kerítette hatalmába. Apjától megtanulta a munka tiszteletét, de valami mást is keresett. Magában úgy mondta: az igazságot, az igazabb életet, jobb rendet, olyan szót, amelyben nem lehet csalódní. Jó ideje figyelte maga körül a világot. Mivel taníttatni nem tudták, a maga módján kereste a tudást. Bölcs rabbik szavaiban, írástudó előkelők elejtett morzsaiban, mégsem találta.

A farizeusok, akik jól ismerték a könyveket, jóval gazdagabbak voltak nála, és nem fogadták be. Drága kelméből készült köntösük, illatos olajjal kent bőrük lelki simulékonyság érzetét keltették Andrásban. A jó mód íratlan szabály volt körükben. A kereskedéshez nagy tehetségük volt, és örömeiket is lelték benne. Idejüket, amiben szintén bővelkedtek, szellemük pallérozására és az emberi természet megfigyelésére fordították. Jó érzéssel mérték fel a másik jellemvonásait, és cselekedeteinek hatósugarát. Andrásnak néha az volt az érzése, ha fürkésző tekintetük kereszttüzeiben állt, hogy átlátnak rajta, mint a szitán. Ám nem adta fel, csöndesen meghúzódva hallgatta az írástudó farizeusok bölcselkedéseit a régi nagyok tetteinek értelmezéséről, a szimbólumokról, és a Törvény adta szűkszavú szabályok mai korban érvényes magyarázatáról. Hittek a misztikus jelekben is, keresték az angyalok nyomait, és amit megfigyeltek, igyekeztek összerakni értelmes egésszé. De nem voltak elég kitartóak, mert elszólította őket mindig valami: jó üzlettel

kecsegtető találkozás, ingyenc lakoma vagy más örömek, és ilyenkor a világ megmaradt a zsebükben össze-vissza csörrenő részekben. De András így is igyekezett közéjük tartozni egészen addig, míg észre nem vette szemükben a finom megvetést, hiszen ő a föld népéből való volt.

A templomi papságot és a hozzájuk tartozó előkelő szadduceusokat még távolabbinak érezte, mint a farizeusokat. Ők a hatalom legfelső szintjén álltak, élet és halál urai, kiknek a nép feltétlen engedelmességgel tartozott vallási és politikai ügyekben egyaránt. Zárt közösségükbe bekerülni ilyen András-forma szegény embernek lehetetlen lett volna. Ékes ruhában jártak, fejüket magasra emelték, ezzel is mutatva fensőbbrendűségüket. A kétkedésnek még a szikrája sem volt bennük, a mózesi törvényeket és parancsolatokat szó szerint véve tartották kezükben az emberek előtt, mint egy megkérdőjelezhetetlen botot, amely megvédelmezi a népet és megnyitja előttük a jövő összezárt tengerét. A rend őrei voltak, mint az öreg Szaturnusz az égen, csak abban különböztek tőle, hogy ezt a rendet magukra nézve nem mindig tartották meg. Apáik tiszta elkötelezettsége elolvadt a tejben-mézben folyó Kánaán gazdagságában és kényelmében. Mindezt András a farizeusoktól hallotta, akik felemás viszonyban voltak az uralkodó papi és földbirtokos réteggel. Talán a hatalmukat, befolyásukat irigyelték, tartottak is tőlük, mindenesetre sokszor összetűzésbe kerültek a mózesi törvény, a Tóra magyarázatára hivatkozva. Soha nem tudtak megegyezni, mert túlságosan különböztek egymástól.

A farizeusok könnyedséget hordoztak magukban, ami talán nem is volt igaz, de a közelükben mindenki elhitte, hogy az élet élhető, alakítható, és a szerencse itt jár, csak meg kell fogni a kezét. A papi elit ezzel szemben búskomoran nézett át minden öröm felett, és megvetéssel fogadta a szabadság bármilyen megnyilvánulását. A viszonyok titkát, melyek a pillanatnyi hatalmi rangsort és befolyást meghatározták, féltve és rendkívüli tehetséggel őrizték, és az írástudó középosztály bármennyire próbálta kifürkészni, ki éppen a leghatalmasabb úr, soha nem jött rá. Ezért inkább három lépés távolságból és tisztelettel figyelték a papi előkelőket, mint az afrikai szurikáták a kígyók királyát, mert nem lehetett tudni, mikor melyik irányból szúr feléjük.

A szadduceusok támogatták a mindenkori elnyomó hatalmat, így most Heródest és a római helytartókat is, de ahogy mondták, csak a nép érdekében, bár a farizeusok szerint a magukéban is. Akárhogyan is, András sokáig nem találta meg, amit keresett, mígnem egyszer egy jeruzsálemi zarándoklatból hazafelé tartva találkozott Keresztelő Jánossal és tanítványaival a Jordán folyó partján. Jánost a jámbor qumráni papok nevelték, majd hosszú éveket töltött a pusztában lemondással, elmélkedéssel. Szavai tiszták voltak és erősek, és ismerősen csengtek András számára. Mintha valakitől már hallotta volna mindezt, csak most érett

össze egységes egésszé, és boldogan itta, mint napok óta szomjazó a forrás tiszta vizét. Innentől kezdve András, ahogy ideje engedte, elzarándokolt a pusztai Mestert hallgatni, amit Péter, a testvére nem értett meg, de türelemmel fogadott. Aztán egy napon a délutáni példabeszéd után szokatlan benyomású idegen érkezett a folyóhoz. A többiek tudták, hogy ő Jézus, János unokatestvére, akit a papok hosszú évekre Keletre küldtek tanulni. Jézus fehér ruhában jött, és András, amíg él, emlékezni fog arra a fényességre, amely körülvette. Mikor megtudta, hogy ő is galileai, ide való Názáretbe, mindent megtett, hogy felkutassa, és a közelébe kerüljön. De Jézus egykedvűen fogadta közeledését, azt válaszolta, hogy most még nem keres tanítványokat, mert meg kell javítania a tetőt. András nem volt tolakodó ember, várt türelmesen. Jó volt nézni ezt a családot. Jöttek-mentek hasonló korú férfiak, próbálta kitalálni, hogy milyen rokoni kapcsolatot fűzi őket össze. Látott egy érett korú, de még így is nagyon szép arcú, egyenes tartású asszonyt, akinek nagy tekintélye volt a férfiak között. És jó szíve, mert mikor látta kitartását, enni hozott neki. A falubeliek azt mondták, ő Mária, Jézus anyja. Hogy Jézus milyen próféta volt, azt még nem tudta, de hogy ügyes kezű ember, arról a saját szemével győződött meg.

A munkát mindig ő szervezte, a többiek hallgattak rá. A ritmusból, amit szabott, kitűnt, hogy jártas a hosszan tartó nehéz feladatokban. Bármilyen fogtak, abból a nap végére takaros eredmény kerekedett ki, és ha András nem fogadott volna magában távolságtartást, bizony ő is beállt volna. De nem akart zavarni. A többiek lopva figyelték, össze-összenéztek, néha hozzá is szóltak tréfálkozva, de ennél több nem történt.

A harmadik nap reggelén, amikor felébredt, a felkelő nap sugarai előtt egy fényes alakot látott. Pár pillanatig nem tudta, álmodik vagy ébren van, ijedten feltápáskodott, és látta, hogy Jézus áll előtte.

- Jó reggelt, András.
- Jó reggelt, Jézus.
- Miért akarsz a tanítványom lenni?
- Mert az igazságot keresem, és úgy érzem, nálad megtalálom.

Jézus elmosolyodott a különös válaszon.

– Az igazság itt van, András – mondta, és közben kezét András mellkasára tette. A halásznak minden erejét össze kellett szednie, hogy állva maradjon. Soha életében nem tapasztalt még ekkora erőt, ami ebből a fehérruhás emberből jött.

– Jól van, András, legyél a tanítványom, folytatta Jézus, de még mielőtt tanítani kezdenélek, gyere el velünk József testvérem fiának esküvőjére Kánába. Előtte bemutatom a családom, bár már ismered őket. – Azzal megfordult, és a ház felé vezette Andrást.

András sietve ment utána, hogy megismerje Jézus fivéreit, Jakabot, Júdát, Simont és Józsefet, a gyermekeiket és más rokonaikat. Hogy kezet nyújthasson a titokzatos, halk szavú, de határozott Máriának, Szalóménak és az ő fiainak, Jakabnak és Jánosnak. András csak rövid ideig érezte magát idegennek köztük, mert az esküvő forgatagában már úgy tekintettek rá, mint aki közjük való, körbefogták, és a csendes, magába húzódó halászt úgy vitték a mulatozásba, mint valami gyermekkori cimborát. Ettek, ittak és táncoltak, duhaj kedvüket nem szegte semmi, és András már-már arra gondolt, talán mégsem itt kell keresnie azt a különös titkot, ami nem hagyta békében. Keresztelő János mértéktartó volt, megvont testétől minden örömet, de Jézus és testvérei kezében tüzes volt a bor, torkukból hangos a kurjantás, és a föld hajnalig nyögte szilaj táncukat. Aztán pirkadat előtt akaratlanul tanúja lett egy beszélgetésnek Jézus és Mária között.

– Elfogyott a borunk, segíts nekem, fiam.

– Megértem, anyám, a gondod, de nem jött még el az én óráim.

Mária, mintha nem értené, amit Jézus mond, a segítők felé fordult, és határozottan így szólt:

– Tegyetek mindent pontosan úgy, ahogyan a fiam kéri!

Azzal visszament a vigasságba, nem nézett hátra, csak ment egyenes tartással és kérlelhetetlenül. Jézus nézte távolodó anyját, és eszébe jutott egy régi kép, amikor ugyanígy megy kezében a beteg gyerekkel, viszi a kúttól a maga házába, és ő csak bandukol utána a döbrent emberek tekintetétől kísérve. Jézus nézett utána egy darabig, aztán a rokonokhoz szólt:

– Töltsétek meg azokat a kőkorsókat vízzel!

Majd odament a vizeskorsókhoz. András az oszlop mögül nem látta pontosan, mi történt, csak azt, hogy amikor megmerítik a kancsókat, bor csepeg le róluk. Még hozzá nem akármilyen bor, mert megkóstolta később ő is. András másnapról fogva árnyékként követte Jézust, soha nem tévesztette szem elől, soha nem kételkedett benne. Minden, ami eddigi életében fontos volt, elmúlt, mint fáradt esőfelhő a perzselő naptól, csak az isteni ember fénye világított neki.

Jézus barátaival, Jakabbal, Júdával, Simonnal, Andrással, Szalóme és Zebedeus fiaival, Jánossal és Jakabbal kafarnaumi házukba mentek. A Mester, ahogy szólították, gyógyítani kezdett. Először csak kisebb betegségeket, ahogy ezt a vándorgyógyítók is teszik, majd híre ment, hogy mindenkinek segít, és a várakozó csoport mindennap egyre nagyobb lett a ház körül.

Jakab, amióta esztét tudta, testvérként tekintett Jézusra, és anyjaként Máriára. Bár tudvalevő volt, hogy Mária az ő édesanyja halála után érkezett a házukba, és Jézus születését egy megmagyarázhatatlan és féltve őrzött titok övezi, Jakab, az igaz szívű, mindezt inkább magába rejtette, és a testvériség érzését erősítette.

Összetartó és jó család voltak, bár természetük sokban különbözött egymástól. Simon lázadó és harcos jellem, minden helyzetet kivont karddal akart megoldani. Termetre is ő volt a legerősebb, és jó néhány nehéz helyzetből kiverekedte már magát. Júda csendesebb volt, de annál hajthatatlanabb is. Keveset szólt, azt is megfontoltan, de nem tántorodott el soha a céljától. Ha fejébe vett valamit, addig küzdött érte, amíg megkapta, mint ahogy a kőszáli kecske megy fel a kopár sziklafalon hegyi legelőket remélve tántoríthatatlanul.

Jakab emlékezett a régi szép időkre, amikor Názáret szűk sikátorai között nyaralásztak, leszöktek a tóhoz, hogy fürödjenek benne, csatát játszottak a búzamezőn. De mindez elmúlt, felnőttek, és külön utakon járnak már jó ideje. Egymást ugyan nagy hangon és széles öleléssel köszöntik a sátoros ünnepek alkalmával, már nyoma sincs a gyermekkori őszinteségnek és testvériségnek. Mégis most, hogy a legkisebb testvér, a legkülönösebb fiú, Jézus visszatért, mintha varázsütésre újra olyan lenne minden, mint régen. Itt ülnek együtt, meglett férfiak, akik maguk mögött hagytak mindent, és csak terelgetik a betegeket, bénákat, tisztátalanokat, ördöngöseket, poklosokat, és viszik be szóttanul egyesével Jézus elé, aki meggyógyítja mind. Egy darabig csodálkoztak rajta, egy-egy súlyosabb betegnél azt gondolták magukban, na ezen bizony már ő se segíthet, de segített. Soha senki nem volt, akinél kudarcot vallott volna. Aztán már össze se néztek, és egyre növekvő tisztelettel vitték Jézus elé a betegeket. Az egyik gyógyításnál Jakab ott maradt, és kívárt, mi fog történni. A csoda pillanatát nem tudta elkapni, de tekintete találkozott Jézuséval, ahogy a beteg felől felemelte a fejét. Nézésük összeakadt, de Jézus nem látta őt. Valami egészen más ült az arcán, sosem látta még így, pedig együtt nőttek fel, minden mozdulatát ismerte, most mégis ismeretlen volt. Kilépett önmagából, egyesült az esendő beteg fájdalmas pillanatával, és segítségért fohászkodott a karjában tartott szenvedőnek. Jakab, bár övéi közt ő volt a legerősebb lelkű, nem tudta legyőzni meghatottságát. Később tekintetük mégis összehalmozott Jézuséval, és amit benne látott, több volt minden magyarázatnál.

Néhány nap múlva elhagyták Kafarnaumot, és régi falujukba, Názáretbe tértek vissza. Szombati nap volt épp, és a falu színes ruhákba öltözve várakozott a zsinagóga előtt. Kis fürtökben álltak az emberek, mint az érett szőlő, és lopva tekintettek rájuk, hogy egymás fülébe súgva megbeszéljék, kiről mit tudnak vagy hallottak. Most Jézus gyógyításának híre, távoli utazása és hazatérének okai tartották ébren a falu kíváncsiságát. A hat férfi és a mögöttük vonuló asszonyok köszöntek mindenkinek, és az imaházba léptek. Kis idő múlva tele lett a terem. Ezen a napon Jézus vállalta a felolvasást.

Ézsaiás könyvéből idézett, miközben a teremben mindenki feszülten figyelt. A testvérek egymás mellett ülve nézték Jézust, és Jakab biztosította tekintetével, amit sokszor már, hogy bármi történjék is, mindannyian mellette állnak. A falu,

amelyet Jézus olyan jól ismert gyerekkorából, már megváltozott. A régi arcok megöregedtek, jól ismert egykori vonásaikat az újak viszik kicsit másképp tovább. Valamit vártak tőle mind, valami nagyon nagyot, ami elfeledteti, hogy ő is ebből a porból nőtt ki közülük, hogy ő is innen való. Különb vagy nem különb náluk, ez a kérdés reszketett a figyelem mögött a levegőben. Jézus olvasni kezdett:

Az Úrnak Lelke vagyon én rajtam, mivelhogy megkent engemet: azért küldött engem, hogy a szegényeknek az Evangéliumot hirdessem, hogy meggyógyítsam a töredelmes szívűeket, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek, és a vakoknak szemeknek megnyílásokat és a megromlottakat szabadon bocsássam. Hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét. (Lukács 2, 18–19)

Majd felnézett, a könyvet lassan átadta a szolgának, és leült. Minden szem rá szegeződött.

– Ma teljesedett be az Írás, a ti hallásotokra – mondta.

Aztán nem szólt semmit, csak nézte őket. Egy darabig ők is csodálkozva figyelték, majd suttogni kezdtek egymás fülébe: – Tán csak nem ez annak a Józsefnek, az ácsnak a fia? – De, az. – És itt éltek közöttünk a rokonai is, fivérei, Jakab, Júda, Simon, József és nőtestvérei. – Így van – felelték mások. – Hát akkor honnan veszi ezeket a szavakat, hogy az Úr lelke van rajta?

És még hasonlókat mondtak egymásnak, míg mindnyájukban megerősödött a „nem lehet ez sem különb, mint mi” tudata, és ki mosolyogva, ki megvetéssel nézett Jézusra. Jézus meggyógyított néhány rászorulót, aztán intett barátainak, és továbbindultak Názáretből. Útközben csalódottan csak annyit mondott Jakabnak, hogy senki sem lehet próféta a saját hazájában, amire Jakab igencsak helyeselt, majd a keserűséget elnyomta az út fáradsága és a közben felemlegetett gyermekkori emlékek jó érzése.

XI. Rend

Szturnusz lassan öltözött, mint mindig. Nem kapkodta el a pillanatot, hiszen volt belőle sok, mikor megfordult az Idő, és új rend készült a régi helyett. A szürke eminenciás hosszú palástját maga után vonva tűnt fel az égen, hogy segítse a Fiút, új rendet, új szabályt hirdetni és a régi őreit maga mellé állítani.

Késő délután értek a Galileai-tóhoz. Ez a számtalan halféleségben bővelkedő édesvízi paradicsom adta az itt élők megélhetésének java részét. A Jordán folyó táplálta a 21 km hosszú, 12 km széles vizet, melynek nyugati és északi partján egymást érték a kisebb-nagyobb falvak és városok. Nem csak a tó gondoskodott az élelemtől, hanem a part menti föld és a kedvező, esőkben bővelkedő időjárás is. Mint a földi paradicsomban, egymás mellett termett meg a trópusi és mediterrán vidékek majd minden növénye. De a természet gazdagságát az itteniek dolgos kezükkel hálálták meg, mert sosem lehetett tudni, mit hoz a holnap, és ezt a gyönyörű vidéket vétek lett volna parlagon hagyni. Munkaszerető ember volt Péter is, András testvére, akihez eljött Jézus a többiekkel. Amikor odaértek, Péter épp kikötötte a halászhajót, és már távolról látszott, hogy nincs épp túl jó kedvében. András lelkendezve futott hozzá:

– Péter, Péter, hazaértem, de végre nem hiába mentem el! Megtaláltam, amit hosszú évek óta kerestem, az Isten felkentjét, a Krisztust! – és közben Pétert erős darócruhájába kapaszkodva Jézus felé fordította.

Péter a nedves hálót hajtogatta volna, és csak a válla fölött sandított a parton ácsorgó idegenek felé. Mély, dörmögő hangon, amelyben a bosszúság a viszontlátás örömeivel keveredett, válaszolt öccsének:

– Nagyon örülök, hogy megtaláltad a világ megmentőjét, de mi éhen fogunk halni, ha állandóan kivonod magad a munkából. Hetek óta nem látlak, mindent nekem kell egyedül csinálnom, már ott tartok, hogy pénzért fogadtam fel segítőt, de így is elkerül a szerencse, régóta nem fogunk semmit.

Azzal kifizette a két várakozó segédet, akik, mihelyt járandóságukat megkapták, már el is illantak, mint a füst. András jobbnak látta, ha nem szól, lelkének háborgó tengere elállta a szavak útját, csak szótlanul feltekerte a hajókötelet, és tette a dolgát, amit már jó ideje elmulasztott.

- Adjon Isten szerencsés szép napot, Péter – köszönt Jézus a hátuk mögül.
- Neked is, idegen – fogadta mogorván Péter.
- Miért pakolsz össze, mikor semmit sem fogtál?

Péter nem válaszolt, csak felemelte fejét, és Jézus szemébe nézett. Hosszú haja ősz volt már, de ereje, mint egy fiatal suhancé, és tekintete ugyan villámlott a ha-

ragtól, mégsem tudta palástolni természetének eredendően jóságos mivoltát.

Jézus látta az öregben dúló vihart, és bármennyire is próbálta elkerülni, elmosolyodott.

– Péter, hadd segítsek neked, megmutatom, hol lehet halat fogni ebben a tóban.

András rögtön a bátyja mellé ugrott, és lelkesen helyeselni kezdett:

– Hallgass rá, Péter, csodálatos ember, biztosan tudja, hol fogjunk halat.

– Elküldtem az embereket, így nem tudjuk kivinni a hajót – válaszolt határozottan az öreg halász.

Jakab is megszólalt:

– Halász mester, engedd meg hogy segítsünk. Öcséim, János és Jakab is halászok, és mindnyájan értünk a hálóvetéshez, halfogáshoz.

Erre már Péternek se lehetett egy szava sem, engedett is, bár egész úton morgott valamit a szakála alatt, de csak halkan, hogy ne halják a többiek. Valamit a halakról, meg a küldetésről, és Andrásról, hogy már úgyse bolondul meg jobban. Jézus megállította a hajót, és bevetették a hálót. Péternek erről is megvolt a maga véleménye, de inkább csak magának mondta el. Aztán eljött az ideje a kihúzásnak, és már a háló súlyából is érezni lehetett, hogy nem fognak üres kézzel hazamenni.

A háló telve volt hallal. Péter, ha összeszedte volna magát, se tudta volna megmondani, mikor volt része ilyen gazdag fogásban. Kivontatták a zsákmányt a partra, majd hazavitték Betszaidába, ahol a család apraja-nagyja, Jézus és testvérei mind segítettek a hal feldolgozásában.

Késő este végeztek a munkával. Jézus éppen a kezét mosta, amikor Péter odalépett mellé. Kicsit szégyenlősen, de szemében tisztelettel mondta:

– Köszönöm, Uram.

– Szívesen, Péter. De mondanék neked valamit, ha lehet.

– Hallgatlak, Uram.

– Gyere velem, kövess, mint testvéred, András, és segíts nekem az én halászatomban.

– Milyen halász vagy te, Uram?

– Emberhalász vagyok, és téged is azzá teszlek. Tanítanom kell az embereket a jóra, az igazságra és a szeretetre. Segítesz nekem, Péter?

Péter nem válaszolt, de gondterhelt vívódását szavak nélkül is megértette Jézus.

– Hidd el, Péter, a családnak meglesz mindene, amire szüksége van, úgy, ahogy ma délután láttad. Bízzál bennem, és kövess engem.

Péter a kezét nyújtotta, és Jézus elfogadta. Erős keze volt a halásznak és határozott szorítása.

– Követlek, Uram, és segítlek utadon.

A következő napokban a Galileai-tó körüli kis falvakat járták körbe, Jézus gyógyított és tanított, barátai pedig követték őt. Egy alkalommal mindkét lábára béna fiatalembert hoztak elé.

Az őket körülálló tömegben Jakab mellett egy fiatal férfi nézelődött. Míg figyelte, ahogy Jézus elé viszik a beteget, ismeretlenül is odaszólt a mellette álló Jakabnak.

– Ezt az embert biztosan nem tudja meggyógyítani. Van, amit meg lehet, de van, amit ember már nem képes. Kár bolondítania a rokonokat és ezt a szegény párát.

– Akkor jól figyelj, barátom – válaszolt Jakab mosolyogva, és innentől a szeme sarkából nézte a hitetlen szomszéd arcának változásait.

Az idegen Jakabra nézett, kissé sajnálkozva elmosolyodott, és tovább követte az eseményeket.

Jézus meggyógyította a beteget, aki lábra állt, és a tömeg örömujjongásban tört ki.

Az ismeretlen megint Jakabhoz fordult:

– Ez hogyan lehet, és te honnan tudtad? – kérdezte kissé sápadtan.

– Mert vele vagyok, és eddig még mindenkit meggyógyított.

Ahogy haladtak, a tömeg változott körülöttük, de az a magas, sápadt, barna hajú fiú napok óta minden gyógyításnál felbukkant. Egy alkalommal Jakab megint a közelébe került, és megkérdezte:

– Hogy hívnak téged, fiú?

– Tamás – válaszolta az.

– És miért követsz minket?

– Tanulni szeretnék a Mestertől – mondta már jóval nagyobb alázattal.

– Akkor állj elé, és kérd meg, hogy a tanítványa lehess!

A fiú így tett, közben Jakab messziről figyelte őket. A beszélgetés a kételkedő Tamással valószínűleg nehezen indult, de aztán Jakab meglátta Jézus arcán azt a jól ismert, jellegzetes mosolyt, és tudta, hogy Tamás is közéjük fog tartozni.

Az idő megint nekilódult, és Jakab azt vette észre, hogy gyökeresen megváltozik körülötte minden. Jézus faluról városra járt, gyógyított és tanított mindennap kifáradásig. Magát nem kímélte, de a feléje fordulókkal türelmes és megértő volt. Aki kérte, azt meggyógyította, aki kérdezte, annak válaszolt. Szavai, melyekkel az emberekhez szólt, különböztek az írástudók csavaros, sokszor érthetetlen beszédétől. A Mester tanításai egyszerűek voltak, rövidek és világosak, mint a Nap. Tartalmukat hétköznapi élethelyzetekbe csomagolta, amelyeket mind ismertek, és a mindennapok földi igazságán keresztül magyarázta az égit. Tanítványai lassan szaporodtak, és Jakab sokszor elcsodálkozott Jézus új választásán. Mátén, a vámoson, akit a vámszedő asztal mellől állított fel, hogy kövesse, majd iskarióti

Júdáson, aki láthatólag előkelőbb volt náluk, Bertalanon, aki szerette az élet örömet, és Fülöpön, ki csak mélabúsan nézelődött egy fügefá alatt.

Hogy mit látott bennük Jézus, akkor még nem értették. Ők, a tizenkettő, akikben közös volt, hogy valahol máshol mind erősek voltak, eredményes fogaskerekei ennek a világnak, most mindent maguk mögött hagyva követik az Embernek Fiát, ahogy Jézus magát nevezi, csodálják és dicsőítik tetteit. Erős kezük betegeket emel, széles válluk összefeszül a tömegben Jézust védve, karcos férfi természetük meg-megilletődik, mikor karnyújtásnyira látják maguktól a szegénységet, nincstelenséget, betegséget, majd a kitörő örömet és hálát, amely ugyanúgy árad feléjük, mint Jézus felé.

Ahogy teltek a napok, majd hetek és hónapok, ők tizenketten egyre jobban összezsíszolódtak. De nemcsak egymást tanulták meg tisztelni és szeretni, hanem saját magukban is változtak. Jakab, az igaz, aki a legokosabb és legnagyobb tekintélyű volt közöttük, megtanulta észrevenni a kicsi és jelentéktelennek hitt dolgokat. Eddig csak nagy eszméket kergetett, és a hétköznapi apró rezdüléseit az élet lényegtelen velejáróinak tekintette. Átlátott minden szitán, jól felismerte az emberi természet gyarlóságát és kiválóságát is. Hitte, hogy nagy dologra született, csak az idejének kell eljőnnie. Amióta Jézus tanítványa lett és vele járta útját, megértette, hogy az élet az apró jelentéktelennek hitt mozzanatokból épül fel, és Jakab lassan változni kezdett. Megtanulta tisztelni a jó szándékú kéznnyújtást, az út mellett elfogyasztott, ajándékba kapott meleg teát, egy elkapott hálás vagy őszinte pillantást. Egyre kevesebbet ítélkezett mások felett, már nem kereste annyit a jelenségek mögötti értelmet, beérte azzal, hogy Jézus közelében lehet, és segíthet másokon. Simon, aki harcos és szabadságszerető természetéről volt híres, gyűlölte a római igát, és csak a pillanatot várta, hogy a lázadás fegyveres erővé növekedve az elnyomók ellen forduljon, az utóbbi időben csendesebb lett.

A harc, amely lételeme volt, elaludt benne, mint egy fáradt tigris, és felváltotta az együttérzés. Mert a betegség és nyomorúság ugyanúgy járt a rómaiak udvarában, és a fájdalom is ugyanúgy égette szívüket, mint másokét. Szírek, görögök, zsidók, rómaiak, perzsák, egyiptomiak, médek az élet és halál peremén ugyanúgy éreztek, és Simon nem akart már legyőzni senkit. Júda, aki a Taddeus nevet kapta, kezdte levetkőzni zárkózott, bizalmatlan természetét, és egyre kevesebbet vonult félre az élet pillanatnyi, harsány és színes megnyilvánulásai elől. Nem félt attól, hogy kimutassa érzelmeit, és nem érezte, amit eddig, hogy ettől gyengébb lesz, hanem éppen fordítva: erősebb. Idősebb Jakab, Zebedeus fia, aki szeretett a közép-pontban lenni, szép szál termetét mutatni, mennydörgő hangját hallatni, szintén megváltozott. Korábban nehezen viselte, ha nem rá irányul minden tekintet, de mostanában egyre szótlanabb lett, csak akkor mondott valamit, ha annak oka vagy fontos értelme volt. Nem emelte feleslegesen hangját, nem lobogtatta dús,

hosszú, göndör haját, inkább figyelt. Megértette, hogy ő is ugyanolyan kicsi pont a mindenségben, mint a többi, se több és nem is kevesebb. Testvére, János, hajlamos volt a csapongásra. Érzékeny természete, mint a tavaszi szél, hol ezért, hol azért kapott erőre, majd lehanyatlott, mert nem tudta megtartani kezdeti lendületét. Csapongó volt és szeles, ami fiatal természete miatt még megbocsátható lenne, de János is új irányba fordult, próbálta megtalálni külső és belső világában az egyensúlyt. Arra törekedett, hogy kiegyenlítse a néha egymásnak feszülő erőket a tanítványok között, és megtalálja a tökéletes egyensúlyt önmagában, hogy méltó legyen egy ilyen Mester, mint Jézus, tanításának befogadására.

András, aki eddig érzelmeinek gyönyörű kék tengerében úszot, figyelmét saját rezdüléseiről a másikéra tudta fordítani, és mindig megérezte, hogy mikor és kinek kell segíteni. András testvére, Péter, a halász, nehezen illeszkedett be ebbe a közösségbe. Természetére nézve szabad volt, mint a vízben úszó halak, és eddig képtelen volt elviselni bármilyen kötöttség hálóját. Érzéseit, melyek ugyanolyan kéken áradtak belőle, mint testvéréből, legtöbbször elrejtette. A nehéz hónapok alatt, amelyeket a tanítványokkal és Jézussal töltött, egyre magabiztosabban fogta azt a képzeletbeli hálót, mely embereket hozott a különös, folyton mozgásban lévő hajóra. Péter megszokta és elfogadta a többi jelenlétét, és nem akart már magányos halász lenni. A küldetés, melynek szolgálójává szegődött, betöltötte teljes szívét, és azt vette észre magán, hogy Jézust mindennél jobban szereti. Máté, a vámos, egész életében szerette a rendet, a munkát és annak gyümölcsét. Bár sokan nemtetszésüknek adtak hangot, amikor útpénzszedő létére a tanítványokhoz csatlakozott, Máté jó ember volt. Szerette élére állítani a dolgokat maga körül, hogy alkalmadtán, ha szükség lesz rá, elővegye őket, de itt megértette, hogy a hön szeretett rend és arany biztonsága nem elég, valami más kell, örök életű, olyan, ami nem múlik el, nem foszlik szét soha, mert nem az anyagban lakik, hanem a szívben. Máté kedves ember volt, bőkezű, gondos vendéglátó, és hűséges barátja mind a tizenkettőnek. Ilyen volt Tamás is, az örök kételkedő, könnyed és hóbortos, mindig volt egy-két szava, amivel megnevettette a többieket. Pont ellentéte volt Máténak, semmihez sem ragaszkodott, mintha félt volna megtapasztalni a dolgok súlyát, megkötni magát valami mellett, odaadni állandóan vibráló könnyedségét egy életen át tartó, nehéz feladatért.

De Jézus mellett örökké kétfelé húzó természete eggyé olvadt, és önzetlenül, a maga harcát elfelejtve állt mellé. Fülöp, aki később csatlakozott hozzájuk, mindig jó kedélyű volt. Arca szép, szeme mosolygós, derűs kedve magával ragadott mindenkit. Fülöp szeretett élni, és még a legborúsabb időben is meglátta az egyetlen pillanatot, amelyben megcsillan a remény, mint eső utáni harmatcseppen a nap fénye. Jól főzött, szerette a hasát, de annak is örült, ha másokkal egy asztalnál lehet. Barátja, Bertalan, éppen ellentéte volt. Csendes, visszahúzódó és mélabús.

Mindig a világ nagy kérdésein törte a fejét, ezért alig maradt ideje másra. Júdás, akit még Jézus elhívott, különbözött a többektől. Előkelő iskolába járt, görögül, héberül írt és olvasott, és az arámi nyelvet is tökéletesen ismerte. Ruhája is más volt, tartása és viselete is előkelő. Rábízták a kincsesláda kezelését, amelyben az adományokat gyűjtötték, és amelyből ők is adakoztak a szegényeknek. Júdás tökéletesen tudott alkalmazkodni a helyzetekhez. Szólt, amikor kellett, és ahogy a legjobb volt. Modora tökéletesen simul az alkalomhoz, de hogy mi lakozott benne, az sokáig rejtve maradt a többek előtt. Júdás mélyebbről kételkedett, mint Tamás, az események, melyeknek tanúja volt, mint barlangban búvó patak alatti mészkövet, úgy csiszolták napról napra. Hitte, amit Jézus tanít, de minduntalan összemérte a gyermek- és ifjúkorában tanult szabályokkal, és amikor viaskodó elméje nem talált nyugodalmat, egy alkalmas pillanatban Jézus mellé ült, és őt kérdezte. Jézus türelmesen válaszolt minden kérdésére, és Júdás olyankor megnyugodott, kedves volt, megértő a többiekkel, amíg újabb vihar nem támadt fel benne.

Az írástudók és a templomi papság szabályaival való összeütközésük is próbára tették a tanítványokat. Nem mintha ők nem tisztelték volna a mózesi törvényeket, de inkább a népi vallásosság kereteiben, ahol a ritmust az ünnepek és szabályok mellett a mindennapi élet és a kemény munka is diktálja. Jézus követői egyre többen lettek, és akadt köztük a módosabb írástudó, törvénytisztelő farizeusok közül is, akik sokszor megbotrántkoztak cselekedetein. Jakab ilyenkor szívből Jézus mellett állt, mert ellentétben velük, értette, hogy milyen szándékok vezetik, melyek cselekedeteit minden nép törvényénél magasabbra helyezték. Egy alkalommal szombaton, a pihenésnek szentelt napon éppen egy érett kalászzokkal teli búzamezőn mentek át, és közülük sokan a sárga gabonából kivették a magokat, mivel igen éhesek voltak, és aznap még nem ettek semmit. Egy-két farizeus, aki követte őket, fennhangon Jézushoz fordult, hogy számon kérje a szombat dologtító szentségét.

Jézus így felelt nekik:

– Soha nem olvastátok-e, mit mívelt Dávid, mikor megszűkült volna, és meg éhezett volna ő a vele valókkal egybe? Mi módon ment bé az Isten házába az Abiátár főpap idejében és a szent kenyereket megötte, melyeket nem szabad megenni hanem csak a papoknak; és mimódon adta a vele valóknak is?

(Márk 2/25, 26)

A megdöbbenet farizeusok szólani sem tudtak, majd így folytatta:

– A Szombat az emberért teremtetett, nem az ember a Szombatért. Annak okáért az embernek Fia a Szombatnak is Ura. (Márk 2/27, 28)

Jézus szavai olyan erővel hatottak a hallgatóságra, hogy aki ott volt, hitt bennük, mert nem csak szó volt, hanem erő, amely letaglózta a kételkedőket. Nem volt mö-

götte sem hatalomvágy, sem hatáskeltés vagy magamutogatás, nem volt mögötte semmi, csak maga az egyszerű és fényes szó, amelyről azt kezdték mondani, hogy hatalma van. Hatalma volt az emberi szíveken és elmén, megrengetett régi hiteket, és újak elé állította az embert. Mert amit mondott, az igazság volt. Jakab maga is sokat töprengett rajta, és nem tudott másra jutni, mint hogy igaz. Az eddigi világkép ledőlt, helyette új épült, melyben az Isten jóságos, ahogy Jézus mondta, összekötötte az emberekkel, akik szeretetükkel viszonzták az égi bizalmat, és így fordultak embertársaik felé is. De a régi és az új törvény összehasonlítása nem hagyta nyugodni a hallgatóságot. Egyszer a kételkedők közül valaki megkérdezte Jézustól, hogy a melyik a legfontosabb szabály a tízparancsolatból. Így felelt:

Minden parancsolatok közül az első ez: Halljad Izrael: A mi Urunk Istenünk egy ÚR. Szeressed azért a te Uradat Istenedet tellyes szívedből, tellyes lelkedből, tellyes elmédből és tellyes erődből. Ez az első parancsolat. A második hasonló ehhez. Szeressed a te felebarátodat mint magadat. Nincsen más ezeknél nagyobb parancsolat.
(Márk 12.)

Az Isten és az ember a Jézus hirdette világban egygyé vált. Ehhez képest az eddigi szabályok mind eltörpültek és jelentéktelenné váltak, hiába emelte fel szigorú szemöldökét a gazdag törvényt magyarázók és kereskedők rendje. Mikor Máté házában vacsoráztak, aki Kafarnaumban lakott, megjelentek a vámos régi és kétes hírű barátai. Fehér kőpadlón díszes párnák és kerevetek között alacsony, hosszú asztalok sorakoztak roskadásig rakva finomságokkal. Máté hajdani baráti körében különös emberek voltak, Jakab még nem is látott ilyen szokatlan társaságot, ahol a pénzváltóktól az útonállóig, a vándorkereskedőktől az utcazenészekig megfért mindenki. A hangulat az óbortól épp a tetőfokára hágott, amikor Mózes, a tanult szőlősgazda magából kikelve, haragtól piruló arccal felállt, és az asztaltársasággal igen jól elbeszélgető Jézus felé fordult:

– Hogyan lehet az Mester, hogy vámosokkal és bűnösökkel ülsz egy asztalhoz?

A teremben hirtelen néma csend lett. Volt, aki ismerte már Jézust, volt, aki csak most hallott róla, de rá szegeződött minden tekintet, mert mind tudni akarták, hogyan lehet közöttük a környék leghíresebb szent embere. Jézus elmosolyodott a megszeppent csenden, és így válaszolt:

Akik egészségesek nem szűkölködnek orvos nélkül, hanem akik betegek. Nem jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket a megtérésre. (Márk 2. 17)

Barátságos morajlás követte a szavakat, és a felszabadult sóhajtás után Keresztelő János tanítványai közül néhányan közelebb mentek Jézus asztalához, és meg-

kérdezték, miért van az, hogy János böjtre és fegyelemre tanította őket, ő pedig jóízűen eszik, iszik és táncol ezeken a nagyhangú mulatságokon.

Jézus így válaszolt:

Avagy böjtölhetnek-e a menyegzői lakodalmasok míg ők vélek vagy a vőlegény? Míg vélek vagy a vőlegény nem böjtölhetnek. Eljönnek pedig a napok, mikor elvételik ők tőlök a vőlegény és akkor azokon a napokon böjtölnek. (Márk 2. 19–20)

Aztán a multság a maga kerékvágásában folytatódott tovább, de hiába a sok jó zenész, érdekes ember és jó falat, mégis mindenki Jézus közelébe igyekezett kerülni, legalább egy-két szóra, elkért tanácsra. Jakab tudta, hogy Jézus nemcsak az emberek ki nem mondott gondolatait ismeri, hanem a természetüket is. Múltjuk és jelenük nyitott könyv volt előtte, és semmilyen szó vagy gesztus el nem kendőzte előtte valódi arcukat. Kérdeztek és kértek, de az útmutatás, amit reméltek, mintha mindig szíven ütötte volna őket, mert nem azt hallották, amit vártak. A döbbenettől nem tudtak válaszolni sem. Jézus az elevenükbe vágott, és mindig pontosan tudta, melyik teher az, amelyet le kell tenni, és mi az, amit fel kell vennie a sorsát tudakoló embernek. A keresett boldogság karnyújtásnyira volt tőlük, de a formája más volt, mint hitték. Jakab szerette ezeket a beszélgetéseket, és sokat tanult belőlük. Jézus nem szaporította feleslegesen a szót, nem ismételte unalomig önmagát, szigorú igazságszeretetének kivont kardját csak türelme tudta mérsékleltre bírni, amikor minden mögött megérezte az embert, az esendőt.

De arra is akadt példa, mikor ennek a türelemnek az írmagja is elillant, és Jézus éktelen haragra gerjedt. Egy sikeres gyógyítás alkalmával néhány jeruzsálemi írástudó is jelen volt, és Jézust figyelte. Amíg a szegény tömeg hálálkodott és Jézust csodálta, addig a jeruzsálemi vendégek összenéztek és összesúgtak a háta mögött:

– Belzebub van vele, és az ördögök fejedelme által űzi ki a démonokat. Bizonyára tisztátalan lélek van benne, azzal műveli ezeket.

Jézus ezt meghallotta, és az egész tömeg előtt mennydörgő hangon szólt hozzájuk.

– Hogyan tudna ördögöt űzni az ördög? Talán meghasonlott önmagával, és az egyik fele ront, a másik meg javít? Bennem a Szentléleknek ereje van. A legtisztább lélek a mindenségben. Ő az én anyám, és én az ő erejével gyógyítok, és nem tűröm, hogy őt káromoljátok – hangja ércesen koppant a döbbent írásmagyarázók előtt, akikben még a lélegzet is benn ragadt az ijedtségtől. Majd inkább magának mondván így folytatta:

Bizony mondom néktek, megbocsáttatnak minden bűneik az embereknek fiainak, és a káromlások is mellyeket szóltak.

De aki a Szent Lélek ellen szólánd káromlást, soha bocsánatja nincsen, hanem méltó az örök ítéletre. (Márk 3. 28–29)

Egy másik alkalommal Kafarnaumban olyan nagy tömeg gyűlt össze, hogy a betegeket csak nagy nehézségek árán tudták bevinni a házba, ahol a Mester gyógyított. Bent egy sarokban ültek az írástudók, akik árgus szemmel figyeltek mindent, ami történt. Három faluval távolabbról hoztak egy fiatalembert, akit megütött a guta, és lebénult. Négyen fogták a hordágyat és cipelték Jézus elé, de mivel a házba nem tudtak bemenni, a tetőn lévő nyíláson át eresztették le a beteget. Jézus meglátta a leleményt, ahogyan az övéi gondoskodtak a rászoruló rokonukról, és megsajnálta őket. Lehajolt, megvizsgálta a tehetetlenül fekvőt, majd néhány perc csend után így szólt:

Fiam, megbocsáttattak néked a bűneid. (Márk 2. 5)

Erre a sarokban ülő farizeusok közül az egyik felugrott, és hangosan kiáltotta:
– Istenkáromlás, amit művelsz! Senki nem bocsáthatja meg a bűnöket, csak a Mindenható!

Jézus így szólt:

– Melyik könnyebb: azt mondani, megbocsátanak a te bűneid, vagy azt, gyógyulj meg, állj fel és menj. Mondhatom ennek az embernek, kelj fel és járj, csak azt nem, hogy megbocsátanak neked az égben és a földön? Aki ezt az embert a bénaságból egy szóval meg tudja gyógyítani, az megvigasztalhatja. Akinek hatalma van egy szóval gyógyítani, annak hatalma van megbocsátani is. Azzal a beteghez lépett, és így szólt:

– Kelj fel, fiam, fogd az ágyadat, amelyben idehoztak, és menj békével.

A fiú lassan, mintha maga sem hinné, hogy ez megtörténik vele, felállt, megfogta hordágyát, és a saját lábán vitte ki a házból. A szobában hosszú percekig senki sem szólalt meg. A farizeusok elmentek, Jakab nem látta őket soha többet.

De a régi rend még viaskodott az újjal. Jézus végig kitartott a maga igaza mellett, és akiknek a szíve és szelleme nyitva volt, azok megértették, amiről beszélt. Egy alkalommal szemére vetették, hogy tanítványai nem mosnak kezet az étkezés előtt, megsértvén ezzel a szigorú zsidó vallás tisztasági törvényeit. Erősködtek, hogy ez atyáink ősi hagyománya, és nem szegheti meg senki, aki közéjük tartozik. Jézus azt válaszolta nekik, hogy nem az teszi tisztátlanná az embert, ami a száján bemegy, mert az a testet táplálja, és maga módján el is hagyja azt, hanem azok a szándékok, gondolatok, szavak, amelyek elhagyják a száját.

Nincsen semmi az emberen kívül, a'melly bémenvén az emberbe megfertőztethetőt; hanem a'mellyek az emberből származnak, azok fertőzhetik meg az embert.

Ha valakinek vagynak fülei a hallásra, hallja. (Márk 7. 15–16)

Mert nem a kezének kell tisztának lennie, hanem a szívének. Ha tiszta a szíve, akkor elkerüli, hogy rossz dolgok jöjjenek ki belőle, mint a telhetetlenség, a gonoszság, az álnokság, a gonosz szem, a káromlás, a kevélység. Ha tiszta a szíve, tiszták a cselekedetei is, és ezzel nem bánt mást, összhangban él a Mindenséggel. Arról is beszélt, hogy a templomi papság a szülők tiszteletének a régi istentől eredő törvénye helyett az új embernek tetsző törvényét diktálja, mely szerint aki vétett az öregek ellen, templomi ajándékkal megválthatja azt. Így lépett a szeretet, megbecsülés és tisztelet helyébe hamis igazság, a papság maga alkotta szabálya. Jézus nem félt, pedig az előkelők és hatalmasok már kezdtek szervezkedni ellene. Jakab tisztelte, hogy nem volt benne harag, türelmesen és határozottan szólt a világ-mindenség igazáról bárkinek, aki kérdezte, legyen akár rongyos földönfutó, vagy dúsgazdag földbirtokos, vagy a jeruzsálemi papság tagja.

XII. Teremtés

Eljött Jupiter ideje. Magára vette királyi ruháját, és elindult az égen fényesen és méltóságteljesen, hogy új idők kapuját nyissa ki, új szellemnek adjon utat. Jupiter a Fiú teremtésének útját egyengette, hogy királyi pompával és szerencsével kísérje a csillagzata alatt kirajzolódó fényes jövőt.

Péter makacs természete sokat változott a Jézussal és követőivel töltött idő alatt. Ő maga nem volt sem a szavak, sem az eszmék embere, ezeket inkább átengedte öccsének. De mostanában azon vette észre magát, hogy érzéseinek tengere átlépte a maga szabta szigorú gátat, és szabadon áramlik, ahogy folyton változó érzelmeinek holdja hívja. A munka kézzelfogható rendjét felváltotta benne az együttérzés és a bizalom, a Jézus szavaiból kirajzolódó igazságos és szeretetteljes új világ, amelyben mások keresztjét kellett cipelnie. Ez is nehéz munka volt, fáradságosabb mint a halászat, mert Jézus éjt nappallá téve járt, gyógyított és tanított. Péter maga mögött hagyva régi életét lelkesen követte a Mestert, de sokszor bántotta a kétség, hogy nem alkalmas erre a feladatra. Jézus úgy gyalogolt be az érzések állóvizébe, mint valami gyanútlan Isten. Akármit tett, amerre ment, nyomot hagyott. Vakok szemét nyitotta fel, bénák lábát mozdította meg, vagy szavaival jól behegedt lelki sebeket szakított szét, hogy újra helyére kerüljön minden, ami rosszul forrt össze.

Péter, a csendes halász, aki akkor volt nyugodt, ha a víz sima, a szél csendesen viszi a hajót, és a dolgok lehetőleg a legkevésbé háborgatják egymást, nehezen szokta meg a Jézus kiváltotta viharokat. Még alig emésztette meg magában az

egyik esemény hullámain, máris jött a másik, aztán a következő. Péter, akit kemény fából faragtak, lassanként megtanulta ezt is, és mint kapitány a viharos hajón, mindig a kormány közelében maradt. El nem mozdult Jézus mellől, figyelte minden lépését, emelte, amit emelni kellett, vizet és kenyeret hozott, ha kérték, lecsendesítette a várakozókat, ráförmedt a kételkedőkre, és határt szabott a határtalan hálának. Szépen, lassan, ahogy a napok ballagtak egymás után, Péter halász lett, emberek halásza, aki ismeri a lélek háborgó vizeit, és már le is tudja csendesíteni. Megszerette a sokságot maguk körül, mint régen egy fárasztó nap után a jól megrakott hálót.

Aztán történt valami, ami véglegesen megváltoztatta Péter és tizenegy társa életét. Jézus sokszor félrevonult a szülőfalujától úgy két óra járásra lévő Tábor-hegyre. A laposra koptatott hegy tetejéről minden irányban látni lehetett a környéket. Az ember megnyugodott a dús lombú cédrusfák illatától, és a hely szellemétől úgy érezte, ül a két világ között, ég és föld határán. Jézus azon az éjszakán egyedül maradt a hegyen, és hajnal volt már, mikor visszatért. A reggeli közös ima után így szólt a sokasághoz:

– Testvéreim! Sok a beteg ember, és kevés az orvos. Sok a vigasztalást váró, és kevés a megnyugvást adó. Beérett a gabona, de kevés a munkás, aki learatná az eddigi fáradozások gyümölcsét. Ezért úgy döntöttem, hogy kiválasztok tizenkettőt közületek, aki segít. Tizenkettőt, mint ahogy tizenkét csillagkép alatt mozdul a Föld, ahogy járja útját. Tizenkét állomás, tizenkét feladat, tizenkét világ. Az első az áttörő, aki áttöri a régit, megindítja az újat. Harcos, mint Simon, aki régóta követ engem. A második a gyarapító, aki az életet táplálja, ő itt közöttünk Fülöp. A következő állomás a kettőből egygé válás hirdetője, olyan, mint Tamás, az örök kételkedő. Követi az égen a gondoskodás ideje, amely alatt a megértés és a másik iránti türelem születik. András, te vagy ennek a feladatnak a megtestesítője. Majd a fényes uralkodás ideje következik, idősebb Jakab, te képviseled ezt a csillagképet. Aztán a csendes betakarítás és összerendezés feladata jön, Máté, ezt te hordozod magadban. Ezt követi az egyensúly, a kiegyenlítődé ideje, János te benned lakozik az. Majd jön a hirtelen halál és újjászületés, iskarióti Júdás, rád jellemző ez. Utána feltűnik a nagy vadász, a mindent egészben látó hős férfi, Jakab testvérem, te hasonlítasz rá. Követi a tökéletességre törekvő, új időket kémlelő csillagkép, melyet te, Tádé viselsz magadon. Aztán a végtelen szabadság viaskodik a renddel a télből kilépő tavasz idején, Bertalan ezt te képviseled. Végül megjelennek az élet és halál örök körben forgó halai, hogy elmúltukkal újrainduljon a körforgás. Péter, te hordozod magadban őket. Szólítalak hát titeket, tizenkét apostol, mint tizenkét csillagkép az égen: Simon, Fülöp, Tamás, András, ifjabb Jakab, Máté, János, Júdás, Jakab, Tádé, Bertalan, Péter.

Körbe állította őket, ahogyan az égen járnak, és mindannyiukat megáldotta.

Majd felkente őket a tisztánlátás és gyógyítás képességével. Kezüket összefogva feleskette őket a küldetésre. Aztán elindultak tizenkétfele, hogy gyógyítsák a bajt, visszaadják az elvesztett erőt, bekössék a lelki és testi sebeket.

Mikor visszatértek, részletesen elmondták, mi történt velük, hogyan fogadták őket, mire jutottak, és a Mesternek mindenkihez volt egy jó szava, segített és hitet adott, hogy újra elinduljanak. Jézusnak és tanítványainak ekkorra nagy híre volt már, és jöttek minden irányból a segítségre vágyók. Egy visszatérés alkalmával szomorú hírt hoztak a tanítványok: Jézus unokatestvérének, Keresztelő Jánosnak halálhírét.

Már jó ideje Heródes börtönében ült, mert nyíltan a szemébe mondta, hogy házasságtörést követ el, amiért együtt él Heródiással, féltestvére feleségével. Heródiás valamikor gyönyörű nő volt, a hírhedt Nagy Heródes unokája, akinek az apját, Arisztbuloszt, tulajdon nagyapja végeztette ki tébolyult kételkedésében. A hatalom édes íze a halál keserűségével keveredett Heródiás szájában, amióta esztét tudta. Rabságban tartotta ez a két érzés, a vágy és a félelem, és nem tudott szabadulni egyiktől sem. Nagy reményeket őrizve titkon ment feleségül nagybátyjához, Fülöphöz, aki egy másik asszonytól volt Nagy Heródes fia. De Fülöp nem jutott hatalomhoz, hiába várta türelmesen szép asszonya. Megajándékozta viszont egy gyönyörű leány gyermekkel, Szalóméval. Fülöp jó kapcsolatokat ápolt a római előkelőkkel, és befolyással bírt a császári körökben.

Egy alkalommal római villájában meglátogatta őket testvére, Heródes Antipas, Galilea helytartója, de a látogatás nem úgy sikerült, ahogyan azt elképzelték. Öcsce beleszeretett a feleségébe, Heródiásba. Heródes Antipas rendelkezett azokkal a tulajdonságokkal, melyek Fülöpből hiányoztak. Nagyravágyással, a hatalom beteges szeretetével, ravaszsággal és fortéllyal, ahogy a békesség látszatával a maga javára tudta fordítani az eseményeket. Ravasz volt, mint a róka, apró és keskeny szemeivel folyton ugrásra készen figyelt mindent, hogy felismerje, ami útjában áll, vagy ami egyengethetné azt. Heródiás, amikor meglátta sógorát, érezte, hogy feléled benne az a régen elnyomott édes érzés, hogy egyszer királynő lesz, és csodálni fogják. Antipas nem tudott ellenállni a vörös tüneménynek, kiben a harag, féltékeny hisztéria és nagyravágyás lángját makulátlan fehér bőr, bájos szeplők és finom vonású arc fedte. Lassú mozgása megbabonázta, ahogy lelógó türkizzöld ruhája simogatta a kőpadlót, a karján csörgő ékszerek összecsörrenő hangja kísérik váratlanul előbuggyanó hangos kacagását. Heródiás tökéletesen alakította a megfoghatatlan, elérhetetlen, de a megfelelő férfinak kiérdemelhető asszonyt, amitől sógora tüzes bikává változott még így férfikora derekán is. Antipas a nő erejét a szerelem tüzének hitte, pedig nem az volt. Felrúgtak mindent, testvért és férjet hátrahagyva lettek egymásé.

Nem sokkal később a vörös démon beköltözött Heródes palotájába leányával,

Szalóméval, hogy beteljesítse élete nagy álmát, és királynő legyen. Kíméletlen volt a szolgálkával, súlyos büntetést kapott, aki nem megfelelően végezte dolgát. De az új asszony a vele való tiszteletlenséget tekintette a legnagyobb bűnnek. Toporzékolt haragjában, amikor egy úton megálltak a Jordán mellett ott, ahol Keresztelő János prédikált. Heródes Antipas érdeklődve hallgatta a nagy hatású embert, aki-nek hosszú szakállát, folyton égnek emelt göcsörtös pásztorbotját és rendkívüli erejű beszédét tekintve megfordult fejében a gondolat, hogy új próféta jött közé-jük. Aztán ahogy Keresztelő észrevette őket, akik a tömegtől távolabb külön csoportban álltak díszes ruháikban, néhány szolgálukkal körülvéve, megszakította beszédének addigi fonalát, és a házasság és a hűség szentségéről kiáltotta kemény szavait, mintha csak nekik címezné. Majd ennél is tovább ment, törvénytelennek és bűnösnek nevezte együttlétüket. Heródiás látta az egyszerű nép szemében a megvetést és a haragot, amely ellene irányult, nem a király felé. Összeszedte ere-jét, hogy ne törjön ki belőle féktelenül tomboló dühe, és méltóságának legalább néhány darabját megőrizze, de ettől a naptól kezdve nem telt el egyetlen egy sem, melyben valamilyen formában ne kérte volna urától Keresztelő János elveszejtése-t. Csak annyit tudott elérni, hogy börtönbe kerüljön, mert Heródes Antipas, a ravasz róka, aki lapjait mindig rendkívüli leleménnyel forgatta, nem kívánt el-követni semmiféle olyan hibát, amely hatalmát akár a legcsekélyebb mértékben is megingathatná. Márpedig Keresztelő János igen népszerű volt a nép körében, ártani pedig neki nem ártott, csak Heródiást bosszantotta.

Aztán egy jeles napon fordult a kocka. Heródes Antipas születésnapján, melyre mindenhol befolyásos és gazdag vendégeket hívtak, a pazar lakoma után az édes bor ízétől megrészegülve a vendégek féloldalt dőltek a kényelmes kereveten. A király táncosnőket hívatott, hogy az érzéki örömök finoman pislákoló tűzét megtartsa, de arra nem gondolt, hogy lángra lobbantja, ami majd elemésztí őket. Mikor a lányok tánca véget ért, Szalóme nevelőapja elé állt, engedje meg, hogy ő is táncoljon neki. Fülöp és Heródiás lánya gyönyörű volt és fiatal, még alig tizenhat éves. Termete alacsony és formás, haja barna, bőre világos, mint anyjáié, de benne igazi tűz égett, ami még nem kapott lángra a szerelem ölelésétől, csak próbálta önnön határait a bámuló férfiak tekintetében. Szalóme tánca elemi erővel hatott a jelenlévőkre, mert egyenlően volt benne az élet előtt álló lány ártatlan tisztasága és a természetében rejlő és nyílni készülő bujaság. Hol ezt, hol azt az oldalát mutatta meg tánca közben a palota biztonságosan hűvös márványpadlóján, a végletekig felcsigázva a nézőket és nevelőapját. Mozdulatai hol finomak és ártatlanok, hol a termékenység és megtermékenyülés vágyától átítatottak voltak. Mikor befejezte, homlokán kis cseppekben csillan meg az izzadság, mellkasa pihegett, és alig tudott válaszolni nevelőapja kérdésére, hogy mivel ajándékozhatná meg őt ezért a lenyűgöző táncért. Szalóme ekkor anyjához futott, az a fülébe súgott valamit,

majd a lány halkan, de határozottan így felelt:

– Keresztelő János fejét kérem érte.

A vágytól túlfűtött teremben hirtelen döbbsz csend támadt. A levegő nehéz lett és édeskés, a gondolatok még az övek alatt jártak, de könnyed szél jött be az ablakon, végigfűjt a padló felett, lehűtötte a köntösök alá rejtett szíveket, és az örömet kitessekelte a csarnokból. Heródes Antipas kijózanodva nézett a fő helyen felállított trónjából a terem másik végén vele szemben álló felesége jéghideg szemébe.

A ravasz róka agyában szélesebben száguldottak a gondolatok, míg Heródiás a legnagyobb nyugalommal állt, tudta, hogy ezt a csatát most ő nyerte, innen nincs kiút. Heródes intett, magához hívatta emberét, és rövid időn belül meghozták amit a lány kért. Felszolgálták vágyaiktól tébolyult vacsorájukon a legtisztábbat, akit sem megérteni sem követni nem tudtak. Megölték, hátha így nem zavarja már őket. De a kiáltó szó a pusztában maradt, és ott marad mindig, hogy élő lelkiismerete legyen a népnek, annak aki rajongott érte, és annak aki megölte, annak aki már megszületett, és annak is aki majd ezután fog megszületni. Ő volt az utolsó a próféták között.

Jézus csendesen hallgatta végig Péter elbeszélését, majd felállt, és a gyásztól megrendült szívvel ölelték meg egymást Jakabbal, Júdával és Simonnal. Péter most először látta Jézuson, hogy mindenki terhére van, és egyedül akar lenni. Mint igaz és érző barát, némán intett a tó csendes vizén imbolygó hajó felé. Tekintete találkozott a Mesterével. Jézus értette, és szólt Jakabnak, Jánosnak és a többieknek, hogy jöjjenek, a várakozó embereket küldjék most haza, mert magányra vágyik.

Nem sokkal később már a Galileai-tavon hajóztak. Péter messziről látta, hogy egy kis csoport ember elindult a tó partján körben a másik oldal felé, de úgy gondolta, biztosan hazafelé tartanak, és nem figyelte őket. A tó másik partján kikötötte a hajót, és a kötélcsozózással foglalatostkodott, amikor meglátta az olajfák alól előbukkanó tömeget. Többen voltak, mint akik odaátról elindultak, és miközben Péter azon gondolkodott, hogyan is lehetséges ez, Jézus megszólalt:

– Amikor Jánossal gyerekek voltunk, és Jeruzsálemben ültünk a nagymama házának udvarán, egy ugyanilyen nyári napon, ő egy rajzot írt a homokba. Kört rajzolt, amelynek egyik pontja én voltam, a másik ő. Azt mondta, sorsunk tükörképe egymásnak. Mikor az ő csillaga emelkedik, az enyém alászáll, és mikor az övé alászáll, az enyém emelkedni fog. Soha még ennyien nem jöttek felém. Gyere Péter, fogadjuk őket.

Azzal elindult jellegzetes nyugodt, mégis lendületes járásával az emberek felé. Hóféhér vászonruhája és világosbarna hosszú haja sokáig látszott még, talán termete miatt is, amely kimagaslott az őt körülvevő tömegből. Szerették. Körbefogták, mint apró porszemcsék a forró Napot, hogy fényétől feltöltődjenek. Félve

érintették ruháját, simogatták kezét, és mozdulni sem akartak mellőle. Csüngtek a szaván, hitték minden tanítását, eléje hordozták betegségüket, és a gyógyulás örömét is vele ülték. Ha távolabb ment tőlük, kivárták, míg visszajön, ha haragudott balgaságukon, csendben lesték, mikor bocsát meg. A mindenük volt. Rátaláltak és nem engedték, maguk mögött hagyták a vágyak és apró örömök szegény asztalát, hogy vele, a Csillag Fiával lehessenek. Jézus elfogadta őket. Hol étlen, hol szomjan, hol fáradtan, hol a meg nem értés magányában, de velük volt mindig. Ahogy most is, mikor ezerszer lett volna inkább egyedül, hogy felmenjen a hegyre, elbúcsúzzon Jánostól, aki elment. Aki azért lett, hogy ő lehessen. Már a bölcsőben tartotta a hátát érte, viselte az égi küldött ruháját, csak hogy őt ne vegyék idejekorán észre. Az ösvényeket, amin mennie kellett János vele járta, vagy előtte, hogy kitapossa azt. Önmagát feladva mindig őt szolgálta, mint hűséges Hold a felkelni készülő Napot.

– János, János, se megköszönni, sem elbúcsúzni nem tudtam – gondolta, de a tétova bánat szelét elfújta a tömeg, amely felé tartott, gyógyulást és új utat remélve. És ő ment, hogy adjon nekik mindkettőt.

Péter, Jakab és a többiek nézték a közeledő embereket. Jöttek sorban egymás mellett, szegények és gazdagok, nők, férfiak és gyerekek, fiatalok, öregek, mindenki, aki látta, hallotta vagy ismerte Jézust. Ismerősök is feltűntek köztük, az ördögös, akivel Gadara városa közelében találkoztak. Péter emlékezett rá, hogy alig bírtak vele, a falu határában lévő temetőben tanyázott, és hangosan ordított dühében, kövekkel dobálózott, amikor közelebb akartak hozzá menni, majd váratlanul Jézushoz rohant, és fennhangon kérdezte:

– Mi közöm hozzád Jézus, magasságos Istennek a fia?

Mert Jézus ráolvasta a gyógyításának ígeit, kiűzte démonait, és egy arra tanyázó disznócsordába hajtotta betegségének szellemeit, és a disznók a szemük láttára zavarodtak meg és futottak vesztükre a magaslatról a tengerbe. Erre az ördögös megnyugodott, visszatért régi önmagához, és csak a földet nézte elgyengülten. Jöttek a nyáj őrzői, keresték a disznókat, de nem találták, mert odaveszett mind. Az errefelé élő népek főleg görögök voltak, még Nagy Sándor hódítása idején telepedtek le a velük együtt harcoló szkítákkal. Városaikhoz, a Tízvároshoz, melyek egymással összefonódó települések világát alkották Galilea határán, rómaiak és más bevándorló népek is csatlakoztak.

Az ördögös ember gyógyultan és csendben üldögélt, majd megkérdezte Jézust, hogy vele tarthatna-e. A Mester közel hajolt hozzá, vállára tette a kezét, és így szólt:

Eredj haza a tiédhez, és beszélld-meg nékik melly nagy dolgokat cselekedett te veled az ÚR, és melly igen könyörült rajtad. Elméne azért az, és kezdé a tíz vá-

rosokban hirdetni, melly nagy dolgokat cselekedett volna ő véle Jézus, és mindenek csudálkoznak vala rajta. (Márk 5. 19. 20.)

Most itt jön ő is, Péter látta, ahogy tiszta ruhában, szépen félrefésült hajjal, gondozott szakállal lépked, szeme már tisztán fénylik, mosolyog, és mögötte jönnek városának lakói, akik mind látni szeretnék azt a csodálatos gyógyító embert. Jakab másik ismerős arcot mutatott, a beteg asszonyét, aki vérfolyásban szenvedett, és csak a Mester köpenyét érintette hátulról, mire azonnal meggyógyult.

Es mikoron ő magában azonnal eszébe vötte volna Jézus az isteni erőt, a'melly ki-származott vala ő tőle, hátra fordulván a sokság között, monda: Kicsoda illeté az én ruhámat? (Márk. 5. 30.)

Döbbsent csönd fogadta szavait, senki sem mert megszólalni. A hallgatást Jakab törte meg: annyian tolonganak itt, nem lehet tudni, ki szólt. Péter is helyeselt és András is, de Jézus várt tovább. A körülötte kialakuló gyűrűből egy asszony lépett elé. Arca beesett, szeme alatt sötét karikák. Letérdelt a Mester elé, fejét lehajtva bűnbánattal mondta, hogy ő volt, aki ruháját hátulról megérintette. Tizenkét éve beteg, vérfolyásban szenved, minden vagyonát orvosra költötte, de senki sem tudott segíteni rajta. Eljött Jézushoz, mert csodákat mesélnek róla, hogy ha mást nem, csak hozzáérjen köpenyéhez, hátha meggyógyul. Ahogy megtette, érezte azonnal, hogy erő szállja meg, és szűnik a baja.

Jézus figyelmesen hallgatta, majd felállította, megáldotta, és így szólt:

Leányom, a te hited tégedet megtartott, eredj el békességgel és gyógyulj meg a te nyavalyádból. (Márk. 5. 34.)

Itt jön az asszony kivirulva, vidám mosollyal, és mögötte barátai, akik mind érinteni akarják a Mester köntösét, hogy az a csodálatos égi erő átjárja őket is.

János, ahogy a tömeget figyelte, felismerte a rabbit, akire jól emlékeztek mind, mert nagy csoda fűződik hozzá. Ugyanott és ugyanakkor történt, amikor a vérfolyásos asszony meggyógyult, a Galileai-tó partján, a Tábor-hegy lábánál. Egy zsinagógai előljáró, Jairus lépett a tömegből Jézus elé, és szinte reszketve a félelemtől szólt hozzá:

Az én leányom halálán vagyok, jere kérlek, és vesd reá kezeidet, hogy gyógyuljon-meg és éljen (Márk. 5. 23.)

Jézus kérte, mutassa meg a házat, és a tömeggel együtt elindult felé. A menet lassan haladt, közben sokan próbáltak Jézus közelébe férni, mindig megálltak valamiért, de Jairus kitartott, mint valami hűséges eb, nem mozdult el a Mester mellől. A beszélgetésekből ugyan semmit sem hallott, érteni sem értett, mert arcán viaszszerű rémület ült, csak annyit tudott, hogy neki innen elmozdulni nem lehet,

a csodálatos embert kísérnie kell drága lánykája felé. A zsinagóga előjárói közül többen a tömegtől néhány lépésre nézték ezt, és egyikük hangosan, némi gúnnal odakiáltott Jairusnak:

A te leányod megholt; mit fárasztod tovább a Mestert? (Márk5. 35.)

Mire a többi előjáró egymásra nézve gúnyosan mosolygott ennek a szegény hitehagyottnak láttán, aki a nagy bajában Jézushoz fordult.

Jézus, mint mindig, most is megérezte a szándékokat a szavak mögött, és beszédét megszakítva erősen megfogta a mellette tébláboló Jairus kezét, és fennhangon szólt, hogy a kételkedők is hallják:

Ne félj, csak higgy. (Márk. 5. 36.)

Hangja olyan erővel szólt, hogy arcukra fagyott a gúnyolódó előjárók mosolya. Jézus intett Péternek, Jakabnak és Jánosnak, hogy kövessék, a tömegnek pedig meghagyta, maradjon itt, amíg visszajön. Gyors léptekkel igyekeztek Jairus háza felé, ahol már nagy volt a jajveszékelés. Asszonyok tépték hajukat, szaggatták ruhájukat és siráncokztak a gyönyörű 12 éves kislány halála miatt. Jézus rájuk szólt, ne óbégassanak, nem halt meg a gyerek, csak alszik, de azok már nem hitték. A szobából, ahol a kislány feküdt, kiküldött mindenkit, csak a szülőket és három tanítványát engedte maradni. A beteg az ágyon feküdt mozdulatlanul. Szemei félig nyitva, keze-lába egymás mellett élettelenül. A szobában a betegség nehéz levegőjét az eltakart ablakon be-befújó friss szél sem tudta feloldani. Az édesanya az önkívület határán ült egy roskatag széken, de Jairus szemében valami fény kezdett derengeni, pedig még a tanítványok is azt gondolták, hogy itt már tényleg nincs mit tenni. Jézus a gyerek ágya szélére ült, elhagyott kis kezét nagy tenyerébe fogta, a feje mellé hajolt, és a fülébe súgta:

Leányka, néked mondom, kelj föl. (Márk. 5. 41.)

És a falféher gyerek, mint valami engedelmes kis jószág, kinyitotta a szemét, felült az ágyon, és igyekezett felállni. Jézus segített neki, kézen fogva lassan bejárták a szobát, majd újra az ágyhoz vezette a kislányt, és meghagyta a szülőknek, hogy adjanak neki enni. Az anya és az apa hálája leírhatatlan volt. Hol Jézust ölelték, kezét csókolták, hol a gyereket. Jairus aztán boldogságában kifelé akart futni, hogy mindenkinek kiáltsa, Jézus életre keltette a lányát, de a Mester megállította, és meghagyta, hogy erről ne beszéljen senkinek. Péter sokáig emlékezett a szülők tekintetére, hálájuk áradata beborította a három apostolt is, és Péter akkor úgy érezte, hogy valóban itt van köztük az Isten, ebben a poros faluban, kicsi házban járt a világmindenség leghatalmasabbja.

Most itt jött Jairus, mögötte földijei és a többiek a városból, akik látni akarták a csodát. Mert nem bírta ki, hogy ne beszéljen róla. Azt mondják, lefeküdt a háza előtt a földre, és hangosan kiáltotta az égre, hogy köszöni a lányát, a visszanyert hitét, és mindent, amit kapott. Él az Úr, él az Isten, ismételtegette sokáig, amíg meg

nem nyugodott és be nem ment a házba.

A tömeg letelepedett a tó partján lévő zöld lankás domboldalra, és hallgatta Jézus beszédét, figyelte gyógyításait, és akkor sem mozdult, amikor besötétedett, és dörögni kezdett az ég. Fülöp, aki gondoskodni szokott a vacsoráról, most Jézus fülébe súgta, hogy itt hamarosan vihar lesz, az emberek éhesek, és nem tudnak már sötétedés előtt hazamenni.

– Mivel etessük meg őket, Fülöp? – kérdezte

– Van kétszáz pénzünk, elmegyek kenyeret venni rajta.

– Inkább ültess le őket kis csoportokban, hogy megvendégeljük vacsorára. Hozd ide az összes ennivalónkat, amink van. Fülöp futott, leültetett mindenkit, és lélekszakadva rohant vissza Jézushoz öt kenyérral és két hallal. A Fiú maga elé tette azt, és imádkozni kezdett. Nagy lett a csend, nem tudták, mi fog történni. A vihar elcsendesedett, az ima befejeződött, és Jézus megtörte a kenyereket, a tanítványoknak adta, hogy osszák szét az emberek között. A megtört kenyerek és halak egyre csak szaporodtak, már kosarat töltöttek meg velük, és hordták szét minden csoportnak, hogy lakjanak jól, mielőtt hazamennének. A vacsora után az emberek hazamentek, a tanítványok Péter hajójára szállva Bétsaida felé vették az irányt. Jézus maga maradt, és a felment a hegyre, hogy gondolataival egyedül legyen.

XIII. Szeretet, szerelem

Szeretet, szerelem – Vénusz készülődött, hogy átvegye a helyét. A legszebb ruháját vette fel, a tűzpirost, melyet csak igazán különleges alkalmakkor viselt, mint ez a mostani. Leomló fátylában hosszú szoknyáját finoman megemelve lépdelt, hogy átvegye a helyét az égen, és a szépség és szerelem tüze perzseljen uralma alatt a Földön.

Jézus egy időre elbúcsúzott tanítványaitól, és egyedül indult el a szomszédos sírio-föníciai tartományba. Találkozott egy régi társával, akivel együtt járták a Kelet rögös útjait. A hosszú és nehéz utazás után megnyugtató és pihentető napokat töltött Tírusz nyüzsgő városában a barátja házában. Egy reggelen, amikor kilépett a kertbe, egy asszony jött elé. Kérte, hogy segítsen a lányán, akit démonok tartanak fogva, jöjjön el hozzájuk, és gyógyítsa meg. Jézus azt felelte, hogy nem gyógyítani jött, de az asszony hajthatatlan maradt.

Sírva kérte, hogy segítsen, míg Jézus megsajnálta, és így szólt:

– Menj haza, meglátod, meggyógyult a lányod.

Az asszony elment, és Jézus néhány nap múlva visszatért a Tízváros határán át hazájába. Tetteit a törvény papjai egyre nagyobb bizalmatlansággal figyelték, folyton kérdezték, próbák elé állították, de feleteteit kiszámítani nem tudták,

meglepetést okozott velük mindenkinek. Egy alkalommal fiatal nőt vonszoltak elé, hogy házasságtöréssel vádolják. A város kővel borított főterén hirtelen tömeg gyűlt össze a látványosságra. A templomi előljárók a hajánál fogva cibálták a nőt, majd odalökték Jézus elé, hogy ítélkezzen felette. Így szóltak hozzá a papok:

Mester, ez az asszony taláztatott szintén a cselekedeten mikor paráználkodék. A Törvényben pedig Mózes megparancsolta nekünk, hogy ez ilyenek köveztessenek agyon: te azért mit mondasz? (János 8. 4–5.)

Jézus nem szólt, csak állt a rögtönzött kör közepén a fiatalasszonnyal, majd lehajolt, és ujjával kört rajzolt maguk köré a porba. Aztán felállt, és így szólt:

Aki ti közületek bűn nélkül való, az vessen először követ ő reájá. (János 8. 7.)

A vádlók egy darabig vártak, vajon ki veszi fel a követ először, de senki sem tette. Aztán lassan elszéledtek a vének és a papok is mind. A bámészkodó tömeg is eloszlott, végül magukra maradtak.

Mikor pedig Jézus felegyenesítette volna magát, és senkit nem látna az asszonyon kívül, monda néki: Asszony, hol vannak azok a te vádlóid? Senki sem kárhoztatott-é téged? Az pedig monda: Senki nem, Uram!

Monda pedig nékie Jézus:

Én sem kárhoztatlak téged: eredj el, és többé ne vétkezzél! (János 8. 10–11.)

A város főterének forró melegében Jézus félrehúzódott egy árnyas fa alá, és ivott a mellette álló kútból. Mikor felnézett, a szemközti oldalon egy nőt látott, aki őt figyelte. Úgy rémlett neki, mintha ismerte volna már, de nem tudta, honnan, csak amikor közelebb jött. Hosszú évekkel ezelőtt Babilonban és a hozzá közeli városokban, Urukban, Labbanában tanultak együtt. Emlékei szerint a lány előkelő családból származott, és Istar templomának növendékei közé tartozott. Az Anyaistennő szelleme rávetült született szépségére, és mindenki érdeklődve figyelte. Jézus is sokszor figyelte a lányt, és egyszer, amikor beszédbe elegyedtek, az Anyaistennőt saját édesanyjának nevezte. Istar papnője először nem értette, mire gondolhat, majd hangosan nevetni kezdett. Mindenki rájuk nézett, de nem sokáig, mert Jézus dühösen otthagya a lányt. Azóta sok minden más lett, több mint tíz év telt el, és mindketten megváltoztak. Jézust már nem érdekelte, min nevetnek a lányok, és a régi diáktársnő sem úgy fest, mint annak idején. Arca sápadt, szeme alatt sötét karikák, és sokkal soványabb is volt, mintha valami rejtett kór emésztene.

– Béke veled, Jézus – köszöntötte halkán.

– Béke veled – felelte rá.

– Mária vagyok, Magdalából. Emlékszem rád, a párthusok földjén találkoztunk.

tunk. Ott kellett hagynom a templom szolgálatát, mert nagyon beteg lettem. Hazajöttem a szüleimhez, hátha meggyógyulok. Anyám görög, a tengerparton van egy háza, apám egyiptomi, és Magdalában él. Jómódúak, mindent megtettek gyógyulásomért, de senki sem tudott segíteni rajtam. Az orvosok azt mondták, hét ördög táncol bennem, de kiűzni egyik sem tudta.

A lány lehajtott fejjel, kicsit bizonytalanul beszélt. Hajdani büszkeségét derékba törte az élet, és annak nehéz megnyilvánulása, a betegség. Jézusnak így mégis kedvesebbnek tűnt, mint akkor, mert tisztábbnak és őszintébbnek látta.

– Azért jöttem, Jézus – folytatta a lány –, hogy megköszönjem neked gyógyulásomat. Mikor Tíruszban jártál, anyám kérte, hogy segíts rajtam, és megtetted. Azonnal megszűnt minden bajom, csak gyenge vagyok még, de újra felépülök, tudom.

Jézus két kezébe fogta és maga felé fordította a lány szégyenkező arcát.

– Jól van, magdalai Mária. Örülök, hogy meggyógyultál, és most megbocsátunk egymásnak mindent. Menj békével, és találj meg az utadat.

A lány halványan elmosolyodott, de nem mozdult.

– Szeretnék itt maradni, és segíteni neked!

– Nekem? Miben? – kérdezte Jézus, és hangjába visszatért a már elfelejtett diákori vidámság.

– Mindenben. Amire szükséged van – felelte komolyan a lány –, betegek ápolásában, asztal terítésében, vacsora főzésben, gyógyfűvek gyűjtésében, bármiben, amiben kéred.

Jézus gondolkozott egy darabig, aztán így szólt:

– Jól van, Mária, köszönöm. Ha itt akarsz maradni, akkor bemutatlak az édesanyámnak. Ő felügyeli azokat a munkákat, amelyekben segíteni szeretnék.

Mária, Jézus anyja a város szélén álló házban kenyeret sütött a többi asszonnyal, amikor Jézus Mária Magdolnát odavezette hozzá. Mária szigorú asszony volt, de a szép idegen nőt szokatlanul nagy figyelemmel fogadta. Megmutatott neki mindent, majd bemutatta a többieknek. Mária, amióta Jézus elindult az útján, szinte végig vele volt. Gondoskodott élelemről, vendégházról, az adományokat is ő gyűjtötte és osztotta szét. Jakabot, Tádét, kinek neve eredetileg Júda volt, és Simont mindig is saját fiaiként szerette, és ugyanúgy, mint régen, most is mindent előteremtett nekik akár a semmiből, hogy segítse küldetésüket. Mária szép volt és jó. Negyvenes évei végén járt, de nyoma sem volt benne az öregség bármilyen jelének. Úgy dolgozott, akár a fiatal asszonyok, fürgén és egy ritmusra. Ha látta, hogy a többiek elkeserednek valamilyen nehézség miatt, képes volt rá, hogy átfordítsa a hangulatukat, visszahozza a jókedvüket. Szépen énekelt munka közben, jókat kacagott a mulatságos történeteken, és ha kellett, maga mesélt, de megőrizte lélekjelenlétét akkor is, ha haldokló vagy súlyos beteg ember mellé kellett állnia. Erővel

töltötte meg a sokaság jelenléte, és fiának egyre növekvő nyáját meghatottan csodálta. Mindene volt Jézus. Ami Jézusnak jó volt, az neki is, amire fiának szüksége volt, azt megteremtette, ő volt, aki figyelte, evett-e, aludt-e, pihent-e eleget az a gyerek, és fáradhatatlanul vigyázott rá a nap minden percében, amennyire a körülmények engedték. Mária Magdolna igyekezett Jézus anyjának kedvében járni, ezért egész nap követte, és segített neki mindenben. Próbálta megtanulni azt, amit Mária tudott. Jézus anyja elfogadta, és igazán megszerette ezt az idegen lányt, aki lassan megváltoztatta a dolgok menetét közösségükben.

Jézus eleinte nem figyelt Mária Magdolnára, látta, hogy beilleszkedett az asszonyok közé, teszi a dolgát, és ez így volt jól. De ahogy telt az idő, a lánynak egyre bensőségesebb lett anyjával a barátsága. Szinte mindig együtt látta őket, és kezdte érdekelni, ki ez a nő, akit édesanyja ilyen kitüntető figyelemmel ajándékoz meg. Mária szinte egész életében férfiak között élt, és titkon szeretett volna egy kislányt, aki érti őt, és akinél nem a darabos férfitermészet szeszélyeivel kell megküzdenie. Talán ebben a lányban kárpótlást talált. Reggel együtt isszák a teát, megbeszélnek a napi teendőket, délelőtt kenyeret sütnék a többi asszonnyal, ha halat, zöldséget vagy húst kapnak, azt rögtön együtt feldolgozzák. A piacon együtt nézik a színes kendőket, együtt ápolják a betegeket és nyugtatják a várakozókat. Este együtt sétálnak, amihez Jézus is csatlakozott. Magdalai Mária nemcsak fecsegni tudott felhőtlenül, hanem mélyen és tisztán gondolkodott a világról, amit bizonyára megalapoztak a párthiai tanulmányai. Jó vele beszélgetni, és Jézus azt is észrevette, hogy míg a többiek három lépés távolságot tartanak tőle az iránta való tisztelet és csodálat miatt, ez magdalai Máriára nem igaz. Ha ideje engedi, mellé kuporodik és kérdez, majd elmegy, gondolkodik rajta, visszajön, és újra kérdez. Egyszer, amikor egyedül ült egy olajfa árnyékában, komor arccal jött hozzá, és így szólt:

– Mit gondolsz, Mester, el fog pusztulni az anyag, vagy sem?

Magdalai Mária tanulmányai a szellemet az anyagi világ fölé emelték, és annak megnyilvánulásait tekintették magasabb rendűnek, de amit itt tapasztalt, az elmentmondott ennek a szemléletnek.

Jézus válaszolt a kérdésre:

– Az anyag is része az örök körforgásnak. Az egész természet, minden forma és valamennyi teremtmény egymásban és együtt létezik, és ismét feloldódik majd saját gyökereiben. Az anyag egyedül a pusztta természete miatt oldódik fel a saját gyökereiben.

A lány sokat változott, mióta köztük élt. A kezdetben távolságtartó, magába zárkózó, Jézus édesanyjának árnyékába bújó szépség lassan feloldódott, és részese lett a gyorsan áradó folyamatoknak. Külsőre is kivirult, sápadt színe helyett visszatért bőrének finom olajbarna tónusa, alakja teltebb lett, csípője szépen ívelő vonalát dereka felett kerek mellei tették tökéletessé. Vállának íve, hosszú karja,

vékony és egyenes lába mind harmóniát sugalltak. Leginkább a járása volt magával ragadó. Rég letűnt, ódon korok királynői lépkedhettek ilyen méltóságteljes nyugalommal, ahogyan ő tudott. Gerincét tökéletesen egyenesen tartotta, fejét kissé felfelé emelte, és egész teste egy láthatatlan finom összefüggés rendszerében mozdult tovább, mintha minden apró porcikája a nagy bevonulást szolgálná. Ha zavarban volt, vagy megijedt, akkor nemcsak mozgása, hanem teljes lénye ezt a királynői hatást sugallta. Arcának hűvös kifejezése, szemének villanása, és mindezek összhatása még a leghatározottabb férfit is sarokba szorította. De eredendő természete mégsem ilyen volt, inkább ösztönös és játékos, mint a párduc, ki ereje tudatában megengedheti magának, hogy minden pillanatban önmaga legyen. Sosem akart senkinek megfelelni, mégis mindenkit megnyert az a jóság, kamaszos báj és ártatlanság, ami benne volt. Talán tudta, hogy rendkívül szép, de nem foglalkozott ezzel, sokkal inkább lekötötte a vibráló élet, ami körülötte zajlott.

Mária Magdolna is észrevette magában a változást. Tehetős édesapja és gyönyörű édesanyja mint egy igazgyönggyel büszkélkedtek vele egész életében. Talán meg is érdemelte, hiszen szépségével, férfiakat meghazudtoló gyors észjárásával és kivételes műveltségével kitűnt a többi lány közül. Mikor eljött az ideje, hogy férjhez adják, akkor került szüleivel először szembe, mert megmakacsolta magát, és minden kérést visszautasított. Senki sem volt elég jó neki, mindenben talált valami leheletnyi hibát, ami kizárta, hogy bármelyiknek odaadja magát. Aztán elvonult a világ elől, és idejét szellemének tökéletesítésével töltötte. Elméje minél csiszoltabb lett, lelke annál jobban eltávolodott a valóságtól. Másoknál különbnek lenni, szellemileg tökéletessé válni, a világ titkait kifürkészni, a változtatás varázsát megszerezni és kézben tartani, mindezek ígérete már majdnem elvette a józan esztét. Hideg kőfalak könyvtáraiban könyveket bújt, titkos társaságok szavát hitte, erejét próbálta varázssra használni, mikor egy láthatatlan kéz váratlanul kibillentette vélt egyensúlyából, és lidércnyomásos éjszakák hideg verítékét hozta magával. Hiába jöttek neves és rangos gyógyítók, papok, ráolvasók Egyiptomból és Párthiából, nem segített rajta senki. Ereje minden nappal kevesebb lett, és a gyógyulás reménye lassan utolsó morzsáihoz ért. De szíve végig tiszta maradt, még eltévedt útjain se rontotta meg semmi, és imája az örök Anyaistennőhöz meghallgatásra talált. Az anyja tengerparti házában feküdt majdnem élettelenül, mikor megtörtént vele a csoda. Elméje hirtelen kitisztult, és rendkívüli erő szállta meg, úgy érezte, hogy nagy fényesség veszi körül, és minden rossz, ami eddig fogva tartotta, végérvényesen eltávozott. Örömeben felkelt, és mezítláb, hálóingben a kamrába ment, hogy a rátört éhséget csillapítsa. Mintha minden újra életre kelt volna benne, a tiszta bizonyosság, hogy megmarad, égis erő örömmel töltötte el. Anyja a kertben talált rá, ahogy a tengert nézte, és sírt, könnyei összemaszatolták arcát, kezében kenyérdarab, haja kócosan lógott sovány, csontos vállára. Hogy kinek köszönheti

mindezt, édesanyja részletesen elmesélte. Beszért a titokzatos gyógyítóról, akiről legendák keringenek, a nehezen létrejött találkozásról, amelyet egy befolyásos bártnak köszönhetnek, Jézus szavairól, hogy a fiakat kell meggyógyítani először. Az előkelő asszony elmesélte lányának, hogy ekkor végső kétségbeesésében letért el, és kérte, hogy amiképp a fiak adnak a kutyáknak eledelük morzsáiból, úgy adjon ő is egy kis darabot határtalan képességéből, hogy meggyógyítsa gyermekét. Erre az idegen megfogta a kezét, felemelte, és azt mondta, meggyógyult a beteg, mert nagy a hit, amellyel az édesanyja segítséget kért.

Mária Magdolna, ahogy felerősödött, elindult Föníciából Galileába, hogy megköszönje a segítséget Jézusnak. Mária szinte élete első pillanatától magába szívta saját különlegességének tudatát. Kis elméjébe belevesték először a gazdagságáért, majd szépségéért, később műveltségéért, és ezt az utat folytatva csendesén dédelgette magában önnön kiválóságának hitét. A szellemi út, melyen felnőttkorában járt, ezt tovább erősítette benne. Az anyag és minden testi, mint valami sáros húzóerő, amelytől szabadulni kell, megkötötte képzeletében földi létét, és ebből minden áron ki akart emelkedni. Úgy hitte, lényében több a fény, mint az anyag, és kissé lenézte azokat, akiknél a földhöz kötődést találta döntőnek. A világ működéséről azonban nagyon sokat tudott. Önként vállalt visszavonulása, szemlélődő életmódja segítette, hogy megértse a folyamatokat, melyek az élet szövevényes rendjét uralják. Ennek a látszólagos idillnek vetett véget az erőszakos kór, amely mint dühödő fenevad, széttépte lelkének rendezett kis csomóit, és életének utolsó ezüstszálat is kezében tartotta már. Magdalai Mária létezésének végső pillanatában átértékelte az anyagot, és mindent odaadott volna, ha ereiben újra megindulna az életerő, amely ebben a gyönyörű földi világban tartaná. Ekkor érkezett a segítség, a távoli embertől, aki fényesebb volt az összes teremtménynél, mégis örömmel és szenvedéllyel sétált egy szál köpenyben, saruban a poros utakon, és kezét leprások, fekélyesek, életüket egyik napról a másikra tengető szegények felé nyújtotta. Kenyerét, bármennyi volt, mindig megosztotta a többiekkel, kiket testvéreinek tekintett. Meggyógyította a született süketet, vakot, talpra állította a bénát, és nem kért érte semmit. Sem a hatalom aránya, sem a tisztelet tömjénje, sem a kiválóság mirhája nem kellett neki. Beérte egy mosollyal, hálás köszönettel, megilletődött karcos férfiöléssel, vagy bármivel, amit adtak, mert szívből tették. Soha nem látott, el nem beszélt, senki által eddig nem ismert képességét a gyógyításban és tanításban mind arra használta, hogy megértessen valami újat. A hitet, hogy Isten jóságos, és végtelenül szeret, az útmutatást, hogy mi is szeressük egymást. Mikor Jézus beszédét hallgatta, Magdalai Mária elgondolkodott azon, vajon kit szeretett ő szívből eddig. Rá kellett jönnie, hogy a mások iránti elkötelezettsége színjáték volt csak maga előtt, hogy leplezze végtelenül magányos és sivár életét. Arra is gondolt, vajon milyen lehet az Isten. Próbálta elképzelni a Fiú beszédéből,

és azt, hogyan érezhet iránta és a többi ember iránt. De minden gondolatnál többet ért a cselekedet, amely a benne végbement változást követte. Hogy korán reggel kelt, és leprások, fekélyesek, életüket egyik napról a másikra tengető szegények felé nyújtotta a kezét. Amint ezt tette, lassan megérezte és érteni kezdte őket. Ahogy megértette, kezdte szeretni is. A szeretet, mint egy zárt szelence, megnyílt benne, és titokzatos ereje áramlani kezdett kifelé, majd újra befelé. Magdalai Mária már nem akart külön lenni, csak sebet gyógyítani, ebédet főzni, kenyeret osztani, halat szárítani, vigasztalni és segíteni, és ettől kezdett szeretni és szeretve lenni. Kivirult újra, mint egykor, gyönyörű szép vonásaira a nyugalom és békesség írt mosolyt, fekete szembogara újra csillogott.

A fa alatt üldögélve, vagy az asszonyok mellé húzódva, amikor Jézus beszédét hallgatta, Magdalai Mária arra is gondolt, milyen jó, hogy élete kimozdult a régi szürkéségből, és most a fényes nap ragyog felette. Élhetett volna úgy is, ahogyan eddig, senki észre sem vette volna, talán maga sem, hogy a színek felette tompák, az érzések hidegek. Mert látszólag minden rendben volt, kívülről senki nem mutatta, belülről önmaga nem ismerte fel azt a másik utat, amelyre most rátalált. Nem változott lényegesen semmi, ugyanaz az ország, ugyanaz az idő, és ő is ugyanaz maradt, csak a fátyol lebbent fel, és értelmet nyertek létének apró darabjai Jézus sugárzó fényben.

Ahogy múlt az idő, a Jézus iránti hála előbb tiszteletté, a tisztelet csodálattá, a csodálat szerelemmé növekedett benne. Először csak véletlenül villant keresztül rajta, és hihette, hogy téved, ilyesmi eszébe sem juthat. De minél jobban igyekezett magában elnyomni, annál többet tört fel belőle, míg egyszerre rá kellett jönnie, hogy így van, szerelmes. Szerelmes, méghozzá halálosan, végzetesen, soha el nem múló, ki nem hűlő szerelemmel. Szégyellni kezdte magát, mint akit titkos ragály emészt, fejét lehajtva jött-ment, tette a dolgát, ha tehetette, elhúzódott, majd egy hajnalon végleg elment, csak Jézus anyjának árulta el az okát.

Jézus megszerette a lányt. Mozdulatait, csendes, mindig jó pillanatban jövő segítségét, szabadon szárnyaló, zabolátlan gondolatait. Mosolyát, szép arcát, olajbarna bőrét, fekete mandulaszemét, egyenes orrát, szépen ívelő, telt ajkát. A tökéletes vonásai mögött bujkáló szabálytalan bájt. Jézus láthatatlan magányát mint édes méz oldotta fel, aztán hirtelen, minden előzmény nélkül eltűnt.

Először várta, hogy visszajön, majd elbocsátotta magában, hiszen elmentek már mások is, aztán mindenkiben őt kereste, végül egy hajnalon elindult utána. Nehezen találta meg a magdalai házat az össze-vissza tekergő köves utcák sűrűjében. A vastag tölgyfa ajtó nehezen, nyikorogva nyílt ki, és a kinti forróságból egy hűvös, alacsony mennyezetű szobába lépett, ahol a döngölt földpadló savanykás szaga a levendula fanyar illatával keveredett, és a hideg kőfalakat puha gyékényszőnyeg borította. A barna és vörös tónusú fénytelen házban meglepve, ijedten állt a lány.

Fekete haja kibontva hullott le, takarta vállát, vörös vászonruhája még jobban kiemelte sápadt arcát. Talán megint beteg, gondolta Jézus, mikor köszöntötte:

- Béke veled, Mária.
- Béke veled, Mester – fogadta illően a lány.
- Miért mentél el szó nélkül? – kérdezte rögtön, kertelés nélkül.
- Bűnös gondolataim támadtak rólad – felelte zavartan Mária.
- Miféle bűnös gondolatok? – kérdezte a Mester, de magában szélesebben kereste az okát, miért is nem vette észre, ha a lány rosszat gondolt róla.
- Jézus, szerelmes lettem beléd – Mária felemelte a fejét, Jézus szemébe nézett, hangja nyugodt volt és biztos, mégis egész lényéből vágyakozás és szégyenkezés áradt együtt.

Hallgattak. A lány megint lejhajtotta a fejét, karja bizonytalanul lógott mellette, vörös ruhája feszesen tartotta egyenes derekát, mezítelen lába a kemény sárgás földhöz simult. Olyan volt, mint valami különleges fa, életet adó és gyönyörű. Könnyei, amelyeket már nem tudott visszatartani, lassan csorogtak le arcán, majd lecseppentek az agyagpadlóra. A Fiú nézte, és az erő, amelyet igyekezett addig elcsendesíteni magában, az érzés, amelyet magdalai Mária iránt érzett, egyre nőtt. Mint apró hajszálerek bújtak elő a sárga földből az eltagadott vágyak hullámai, bejárták erei zezgugos útjait, megtöltötték egész lényét. A szerelem, mely így felszabadult, forgószéllé vált benne, elragadta őt, majd letette ide a szikár, sokat megért sárga földre, a piros ruhás, fekete hajú lány elé, aki sír, aki vágyik rá, mert szívből szereti.

- Én is szeretlek, Mária.

Keze lassan nyúlt a lány kezéért, és amikor megfogta, összeért bennük a világ, találkozott a föld az éggel, a sár a fénnel, a csend a hanggal, és lett belőlük szerelem. Szerették egymást, ahogy a Nap szereti hajnalban a lassan ébredő lankás dombok finom ölet, ahogy szereti a forró tavasz a hűvös téli földet. Szerette a Fiú a lányt, ahogy az égen futó szarvas szereti soha meg nem álló párját. Szerette a lány a Fiút, ahogyan a tenger összes vize meghajlik a Hold és a Nap akarata előtt, ahogy a mező virága meghajlik a nyargaló szél kívánsága előtt. Eggyé váltak a szerelemben, egy lélegzet és egy akarat lettek, perzselő tűzük megmelegítette a körülöttük csendesen álldogáló levegő szívét, hogy az megsimogassa örömében a tengert, és ő viszonzásul friss szellőt küldjön az apró falvak és városok felé. Azon a reggelen a hűvös házak mélyén a lányok kicsit tovább fésülték hajukat, és a fiúk tovább tartották rajtuk mosolygós szemüket. A virágok színesebben nyíltak, a táncot szilajabbul ropták, és nem sejtette senki, hogy miért van mindez. Csak a Vénusz az égen és Földanya a földön tudták, hogy szerelmes lett az Istenfiú.

XIV. Együtt

Merkúr sietett elfoglalni a helyét. Most kivételesen nem késett el, és fényesen vibráló szelleme már uralmának első pillanatától kezdve kíváncsian figyelte az eseményeket a Földön. Segítenie kellett a Fiúnak összekapcsolni a szanaszét szaladó érzéseket, gondolatokat és embereket, hogy eggyé váljanak mind, új közösséggé, amelyből majd a következő ezer évek teste és vére, bora és kenyere lesz.

A Fiú felvitte a lányt a hegyre, hogy a Boldogasszony színe előtt esküt tegyenek hűségre, szerelemre és kitartásra egymás mellett a nehéz időkben is. A Fiú virágkoszorút kötött a lány hajába, és megfogadták, hogy szerelmük örök kötelék lesz itt a Földön. Aztán a boldogság lassan feloldódott a mindennapok poharában, hogy édes íze mindig jóleső örömet adjon. A Fiú körül minden megváltozott. Az addig titkolt magány és idegenség, amelyet néha-néha megérezett, végérvényesen eltűnt, és felváltotta a mások iránti együttérzés és felelősség. Nem csak a lányba lett szerelmes, hanem az egész világba. Ezelőtt sokszor érezte, hogy égi hírnök ő, aki csak fél lábbal áll itt a földön, és csak a feladatára figyelt. Tudta, hogy átutazó, küldetése véges, és hogy útja újból az égi országba vezet majd. Amióta szerelmes lett, mint-ha láthatatlan indák ölelték volna át, melyekben ütemesen lüktetett az élet, és ő is erre a ritmusra kezdett mozdulni. Része lett a világnak, illatoknak, hangoknak, az érzések tengerének, és már nem kívülről látta, hanem belülről érezte azt.

Ugyanaz a kert, domboldal, falu, amelyet azelőtt éppen hogy csak észrevett, most lenyűgözte szépségével. Hosszan nézte a hegyről az otthoni tájat, amelynél szebbet még sosem látott. A Galileai-tó királykék tükrét, amint lustán feküdt a környező lankás dombok és hegyek között. Ismerte a vékony nyugati partot és a terebélyes síkságot a keleti oldalán, a termékeny genezáreti földet. Zsíros földjében megfogant minden növény, amelyre az itt élőknek szüksége volt. Szerette a vidék színeit, az okker-, mustár- és szalmasárga mezőket a bennük megbúvó bíbor, lila, kárminvörös foltokban virító vadvirágokkal és a smaragd, türkiz és cédruszöld árnyalataiban pompázó domboldalakat. Mindez része lett lelkének, mint ahogyan minden vidék átöleli és a maga képmására faragja az embert, aki oda születik.

Egyre többen voltak körülötte, szinte állandóan követték mindenhova. Nem csak az apostolok, hanem mások is, kik között szegény, gazdag, tanult és tanulatlan ember ugyanúgy volt. Nők és férfiak, akiket magával ragadott beszéde, megfoghatatlan kisugárzása. A görögök kezdték először Krisztusnak, vagyis felkentnek hívni, égből hozott királyságát dicsérve. Nem először kenték fejedelemmé, már hosszú keleti útján is megtörtént ez a beavatottak templomában. Egyszerűen élt, ahogyan a szegények, mégis akárhol járt, királynak tartották. Király is volt, de nem a földi hatalmak mértékével mérve, hanem az örök királyságával. Pompát

nem kért, de a tisztelet, megbecsülés és hit szent olaját elfogadta az őt szerető emberektől, mert őszintén kenték fel papjukká vele. Ellenségei, akik bőven voltak a törvényt magyarázó írástudók és a nagy hatalmú földbirtokos zsidók között egyre inkább kezdték megelégni a duzzadó hitet, amely Jézus elvetett cselekedeteinek és tanításának magjából kelt ki, és burjánzó ágai befönték Galilea partjait, sőt Júdeában is terjedni kezdtek. Nehezen szorították sarokba, mert Jézus könnyen megfelelt a vádakra, ezzel is növelve töretlenül növekedő népszerűségét. A leggyakrabban a szombati tilalom megszegésével vádolták, mert ha szükség volt rá, akkor is gyógyított. Így történt ez, mikor barátaival és követőivel Jeruzsálemben járt egy ünnep idején. Miután befejezte a tanítást a templom külső udvarán, a városba indult társaival, hogy rokona házában megpihenjenek. Útközben egy vak emberrel találkoztak. Középkorú férfi lehetett, koszos vászonrongyokba bugyolált, sovány testét előre-hátra ingatva kezét nyújtotta a templomból jövők felé alamizsnáért. Szomorú látvány volt az elesettség és kiszolgáltatottság ilyen megtestesülése, és a kijövők hol elkapták a tekintetüket, hol megszánták néhány sékellel. Tamás megállt előtte, majd Péter és a többiek is. Látták, hogy az ember vakon született, bár szemeit igyekezett eltakarni egy rákötött keskeny ronggyal. A tömeg hömpölygött kifelé a templomból, lökdösődve, egymást tologatva próbáltak utat törni, de Tamásnak mintha földbe gyökerezett volna a lába, nem mozdult onnan. Állt és nézte a szerencsétlen férfit, aki körülbelül egykorú lehetett vele. Akár ő is lehetett volna, aki így üldögél vakon, mások alamizsnájára várva.

Mikor mellé ért, megkérdezte Jézustól:

– *Mester, melyik vétkezett, ezé vagy ennek szüléi, hogy ez vakon születettnek?*

Jézus felelt:

Sem ez nem vétkezett, sem ennek szüléi; hanem szükség volt, hogy az Isten dolgai megjelentessenek ebben. (János 9. 2–3)

– Ki tudna segíteni neki? – kérdezte megrendülten Tamás.

– *Míg e világon vagyok, e világ világossága vagyok.* (János 9.5)

Azzal a földre köpött, abból sarat gyúrt és a vak szemére kente, majd elküldte az embert, hogy mosakodjon meg a Siloám tavában. Leült a helyére, tanítványai mellételepedtek, és várták, hogy a vak visszajöjjön. A férfi bizonytalanul indult el a városi víztároló medence felé, de valami hajtotta, hogy megtegye, amit az a jóleső hang mondott neki. Hosszan mosta a sarat a szeméről, majd tiszta vízzel öblögette, aztán lassan kinyitotta a szemét. Látott. A gyerekkora óta illatából, mozdulataiból, hangjaiból elképzelt világ most megmutatta magát, homályosan és gyönyörűen. Közben a vízcseppek még folytak az ember szeméről, sós könnyeivel elkeveredve. Nem jött ki hang a torkán, pedig ordítani szeretett volna, és sókáig tartott, mire visszatálalt a templomhoz, a helyhez, ahol mindig ülni szokott.

A férfit kereste, a hangot, aki szólt hozzá. Végigtapogatta a falakat, az emberek arcát, karját, míg megtalálta őt. Néhányan ültek a kőfal mellett, és mikor közlelni látták, izgatottan felpattantak a helyükről, és bámulták őt, mint valami égi jelet. Egy maradt köztük nyugodt, egy fehér ruhás férfi. Lassan állt fel, ruhája matt fehér, termete magas, válla széles, karja izmos, tartása egyenes. Az arca ovális, éle szépen ívelő, álla hangsúlyos. Bőre világosbarna, szeme hol zöldes, hol barna árnyalatú, orra egyenes és hosszú, ajkának vonala arányos, szépen ívelt. Haja világosbarna, dús, közepén elválasztva omlik vállára. Szakálla rövidre vágott, alig emelkedik ki arcából. Nézése különös, mintha az ember minden titkát látná, gondolatait is értené. Erő és nyugalom áradt belőle. Szeme olyan tiszta volt, mint ahogy eddig a tengert képzelte a férfi. Tekintete elárulta érzéseit, látható volt minden gondolata, melyet arcizmainak finom mozdulatai kísértek, és a férfi fürdött az ismeretlen ember feléje áradó, kitüntető figyelmében.

– Köszönöm – szólt dadogva a vak koldus, és keze a fehérruhás keze felé nyúlt. Az megfogta, és tartotta magában.

– Szívesen – felelte, majd elmosolyodott, és elment.

Az esetnek híre ment, és sokan beszéltek róla, ki csodálattal, ki hitetlenkedve, de legfőképp bizonyosságot szerettek volna Jézusról, hogy jó erők szolgálatában áll-e, hihetnek-e neki. Hányták-vetették magukban az egyszerű, törvénytisztelő júdeai zsidók, hogy vajon milyen erő küldte, bízhatnak-e benne. Hiszen egész eddigi életük, sőt eleiké is, a Törvény betartásával telt, minden jó és rossz, ami jön feléjük, ettől függ, úgy tanulták. Követhetnek-e olyat, ki megszegi a szombat pihenőnapjának szentségét, és gyógyít? A vezetők szerint nem, de vannak, akik azt mondják, született vakot csak a Mindenható erejével lehetséges megsegíteni.

Jézus megérezte ezt, és így szólt a sokasághoz:

– *Bizony, bizony mondom néktek: A ki a juhoknak aklokba nem az ajtón mégyen bé hanem másunnan hág bé, lopó és tolvaj az.*

A ki pedig az ajtón mégyen bé, a juhoknak pásztora az. Ennek megnyitja az ajtót az ajtónálló; és a juhok annak szavát hallják, és az ő juhait néven nevezi, és azokat kiviszi;

És mikor kibocsátja az ő juhait, előttök mégyen; és a juhok őtet követik, mert az ő szavát esméri.

Idegen pásztort pedig nem követnek, hanem elfutnak attól, mert nem esméri az idegeneknek szavokat.

Bizony, bizony mondom néktek, hogy én vagyok a juhoknak amaz ajtajok. Valakik én előttem jöttek, lopók és tolvajok, de nem hallgatták azokat a juhok. Én vagyok amaz ajtó, én általam valaki bemenénd, megtartatik, és bémegyen és kimégyen és jó főre találkozik.

A lopó nem egyébért jó, hanem hogy ellopja, megölje és elveszejtse a juhokat:

Én azért jöttem, hogy életek legyen és bővelkedjenek.

Én vagyok ama jó pásztor: a jó pásztor az ő életét adja a juhokért. A béres pedig és a ki nem pásztor, a kinek nem tulajdonai a juhok, látván eljöni a farkast, elhagyja a juhokat, és elfut: a farkas pedig elragadozza és elosztatja a juhokat.

A béres pedig elfut, mert béres, és nincsen néki gondja a juhokra.

Én vagyok ama jó pásztor; és esmérem az én juhaimat és engem is esmérnek az enyéim.

Amint esmér engem az Atya, és én is esmérem az Atyát; és az én életemet adom a juhokért.

Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ez akolból valók: azokat is elő kell hoznom, és én szómat hallgatják.

És lészen egy akol és egy pásztor.

Annakokáért szeret engem az Atya, mert én az én életemet leteszem, hogy ismét felvégyem azt.

Senki sem veszi el én tőlem azt, hanem én magam tészem le azt szabad akaratom szerint.

Vagyon hatalmam letenni azt, és vagyon hatalmam ismét felvenni azt.

E parancsolatot vöttem az én Atyámtól. (János 10. 1–18.)

A sokaság áhítattal hallgatta, mert úgy szólt, mint akiben rendkívüli erő lakik, beszéde nyomán eloszlott a kételkedés, felváltotta azt a bizalom és biztonság érzése. Szerették a Mestert, nagy hírű, erővel bíró köpenyét illették, követték, hallgatták, és versengtek, hogy kinek a vendége legyen vacsorára. Így terjedt el a szó Júdeában is, a nyakas és büszke tartományban, ahol rozmaringos sült bárány, illatos bor, és mézédességek terített asztala mellett hallgatták az Istennel megkötött új szövetség ígét. A közös lakomákon és az utána való beszélgetéseken óvatosan tudakolták, mit gondol a mindennapi élet szabályairól Jézus.

És a farizeusok hozzá járulván, megkérdeék őtet, ha szabad volna-e a férfiúnak elbocsátania feleségét, késértvén őtet.

Ő pedig felelvén monda nékik:

Mit parancsolt néktek Mózes?

Azok pedig felelének:

Mózes megengedte, hogy elválásról való levelet írjunk, és elbocsássuk feleségeinket.

És felelvén Jézus monda nékik:

A ti szíveteknek keménységéért írta Mózes nektek e parancsolatot.

A teremtésnek pedig kezdetiben férfit és asszonyt teremtett az Isten. Annakokáért elhagyja ember atyát és anyját és ragaszkodik feleségéhez.

*És akik ketten vóltanak, egy test lesznek:
Azért ezek többé nem kettők, hanem egy test.
Amint azért Isten egybe szerkeztett, az ember el ne válassza. (Márk 10. 2–9)*

Egy másik alkalommal fiatal férfi lépett elé, nagy tisztelettel letérdelt elé, és hangjában megbúvó szenvedéllyel kérdezte:

–Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örökéletet vehessem?

Jézus pedig monda nékie: Miért mondasz engem jónak? Nincsen jó több, hanem csak egy, tudniillik az Isten.

Tudod a parancsolatokat: Ne paráználkodjál, Ne ölj, ne orozz, Hamis tanubizonyságot ne mondj, Senkinek kárt ne tégy, Tiszteljed atyádat és anyádat.

Amaz felelvén monda néki:

Mester, mindezeket megtartottam az én ifjúságomtól fogva.

Jézus pedig reá tekintvén, megkedvellé őtet, és monda néki:

Egy fogyatékoságod vagyon még: Eredj el, valami marhád vagyon add el, és adjad a szegényeknek, és kincsed léssen mennyben, és jere kövess engem, felvén a keresz-
tet. (Márk 10. 17–21)

A férfi szomorúan felállt, megköszönte a tanácsot, és lehajtott fejjel elment, mert való igaz, igen gazdag volt, temérdek állattal és földdel, amelyet azért a bizonytalan távoli országért nem osztott volna szét. Jézus nem haragudott rá, nevetve mondta Tamásnak, hogy könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a vagyonához ragaszkodó gazdagnak a jó szívvel adás örömét megtanulni.

Aztán újra Galileába mentek, és folytatták, amit eddig, éltek az úton járás szabadságában, ettek a vendégszeretet asztalánál, aludtak kedves házak ismeretlen vánkosán, vagy nyáron az ég alján, ahol a tengeri szél takarta és kabóca ciripelése ringatta álomba őket. Új hitek magvát vetették, a gyógyítás vágyott olaját adták és a megbékélés örömét nyújtották mindenkinek, aki kérte.

A tanítványok, a tizenkettő, mind kivétel nélkül szerették Jézust, csak a maguk módján. Volt, aki áhítattal, volt, aki csodálattal, volt, ki kételkedve és mindig megbizonyosodva, volt, ki kíváncsian titkait kutatva. Ám azt majdnem mind-egyikük érezte, hogy nem hétköznapi ember vagy nagy tudású próféta, sem nem tanult mágus, hanem sokkal több azoknál. Csak hárman voltak kivételek ez alól, Péter, Jakab és János. Péter egyszerű ember volt, a világra úgy tekintett, ahogy van, ahogyan göcsörtös, öregedő kezével meg tudta fogni. Szerette benne a tengert, a szeleket és a halat, tudta, min tud úrrá lenni, és mi az, ami erősebb nála. Az égi dolgok, az angyalok serege, amelyről András öccse beszélt neki, szép volt

ugyan, de eltörpült ennek a valóságos életnek a szépsége mellett. Péter hűségesen és őszintén szerette Jézust. Az öregember tapasztalatával kísérte, mert úgy érezte, neki kell rá vigyázni, mint egy gondos apának, ha erre szükség van. A csodái, amelyeket látott, valahogy magyarázatot leltek az öreg fejében, bár amikor egy hajóút során a Fiú egyetlen szavával lecsendesítette a tengert, majd máskor utánuk jött a vízen járva, hogy hánykolódó hajójukba szálljon, akkor igencsak elállt a szava. Napokig gondolkozott később rajta, de mivel a mindennapok a maguk rendjében mentek tovább, Péter eltette ezt a kérdést a többi megfejthetetlen talány közé. Jakab és János együtt nőttek fel Jézussal, és a gyerekkori emlékek, közös családi képek elnyomták a másik rendkívüliségének gondolatát. A Fiú érkezettnek látta az időt, hogy ennek a három embernek, kikre később fontos feladatok várnak, megmutassa, ki is valójában. Egy hajnalon felkeltette Pétert, Jakabot és Jánost, és a Názáret melletti Tábor-hegy tetejére vitte őket. A hegy nem volt túl magas, úgy 600 méter, a körülötte fekvő sík mezőkből úgy emelkedett ki, mint valami szelíd emelvény, lágy, lankás formákkal, dús lombú, zöld erdővel. Lehet, hogy Isten azért alkotta, hogy a közelébe kerüljön az ember, ha akar. A tetejéről be lehetett látni az egész környéket, a lustán elterülő szántókat, a távoli hegyeket és a köztük megbúvó falvakat. Mégis, ha felnézett az erre járó vándor az égre, az teljes horizontjában borult lefelé, megölelve a szép földi tájat. Jézus sokat járt ide elmélkedni, ha magányra és csöndre volt szüksége, vagy égi édesanyjával, a Boldogasszonnyal akart találkozni.

Mikor felértek a hegyre, Jézus néhány lépéssel távolabb állt meg tőlük, pont a hegy tetején, kezét oldalra nyújtotta, fejét az ég felé emelte, és kis idő múlva, mint valami égi tünemény, soha nem látott fényesség ragyogta körbe. Ruhája vakítóan fényes volt, haja mint az arany, és két égi alak állt meg mellette, az egyikben Illést, a másikban Mózeszt fedezte fel Péter. Aztán az egész tünemény, mint egy felhő, eloszlott, és megszólalt fentről egy hang:

Ez amaz én szerelmes Fiam; őtet hallgassátok. (Márk 9. 7.)

Majd eltűnt a fényesség, csak Jézus állt velük szemben fehér ruhában, és mindnyájan térdeltek előtte a hideg hajnali földön. Felálltak, Jézus hozzájuk lépett, megölelték egymást, és megígérték neki, hogy erről addig nem beszélnek, míg el nem jön az ideje.

XV. Harmónia

Boldogasszony jött, hogy elfoglalja helyét. Hosszú hajában fényes Nap, és sötét Hold kergették egymást, tüzes lángnyelvek kísérték égi szellemét. Egyik keze az építő, másik a lebontó erőket uralta, köténye alatt lapult az örökké megújuló élet. Mindennek szülője, vigasztaló édesanyja, aki letörli könnyeinket, megérti fájdalunkat, érzi örömünket. Aki utat sug a lábunk elé, és tehetséget ad hozzá, aki figyelmeztet tévedéseinkben, visszafordít elfordulásainkban, és megérti nagy igyekezettel így-úgy megélt életünk minden pillanatát.

Eljött, hogy segítsen feltenni a koronát Fiának földi útjára.

Jézus, amikor látta a sokaságot a tó partján gyülekezni, felment a hegyre, hogy beszéljen hozzájuk. A hegy inkább lankás dombhoz hasonlított, amely félkör alakban húzódott a tó mellett. Sokan elfértek itt. A tetőn álló Jézus szavait felerősítette a víz, így az emberek tisztán hallhatták.

A Fiú végignézett a sokaságon, aztán erős, szépen zengő hangon így szólt:

*Áldottak a szellemben szegények, mert övék a mennyek országa.**

Áldottak, kik Isten szándéka szerint élnek, aki megalkotta az eget és földet, benne az élő, a világ összes törvényét, melyek a maguk rendje szerint szabályozzák az élet zabolátlan folyóját. Áldottak kik szegények, mert ők mértékkel élnek. A közös asztalról, mely mindenkinek adatott, csak annyit vesznek el, ami szükséges. Áldottak ők, mert beosztják, ami jutott. Jó gazdái a rábízott javaknak, és bármilyen kevés vagy egyszerű legyen az, amit kapnak, örülnek neki, hiszen szükségét érzik. Áldottak a szellemben szegények, mert nem díszítik fel magukat a világ ismeretének hamis díszével. Nem ragaszkodnak vélt adományokhoz, szellemi táplálékokhoz melyek nem Isten törvényei, hanem más, ember alkotta törvények, így nem örök érvényűek, és nem alkalmasak arra, hogy szabályozzák az életet. Akik szellemben szegények, tudják milyen szellemi táplálék kell nekik, megértik, meghallják, megízlelik azt, és követni fogják, mert az nem az ember hanem az Isten üzenete. Még ha egyszerű is, és más ízű, mint amiről eddig bárki szólt. Ti vagytok azok, kik megízlelitek ezt a gyümölcsöt, akik meghallgatják, megértik és követik azt, bármilyen egyszerű is, mert szellemetek nyitott az igazságra. Áldottak vagytok hát, hogy hallgattok engem, és hisztek nekem, mert én hoztam el a világnak Isten üzenetét.

(Hegyi beszéd, Máté 5.3–11. alapján)

Áldottak, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.

Aki szomorú, megvigasztaltaik, mert minden földi bánat és szenvedés felolvad az örök vigasztalás tengerében, és nyugalmat talál. Ami fenn volt, lekerül, ami sok volt, kevés lesz, a bánat örömmé, az öröm bánattá egészül, hogy a nagy egységben helyreálljon az egyensúly, az örök rend. Amiből az ember csak részt lát életében, teljessé válik a végtelen időkben. Higgyetek benne, hogy sorsotok nem a véletlen szeszély játéka, hanem a Jóságos akarata szerint van megírva. Amin változtatni a kereteken belül a szabadságotokban áll. Higgyétek, hogy az ég összeér a földdel, és nem vagytok benne egyedül.

Áldottak a szelídek, mert ők örökségül bírják a földet.

Áldottak ők, mert a hatalom és birtoklás vágya helyett a megismerés vezeti őket, hogy a természet gyönyörű rendjében felismerjék az alkotó Istent, aki mindent a maga természete szerint alakított. A békesség és nyugalom, a szelíd alkalmazkodás a harmónia felé vezet, hogy megtalálja az ember a helyét a világban. Ha megtalálta és érti azt, akkor nem vágyik már többre, másra, hanem ebben alkot, és ennek a szelídségnek tudás lesz jutalma, amelynek birtokában az ember sokáig elvetheti majd magát ezen a gyönyörű földön.

Nem kell félnetek, mert Isten gondoskodik rólatok. Ahogy az ég madarai, a mező liliomai sem aggodalmaskodnak a holnap felől, úgy bízzatok ti is Atyátokban, aki ismeri minden vágyatokat és szükségéteket, és vigyáz rátok, hiszen tulajdon gyermekei vagytok.

Áldottak, akik éheznek és szomjúhozzák az igazságot, mert ők megelégtetnek.

Az igazság tartóoszlopa a világnak, az igazság örök rend, mérték, az igazság kard, amely fényesen ragyog, hogy érvényt szerezzen önmagának. Mert benne van ő minden fájdalmas pillanatban, eltévedt lépésünkben, néma kövekben, kihűlt hegyekben, benne verejtékes álmainkban és reggel a tükörben. Él és uralodik örökké. Keressétek hát, és hallgassátok a lelkiismeret szavát, mert az lesz az igazság. Az igazság Isten akarata, szándéka, terve, örök mértéke. Keressétek az igazságot, és megtaláljátok azt. Kérjétek, és megadatik nektek; keressetek, és találtok; zörgessetek, és megnyitattik nektek. Mert aki kér, mind kap, és aki keres, az talál, és a zörgetőnek megnyitattik. (Lukács 11. 9–10 alapján)

Áldottak az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.

Áldottak az irgalmasok, mert ők szeretnek. Isten szereti a világot, annak minden teremtményét, mert önmagából teremtette. Ahogy egy lány szeretni kezdi az

életet, amely ölébe került, mikor anya lett, védelmezi és megérti gyermekét, amíg világ a világ, úgy szeret, ért és védelmez Isten is titeket. Aki irgalmas embertársával, az Isten szemével lát és érez, ezért áldott ő.

A segítségért segítséget, a megértésért megértést, a szeretetért szeretet kaptok. Amit adtok magatokból, az áramlik vissza felétek is. Ezért amit akartok, hogy az emberek ti veletek cselekedjenek, ti is úgy cselekedjete velük. (Máté 7. 12 alapján)

Áldottak, akiknek a szívük tiszta, mert ők az Istent meglátják.

Legyetek tiszták, mint a gyerekek, akikben sem hatalomvágy, sem kapzsiság, sem önzés még nem vert gyökeret, nem vergődnek semmilyen szenvedély hálójában, és őszintén élnek. Emlékezzetek az ártatlanságotokra, amely sosem múlt el belőletek, csak befedte a mindennapi botlások köde, ami segít megmagyarázni önmagatoknak az igát, amelybe fejete hajtottátok. Vegyétek le, legyetek hűek önmagatokhoz, hogy úgy, mint egykor, tiszta legyen a szívetek, és akkor meglátjátok Isten igazi arcát.

Áldottak a békességre igyekezők, mert ők Isten fiainak mondatnak.

A békességre igyekvő elsímítja a haragos tengert, megállítja a romboló indulatot, hogy erejét megfordítsa a kiegyenlítőds felé. Ha bántanak, ha haraggal közelítenek feléd, könnyű neked ugyanazt viszonznod, vagy elfutnod. De csak a kivételesen erősek és bátrak képesek rá, hogy erejét vegyék a pusztító szélnek, és megfordítsák irányát, hogy az megnyugodva elsimuljon mindnyájunk felett.

Ezért szeresd felebarátodat és ellenségeidet is, hogy a ti mennyei Atyátok fiai legyetek, aki felhossa a Napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak. (Máté 5. 48. alapján)

Áldottak, akik háborúságot szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa.

Az igazság és annak megvédése fontosabb a csendes meghúzódnál, jól elrendezett menekülésnél, a békességnek csak a látszatánál, mert aki megvédi az Isten rendjét, még ha háborúságot is kell szenvednie érte, áldott lesz a Mindenható előtt.

Áldottak vagytok, ha szidalmaznak és háborgatnak titeket, és minden gonosz hazugságot mondanak ellenetek én érettem.

Mert engem küldött az Atya, hogy megvédjem az Igazságot, új rendet és törvényt hozzak az égből a földre, a szeretet égi keresztségét, amely segíteni fog a következő ezer évek embereinek. Áldottak, akik mellém állnak, hisznek bennem, és segítenek elvetni az új idők magvait.

Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelttetek. Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelid vagytok, és nyugalmat találtok nálam. Mert az én igám gyönyörűsége, és az én terhem könnyű. (Máté 11. 28–30 alapján)

A beszéd végén mind felálltak, megfogták egymás kezét, és a Jézus tanította imával együtt imádkozták:

„Mi atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék te neved. Jöjjön te országod. Legyen te akarod, miként mennyen és azonként földön. Mi testi kenyerünk felett való kenyeret adjad minékünk ma. És bocsásad minékünk mi vétetönket, miként is mi bocsátunk nekünk vétetteknek. És ne vigy minket kísértetbe. De szabadics minket gonosztól. Ámen.” (A Münchener kódex alapján)

Az emberek a tó mellett maradtak, együtt ettek, beszélgettek, Jézus meggyógyította a hozzá igyekvőket, az asszonyok megvendégelték a sokaságot, a tizenkét tanítvány pedig a Mester kinyújtott karjaként ott segített és abban, amiben tudott. Este tüzet raktak, énekeltek és táncoltak, és az öröm és kegyelem jóleső állapotában fürödtek mind.

Az éjjel egyre hosszabb lett, elcsendesedtek a vendégek, ki-ki hazament a maga falujába. A tüzek már alig pislácoltak, és a tenger altató illatokat hozott a megnyugvó táborra. Mária kicsit távolabbról figyelte fiát. Jézus, aki körül szinte állandósult valamiféle kevesek számára látható, de mindenki számára érezhető fényes erő, amelytől elnémultak, meghatódtak, meggyógyultak, megtisztultak és hinni kezdtek az emberek, tetőpontján volt küldetésének. Több ezren követték, versengtek, hogy ki lássa vendégül, távoli keleti királyok leveleztek vele, tanácsát kérve, és elismerve rendkívüli küldetését. Már nem csak Galileában, hanem Szamáriában és Júdeában is szerették, ha átment falvaikon, futótűzként előzte meg híre, és sereglett a sokaság, csak hogy egy pillantást vethessen rá. Igaz, jobbára a szegény nép, de jócskán akadt követői között módosabb farizeus is, aki hallgatott rá. Párthiából sorra jöttek a kérő levelek, hogy térjen vissza, vagy ha szorongatott helyzetbe kerül, telepedjen le náluk. Különösen Abgár király, Edessza tartományának ura, aki gyógyíthatatlan betegségben szenvedett, írta többször Jézusnak, hogy látogassa meg, és maradjon nála. De ahogy növekedett az őt szeretők köre, úgy növekedett a hatalmasok iránta való gyűlölete is. Már híre járt, hogy a jeruzsálemi főpapság el akarja veszejteni, és csak a módját és idejét keresi ennek. A jámbor qumráni testvérek üzenték ezt, kik aggodalommal és büszkeséggel figyelték a Fiú útját. Mária szívében a balsejtelem egyre jobban növekedett, és hiába nyugtatta magát, nem tudott az elhatalmasodó félelemtől menekülni. Jézus, mintha ezt a veszélyt tudomásul se venné, bátran beszélt mindenhol. Legutóbb egy jeruzsálemi zarándoklat előtt mondta tanítványainak, hogy ő inkább távol marad az ellene szervezkedő előkelők miatt, mire azok

megnyugodva elindultak maguk, majd a szent városban váratlanul megjelent a Fiú a nagytemplom udvarán, és tanítani kezdett. Félelem nélkül, nagy erővel, tiszta hanggal, és megalkuvást nem ismerve, ahogy szokott, és amikor a szadduceusok intettek a katonáknak, hogy fogják el, akkor sem ijedt meg, csak állt, mint a szentélyt tartó hatalmas kőoszlop. Néma csönd volt az udvaron, még a lélegzet is elhalkult, úgy figyelte mindenki, mi fog történni. A katonák megindultak, majd megálltak Jézus tekintete előtt, és mint akik kővé váltak, mozdulatlanul hagyták, hogy a Mester nyugodtan elmenjen mellettük. Átsétált a templom udvarán, kényelmesen, azzal a kedves járással, amelyet Mária időtlen időig elnézegetett volna.

Most újra ünnep lesz, közeleg a pészáh, és együtt indulnak Jeruzsálembe mind, így mondta a fia. Mária Magdolna is aggódik, látja rajta, csak nem mondják egymásnak, úgyse tehetnek semmit. Jézus a maga útját járja szabadon és kérlelhetetlenül.

Eközben a zsenge tavasz felmelegítette Júdea hűvös földjét, és Jeruzsálem utcáin is megindult az élet. Nagymosás, takarítás, edénysikálás, sürgés-forgás jelezte a közeledő ünnepnapot, az Egyiptomból való szabadulás napját. Egyre melegebb lett, és a várakozás öröme is növekedni kezdett. Az ódon városrész egyik szűk utcájában a templomra néző házban lakott a főpapi család. Kajafás, a hivatalban lévő főpap, középkorú férfi volt, termete alacsony, apró szeme mély fekete, szúrós, szakálla hosszú, vége a mellkasáig ért, de megjelenése finomnak és jól ápoltnak tűnt. Ujjai hosszúak, tenyere keskeny, fogása hol bizonytalan, hol túl erős, de bőre mindig hűvös, mint természete is. Kajafás az ablaka előtt ült, és nézte a nyüzsgő jeruzsálemi utcát, amint nagy kedvvel készülődik a tavaszi ünnepre. Gyerekkorára emlékeztette mindez, ahogy anyja a szolgálókkal takarított, hogy minden morzsát, a kovásznak még a legkisebb darabját is megtalálják és eléges-sék. Kajafás gazdag földbirtokos családból származott, ahol a vagyon megőrzése, a Tóra betartása generációk óta íratlan szabályként élt. Jól termő szőlővel borított domboldalon állt a házuk Júdeában, körülötte szántók, gyümölcsösök, magtárak és más gazdasági épületek sorakoztak. Szép emlékek kötötték ahhoz a helyhez, de leginkább a büszkeség, amellyel családja sorsán fordítani tudott. Mert a hatalmas vagyon sem tudta meghozni számukra az oly nagyon áhított befolyást. Egészen Kajafásig, aki feleségül vette gazdag hozományért az akkori főpapnak, Annásnak a lányát. Onnantól szépen beépültek a templomi szolgálat ilyen-olyan ágába, az egyik unokatestvér magas rangú hivatalnok, a másik a templomi őrség parancsnoka lett, amíg egészen a kezükbe került a szent város és ezzel együtt az ország szellemi irányítása. Képességeik szerint ugyan nem őket illette volna, de az aranyak csengése kiköszörülte ezt a csorbát.

Mivel Júdeában és Szamáriában a római helytartó volt élet és halál ura, a hi-

vatalba lépő Kajafásnak gondja volt rá, hogy biztosítsa gazdag ajándékokról, amelyekkel a maga oldalára állította. A rómaiak és a zsidó előkelők ugyan sosem szerették egymást, viszont bőven akadt a világnak olyan kincse, amelyet mindketten kedveltek, így a hűvös, távolságtartó viszony jól palástolt érdekszövetséggé alakult, amelyben a döntő szót a rómaiak mondták ki. A vallási élet és a mindennapok rítusainak irányát és tartalmát a főpap, Kajafás szabta meg, aminek a nagy múltú hagyományok felé kellett volna fordulnia, ő mégis szemet hunyt felesége és a rokonság néhány előkelőjének görög kultúra iránti rajongása felett. Sőt elnézte, hiszen Júdea több földbirtokosa és gazdag kereskedője is így tett, és Kajafás nem érezte ezt üldözendőnek, inkább megbékélt vele, már csak jól felfogott érdekei miatt is. Természetének hűvös jellege miatt nem tudott életet vinni semmibe, mert hiányzott belőle a szív. Nem az izomköteg, amely ütemesen vert a mellkasa alatt, hanem az érzés, amelynek ezen a helyen születnie kellett volna. Már gyerekkorában észrevette, hogy a többiek arcán mennyi minden vonul át egy ilyen vagy olyan esemény láttán, miközben ő rezenéstelen maradt. Nem az önuralom, hanem az üresség miatt. A semmi nem szült benne semmit, így az arcára se tudott kiülni semmi. Kamasz volt, mikor rájött, hogy ez hátrányt jelent az emberek között, és alapos megfigyelés, munka árán megtanulta eljátszani az érzéseket, amelyeknek sánta természete miatt teljesen a hiányát szenvedte. Mégis volt valami, ami lázba tudta hozni: az arany és a hatalom.

E kettő szeretetféle jó érzéseket szült benne. Mikor a templomszolgák meghozták a papságnak járó adományokat, alig tudta kivárni, hogy magára hagyják a ládikával, és megszámolhassa a pénzt. Úgy várta Kajafás, mint amikor a férfi szoknya alá nyúl, légzése gyorsabb lesz, türelme fogy, hiszen tudja, valami nagyon jó fog vele történni. Nem mintha szükségét szenvedett volna valamiben, mert mindene megvolt, mi szem-szájnak ingere. Abból is a legjobb. A népnek fennhangon hirdette az önfegyelmet és mértéktartást, de magának mindenből a legkiválóbbat vette. Mégsem okozott örömet egy idő után semmi, megcsömörlött a különleges ízekről, finom kelmékről, illatos fűszerekről, de megadta ezeket magának, mert előkelő helyzete megkövetelte, hogy az őt körülvevő dolgok is azok legyenek.

A pénzen kívül a törvény és a nép védelme hozta lázba, amit önmaga előtt papi küldetésének teljesítésével palástolt, de valójában csak a hatalom gyakorlásának és birtoklásának édes gyönyöre volt. A nép, mint valami tologatható díszlet a színházi palettán, úgy szerepelt értékrendjében, bár mindig rá hivatkozott dörgedelmes példabeszédei során. Apáik törvényét a nép érdekében megvédeni és betartatni: ez volt a küldetése, de sosem tudta, mit érez, hogyan él és gondolkodik a szegény zsidóság, mert mivel senkit nem szeretett, őket sem. Jézusról korán tudomást

szerzett, és besúgóin keresztül állandóan szemmel tartotta. Jól tudta, hogy ha a nép messiásnak kezd tartani valakit, az az ő tekintélyének és hatalmának a végét jelenti majd.

Ezen a délutánon érkezett a szent városba Róma helytartója, a prokurátori és prefektusi tisztség birtokosa, Pilátus. Nagy Heródes palotájában szállt meg családjával az ünnepek alatt, máskor Caesarea főleg görögök lakta városában tartózkodott. Alacsony, kopasz, köpcös ember volt, igazi katona, aki túlélte már néhány ütközetet, hatalmi viszályt, vádaskodást, közben a jó szerencse valahogy mindig előnyösebb helyzetbe sodorta. Jó kapcsolatban volt Tiberius császár első emberével, így került ebbe a kényes és magas beosztásba, amitől azt remélte, hogy még feljebb jut a ranglétrán. De előbb meg kellett zaboláznia a zsidókat, akik sok kérdésben kemény diónak számítottak. Pilátus tudta, hogy az itteniek vallása szigorú renden alapul, és nem tűr semmilyen megalkuvást, mert hitük szerint a Tóra és az azon alapuló szabályok betartásától függött életük, boldogulásuk, egészségük, jó termésük és minden, amivel ez a világ megajándékozhatta őket. Pilátus természetüket szomorúnak, Rómával és minden idegennel szemben gyanakvónak, titokzatosnak és kiismerhetetlennek érezte, de legfőképp veszélyesnek, mert kiszámíthatatlanságuk miatt könnyen elveszítheti hivatalát, rosszabb esetben a fejét. Nehéz idők jártak ekkor Róma felett, nem csak a pártusokkal való feszült helyzet, de Tiberius császár visszavonulása miatt is. A besúgók és kegyencek kénye-kedve szerint ítélték halálra bárkit, akin a hűtlenség gyanúját vélték felfedezni, míg a császár Capri szigetén próbálta megszerezni azt a boldogságot, amely elfeledteti megalkuvó, keserű életét. A kormányzással mást bízott meg, de meghallgatta a panaszokat, kétése ügyeket, és döntött bennük, ha kedve tartotta. Az igazság messze járt a jog és erő biztonságát hirdető birodalomtól, és Róma kényes gyomra kénytelen volt megemészteni az ártatlan vért, amely nap, mint nap folyt díszes márványlépcsőiről a folyóba. Pilátusnak mindezekért óvatosságnak kellett lennie, főleg mert már helytartóságának első éveiben elkövetett néhány súlyos hibát, ami az őt megbízó hatalom fülébe jutott. Megérkezésekor erőt akart felmutatni, mert katonai pályafutása alatt mindig ez vezetett eredményre, és a császár arcképét ábrázoló címeres pajzsokkal bevonult a jeruzsálemi szentélybe. Tudta, hogy a zsidók vallása tiltja, hogy idegenek arcképe legyen a templomban, ők a Mindenhatót sem nevezik nevén és ábrázolják képen, így hatalmas felháborodás tört ki a római helytartó durva provokációja miatt. Pilátus nem ijedt meg, körbefogta katonáival a napok óta tiltakozó főpapokat, abban a hitben, hogy majd jól rájuk ijeszt. De ami akkor történt, azon igencsak elcsodálkozott a Hispániából származó egykori lovag. Minden pap és előljáró szinte egyszerre hajtotta elé a fejét, hogy inkább életüket veszítik el, mint a szentély tisztaságát. Pilátusnak visszavonulót kellett fújni, és innentől kezdve óvatosabban bosszantotta a júdeai elitet. Egy idő után ártatlan arccal úgy

döntött, hogy Jeruzsálemben vízvezetéket épített, és ennek költségeit a papsággal fizetteti meg, így kötelezte őket a templomi adományok egy részének átadására. Ez a levitáknak nehéz órákat, Pilátusnak viszont eredményes elfoglaltságot adott, de azért vigyázott, hogy soha ne lépjen át egy határt, mert hallotta, hogy az előkelők közül néhányan jó barátságban vannak magas rangú római hivatalnokokkal, és a helytartó nem tudta, hogy a láthatatlan szálak meddig érnek. Pilátus napjai Júdeában viszonylag egyhangúan teltek, besúgókkal és gyér számú katonasággal őriztette a rendet, felügyelte az adók beszedését, és igyekezett értesülni mindenről, ami a nyugalmat megzavarhatná.

Először fiatal felesége beszélt neki Jézusról, aki meggyógyított egy római katonát. Az asszony érzékeny lélek volt, fogékony a természetfeletti megnyilvánulásokra, és szívesen beszélgetett jeruzsálemi barátnőjével az itteni dolgokról és a zsidó vallás titkairól. Érdekelték a próféták jövendölései, az Istenről alkotott kép, a babonák és szokások, az erre élő sokféle ember sokféle hite, amelyek alaposan összekeveredtek az elbeszélésekben. Vagy ha nem is keveredtek, összekeverték az unatkozó asszonyok, akik mint valami ritka gyöngysort fűzték az innen-onnan hallott és látott mendemondákat. De Jézus más volt, azonnal érezte az asszony, amikor először látta és tanítani hallotta. Mindenről tüstént beszámolt férjének, Pilátusnak, aki személyesen járt utána, hogy igaz-e mindaz, amit híresztelnek. Jézus lénye, egyszerű és tiszta szavai, megjelenésének másokétól különböző volta, világos haja, mélyreható tekintete mind nagy hatással volt Pilátusra, aki közelebb érezte magához őt, mint az itteniek közül bárkit. De mindez távoli emlékként élt Pilátusban, és nem bírt nagy jelentőséggel, hiszen a helytartó inkább hitt jól kipróbált kardjában, feketén és fehérén megélt hétköznapijaiban, senkiben sem bízó természetében, és abban a kevéske örömben, amelyet egy hajdani légios megengedhet magának, mint az öröklét bármelyik igazságában.

Ugyanebben az időben Jeruzsálemtől néhány kilométerre, a sivatag szélén, Qumránban, ahol a Holt-tenger fújja sós leheletét, a jámbor papok és gyülekezetük tagjai örömmel dolgoztak a földeken. Itt nem készültek ünnepre, mert az időt nem a Hold, hanem a Nap járásához mérték, és e szerint kezdetét vette az árpa aratása.

Nagy munka idején nem csak az erődben élők, hanem a közeli falvak, városok közösségéhez tartozók is jöttek segíteni. Ilyenkor megbolydult az élet, felgyorsultak a lépések, és mindenki a munka ütemére mozdult. A ruhák a jóleső izzadságtól, a föld vörösarna és a zsenge árpa fűzöld színétől elveszítették makulátlan fehérségüket, de nem bánta senki, mert a munka ugyanolyan szent volt, mint a tisztaság és a romlatlanság, vagy a termékenység, amelynek bőséges termését aratták épp. Kadar felügyelő irányította a munkát, és bár öregember volt már, ő is kivette belőle a részét. A sokéves tapasztalat mondatta szavait és vezette figyelmét, miközben ujjait a hömpölygő folyamatok ütőerén tartotta, hogy érezze azok

ritmusát, és beavatkozzon ha kell. Így dolgozott együtt több száz ember, ki a földeken, ki a szállításban, ki a tárolókban, ki a konyhán, mindenki ott, ahol Kadar felügyelő mondta. A lendületesebbek lelkesedése felolvadt az egész akaratában, megmozgatva azt, és állandó ütemet adott a közös munkának, amelyet ritmikus dalokkal, mondókákkal is kísértek. Aztán este a tisztító fürdő és közös vacsora után középük ült a fáradtság, mint hívatlan vendég, míg sorra nyugovóra nem tértek. Csak Kadar felügyelő és Áron pap maradtak ébren. Csendesen és fáradtan üldögéltek a tisztára súrolt vastag tölgyfa asztal és a vacsora maradéka mellett. Kadar már régóta szoba akarta hozni, de sosem volt megfelelő alkalom, most azonban váratlanul belevágott:

- Halottam, hogy nagy a készülődés Jeruzsálemben.
- Mint minden pészákhkor – válaszolt kissé egykedvűen Áron pap.
- De most más is történik – folytatta Kadar –, azt beszélük, Kajafás készül valamire, mert egyesével beszél a szanhedrin tagjaival.
- Mind a hetvennel? – emelte fel a fejét Áron.
- Nem, csak azokkal, akik befolyással bírnak a főtanácsra.
- És miről beszél?

Kadar egy kicsit várt a válasszal, mert nagyon régen mondták ki ezt a nevet. Gondolni sokat gondoltak rá, majd’ minden nap, ebben Kadar biztos volt, csak beszélni nem lehetett róla. A legígéretesebből, a legtehetségesebből, kinek soráról kérdezve elnémulnak a jelek, ki úgy bújik ki minden szabály alól, mint akit nem köt semmilyen ígába semmilyen akarat, akire haragudni kellene, de nem lehet, mert megszegte a titoktartás szabályát, és a szent tanokat hirdeti úton-útfélen, mint szegény unokatestvére, János, és akit mégis mindennél jobban szeretnek, akiért állandóan aggódnak, és akiért megtennének bármit.

– Jézusról.

Az öreg pap arca elkomorult. Nem szólt semmit, felállt, és kezében a gyertyával hálófülkéje felé indult. A sötét szobában a tűz halovány fénye megvilágította hajlott hátát, fehérbe fordult haját, és Kadar már megbánta, amit mondott, mert szánta az öreg, akinek ma éjjel biztosan nem jön álom a szemére.

Jézus és a tanítványok már elindultak Galileából az ünnepre, és követőik népes seregével közeledtek a szent városhoz. Utoljára a poklos Simon házában szálltak meg, ahol vacsora után magdalai Mária elővett vászontáskájából egy féltve őrzött alabástromtégelyt, melyet a Selyemútról megtért kereskedőktől vett, hogy ha eljön a megfelelő idő, hasznát vegye. Nem szólt semmit, összetörte a tégelyt, és a benne lévő nárdusolajat Jézus fejére, kezére és lábára öntötte, majd gyengéd mozdulatokkal simította, miközben a szegényes kis szoba megtelt a királyok felkenésére használt szer semmihez sem hasonlítható, pazar illatával. Mária nem törődött Júdás rosszálló megjegyzésével, a többiek bámuló tekintetével, csak kente az olajat oda-

adással és tisztelettel, mert tudta, hogy a legnagyobb földi királynál is nagyobb királyt ken most fel. Másnap korán indultak Jeruzsálembe, de ahogy kiléptek a házból, már kisebb tömeg fogadta őket. Egy pásztor fiatal szamarat hozott, hogy Jézus üljön rá, és úgy vezette végig Jeruzsálem kapujáig. A sokaság egyre terebélyesedett, több száz ember állt az út szélén végesetlen végig. Integgettek, mosolyogtak, egy lány virágkoszorút tett a fejére, és királyhoz illő pompával, ujjongva fogadták Krisztust. Volt, aki zöld ágakkal köszöntötte, volt, aki a ruháját tette a poros úton a lába elé, amit látva a többiek is így cselekedtek, és Jézus mosolyogva, szívében örömmel vonult a szegények szamarán a lába előtt vászonruhákkal borított földön, olyan ünnepléssel, amelyet király még nem kapott. Mert a dicsőség minden ágát, a pompa minden szirmát és a tiszta vászonutat a lába alatt mindmind őszintén adták, és kiáltották:

– Áldott az, aki az Úr nevében jön!

Aratás előtt, ahogy a gazda végignézte megtermékenyített földjén, úgy nézett végig a Fiú az emberek tömegén, mert tudta, hogy immár beteljesedett az, amiért erre a világra jött.

Mikor Jeruzsálembe értek, Jézus elbúcsúzott az emberektől, és a belváros felé sietett. A Mester megérintette hátulról egy fején korsót cipelő asszony vállát, és megkérdezte:

– Elkölthetjük-e nálad az ünnepi vacsoránkat, Mária?

Mária asszony, Jézus anyjának unokatestvére ijedtében majd elejtette a korsót, és örömeiben azt se tudta, mit tegyen, de várta már őket, és sietett előre, hogy az utat mutassa. Tágas, többalakos háza a Juh kapu melletti utcából nyílt, nem messze a templomtól. A ház mellett lévő belső udvarra, majd az onnan nyíló egy-szintes épületbe vezette őket, ahol egy hosszú asztalon már ünnepi teríték és a hagyományos fogások sorakoztak. Bor a korsókban, kovásztalan kenyér a szakajtókban, sült tojás, keserűfű, alma, dió, fahéj, saláta és zöldségek a díszes tálakon. A teremben az asztalon és a körülötte álló kis állványokon elhelyezett gyertyák fénye világított, a falakat és a földet is Perzsiából hozatott, kézi szövésű szőnyegek borították, körben alacsony, kényelmes kerevetek, rajta puha vánkосok, takarók voltak kikészítve a vendégeknek. A nagytermet menta és bazsalikom illat lengte be, és halványan beszűrődött a lemenő nap fénye.

XVII. Passio

Az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert, eljött a világba. A világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt. (János 1. 9–10)

Míg a tanítványok és a kísérők kipihenték az út fáradságait, néhány házzal távolabb Kajafásnál nagy sürgés-forgás támadt. Egymást érték a hosszú köntösben fejüket lehajtva siető magas rangú vendégek, akik a főpap rendkívüli hívásának engedelmeskedtek. Híre ment ugyanis Jézus jeruzsálemi bejövetelének, és Kajafás már nem tudott tovább várni, tájékozott a dühtől és a féltékenységtől, és kapkodva összehívta a mindenkor ítélt tanácsot, a szanhedrint, hogy elveszejtse őt. Bár jó előre eltervezett minden lépést, most mégis feldúltan és kissé összezavarodva lépett be a hatalmas terembe.

– Békesség veletek – köszönt fojtott hangon mindenkinek.

– Békesség – vizsgázták a vének és az előkelők papok, akik nem értették, miért kell ilyen szokatlan időpontban ülésezniük.

– Azért hívtam össze a tiszteletreméltó nagytanácsot – kezdte kenetteljesen –, hogy egy rendkívül fontos és halaszthatatlan ügyben döntsünk. Bizonyára hallottátok a Galileából származó názareti Jézus hírért, akiről már többetekkel beszélgettem. A vád ellene istenkáromlás, a törvény megsértése és felforgatás. A vádnak minden pontját bizonyítani fogom – és itt lopva Nikodémusra nézett, akiről jól tudta, hogy az ellentáborhoz tartozik. Ismeri Jézust, és titokban híve a tanításainak. Nikodémus nyugodtan nézett vissza rá, mert biztos volt benne, hogy minden vádpontot meg tud cáfolni. Kajafás fel-alá járkálva így folytatta:

– Jézus hatalmunkat és befolyásunkat ostromozza, mintha nem a nép ügyét szolgálnánk, mintha nem a népnek lenne eredendő érdeke, hogy irányításunkat elfogadja. Jézus így beszélt rólunk – azzal papirost vett elő, melyre a besúgók szavait jegyezte fel, és hangját csúfondárosra változtatva felolvasta fel:

Oltalmazzatok meg magatokat az írástudóktól, kik hosszú köntösökben akarnak járni, és szeretik a piacokon való köszöntéseket, és a gyülekezetekben az első ülést, és a vacsorákon az elől ülést.

Kik megészik az özvegyeknek házakát és külsőképé hosszú imádkozásokkal élnek. Ezeknek nehéz ítéletek leszen. (Lukács 20. 46–47)

Azt is mondta, hogy a Mindenható elveszi tőlünk a szőlőjét, amit ránk bízott, mert nem érdemeljük ki. Magát többször a Világosság Fiának nevezte, figyelmen kívül hagyta a szombat törvényét, és amikor szemére vetették, hogy ilyenkor miért gyógyít, azt mondta, hogy a szombat van az emberért, és nem az ember a

szombatért. De nem elég, hogy minket lépten-nyomon megszegyenít a népünk előtt, még arra is vetemedett, hogy a szent templomból ostonnal űzze ki az áldozati állatokat áruló árusokat, és azt kiáltotta féktelen dühében, hogy Atyjának háza nem lehet a kufárok gyülekezőhelye. Mert nem az áldozatok vére vezet a jóra, hanem a békesség és a megbocsátás. Ezért inkább béküljön meg mindenki a haragosaival, bocsásson meg az ellene vétkezőknek, mint ahogy az Atya is megbocsát, és akkor nem kell galambok nyakát elvagdogniuk. Mint láthatjátok, lábbal tiporja minden törvényünk, szokásunk, és mindez nem elég, a népet is ellenünk hangolja. Annak ellenére, hogy rébuszokban beszél, több ezren követik, főleg a szegények és a pogányok közül, és a minap úgy vonult be Jeruzsálembe, hogy azt még a római császár is megirigyelhette volna.

Kajafás szűrös szemmel nézett végig hallgatóságán. Tekintete megpihent a kételkedők nézésében, átszúrta szikrázó gondolatainak kardjával, úgy tartotta rajtuk a szemét. Légzése gyorsabb lett, és ide-oda járkált a hatalmas teremben az asztalnál ülő tanács előtt. Az arcokat fürkészve igyekezett megérteni, hogy mit gondolnak a papok és a vének, és annak megfelelően hol dühösen, hol nyájasan alakította szavait.

– Ma szédereste van. A rend estéje, amikor minden feleslegesen kidobunk házunkból, rendet teszünk, úgy készülünk az új időkre. Megszabadulunk a kovásztól is, mert emlékezünk a megpróbáltatás idejére, a kovásztalan kenyerek táplálékára és a sivatagban való hosszú menetelés nehézségeire. Amelyeket apáink kibírtak, és mi is kibírunk, hiszen a rend népe vagyunk. A Szaturnuszé, aki őre a nagy törvénynek, minden szabálynak, és a Holdé, aki a sejtelem ura, a megérzéseké, amelyek sokszor segítettek minket. Fegyelem és megérzés, szabály és bölcsesség, ezek a mi erényeink, és nem engedhetjük meg, hogy elvegyék tőlünk új idők zavaros beszédei a negédes szeretetre hivatkozva.

– Mint ahogy sosem engedték meg, tanúk erre a próféták, kiket nem hallgatunk meg, és csak utólag értettük meg bölcsességüket – vágott közbe Nikodémus, aki fölállt, és Kajafás mellett a szanhedrin elé lépett. Hangja nyugodt volt, és határozottan folytatta:

– Ha a bölcsesség népe vagyunk, akkor bölcsen kell döntenünk. Ez az ember, a galileai Jézus, olyan csodás dolgokat cselekszik, melyeket senki más nem tudott tenni időtlen idők óta, és nem lesz képes senki sem ezekre. Hagyjuk őt békében, és ne forraljunk semmit ellene, mert ha az ő csodái isteni eredetűek, megmaradnak, de ha csak emberi dolgok, úgy elenyésznek. Az idő bölcsőbb lesz nálunk, majd az eldönti, mi igaz, és mi nem.

– Te az ő tanítványa vagy, azért beszélsz így! – kiáltott magából kikelve Kajafás. De Nikodémus nem emelte fel a hangját.

– Elítél-e a törvényünk valakit anélkül, hogy meghallgatta volna, és meggyőződtek volna róla, hogy mit tett? – kérdezte nem is a főpaptól, hanem a vénektől. A teremben némi mozgolódás támadt, halk suttogás, majd a vének vezetője intett, hogy helyt adnak Nikodémus szavainak, és meghallgatják Jézust.

– Jól van, tiszteletreméltó tanács, idehozatom a lázítót, de ne felejtsetek el, hogy az igazságnál fontosabb a Törvény, mert inkább egy vesszen el ártatlanul a népért, mint a nép egyért.

Azzal nagy sebbel-lobbal kivonult a teremből, hogy rokonával, a templomi őr-ség parancsnokával elfogassa Jézust.

Eközben a város néhány köves utcával távolabbi házában vacsorához készültek. A falak pontosan összeillesztett kövei keretezte tágas tér közepén hosszú tölgyfa asztal állt, rajta császárvörös damasztterítő. A faragott tálak és fémkupák között rézsárga édes és borostyánvörös száraz bor várt az áldomásra. A kenyér az asztal közepén pihenve várta, hogy kézbe vegyék. Az asztal körül mahagóni színű ke-revetek és körben a teremben díszes pamlagok várták a vendégeket. A földön és a falakon szurfűszín szőnyegek, bíbor- és kárminsínű párnák szolgálták a kényel-met. Körös-körül vaslábon álló mécsesek világítottak, és illatos füstölők égtek. A lemenő nap bevilágított a brokáttal takart ablaknyíláson, és fénye hol erre, hol arra a sarokra esett. A pompásan feldíszített szobában egyszerű emberek ültek az asztalhoz. Sarujukon a port messziről hozták, ruhájukat jól ismerte a sivatagi szél és eső, arcukat a nap barnította, kezüket a munka edzette. De ez a széderest gyö-nyörű fényeivel és illatával meghatotta mindnyájukat, és csendben ültek várva, hogy Krisztusra szóljon.

Jézus érezte, mi készül ellene. Tudta a szándékokat, ismerte a gondolatokat az emberek fejében, és látta a jeleket, melyek rosszat ígértek. A vacsoránál az asztalfőn ült, mellette magdalai Mária és a tizenkét tanítvány. A teremben az áldott csöndet kemény és keserű szavai törték meg:

Bizony mondom néktek, egy ti közületek elárul engemet, aki én velem eszik.

(Márk 14.18.)

Az arcok megrendültek, egymást fürkészték, találgatták, ki lehet az. Jézus így folytatta:

Egy a tizenkettő közül, a ki én velem a tálba nyúl.

Az embernek Fia jóllehet elmégyen, amint meg vagyon ő felőle írva; de jaj annak az embernek, aki által elárultatik az embernek Fia.

jobb volt volna annak az embernek, ha nem született volna. (Márk 14. 20–21)

Dermedt csönd követte szavait. Majd újra megszólalt, nyugodtan, ahogyan beszélni szokott:

Én vagyok amaz igaz szőlőtő, és az én Atyám a szőlőben való munkás. Minden szőlővesszőt, valmely én bennem gyümölcsöt nem terem, kiemetszen; és mindent valamely gyümölcsöt terem megtisztít, hogy több gyümölcsöt teremjen. Immár ti tiszták vagytok a beszédért amellyet szóltam tinéktek.

Maradjatok én bennem és én is ti bennetek, miképen a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, hanemha a szőlőtőkében marad; akképen ti is nem teremhettek, hanemha én bennem maradtok.

Ha én bennem maradtok, és az én beszédem is bennetek maradnak, valamit akartok, kérjetek és megadatik néktek.

Ebben dicsőíttetik az én Atyám, ha sok gyümölcsöt teremtetek és úgy lesztek én tanítványaim.

Amint szeretett engemet az Atya, én is úgy szerettelek titeket: maradjatok meg abban az én szeretetemben.

Ha az én parancsolataimat megtartjátok, az én szeretetemben maradtok meg, miképen én is az én Atyámnak parancsolatait megtartottam, és maradok az ő szerelmében. Ezeket szóltam néktek, hogy amaz én örömem ti bennetek maradjon és a ti örömetek beteljék.

Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, mint szerettelek titeket. Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki az ő életét adja az ő barátaiért.

Titeket pedig mondálak barátaimnak; mert mindeneket, amit az én Atyámtól hallottam, megjelentettem néktek.

Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és rendeltelek titeket, hogy elmenvén gyümölcsöt teremjete, és a ti gyümölcsötök megmaradjon; hogy akármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja néktek.

Ezeket parancsolom néktek, hogy ti egymást szeressétek. (János 15. 1–17)

Azzal régi szokás szerint megtörte a kenyeret, és tanítványainak adta:

– Vegyétek, és egyétek; ez az én testem.

Majd bort töltött a kupákba, és felmutatta:

– Ez az én vérem, az újszövetség vére.

És ettek belőle mind, és ittak belőle mind.

A vacsora után Jézus néhány tanítvánnyal imádkozni ment az olajfák hegyére. Csak egy közülük, az iskarióti Júdás viselkedett szokatlanul. Fejére hajtotta köpenyét, alig látszott ki alóla az arca, és először lassan, majd ahogy távolodott, egyre gyorsabban lépett, szorosan a fal mellett, majd eltűnt a város imbolgó fényeinek sötét bugyrában. A főpap háza felé vezetett az útja. Amikor odaért, és a felfedte arcát a köpeny alól, az ajtónálló rögtön beengedte. Kajafás lassú léptekkel

jött, éppen befejezte a vacsoráját, fárasztó nap állt mögötte. Intett Júdásnak, hogy kövesse, és egy félreeső szobába vezette. A szoba közepén kényelmes szék, mellette asztal, azon mécses világított, megvilágítva Kajafás arcának élet, hajlott hátát, keserű tekintetét. Unott arckifejezése gyorsan zakatoló gondolatait takarta, ahogy próbálta a váratlan látogatást a maga hasznára fordítani. Iskarióti Júdás feldúlt volt, idegesen járkált, és a szokottnál hangosabban beszélt.

– Rájött, hogy becsapom, a mai vacsoránál elmondta a többieknek, hogy valaki elárulja közülünk, de nevét nem mondta, de amikor a szemembe nézett, láttam, hogy tudja, én vagyok az.

– Rémeket látsz, Júdás, senki nem tudja, hogy ide jársz hozzám beszélni róla.

– Most jöttem utoljára, nem beszélek többet.

Kajafás felállt, Júdáshoz lépett, és elfojtott hangon kérdezte:

– Csak nem te is a hatalmába kerültél?

– Rendkívüli ember, és nem ártott senkinek – nézett vissza egyenesen Júdás.

– Kár róla jelentést kérned, mert nem tesz semmit titokban. A tereken, a zsinagógákban és a nagy templomban is ugyanazt mondja, mindig ugyanazt.

Kajafás fordított a taktikán, változtatott a hangján, nem firtatta a változás okát, inkább kérőre fogta:

– Jól van, csak még egyszer segíts, a nagytanács elé kell vinnem, hogy személyesen hallgassák ki.

– Miért?

– Nagy a vita a vének között, van, aki támogatja, van, aki nem, és kérdezni akarnak tőle.

– Mikor?

– Ma éjjel.

– Éjjel?

– Igen, éjjel, vagy hajnalban, most itt van mindenki, aztán majd visszamentek Galileába, és ki tudja, mikor lesz újra ilyen alkalom.

Közben a falból egy elhúzható retesz mögül csontládikát vett elő, benne bőrer-szény, és Júdás felé nyújtotta:

– Itt van, vedd el, harminc ezüst a szolgálataidért, ha már nem jössz többet.

Júdás kezébe vette, jó nehéz volt, egyik lábáról a másikra nehezedett, majd hallan mondta:

– Az olajfák hegyén vannak, oda mentek vacsora után.

Kajafás elmosolyodott, de Júdás ezt nem láthatta, csak keserű, görcsbe hajló hátát.

Jézus egy fa mellett hagyta Jánost, Pétert és Jakabot, és feljebb ment az olajfák hegyének tetejére, ahol szeretett egyedül lenni. A képek, amelyeket látott, nyugalansággal töltötték el, mert tudta, hogy a főpapi tanács most végleg határozott

róla. Érezte, hogy ez előbb-utóbb bekövetkezik, hiszen már máskor is szembe került mindenféle hatalommal, de ez most más volt. Végleges. A nyugtalanság félelemmé változott, a félelem haraggá, a harag kétségbeeséssé. Majd csönddé. A nyugalom, amelyet magára erőltetett, elterebélyesedett a hegyen, lefolyt a Kidron-patak völgyébe, majd a kőfalon felkúszott a városba, és mindenkit elvarázsolt. Az emberek lélegzése lassabb lett, és az alvó gyermekek ártatlan nyugalma telepedett rájuk. Elcsendesedtek, elbóbiskoltak székeiken, a poroszlók az ajtók előtt, pásztor a nyája mellett, anya a kisbabájához bújva, és az apostolok egymásnak dőlve a hegyen.

Az álom jóleső és biztonságos takarója borította az éjjeli várost. Az utcáin égő fények halványan megvilágították körvonalait, amelyeket az olajfák hegyéről is látni lehetett. Egyedül csak Jézus volt ébren. Gondolatai végigsimították a környező dombokat, a távoli hegyeket, a mély tengert és a hasadéokban zúgó folyót. A Fiú számba vette életének állomásait, és megmérte magát bennük. A távoli szavak, melyeket gyerekkora óta tisztán hallott, és mint egy hűséges pásztorbot kísérték végig, most megint szóltak:

– Kösd össze az eget a földdel, Istent az emberrel, és az embereket egymással a szeretet erejével.

Vajon megtette-e? Össze tudta-e kötni? Tettei hogyan tükröződnek majd az örökkévaló világ fényében? Mit ért és hallgat meg belőle a következő nemzedék? És mennyi minden van, amit még mondani, tenni kellene, de az idő kevés, talán el is fogyott már ezen a gyönyörű éjszakán. Alszik a város, alszik a tartomány, az ország, talán a világ is. Csak ő virraszt felettük. A Fiú, aki majd a következő ezer években is őrzi őket, éjjel és nappal. Ha hangos szóval hívják, ha szégyenkezve, halkán, ha hiszik, ha tagadják, ha nevéen vagy más néven nevezik, mindegy, akkor is vigyázója lesz életüknek. A por illata, a ruhák színe, az étel íze, a szív ritmusa, a kezek érintése, a szemek tükre és minden, ami ezen a földön van, a legnagyobb varázslata az Atyának. Amitől szabadulni keserű, még annak is, aki tudja, hogy égi trón várja odaát. De azt is tudta, hogy lába nyomán virágok nőnek majd, nevét ezer évek múlva is énekelik, és sokan lesznek a következő időkben, akik érte, és az Igazságért odaadják a legnagyobbat. Előhúzzák üres zsebükből a rongyos kis életüket, pedig nem tudják, lesz-e számukra folytatás. Most itt ül ő is ezen a baljóslatú, szomorú estén, és nem tudja, mit hoz a hajnal, de utat és példát kell mutatnia azoknak, akik majd követik. Példát kell mutatnia a következőknek, hogy az Igazság kérlelhetetlen, nem tűr semmilyen megalkuvást, és kiállni mellette az egyetlen jó választás. És bár ereje és hatalma jóval több, mégsem használja fel a maga védelmére, hogy egy legyen azokkal, akik követik majd a most még alig járt ösvényen. Amiből egyszer széles út lesz, mely megtartja a rajta járókat.

A Fiú megnyugodott, miután mindezeket végiggondolta, és már erősnek érezte

magát. Felkelt, és a hegy lába felé indult. Az ég tiszta volt, a csillagok szomorúan néztek lefelé. Jézus lesétált az ébredező apostolokhoz. Szívét újra átjárta az égi szabadság érzése, és ébresztgetni kezdte az olajfának dőlő barátait.

– Hát még virrasztani se tudtok az Emberfiával egy éjszakai órát?

János, Jakab és Péter felriadtak, és zavartan igyekeztek összeszedni magukat. Hirtelen felálltak, ruhájukat leporolták, és nem értették, Jézus miért búcsúzik most tőlük. A szavak, melyeket a közeli jövőről mondott, megijesztették őket, de nem volt már sok idejük gondolkodni rajtuk, mert fegyverek csörgése hallatszott, és megjelent a templomi őrsg az előjárókkal és Júdással. A katonák körbefogták őket, Júdás a meglepett Jézus mellé lépett, és arcon csókolta. Erre a katonák Jézusnak estek, és elindultak vele. Néhányan a tanítványok közül, akik odasiettek a hangokra, megpróbálták megakadályozni, de nem sikerült. Egy bámészkodó kisfiút, aki túl közel ment, a pribékek meg akartak fogni, de nem tudták, mert a gyerekek fehér gyolcsingét hátrahagyva elfutott. Hagyták, hadd menjen, nem tudták, ki ő. A szállásadó Mária fia volt ő, Márk, aki egyszer majd mindezeket az utókor emlékezetébe írja.

Péter nem tudott nyugodni, és köpenyébe burkolózva követte őket a főpap házába, és az udvaron várakozók közé vegyülve várta, hogy mi lesz. A tömeg ellenségesen viseltetett Jézus iránt, beszédét kiforgatták, az itt lévők közül szinte senki sem ismerte igazán, csak hallomásból, a jeruzsálemi papság ellenséges híreszteléséből. Egy közülük az ablaknál állt, és onnan közvetítette a bent folyó tárgyalás eseményeit. A hamis vádakra Jézus nem válaszolt, és amikor azt kérdezték, igaz-e, hogy ő a Világosság Fia, így szólt:

– Te magad mondtad, igen, az vagyok.

Erre a tárgyalást vezető Kajafás látványosan megszaggatta ruháit, hogy ekkora káromlást még hallgatni is vétek, majd a szanhedrin halálra ítélte a Fiút.

A szedett-vedett nép őrjöngött a hírre az udvaron, csak Péter állt döbbenet köztük. Az egyik észrevette, és megkérdezte tőle, hogy netán nem ő is Jézus követői közül való, de Péter azt válaszolta, nem. Majd még egyszer megkérdezték, és újra, és Péter háromszor tagadta meg, hogy Jézushoz tartozna. A csöcselék elhitte, nem kérdezte többet. A kakas megszólalt, világosodni kezdett az ég alja, feljönni készült a Nap, és Péternek rá kellett néznie. És akkor az öreg halász sírni kezdett. Kérges tenyerébe fogta arcát, és siratta a drága Fiút, mint a magáét, és siratta magát, aki gyengének és öregnek mutatkozott a megpróbáltatások idején. Sírt Péter, nem bánta már, ki látja, és mit gondolnak róla, zokogott egyre hangosabban a csöndbe burkolózott udvaron. Egy alak nézte csak, sötét köpenyben, távolról, kezében bőrzacskó, benne harminc ezüst. Hirtelen meglódult, elindult a nyitott ablak felé, félrelökte az ott állót, és beszórta a pénzt a terembe. Azzal elment, járása már összekuszálódott, mint fejében gondolatai.

Teste nem sokkal később tehetetlenül himbálózott a háza melletti diófán.

A qumráni kolostor csendjét lódobogás hangja verte fel, és az érkezőt sietve vezették a felügyelő elé. Néhány perccel később Kadar végigrohant a folyosón, és Áron főpap fülkéje előtt kopogott egyre hangosabban, de mivel nem nyílt ki az ajtó, kiabálni kezdett:

– Áron, Áron gyere, kelj fel azonnal, Jeruzsálembe kell mennünk, Jézust elfogták éjjel, és a szanhedrin hajnalban halálra ítélte. Kelj fel, menjünk, te sokakat ismersz régről, talán hallgatnak rád. Áron! Nyisd ki az ajtót, nem hallod? Tudom, hogy Jézus megsértette a közösségünk szabályait, de inkább az ember, mint a szabály, Áron nem hallod? Ároon... – hallatszott egyre kétségbeesettebben, míg nem a kiáltásból sírás, abból keserű zokogás lett, és Kadar már a földön térdelt két kezén támaszkodva, könnye, nyála a padlóra csöppent. Már nem hallott semmit, csak saját ütemes zokogását, mikor váratlanul kinyílt az ajtó, és ott állt Áron, menetire készen, megkopott barna utazótáskájával.

– Szedd össze magad, Kadar, indulunk.

A két öregember mint két imbolygó árnyék vágott neki a sivatagi útnak. Eltökelten egymásra támaszkodva, hogy segítsenek a Fény Fiának.

Pilátus rosszul aludt azon az éjszakán, és kora reggel már öltözködni kezdett, hogy mielőbb ellenőrizzen mindent, amit csak tud a nagy ünnep előtt a városban. Felesége kócosan kelt ki az ágyból, és hozzá bújt.

– Pilátus, szörnyű álmok gyötörtek az éjjel – mondta álmosan. – Ne ítéld el az igaz embert, ne legyen közöd a halálához!

Pilátus nem értette ezt az intést, és inkább elindult, hogy a dolga után nézzen. Bajsejtelem kínoztta, és feleségének reggeli mondata csak megerősítette ezt. Mikor meglátta a zsidó főpapot, a templomi őrséget és a galileai tanítót megkötözve, tudta, hogy megérzései most sem hagyták cserben.

Annás főpap és Kajafás egymást túlharsogva igyekeztek meggyőzni őt, hogy ítélje kereszt általi halálra a lázító Jézust. Pilátus unott arccal intett nekik, és egy szobába vezette őket. Leült a díszes helyiség közepén álló aranyozott székre a legkomorabb nézésével, majd fejével biccentett, hogy adják elő a vádakát. Az érvek között először istenkáromlás, majd törvényszegés szerepelt, de a papok hamar belátták, hogy ezek nem hatnak a helytartóra. Majd lázítás és Tiberius császár elleni izgatás következett, amit viszont nem tudtak bizonyítani. A hosszúra nyúló tanúmeghallgatások alatt Jézus szinte végig szótlan maradt, nem védte magát. Kissé oldalt állt, arcán rendíthetetlen nyugalommal, amit Pilátus egyre többször vizsgált laposan oldalra pillantva a főpapokkal való tárgyalás alatt. A kérdésekre csak annyit válaszolt, te magad mondtad. Védni nem védte magát, azt mondta még, hogy királysága az égből való, amivel Pilátus nem tudott mit kezdeni.

A helytartót ez a megmagyarázhatatlan bátorság nem hagyta nyugodni, de a félelem sem, amely egyre jobban elhatalmasodott benne, csak azt nem tudta pontosan, hogy mitől retteg. Közben, ahogy telt az idő, egyre többen gyűltek össze a palota előtt, és Jézus elvesztését kívánták. A tárgyalás a tömeg színe előtt és annak bevonásával folytatódott, amit a főpap kihasznált, mert beszédének általuk adott nyomatékot. Kajafás kezének intésére mind ordítani kezdtek.

Az egyre növekvő tömeg és elégedetlenség megijesztette Pilátust, és az is, amikor kórusban kántáltak, hogy: nem vagy a császár barátja, ha életben hagyod a királyt. Az utolsó csepp a pohárban az volt, mikor elmondták, hogy Jézust a pártusok keresték meg születése után nagy feladatot jósolva neki. Pilátus megostoroztatta, és maga mellé állíttatta, hogy nézzék, íme az ember, de a vérszomjas tömegnek ez sem volt elég. Pilátus végül a többórás tárgyalás után szembenézett Kajafással, ahogy egymásra néz gyávaság és gyűlölet, és szavaik rossz leheletű nászából megszületett az ítélet. Halál. Pilátus a tömeg előtt mosta kezait, vagy legalábbis ebben reménykedett, és kihirdette, hogy nincs köze ennek az igaznak a halálához.

Miután meghozták az ítéletet, a Fiút lökdösni és korbácsolni kezdték. Fejére töviskoronát tettek, rosszarcú gonoszok állták körül, szájukból átkokat és köpködést szórva. Az ütések tompán puffantak hátán, és megtántorították lélekerejét. Nehéz gerendát kötöttek vállára, csuklójára erősítették, hogy a hátán vigye el a vesztőhelyig. A Fiú szótlanul ment az irtózatossá alatti. Tekintete valamit keresett a tömegben, de nem találta. Hol a gyűlölet, hol a gúny, hol a megbotránkozás vagy a szánsalom öltött testet körülötte. Anyját és Máriát maga mögött érezte, de tanítványait, barátait odaadó híveit sehol sem látta. Az út végeláthatatlannak tűnt. Már nem keresett semmit, csak lehajtott fejjel ment. Összeeshetett, mert arra ocsúdott, hogy a földön fekszik, és ordítanak, hogy álljon fel. Nagy nehezen felállt, és továbbment. Szeme a távolba révedt, és elkerülte a bámuló szempárokat. Aztán egybe mégis beleakadt. Magas, erős férfi jött haza a mezei munkából, és a szomorú menet útját keresztezte. A földműves és a Fiú tekintete találkozott, az semmit nem szólt, nem kérdezett senkit, mellélépett, és levette a válláról a hatalmas gerendát, hogy maga vigye tovább. Ekkor a tömegből hirtelen egy fiatal nő lépett hozzá, hogy kendőjével letörölje homloka véres verejtékét. A Golgota hegyére értek. János jutott eszébe, és vele együtt sok minden. Életének múlt pillanatai mind elköszönni jöttek, és hol erősebben, hol tompán léptek elő az emlékezet homályából. A Golgotán lefektették, kezébe vasszöveget vertek, lábát a kereszthez kötözték, és felállították, hogy a kín végeláthatatlan hullámokban gyötörje testét. Erőt gyűjtött, hogy szólni tudjon anyjának és Máriának, egymás gondjaira bízva őket, majd próbált úrrá lenni a szenvedésen.

Mária görnyedten térdelt a kereszt alatt, és hallgatta a Fiú keservesen kínlódo

lélegzését. Nem tehetett semmit. A fájdalom benne tengerré lett, és elöntött mindent. A dombot, a várost, a völgyet, hegyeket, sivatagot. Elárasztotta a világot, kiöntött annak határaiból, és a mindenségbe borult. Fekete kintengere áthatotta egész valóját, fia fájdalmát minden pillanatban magában érezte, de mégsem eléggé, mert nem szűnt az eszeveszett bánat. Fogva tartotta, tudta, hogy soha nem szabadul ezektől a hörgő hangoktól, melyek éles késként szűrődtek dobhártyájába. Mária félig eszméletlenül ült sötét gyötrelmében. Gondolatai mozdulni sem tudtak, szemét eltakarta, és jajgatott talán, de azt sem tudta biztosan. A világ kifordult a sarkából, a józan ész elveszett, és Mária nem találta már magukat benne.

A Fiú a kereszten hol csendesebben, hol hangosabban vette a levegőt. Aztán elhalkult. Néha voltak pillanatok, amikor látomásokat látott, más idők, más emberek korát, kik letérdelve kértek mindezért bocsánatot tőle. Aztán a világ tompa moraja elcsendesedett, és a létezés egyre gyötrőbb teherre vált.

Sírt Mária a földön, és sírt a Boldogasszony az égben, tekintetét elfordította, fényes naporcája helyén koromsötét lett. A délutáni nap eltűnt az égről, és az emberek fáklyákat gyújtottak, hogy lássanak. Akik a Golgotán álltak és hangosan becsmérelték a haldokló égi királyt, most ijedten figyeltek a jelekre. Csak napfogatkozás, mondták a papok, de már nem voltak biztosak benne.

Hosszú szenvedés után, három óra múlva a Fiú így szólt:

– Atyám, vedd magadhoz a megsebzettet!

Azzal egy hatalmas utolsó kiáltással bevégeztetett élete.

Akkor megmozdult a föld, tompa morajlás hallatszott, meginogtak a falak, és a jeruzsálemi szentély kárpitja kettéhasadt.

Döbönt csönd támadt, mintha megállt volna az idő. Senki sem szólt a jelenlévők közül, még a kabócák percegése is megállt. Mária felnézett a sötétben a Fiú keresztiére, és látta, hogy az fényes aranszínben pompázik. Egész testét arany-sugár vette körül, amely kereszt alakban világított. Az asszony elfordította fejét, és összeesett.

Egy római katona odasúgta a másiknak, hogy talán igaz, mégis Isten fia volt. De ekkor már nem tehetek semmit. A Fiú elment. Sem az égben, sem a földön nem volt. Csak a csend és a koromsötét. Reggel még itt volt, most már nincs, fehér ruháján sorsot vetettek, mozdulatlan testét hideg sírba fektették. Elment a Világosság Fia, csak a tébolyult sötét maradt. Itt táncol fekete lábán, hazugságokat kiabál. A virág elveszett, már nem gyönyörködhetnek benne, nem gyógyulhatnak tőle, már csak maguk maradtak ezen a borzalmas éjszakán. Aztán eltelt a tompa, hideg éj, és hajnalban mégis feljött a Nap, megkönyörült az Isten.

Három nap telt el. Minden szürke volt és bizonytalan. Senki sem tudta, mi történt. Hiszen hittek neki, mindent otthagya követték, és most nincs sehol. Sem az égben, sem a föld gyomrában. Igaz volt, vagy csak álom, hogy köztük járt az

Isten Fia? Magdalai Mária nem találta a helyét, és a sírhoz ment, hogy még egyszer lássa. A kő, amely a kamrát takarta, most el volt mozdítva, és benn csak a leplet találta, amelybe keresztről levéve fektették. Szótlanul állt ott az asszony, mikor a kertben megpillantott egy fehér ruhás alakot. Odalépett hozzá, hogy megkérdezze, ki vitte el ura testét, de amikor megfordult, akkor ismerte fel, hogy ő az. Krisztus állt vele szemben. A pillanat végtelen hosszúra nyúlt, majd Mária forró ölelésre tárta a karját. Jézus elhárította, de megvigasztalta a kedvest. Magdalai Mária lélekszakadva futott vissza az apostolokhoz, hogy elmondja, él a Krisztus, feltámadt, nem fog rajta a halál! Nem hittek neki. Sírtak és féltek együtt, míg eléjük lépett fényesen a legnagyobb. Attól a naptól fogva pünkösdig többször megjelent a Fiú a tanítványoknak, amivel megadta az örök élet hitét. Elrendezte hátrahagyott dolgait, bátorította és újtukra bocsátotta őket, hogy terjesszék minden nép között a kereszténységet. Pünkösdkor végleg elköszönt, hogy újra elfoglalja helyét az égi országban.

A mennybéli országban nagy volt az öröm, mert a Fiú visszatért. Újra összegyűltek a fenséges angyalok, égi királyok, és mind, akik elbocsátották. Boldogasszony édesanyja megint szeretettel ölelte. A Fiú újra a kör közepén állt, mint azelőtt, bámuló angyali tekintetek kereszttüzeiben. Mert maga volt a teljesség, Atyjával egylényegű, tökéletes. Királyi és alázatos, bátor és óvatos, megfontolt és forrófejű, hagyománytisztelő és új utakon járó, forróvérű és állhatatos, változó és állandó egyben. Minden idők, minden tudás és mozgás ismerője, minden égi király tulajdonságainak egyesítője. Tökéletesen tiszta, magas szellem. De most ennél is több. Kezén még látszódtak a szögek nyomai, lábában még őrizte a göcsörtös utat, orrában a nyári mezők illatát, szívében a szerelem virágát. Az élet, amelyet élt, eggyé olvadt örök lényével, hogy ékköve legyen koronájának, amelyet szerető édesapja, az Űristen a fejére helyez. Dereka újra felövezve az Igazság kardjával, és mosolya megint tükröződik a világ szemében. Mert benne él ő minden kőben, virágban, hegyben, szívbén és folyóban, minden örömben és bánatban, kezdet és vég ölelésében, él és uralkodik örökkön-örökké.

Aztán elindult a nagy Idő ólomnehéz lábain, és jöttek új századok, hol ragyogó dicsfény, hol fekete pusztulás, de a láng, amelyet a Fiú gyújtott, megmaradt. Hűvös templomok kockakövén, elsárgult Biblia menedékében, kenyér és bor felmutatott szentségében, hogy vigyázzon a jóra való életre. Táplálja a hitet, hogy van egy égi ország, ahol megtisztul és helyére billen minden, és itt a földön a szeretet, ha akarjuk, biztonságosan ölel.

XVIII. Utóhang

Sok év eltelt azóta, több mint kétezer.

A világmindenség halkan bugyorgó testében csend volt. Önmagában pihent az Isten. Egymásba fonódó csillagrendszerzsigerei ringatták mindent átható szellemét. Hol a mindenséget magába foglaló egész, hol száguldó apró csillag vagy fénysebes gondolat. Ha kedve tartja, a legnagyobb, ha úgy akarja, a legkisebb, hol ezt, ahol azt a teret fogja át jóságos örök szelleme. Most pihent épp, figyelte világát, a mozduló változást és az örök nyugalmat. Hallgatta, hogyan zenél a vén Idő, és hogyan táncolnak rá a teremtmények. Érezte, mint koppan más ritmusra a szabad akarat, és látta, mi lesz belőle. Aztán váratlanul megmozdult a Mindenható. Egészből rész, teljességből parányi elem, mozdulatlanságból fényesen száguldó ingerülletté vált. Hatalmas kiterjedését összesűrítve, világító apró fényként szántott át a hideg űrben, pontosan kikerülve a galaxisokat, majd megállt az egyik háta mögött, mintha csak arra járó eltévedt pillanat lenne.

Rápillantott az Isten a térre és időre, és látta, ahogy Boldogasszonya járja útját szülőanyja galaxisában, körbe-körbe a mindent elnyelő sötét középpont körül. Ahogy a tündöklő asszony mozgott, úgy követték kísérő bolygói, kezét hűsége-sen fogva. Különösen kedves gyermekük, a Föld is velük baktatott, hátán cipelve fényből és sárból gyúrt teremtményeit, kikre mindig más világ járt. Közeledett az idő, fordult a Nap, és a Föld tavaszpontjának képzeletbeli tengelye a Vízöntő csillagképeinek családjá alá került. Eljött a Vízöntő világhónapjának ideje. Mikor ezt megtudta, nagyot sóhajtott az Úr, és lett belőle újra világmindenség, mindent átjáró, mindent magába foglaló egész. Ura térnek és időnek, benne minden teremtménynek. Ura az állandóságnak és változásnak, és a kettőt elválasztó örök pillanatnak. És mivel ideje volt, hát megszólalt az egyetlen teremtmény Isten.

Először egy hang, majd felhang, majd egyre több rezdülés, míg végül a hangok teljessége rezgett a mérhetetlen csöndben, hogy minden teremtménye meghallja belőle a saját magáét, a maga hívó szavát. A hangra megmozdult a mindenség, hogy elinduljon a hívás felé. A sötét világegyetemben fényes lámpásként világítottak az égi királyok szellemei, és a Fiú újra elindult apja hívó szava felé.

Felhasznált irodalom

Szent Biblia / fordította Károli Gáspár
1685 Vizsoly
www.könyv-e.hu

A Gyimesek völgyében élő csángó magyarok hitvilága / Antalné Tankó Mária
Archaikus népi imák, verses legendák